

ΠΑΝΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
«ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ»

Θέμα διπλωματικής εργασίας:

*«Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις κατά ΔΠΧΠ:
Αξιολόγηση παρεχόμενης πληροφόρησης.
Περίπτωση Εισηγμένων στο ΧΑΑ Εταιρειών Μεγάλης
Κεφαλαιοποίησης»*

Φοιτήτρια

Ιωάννα Σ. Δανιηλοπούλου

Επιβλέπων Καθηγητής

Ιωάννης Α. Φίλος

Αθήνα

Μάιος 2009

Τίτλος:	Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις κατά ΔΠΧΠ: Αξιολόγηση παρεχόμενης πληροφόρησης. Περίπτωση εισηγμένων στο ΧΑΑ εταιρειών μεγάλης κεφαλαιοποίησης
Περιγραφή:	Διπλωματική εργασία στο πλαίσιο του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Φορολογία και Ελεγκτική»
Θέματα / Λέξεις-κλειδιά:	Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις Οικονομικές καταστάσεις, Ενοποιημένες -- Ελλάδα Financial statements, Consolidated -- Greece Λογιστική -- Accounting Λογιστική χρηματοοικονομική
Δημιουργός:	Δανιηλοπούλου Ιωάννα
Ημερομηνία δημιουργίας:	29/05/2009
Χρόνος έκδοσης:	2009
Χώρα έκδοσης:	GR
Γλώσσα κειμένου:	Gre

Αφιερώνεται στην οικογένειά μου

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

ΑΧ	Αποτελέσματα Χρήσης
ΔΛΠ	Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα
ΔΠΧΑ	Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς
ΔΠΧΠ	Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης
ΕΓΛΣ	Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο
ΕΔΔΠΧΑ	Επιτροπή Διερμηνειών ΔΠΧΑ
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΛΠ	Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα
ΕΟΚ	Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις
ΙΚ	Ίδια Κεφάλαια
ΚΒΣ	Κώδικας Βιβλίων και Στοιχείων
Κ.Ν.	Κωδικοποιημένος Νόμος
ΚΦΣ	Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος
ΜΕΔ	Μόνιμη Επιτροπή Διερμηνειών
Ν.	Νόμος
ΟΟΕΣ	Οικονομικές Οντότητες Ειδικού Σκοπού
ΟΔΛΠ	Οργανισμός Διεθνών Λογιστικών Προτύπων
Π.Δ.	Προεδρικό Διάταγμα
ΣΔΛΠ	Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων
ΣΟΕΛ	Σώμα Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών

ΣΣΠ	Συμβουλευτικό Συμβούλιο Προτύπων
Χ.Α.Α.	Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών
FASB	Financial Accounting Standards Board
IAS	International Accounting Standards
IASB	International Accounting Standards Board
IASC	International Accounting Standards Committee
IFRIC	International Financial Reporting Interpretation Committee
IFRS	International Financial Reporting Standards
SAC	Standards Advisory Council
SIC	Standing Interpretation Committee

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ	6
ΠΡΟΛΟΓΟΣ.....	14
ΜΕΡΟΣ Α΄	16
Η ΠΡΟ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΔΠΧΑ ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΠΕΡΙ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ	17
1.1 Υπόχρεοι προς κατάρτιση Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων	17
1.2 Επιχειρήσεις που απαλλάσσονται από την υποχρέωση κατάρτισης ΕΟΚ.....	18
1.3 Ποιες εταιρείες μπορούν να μην ενοποιηθούν	20
1.4 Κατάρτιση ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.....	21
1.5 Τεχνική της ενοποίησης	21
1.6 Αρχές που διέπουν την ενοποίηση	22
1.7 Αποτίμηση περιουσιακών στοιχείων	23
1.8 Συμμετοχή σε συγγενείς επιχειρήσεις	24
ΔΙΕΘΝΗ ΠΡΟΤΥΠΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ	25
2.1 Όργανα κατάρτισης λογιστικών Προτύπων	25
2.2 Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα και Ευρωπαϊκή Ένωση	27
2.3 Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα και Ελλάδα	27
2.4 Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς.....	28
ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ – ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗΣ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ.....	30
3.1 Χρησιμότητα των Οικονομικών Καταστάσεων	31
3.2 Θεμελιώδεις παραδοχές	33
3.3 Ποιοτικά χαρακτηριστικά	33
ΜΕΡΟΣ Β΄	36
ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΔΛΠ 1:	37
ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ	37
4.1 Σκοπός	37
4.2 Πεδίο εφαρμογής	37
4.3 Ορισμοί.....	38
4.4 Στοιχεία που συνθέτουν τις οικονομικές καταστάσεις.....	39
4.5 Γενικές αρχές που διέπουν τη σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων	40
4.6 Δομή και περιεχόμενο των Οικονομικών Καταστάσεων	42
4.6.1 Ισολογισμός - Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης	42

4.6.2	Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσης - Κατάσταση Διευρυμένου Εισοδήματος	43
4.6.3	Κατάσταση Ταμιακών Ροών	44
4.6.4	Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων	44
4.6.5	Σημειώσεις των Οικονομικών Καταστάσεων	45
ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΔΛΠ 27:		46
ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΚΑΙ ΑΤΟΜΙΚΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ		46
5.1	Σκοπός	46
5.2	Ορισμοί.....	46
5.3	Παρουσίαση των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων	47
5.4	Περιεχόμενο των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων	48
5.5	Διαδικασίες Ενοποίησης	50
5.6	Ειδικά θέματα ενοποίησης.....	50
5.6.1	Αύξηση του ποσοστού συμμετοχής της μητρικής στη θυγατρική.....	50
5.6.2	Μείωση του ποσοστού συμμετοχής της μητρικής στη θυγατρική.....	51
5.6.3	Προσθήκη νέας θυγατρικής στον όμιλο	51
5.6.4	Ενοποίηση κάθετου, οριζόντιου, μικτού και αμοιβαίων συμμετοχών ομίλου	52
5.6.5	Ενοποίηση θυγατρικής εξωτερικού	53
5.7	Χρονική Περίοδος.....	54
5.8	Λογιστικές Πολιτικές.....	54
5.9	Αναθεώρηση ΔΛΠ 27.....	55
5.10	Ατομικές Οικονομικές Καταστάσεις.....	56
5.11	Γνωστοποιήσεις	56
ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΔΛΠ 28:		58
ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΣΥΓΓΕΝΕΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ.....		58
6.1	Σκοπός	58
6.2	Ορισμοί.....	58
6.3	Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις	59
6.4	Η Μέθοδος της Καθαρής Θέσης.....	60
6.5	Ατομικές Οικονομικές Καταστάσεις	62
6.6	Γνωστοποιήσεις.....	62
ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΔΠΧΑ 1:		64
ΠΡΩΤΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΔΙΕΘΝΩΝ ΠΡΟΤΥΠΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ.....		64

7.1 Σκοπός	64
7.2 Πεδίο εφαρμογής	64
7.3 Ορισμοί.....	65
7.4 Διαδικασία μετάβασης στα ΔΠΧΑ	66
7.5 Απαλλαγές και Εξαιρέσεις	67
7.6 Γνωστοποιήσεις	68
ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΔΠΧΑ 3:	70
ΣΥΝΕΝΩΣΕΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	70
8.1 Σκοπός	70
8.2 Πεδίο εφαρμογής	70
8.3 Ορισμοί.....	71
8.4 Λογιστική αναγνώριση	72
8.4.1 Η αποκτώσα επιχείρηση	73
8.4.2 Το αντάλλαγμα της μεταβίβασης.....	74
8.4.3 Ο Επιμερισμός του κόστους συνένωσης στα περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις.....	76
8.5 Υπολογισμός Μη ελεγχόμενων Δικαιωμάτων.....	77
8.6 Υπεραξία	77
8.7 Γνωστοποιήσεις	81
Η ΑΝΑΒΑΛΛΟΜΕΝΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΣΤΙΣ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ	82
9.1 Αναβαλλόμενη φορολογία που προκύπτει από συνένωση επιχειρήσεων	82
9.2 Μεταγενέστερη αναγνώριση αναβαλλόμενου φορολογικού στοιχείου ενεργητικού της εξαγορασθείσας επιχειρηματικής οντότητας	84
9.3 Επενδύσεις σε θυγατρικές ή συγγενείς επιχειρήσεις	84
9.4 Επιμέτρηση	86
ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ- ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	87
10.1 Κύρια σημεία συμφωνίας και διαφοροποίησης ΕΛΠ και ΔΛΠ	87
10.2 Σημαντικότερα θέματα που προκύπτουν κατά την κατάρτιση των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων	90
ΜΕΡΟΣ Γ΄	92
ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ	93
11.1 Ορισμός του Αντικειμένου της έρευνας.....	93
11.2 Ορισμός του πληθυσμού- στόχου	93
11.3 Καθορισμός της μεθόδου συλλογής δεδομένων	93
11.4 Καθορισμός του μέσου συλλογής δεδομένων.....	94

11.5 Υλοποίηση της έρευνας.....	94
ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ	95
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	113
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	117
1. ΔΙΕΘΝΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ.....	118
2. ΔΙΕΘΝΗ ΠΡΟΤΥΠΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ	119
3. ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΣ.....	119
4. ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΑ ΔΛΠ / ΔΠΧΑ - ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΩΝ	121
5. ΥΠΑΡΞΗ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΤΩΝ ΟΡΚΩΤΩΝ ΕΛΕΓΚΤΩΝ ΣΤΑ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΠΟΥ ΑΝΗΚΟΥΝ ΣΤΟ ΔΕΙΚΤΗ ΜΕΓΑΛΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ Χ.Α.Α. ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ 2008	122
6. ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΩΝ ΕΞΙ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΜΕ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΟΡΚΩΤΟΥΣ ΕΛΕΓΚΤΕΣ	127
7. ΑΤΟΜΙΚΑ ΚΑΙ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΠΟΥ ΑΝΗΚΟΥΝ ΣΤΟ ΔΕΙΚΤΗ ΜΕΓΑΛΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ Χ.Α.Α. ΓΙΑ ΤΙΣ ΧΡΗΣΕΙΣ 2006, 2007 ΚΑΙ 2008	131
8. ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΤΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ ΤΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΦΟΡΟΥΣ ΤΗΣ ΜΗΤΡΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΤΟΥ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΑΤΟΜΙΚΟΥ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΙΣ ΧΡΗΣΕΙΣ 2006, 2007 ΚΑΙ 2008 – ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ.....	145

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΠΙΝΑΚΩΝ - ΕΙΚΟΝΩΝ

Πίνακας 1: Χρήστες των Ατομικών και Ενοποιημένων Καταστάσεων	32
Πίνακας 2: Υπολογισμός Υπεραξίας πριν την Αναθεώρηση του ΔΠΧΑ 3	78
Πίνακας 3: Υπολογισμός Υπεραξίας μετά την Αναθεώρηση του ΔΠΧΑ 3	78
Πίνακας 4: Υπολογισμός Υπεραξίας με Σταδιακή Συνένωση των Επιχειρήσεων	79
Πίνακας 5: Ακίνητη Περιουσία	96
Πίνακας 6: Βιομηχανικά Προϊόντα και Υπηρεσίες	97
Πίνακας 7: Εμπόριο	98
Πίνακας 8: Κατασκευές και Υλικά Κατασκευών	99
Πίνακας 9: Μέσα Ενημέρωσης	99
Πίνακας 10: Πετρέλαιο και Αέριο	100
Πίνακας 11: Προσωπικά και Οικιακά Αγαθά	101
Πίνακας 12: Πρώτες Ύλες	102
Πίνακας 13: Ταξίδια και Αναψυχή	103
Πίνακας 14: Τεχνολογία	104
Πίνακας 15: Τηλεπικοινωνίες	105
Πίνακας 16: Τράπεζες	106
Πίνακας 17: Τρόφιμα και Ποτά	108
Πίνακας 18: Υγεία	109
Πίνακας 19: Υπηρεσίες Κοινής Ωφέλειας	110
Πίνακας 20: Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες	111
 Εικόνα 1: Χρήστες των λογιστικών πληροφοριών	 31

“The rapid development of global financial markets has greatly reinforced the desirability of – indeed now demands – international consistency in accounting standards and auditing approaches”.

*Paul Volcker
Chairman of the Trustees of the IASC Foundation
June 2001*

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η εγκαθίδρυση ενιαίας αγοράς κεφαλαίου και το απρόσκοπτο άνοιγμα των εθνικών αγορών στο ευρωπαϊκό και κατ' επέκταση στο παγκόσμιο περιβάλλον, γέννησαν την ανάγκη εφαρμογής ενιαίων χρηματοοικονομικών κανόνων για μια πιο διαφανή, συγκρίσιμη και κατανοητή παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων των επιχειρήσεων. Η ικανοποίηση αυτής της ανάγκης οδήγησε στην ανάπτυξη και υιοθέτηση των *Διεθνών Λογιστικών Προτύπων- ΔΛΠ (International Accounting Standards- IAS)* ή *Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς- ΔΠΧΑ (International Financial Reporting Standards- IFRS)*.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση, στο πλαίσιο της παγκοσμιοποίησης, υιοθέτησε τα ΔΛΠ με τον υπ' αριθμό 1606/ 2002 Κανονισμό, στοχεύοντας στην εξασφάλιση της διαφάνειας και συγκρισιμότητας των οικονομικών καταστάσεων, στην εξασφάλιση της προστασίας των επενδυτών, στην αποτελεσματική και αποδοτική λειτουργία των κεφαλαιαγορών και στην ενίσχυση της κυκλοφορίας των κεφαλαίων στην εσωτερική αγορά της.

Τα ΔΛΠ καθιερώνουν τους λογιστικούς κανόνες, τις αρχές και τις πρακτικές που καλύπτουν την ανάγκη για ομοιόμορφη παρουσίαση των οικονομικών στοιχείων των εταιρειών. Η εφαρμογή τους καθίσταται υποχρεωτική για τις εταιρείες με εισηγμένους τίτλους στα ευρωπαϊκά χρηματιστήρια.

Με βάση τον Κανονισμό της Ευρωπαϊκής Κοινότητας 1606/ 2002 και το Ν. 3229/ 2004 εφαρμόζονται στην Ελλάδα για πρώτη φορά τα ΔΛΠ κατά την κατάρτιση των δημοσιευμένων οικονομικών καταστάσεων της χρήσης 01/01/2005 έως 31/12/2005. Το 2005, λοιπόν, αποτέλεσε το μεταβατικό έτος στο είδος, τη μορφή, την ποιότητα και την ποσότητα της πληροφόρησης που αντλείται από τις Δημοσιευμένες Οικονομικές Καταστάσεις των εισηγμένων επιχειρήσεων στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών.

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η παρουσίαση των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων και των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς που αναφέρονται στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις των Επιχειρήσεων. Συγκεκριμένα, αναλύονται τα εξής πρότυπα:

- ΔΛΠ 1 «Παρουσίαση των Οικονομικών Καταστάσεων»
- ΔΛΠ 27 «Ενοποιημένες και Ατομικές Οικονομικές Καταστάσεις»
- ΔΛΠ 28 «Επενδύσεις σε Συγγενείς Επιχειρήσεις»
- ΔΠΧΑ 1 «Πρώτη εφαρμογή των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς»
- ΔΠΧΑ 3 «Συνενώσεις Επιχειρήσεων»

Διάρθρωση της εργασίας:

Η εργασία αποτελείται από τρία μέρη.

Στο πρώτο μέρος της εργασίας παρουσιάζονται η Ελληνική Νομοθεσία περί Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων πριν την εφαρμογή των ΔΠΧΑ, εισαγωγικά στοιχεία για τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς καθώς και, το Πλαίσιο Κατάρτισης – Παρουσίασης των Οικονομικών Καταστάσεων. Πιο αναλυτικά:

Σκοπός του *κεφαλαίου 1* είναι η παρουσίαση του Κ.Ν. 2190/1920 και συγκεκριμένα, των άρθρων 90 έως 109 που αναφέρονται στην κατάρτιση των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων.

Σκοπός του *κεφαλαίου 2* είναι να παρουσιαστούν τα Όργανα κατάρτισης λογιστικών Προτύπων και η υιοθέτηση των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων από την Ευρωπαϊκή Ένωση και από την Ελλάδα.

Το *κεφάλαιο 3* αναφέρεται στα βασικά σημεία του Πλαισίου Κατάρτισης – Παρουσίασης των Οικονομικών Καταστάσεων, το οποίο ασχολείται με τη χρησιμότητα των οικονομικών καταστάσεων, τις θεμελιώδεις παραδοχές και τα ποιοτικά χαρακτηριστικά των καταστάσεων.

Το δεύτερο μέρος της εργασίας αποτελείται από τα κεφάλαια 4, 5, 6, 7, 8, 9, και 10. Στα *κεφάλαια 4, 5, 6, 7 και 8* παρουσιάζονται τα βασικά ΔΛΠ – ΔΠΧΑ περί Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων, περί παρουσίασης των Οικονομικών καταστάσεων και πρώτης εφαρμογής των ΔΠΧΑ (προκειμένου να γίνει εμφανής η διαφορά μεταξύ ατομικών καταστάσεων και ενοποιημένων), δηλαδή τα ΔΛΠ 1, ΔΛΠ 27, ΔΛΠ 28, ΔΠΧΑ 1 και ΔΠΧΑ 3 αντίστοιχα. Στο *κεφάλαιο 9* γίνεται μια αναφορά στην Αναβαλλόμενη Φορολογία στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις. Ενώ, στο *κεφάλαιο 10* παρουσιάζονται οι κυριότερες διαφορές μεταξύ ΕΛΠ και ΔΛΠ/ ΔΠΧΑ, αλλά και τα σημαντικότερα θέματα που προκύπτουν κατά την κατάρτιση Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων.

Το τρίτο μέρος της εργασίας αποτελείται από το κεφάλαιο 11 (προσέγγιση της έρευνας) και από το κεφάλαιο 12 (κυρίως μέρος της έρευνας). Σκοπός της έρευνας είναι η μελέτη της **συνεισφοράς** των άλλων εταιρειών πλην της Μητρικής Εταιρείας στον Όμιλο, μέσω της σύγκρισης των μεγεθών των Ιδίων Κεφαλαίων που ανήκουν στους μετόχους της Μητρικής Εταιρείας μεταξύ του Ενοποιημένου και του Ατομικού Ισολογισμού για τις Χρήσεις 2006, 2007 και 2008, αλλά και της **κερδοφορίας** τους σε σχέση με τη Μητρική Εταιρεία, συγκρίνοντας τα Ατομικά Αποτελέσματα με τα Ενοποιημένα Αποτελέσματα μετά από φόρους που ανήκουν στους μετόχους της Μητρικής Εταιρείας για τις χρήσεις 2006, 2007 και 2008.

ΜΕΡΟΣ Α΄

*Η Ελληνική Νομοθεσία περί ΕΟΚ, τα Διεθνή Πρότυπα
Χρηματοοικονομικής Αναφοράς και το Πλαίσιο Παρουσίασης
των Οικονομικών Καταστάσεων*

1

Η ΠΡΟ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΔΠΧΑ ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΠΕΡΙ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

Το νομικό πλαίσιο που διέπει την ενοποίηση των επιχειρήσεων είναι οι διατάξεις των άρθρων 90 έως και 109 του Κ.Ν. 2190/1920. Τα άρθρα 110 έως και 131 του Κ.Ν. 2190/1920 αναφέρονται στις ετήσιες και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις των πιστωτικών και λοιπών ιδρυμάτων.

Ενοποίηση είναι η κατάρτιση Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων και Ενοποιημένης Έκθεσης Διαχείρισης¹.

Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις είναι:

1. Ο ενοποιημένος Ισολογισμός
2. Η ενοποιημένη κατάσταση Λογαριασμού Αποτελεσμάτων Χρήσεως
3. Η κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων
4. Η κατάσταση Ταμιακών Ροών
5. Το Προσάρτημα (επεξηγηματικές σημειώσεις)

Οι εταιρείες δεν είναι υποχρεωμένες να καταρτίζουν ενοποιημένο Πίνακα Διάθεσης Αποτελεσμάτων.

1.1 Υπόχρεοι προς κατάρτιση Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων

Κάθε μητρική επιχείρηση που διέπεται από το ελληνικό δίκαιο και όλες οι θυγατρικές επιχειρήσεις της αποτελούν επιχειρήσεις υποκείμενες σε ενοποίηση όταν, είτε η μητρική επιχείρηση, είτε μία ή περισσότερες θυγατρικές της επιχειρήσεις είναι Ανώνυμες Εταιρείες ή Εταιρείες Περιορισμένης Ευθύνης ή Ετερόρρυθμες Εταιρείες.

¹ Νόμος 2190/1920 «Περί Ανωνύμων Εταιρειών» (μετά τη τροποποίησή του με το Ν. 3604/2007), ΦΕΚ 189 τ. Α΄/8.8.2007

Οι θυγατρικές επιχειρήσεις υποχρεούνται να παρέχουν τις αναγκαίες πληροφορίες προς τη μητρική τους, προκειμένου η τελευταία να καταρτίσει ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

1.2 Επιχειρήσεις που απαλλάσσονται από την υποχρέωση κατάρτισης ΕΟΚ

Απαλλάσσονται από την υποχρέωση να καταρτίζουν ΕΟΚ, οι μητρικές επιχειρήσεις οι οποίες²:

- «α. κατά τη διάρκεια της χρήσης δεν είχαν άμεση ή έμμεση ανάμειξη στη διοίκηση της θυγατρικής επιχείρησης
- β. δεν άσκησαν το δικαίωμα ψήφου που συνδέεται με τη συμμετοχή κατά το διορισμό μέλους του διοικητικού, διαχειριστικού ή εποπτικού οργάνου της θυγατρικής επιχείρησης κατά τη διάρκεια της χρήσης, καθώς και των πέντε προηγούμενων χρήσεων, ή, σε περίπτωση άσκησης του δικαιώματος αυτού, η άσκηση ήταν αναγκαία για τη λειτουργία του διοικητικού, διαχειριστικού ή εποπτικού οργάνου της θυγατρικής επιχείρησης, με την προϋπόθεση ότι κανείς εταίρος ή μέτοχος που κατέχει την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου στη μητρική επιχείρηση, και κανένα μέλος των διοικητικών, διαχειριστικών ή εποπτικών οργάνων της επιχείρησης αυτής ή του μετόχου ή εταίρου της, που κατέχει την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου, δεν συμμετέχει στα διοικητικά, διαχειριστικά ή εποπτικά όργανα της θυγατρικής επιχείρησης, και ότι τα κατά τον τρόπο αυτό διορισθέντα μέλη των οργάνων αυτών άσκησαν τα καθήκοντα τους χωρίς καμία ανάμειξη ή επιρροή της μητρικής επιχείρησης ή μιας από τις θυγατρικές της επιχειρήσεις
- γ. έχουν χορηγήσει δάνεια μόνο σε επιχειρήσεις στις οποίες έχουν συμμετοχή. Αν έχουν χορηγηθεί δάνεια και προς άλλους δικαιούχους, τα δάνεια αυτά θα πρέπει να έχουν αποπληρωθεί μέχρι το τέλος της προηγούμενης χρήσης».

Η απαλλαγή για κάθε επιχείρηση παρέχεται από τον υπουργό Εμπορίου, έπειτα από εξακρίβωση ότι συντρέχουν οι προηγούμενες προϋποθέσεις.

«Κάθε μητρική επιχείρηση απαλλάσσεται από την υποχρέωση κατάρτισης ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων όταν κατά την ημερομηνία κλεισίματος του ισολογισμού της, το σύνολο των υποκείμενων σε ενοποίηση επιχειρήσεων δεν

² Νόμος 2190/1920 «Περί Ανωνύμων Εταιρειών» (μετά τη τροποποίησή του με το Ν. 3604/2007), ΦΕΚ 189 τ. Α' /8.8.2007, άρθρο 91

υπερβαίνει, με βάση τις τελευταίες ετήσιες οικονομικές καταστάσεις τους, τα όρια των δύο από τα παρακάτω τρία κριτήρια:

- α. Σύνολο ισολογισμού 3.700.000 ευρώ
- β. καθαρός κύκλος εργασιών 7.400.000 ευρώ
- γ. μέσος όρος προσωπικού, που απασχολήθηκε κατά τη διάρκεια της χρήσης, 250 άτομα.

Το παρόν άρθρο δεν εφαρμόζεται όταν μία από τις υποκείμενες σε ενοποίηση επιχειρήσεις είναι εταιρεία της οποίας οι τίτλοι είναι εισηγμένοι προς διαπραγμάτευση σε οργανωμένη αγορά οποιουδήποτε κράτους –μέλους³».

«Κάθε μητρική επιχείρηση, που διέπεται από το ελληνικό δίκαιο και ταυτόχρονα είναι η ίδια θυγατρική επιχείρηση, απαλλάσσεται από την υποχρέωση εφόσον η μητρική της επιχείρηση διέπεται από το δίκαιο κράτους μέλους της ΕΕ, στις εξής δύο περιπτώσεις:

- α. η μητρική επιχείρηση είναι κάτοχος όλων των μετοχών ή μεριδίων της απαλλασσόμενης επιχείρησης. Οι μετοχές ή τα μερίδια της επιχείρησης αυτής, που κατέχονται από τα μέλη των διοικητικών, διαχειριστικών ή εποπτικών οργάνων, βάσει υποχρέωσης από το νόμο ή το καταστατικό, δεν λαμβάνονται υπόψη
- β. η μητρική επιχείρηση κατέχει, τουλάχιστον, το 90% των μετοχών ή μεριδίων της απαλλασσόμενης επιχείρησης και οι λοιποί μέτοχοι ή εταίροι της τελευταίας επιχείρησης ενέκριναν την απαλλαγή⁴».

«Κάθε μητρική επιχείρηση που διέπεται από το ελληνικό δίκαιο και ταυτόχρονα είναι η ίδια θυγατρική μητρικής επιχείρησης που δεν διέπεται από το δίκαιο κράτους μέλους της ΕΕ, απαλλάσσεται από την υποχρέωση κατάρτισης ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, αν συντρέχουν σωρευτικά οι παρακάτω προϋποθέσεις:

- α. Η απαλλασσόμενη επιχείρηση και όλες οι θυγατρικές της επιχειρήσεις ενοποιούνται στις οικονομικές καταστάσεις ενός μεγαλύτερου συνόλου επιχειρήσεων, του οποίου η μητρική επιχείρηση διέπεται από το δίκαιο κράτους - μέλους της ΕΕ

³ Νόμος 2190/1920 «Περί Ανωνύμων Εταιρειών» (μετά τη τροποποίησή του με το Ν. 3604/2007), ΦΕΚ 189 τ. Α' /8.8.2007, άρθρο 92

⁴ Νόμος 2190/1920 «Περί Ανωνύμων Εταιρειών» (μετά τη τροποποίησή του με το Ν. 3604/2007), ΦΕΚ 189 τ. Α' /8.8.2007, άρθρο 93

- β. οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις καθώς και η ενοποιημένη ετήσια έκθεση διαχείρισης του μεγαλύτερου συνόλου επιχειρήσεων, καταρτίζονται από τη μητρική επιχείρηση του συνόλου αυτού και ελέγχονται κατά το δίκαιο του κράτους μέλους της ΕΕ από το οποίο αυτή διέπεται
- γ. οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις και η ενοποιημένη ετήσια έκθεση διαχείρισης, καθώς και το πιστοποιητικό ελέγχου του υπεύθυνου για τον έλεγχο αυτών των οικονομικών καταστάσεων, σε επίσημη μετάφραση τους στην ελληνική γλώσσα, υποβάλλονται από την απαλλασσόμενη επιχείρηση σε δημοσιότητα⁵.

«Κάθε μητρική επιχείρηση που διέπεται από το ελληνικό δίκαιο και ταυτόχρονα είναι η ίδια θυγατρική μητρικής επιχείρησης που δεν διέπεται από το δίκαιο κράτους μέλους της ΕΕ, απαλλάσσεται από την υποχρέωση κατάρτισης ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, αν συντρέχουν σωρευτικά οι παρακάτω προϋποθέσεις:

- α. Η απαλλασσόμενη επιχείρηση και όλες οι θυγατρικές της επιχειρήσεις, ενοποιούνται στις οικονομικές καταστάσεις ενός μεγαλύτερου συνόλου επιχειρήσεων
- β. οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις και η ενοποιημένη ετήσια έκθεση διαχείρισης του μεγαλύτερου συνόλου επιχειρήσεων καταρτίζονται σύμφωνα με τον παρόντα νόμο ή κατά τρόπο ισοδύναμο με εκείνο με τον οποίο καταρτίζονται, σύμφωνα με τον παρόντα νόμο, οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις και ενοποιημένες εκθέσεις διαχείρισης
- γ. οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις έχουν ελεγχθεί από ένα ή περισσότερα πρόσωπα που είναι αναγνωρισμένα για τον έλεγχο αυτό από το δίκαιο που διέπει την επιχείρηση που κατάρτισε αυτές τις οικονομικές καταστάσεις⁶.

1.3 Ποιες εταιρείες μπορούν να μην ενοποιηθούν

Μία επιχείρηση μπορεί να μη συμπεριληφθεί στην ενοποίηση όταν παρουσιάζει επουσιώδεις ενδιαφέρον σε σχέση με την εμφάνιση της πραγματικής εικόνας.

«Μία επιχείρηση μπορεί να μη περιληφθεί στην ενοποίηση όταν συντρέχει μία ή περισσότερες από τις παρακάτω περιπτώσεις:

⁵ Νόμος 2190/1920 «Περί Ανωνύμων Εταιρειών» (μετά τη τροποποίησή του με το Ν. 3604/2007), ΦΕΚ 189 τ. Α' /8.8.2007, άρθρο 95

⁶ Νόμος 2190/1920 «Περί Ανωνύμων Εταιρειών» (μετά τη τροποποίησή του με το Ν. 3604/2007), ΦΕΚ 189 τ. Α' /8.8.2007, άρθρο 96

- α. αυστηροί και διαρκείς περιορισμοί θίγουν ουσιαστικά την άσκηση από τη μητρική επιχείρηση των δικαιωμάτων της στην περιουσία ή στη διαχείριση της προς ενοποίηση επιχείρησης, ή την άσκηση της ενιαίας διεύθυνσης
- β. οι απαραίτητες πληροφορίες για την κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων δεν είναι δυνατό να συγκεντρωθούν χωρίς δυσανάλογα έξοδα ή αδικαιολόγητες καθυστερήσεις
- γ. οι μετοχές ή τα μερίδια της προς ενοποίηση επιχείρησης κατέχονται με αποκλειστικό σκοπό τη μεταγενέστερη μεταβίβαση τους⁷».

1.4 Κατάρτιση ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

«Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις πρέπει να εμφανίζουν την πραγματική εικόνα της περιουσιακής διάρθρωσης, της χρηματοοικονομικής θέσης, καθώς και των αποτελεσμάτων χρήσης του συνόλου των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση».

1.5 Τεχνική της ενοποιήσεως

«Τα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση ενσωματώνονται ακέραια στον ενοποιημένο ισολογισμό (**ολική ενοποίηση**)».

«Τα έσοδα και τα έξοδα των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση ενσωματώνονται ακέραια στον ενοποιημένο λογαριασμό αποτελεσμάτων χρήσης (**ολική ενοποίηση**)».

«Οι λογιστικές αξίες (αξίες λογιστικών βιβλίων) των μετοχών ή μεριδίων στο κεφάλαιο των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση, συμψηφίζονται με το ποσό των ιδίων κεφαλαίων των επιχειρήσεων αυτών, το οποίο αναλογεί σ' αυτές τις μετοχές ή τα μερίδια».

«Το σύνολο των θετικών (χρεωστικών) και των αρνητικών (πιστωτικών) διαφορών, που παραμένουν εμφανίζεται στον ενοποιημένο ισολογισμό σε ιδιαίτερο κονδύλι με τίτλο "**διαφορές ενοποίησης**". Για το λογιστικό χειρισμό του κονδυλίου αυτού ισχύουν τα εξής:

⁷ Νόμος 2190/1920 «Περί Ανωνύμων Εταιρειών» (μετά τη τροποποίησή του με το Ν. 3604/2007), ΦΕΚ 189 τ. Α' /8.8.2007, άρθρο 97

- α) Αν είναι χρεωστικό, εμφανίζεται στην κατηγορία *"λοιπές ασώματες ακινητοποιήσεις"* (λοιπά άυλα πάγια στοιχεία) του ενοποιημένου ισολογισμού και αποσβένεται είτε εφάπαξ, είτε τμηματικά και ισόποσα, σε περισσότερες από μία χρήσεις, οι οποίες δεν είναι δυνατό να υπερβαίνουν τα πέντε (5) έτη. Παρέχεται η ευχέρεια της άμεσης και εμφανούς αφαίρεσης του παραπάνω κονδυλίου απ' ευθείας από τα αποθεματικά του ενοποιημένου ισολογισμού.
- β) Αν είναι πιστωτικό, εμφανίζεται στην κατηγορία *"ίδια κεφάλαια"* του ενοποιημένου ισολογισμού και μπορεί να μεταφέρεται στα ενοποιημένα αποτελέσματα χρήσης, μερικώς ή ολικώς, μόνο:
- αν αντιστοιχεί κατά την ημέρα που αποκτήθηκαν οι μετοχές ή τα μερίδια μιας από τις επιχειρήσεις που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση, σε πρόβλεψη δυσμενούς εξέλιξης των μελλοντικών αποτελεσμάτων της επιχείρησης αυτής ή σε πρόβλεψη μελλοντικών δαπανών της, στο μέτρο που η πρόβλεψη αυτή έχει πραγματοποιηθεί
 - στο μέτρο που αντιστοιχεί σε πραγματοποιημένο κέρδος».

Τα ποσά των ιδίων κεφαλαίων που αναλογούν στις μετοχές ή τα μερίδια στο κεφάλαιο των ενοποιούμενων θυγατρικών επιχειρήσεων, που κατέχονται από πρόσωπα ξένα προς τις επιχειρήσεις οι οποίες περιλαμβάνονται στην ενοποίηση, εμφανίζονται στον ενοποιημένο ισολογισμό, σε ιδιαίτερο κονδύλι, με τον τίτλο **"δικαιώματα μειοψηφίας"** στην κατηγορία *"ίδια κεφάλαια"*.

Τα κέρδη ή οι ζημιές που αναλογούν στις μετοχές ή τα μερίδια στο κεφάλαιο των ενοποιούμενων θυγατρικών επιχειρήσεων, που κατέχονται από πρόσωπα ξένα προς τις επιχειρήσεις, οι οποίες περιλαμβάνονται στην ενοποίηση εμφανίζονται στο τέλος του ενοποιημένου λογαριασμού αποτελεσμάτων χρήσης, σε ιδιαίτερο κονδύλι με τον τίτλο **"Αναλογία μετοχών ή μεριδίων μειοψηφίας"**⁸.

1.6 Αρχές που διέπουν την ενοποίηση

«Οι μέθοδοι ενοποίησης δεν πρέπει να μεταβάλλονται από τη μία χρήση στην άλλη. Παρεκκλίσεις από την προηγούμενη αρχή επιτρέπονται μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις, οπότε κάθε παρέκκλιση αναφέρεται και αιτιολογείται επαρκώς στο προσάρτημα, μαζί με εκτίμηση της επίδρασής της στην περιουσιακή διάρθρωση, στη χρηματοοικονομική θέση και στα αποτελέσματα του συνόλου των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση».

⁸ Νόμος 2190/1920 «Περί Ανωνύμων Εταιρειών» (μετά τη τροποποίησή του με το Ν. 3604/2007), ΦΕΚ 189 τ. Α' /8.8.2007, άρθρο 103

«Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις απεικονίζουν την περιουσιακή διάρθρωση (ενεργητικό και παθητικό), τη χρηματοοικονομική θέση και τα αποτελέσματα των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στην επιχείρηση, σαν να πρόκειται για μία μόνο επιχείρηση».

«Οι υποχρεώσεις και οι απαιτήσεις μεταξύ των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση απαλείφονται από τους λογαριασμούς των ενοποιημένων ισολογισμών».

«Τα έσοδα και τα έξοδα που προέρχονται από συναλλαγές μεταξύ των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση απαλείφονται από τους λογαριασμούς των ενοποιημένων αποτελεσμάτων χρήσης».

«Τυχόν κέρδη και ζημιές από συναλλαγές μεταξύ των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση, τα οποία περιέχονται στη λογιστική αξία στοιχείων του ενεργητικού, απαλείφονται από τους λογαριασμούς του ενοποιημένου ισολογισμού και των ενοποιημένων αποτελεσμάτων χρήσης. Οι προηγούμενες απαλείψεις μπορεί να γίνονται αναλογικά, με βάση το ποσοστό συμμετοχής της μητρικής επιχείρησης στο κεφάλαιο κάθε μιας θυγατρικής που περιλαμβάνεται στην ενοποίηση».

Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις καταρτίζονται με την ίδια ημερομηνία κλεισίματος των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων της μητρικής επιχείρησης.

1.7 Αποτίμηση περιουσιακών στοιχείων

«Τα στοιχεία του ενεργητικού και του παθητικού που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση αποτιμώνται με ομοιόμορφες μεθόδους».

«Η επιχείρηση που καταρτίζει ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις εφαρμόζει τις ίδιες μεθόδους αποτίμησης με εκείνες που εφαρμόζει για την κατάρτιση των ετήσιων οικονομικών καταστάσεών της».

«Στον ενοποιημένο ισολογισμό και τον ενοποιημένο λογαριασμό αποτελεσμάτων χρήσης, λαμβάνεται υπόψη η τυχόν διαφορά που παρουσιάζεται κατά την ενοποίηση, ανάμεσα στο φόρο που βαρύνει τη χρήση και τις προηγούμενες χρήσεις, και στο φόρο που έχει ήδη καταβληθεί ή οφείλεται για τις χρήσεις αυτές, στο βαθμό που είναι πιθανό ότι θα προκύψει πραγματική επιβάρυνση φόρου για μια από τις ενοποιημένες επιχειρήσεις στο άμεσο μέλλον⁹».

⁹ Νόμος 2190/1920 «Περί Ανωνύμων Εταιρειών» (μετά τη τροποποίησή του με το Ν. 3604/2007), ΦΕΚ 189 τ. Α' /8.8.2007, άρθρο 105

1.8 Συμμετοχή σε συγγενείς επιχειρήσεις

«Στην περίπτωση που μία επιχείρηση, η οποία περιλαμβάνεται στην ενοποίηση ασκεί ουσιώδη επιρροή στη διαχείριση και στην οικονομική πολιτική μιας επιχείρησης που δεν περιλαμβάνεται στην ενοποίηση (*συγγενής επιχείρηση*), και στην οποία η πρώτη έχει συμμετοχή, αυτή η συμμετοχή περιλαμβάνεται σε ιδιαίτερο κονδύλι με τίτλο **"Συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις"**, το οποίο περιλαμβάνεται στην κατηγορία "Συμμετοχές και άλλες μακροπρόθεσμες χρηματοοικονομικές απαιτήσεις" του ενοποιημένου ισολογισμού¹⁰».

Μία επιχείρηση ασκεί ουσιώδη επιρροή σε μία άλλη επιχείρηση, όταν η παραπάνω συμμετοχή είναι ίση ή μεγαλύτερη από το 20% του κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων, ή των εταίρων της άλλης επιχείρησης.

«Κατά την πρώτη εφαρμογή του άρθρου, η συμμετοχή σε συγγενή επιχείρηση, περιλαμβάνεται στον ενοποιημένο ισολογισμό με τη λογιστική αξία. Η διαφορά μεταξύ αυτής της αξίας και του ποσού που αναλογεί στο ποσοστό των ιδίων κεφαλαίων που αντιπροσωπεύει η συμμετοχή αυτή καταχωρείται χωριστά στον ενοποιημένο ισολογισμό ή αναφέρεται στο ενοποιημένο προσάρτημα, με χωριστή μνεία ότι η σχετική συμμετοχή έχει αποτιμηθεί κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παρ. 6 του άρθρου 43 του παρόντος νόμου. Η παραπάνω διαφορά για κάθε συμμετοχή υπολογίζεται κατά την ημερομηνία κατά την οποία η μέθοδος της παραγράφου αυτής εφαρμόζεται για πρώτη φορά στη συμμετοχή αυτή».

«Η λογιστική αξία αυξάνεται ή μειώνεται με το ποσό της τυχόν μεταβολής που σημειώθηκε μέσα στη χρήση στα ίδια κεφάλαια κάθε συγγενούς επιχείρησης, στα οποία, για την εφαρμογή της διάταξης αυτής, περιλαμβάνονται και τα πληρωτέα μερίσματα της, στο μέτρο που αναλογεί στο αντίστοιχο ποσοστό συμμετοχής. Το ποσό της αύξησης ή μείωσης της παραπάνω λογιστικής αξίας εμφανίζεται σε ιδιαίτερο κονδύλι του ενοποιημένου λογαριασμού αποτελεσμάτων χρήσης με τον τίτλο **"κέρδη συμμετοχών σε συγγενείς επιχειρήσεις"** ή **"ζημιές συμμετοχών σε συγγενείς επιχειρήσεις"**, κατά περίπτωση».

Η λογιστική αξία μειώνεται επίσης κατά το ποσό των μερισμάτων που αναλογούν σε κάθε συμμετοχή σε συγγενή επιχείρηση.

¹⁰ Νόμος 2190/1920 «Περί Ανωνύμων Εταιρειών» (μετά τη τροποποίησή του με το Ν. 3604/2007), ΦΕΚ 189 τ. Α' /8.8.2007, άρθρο 106

2

ΔΙΕΘΝΗ ΠΡΟΤΥΠΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΑΝΑΦΟΡΑΣ

Τα «*Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς- ΔΠΧΑ¹¹*» (*International Financial Reporting Standards- IFRS*) είναι ένα σύνολο λογιστικών αρχών, κανόνων, μεθόδων και διαδικασιών γενικά αποδεκτών, η ανάπτυξη, καθιέρωση και εφαρμογή των οποίων οδηγεί στην ομοιομορφία καταρτίσεως των Οικονομικών Καταστάσεων και συνεπώς σε αληθή και ομοιόμορφη πληροφόρηση των Χρηστών των Οικονομικών Καταστάσεων»¹².

2.1 Όργανα κατάρτισης λογιστικών Προτύπων

Η *Επιτροπή Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (International Accounting Standards Committee- IASC)* θεωρείται η «κινητήρια δύναμη» στη διαδικασία της λογιστικής εναρμόνισης. Είναι η υπεύθυνη για την κατάρτιση των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων- ΔΛΠ. Συστάθηκε το 1973, ως αποτέλεσμα συμφωνίας των λογιστικών φορέων της Αυστραλίας, της Γαλλίας, του Καναδά, της Γερμανίας, του Μεξικού, της Ιαπωνίας, της Ολλανδίας, της Ιρλανδίας, των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής και της Αγγλίας.

Οι αρμοδιότητες της IASC, σύμφωνα με το καταστατικό της, μπορούν να συνοψιστούν στις ακόλουθες:

- Δημιουργία και δημοσίευση Διεθνών Λογιστικών Προτύπων, με βάση τα οποία συντάσσονται οι οικονομικές καταστάσεις
- Προώθηση της παγκόσμιας αποδοχής και τήρησης των Προτύπων
- Βελτίωση και εναρμόνιση των κανόνων των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων και των διαδικασιών που σχετίζονται με την παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων.

¹¹ Αρχικά ονομαζόταν International Accounting Standards- IAS, δηλαδή Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα- ΔΛΠ. Αργότερα μετονομάστηκαν σε International Financial Reporting Standards- IFRS. Στα ελληνικά αποδόθηκε αρχικά ως Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης- ΔΠΧΠ και στη συνέχεια ως Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς- ΔΠΧΑ (Report= Αναφορά)

¹² Λιάπης Κ., Εισαγωγή στην Οικονομική των Επιχειρήσεων και τη Λογιστική, Έκδοση Β', Εκδόσεις Γ. Μπένου, Αθήνα 2009, σελ. 192

Το 2001 αναδιοργάνωσε τη δομή και τον τρόπο λειτουργίας της. Αποτέλεσμα της αναδιοργάνωσης αυτής ήταν να συσταθεί ο **Οργανισμός Διεθνών Λογιστικών Προτύπων- ΟΔΛΠ (International Accounting Standards Board- IASB)** και τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα πλέον ονομάζονται Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (IFRS).

Ο Οργανισμός Διεθνών Λογιστικών Προτύπων έχει ως βασικές αρμοδιότητες:

- Την ανάπτυξη κατανοητών και υψηλής ποιότητας Προτύπων
- Την προώθηση της χρήσης και εφαρμογής αυτών των Προτύπων σε παγκόσμιο επίπεδο
- Την επίτευξη της σύγκλισης των Εθνικών Λογιστικών Προτύπων με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς

Η **Μόνιμη Επιτροπή Διερμηνειών- ΜΕΔ (Standing Interpretation Committee- SIC)** δημιουργήθηκε το 1997 και οι αρμοδιότητές της σχετίζονται με:

- την έκδοση ερμηνειών και διευκρινήσεων σε θέματα τα οποία καλύπτονται από τα υφιστάμενα Πρότυπα και
- την έκδοση προσωρινών Κανονισμών σε θέματα τα οποία δεν καλύπτονται από τα υφιστάμενα Πρότυπα αλλά χρήζουν άμεσης διευθέτησης.

Ρόλος της είναι να επιβεβαιώσει τη σωστή εφαρμογή των ΔΠΧΑ αλλά και να εμποδίσει τη χρησιμοποίηση μεθόδων Δημιουργικής Λογιστικής (Creative Accounting).

Η **Επιτροπή Διερμηνειών των ΔΠΧΑ- ΕΔΔΠΧΑ (International Financial Reporting Interpretation Committee- IFRIC)** αντικατέστησε τη Μόνιμη Επιτροπή Διερμηνειών το 2002. Βασική αρμοδιότητα της ΕΔΔΠΧΑ είναι η έγκαιρη παροχή οδηγιών σε θέματα τα οποία δεν αναλύονται επαρκώς στα εκδοθέντα Πρότυπα ή επί θεμάτων που έχουν δημιουργηθεί ανεπαρκείς ή αντιφατικές διερμηνείες.

Το **Συμβουλευτικό Συμβούλιο Προτύπων- ΣΣΠ (Standards Advisory Council- SAC)** παρέχει τη δυνατότητα διακίνησης ιδεών από οργανισμούς και άτομα που ενδιαφέρονται, με πρωταρχικό σκοπό την παροχή συμβουλών προς το Συμβούλιο για γενικά θέματα. Ο αντικειμενικός σκοπός του είναι:

- η παροχή συμβουλών στον Οργανισμό Διεθνών Λογιστικών Προτύπων σχετικά με τις προτεραιότητες στην εργασία του Οργανισμού
- η παροχή πληροφόρησης στον Οργανισμό σχετικά με τις επιπτώσεις των προτεινόμενων Προτύπων όσων αφορά τους χρήστες των οικονομικών καταστάσεων

Το Συμβουλευτικό Συμβούλιο των Προτύπων πραγματοποιεί τουλάχιστον τρεις διασκέψεις τον χρόνο, οι οποίες είναι ανοιχτές στο κοινό.

2.2 Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα και Ευρωπαϊκή Ένωση

Με τον Κανονισμό 1606/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου καθορίστηκαν ως «Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα» τα εξής¹³:

- ✓ τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα (ΔΛΠ) και οι συναφείς Διερμηνείες της SIC
- ✓ τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) και οι συναφείς Ερμηνείες IFRIC
- ✓ οι μεταγενέστερες τροποποιήσεις των εν λόγω Προτύπων και συναφών Ερμηνειών καθώς και,
- ✓ τα μελλοντικά Πρότυπα και συναφείς Ερμηνείες που θα εκδώσει ή θα δημοσιεύσει στο μέλλον ο Οργανισμός Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (ΟΔΛΠ).

Σύμφωνα με τον άνω Κανονισμό, σε υποχρεωτική εφαρμογή των ΔΠΧΑ υπάγονται από την 01/01/2005 όλες οι εισηγμένες σε οργανωμένη αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης Επιχειρήσεις, Πιστωτικά Ιδρύματα και Ασφαλιστικές Επιχειρήσεις.

Σκοπός του Κανονισμού είναι η βελτίωση της συγκρισιμότητας των οικονομικών καταστάσεων που καταρτίζουν οι εισηγμένες σε χρηματιστηριακή αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης επιχειρήσεις προκειμένου να διευκολυνθεί η αξιολόγησή τους σε μια ολοκληρωμένη χρηματιστηριακή αγορά.

Για να εγκριθεί η εφαρμογή ενός Διεθνούς Προτύπου στην Κοινότητα, πρέπει το πρότυπο να αντικατοπτρίζει μια πιστή και εύλογη εικόνα (fair value) της χρηματοοικονομικής κατάστασης και των επιδόσεων μιας επιχείρησης, να ανταποκρίνεται στο ευρωπαϊκό δημόσιο συμφέρον και να ικανοποιεί την απαιτούμενη ποιότητα της πληροφόρησης.

2.3 Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα και Ελλάδα

Στην Ελλάδα ακολουθούνται τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα- ΕΛΠ, τα οποία έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του Κ.Ν. 2190/1920 «Περί Ανωνύμων

¹³ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1606/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 19^{ης} Ιουλίου 2002 για την εφαρμογή των διεθνών λογιστικών προτύπων, Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

Εταιρειών», το Ελληνικό Λογιστικό Σχέδιο, τους φορολογικούς νόμους και τις Οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Τα ΔΛΠ δεν υπερισχύουν των τοπικών Νόμων για την κατάρτιση των Οικονομικών Καταστάσεων. Η Ελλάδα, όμως, ως μέλος της ΕΕ, έχει την υποχρέωση να εφαρμόζει την Κοινοτική Νομοθεσία. Ακολουθώντας, λοιπόν, την Ευρωπαϊκή επιταγή, η Ελληνική Βουλή ψήφισε το Ν. 3229/2004 «Εποπτεία της ιδιωτικής ασφάλισης, εποπτεία και έλεγχος των τυχερών παιχνιδιών, εφαρμογή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων και άλλες διατάξεις» με τον οποίο επικυρώθηκε το αντικείμενο του Κανονισμού 1606/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

Στο Β' Κεφάλαιο του νόμου αυτού¹⁴, και συγκεκριμένα στο άρθρο 13 αναφέρεται ότι στο Κ.Ν. 2190/1920 «Περί Ανωνύμων Εταιρειών» προστίθεται κεφάλαιο 15 ως εξής: «Κεφάλαιο 15 Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα».

Συγκεκριμένα, στα άρθρα που προστέθηκαν καθορίζονται οι υπόχρεοι στη σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων με βάση τα ΔΛΠ/ΔΠΧΑ, ο χρόνος δημοσίευσης των οικονομικών καταστάσεων, η μορφή έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου και του πιστοποιητικού ελέγχου των ορκωτών Ελεγκτών, ο τρόπος παρουσίασης των λογιστικών μεγεθών και οι υποχρεωτικοί κανόνες αποτίμησης, ο τρόπος προσδιορισμού του φορολογητέου αποτελέσματος και ο λογιστικός χειρισμός των χρηματοδοτικών μισθώσεων. Επίσης, ορίζονται το χρονικό σημείο και οι διαδικασίες για την πρώτη εφαρμογή των προτύπων με βάση το ΔΠΧΑ 1 καθώς και, οι μεταβατικές διατάξεις που πρέπει να ακολουθηθούν ώστε τα μεγέθη της τρέχουσας χρήσης και της προηγούμενης να είναι συγκρίσιμα.

Νέες ρυθμίσεις για την εφαρμογή των ΔΛΠ επήλθαν με το Ν. 3301/22-12-2004. Με το νόμο αυτό γίνονται αλλαγές και προσθήκες στο Κ.Ν. 2190/1920 και στο Π.Δ. 360/1985 περί Ανωνύμων Εταιρειών, στο Π.Δ.186/1992 περί του ΚΒΣ και στον Κ.Ν. 2238/1994 περί του ΚΦΣ, όπου καθορίστηκαν και νέες διατάξεις σχετικά με την εφαρμογή των ΔΛΠ στις καταρτιζόμενες οικονομικές καταστάσεις¹⁵.

2.4 Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς

Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς αποτελεί νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου και είναι αρμόδια για την εποπτεία της εφαρμογής των διατάξεων της νομοθεσίας για την

¹⁴ Νόμος 3229/10.02.2004 «Εποπτεία της ιδιωτικής ασφάλισης, εποπτεία και έλεγχος των τυχερών παιχνιδιών, εφαρμογή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων και άλλες διατάξεις», ΦΕΚ 38 τ. Α'/10.02.2004, Κεφάλαιο Β' «Εφαρμογή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων και άλλες διατάξεις»

¹⁵ Νόμος 3301/22.12.2004 «Συμφωνίες παροχής χρηματοοικονομικής ασφάλειας, εφαρμογή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων και άλλες διατάξεις», ΦΕΚ 263 τ. Α'/23.12.2004, Κεφάλαιο Β' «Εφαρμογή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων»

κεφαλαιαγορά. Στόχο έχει τη διασφάλιση της ακεραιότητας της αγοράς, τον περιορισμό του συστηματικού κινδύνου, και την προστασία του επενδυτικού κοινού με την προώθηση της διαφάνειας.

Οι εισηγμένες εταιρίες στο Χρηματιστήριο Αθηνών εποπτεύονται από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς ως προς την τήρηση της χρηματιστηριακής νομοθεσίας αναφορικά με τα θέματα νομιμότητας των πράξεων που συνδέονται με την προστασία των επενδυτών. Τα μέλη διοικητικών συμβουλίων και τα διευθυντικά στελέχη όλων των φορέων υπόκεινται σε εποπτικές υποχρεώσεις προς την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς.

Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς έχει ευθύνη για την έγκριση των οικονομικών καταστάσεων καθώς και, την έκδοση οδηγιών για τα δημοσιευόμενα στοιχεία που αφορούν τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις. Είναι αρμόδια για την επιβολή διοικητικών κυρώσεων (επίπληξη, χρηματικό πρόστιμο, αναστολή λειτουργίας, αφαίρεση άδειας) σε εποπτευόμενα νομικά και φυσικά πρόσωπα που παραβαίνουν τη νομοθεσία για την κεφαλαιαγορά.

3

ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ – ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗΣ ΤΩΝ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

Η Επιτροπή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε το 1989 το **Πλαίσιο Κατάρτισης (Framework for the Preparation and Presentation of Financial Statement)** (στο εξής «Πλαίσιο») για τη σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων. Πρόκειται για ένα εννοιολογικό πλαίσιο που θέτει τις αρχές που διέπουν την κατάρτιση και αξιολόγηση των προτύπων. Έτσι, μέσω του Πλαισίου, δίνεται η δυνατότητα στους επενδυτές και στα λοιπά ενδιαφερόμενα μέρη της επιχείρησης να κατανοήσουν καλύτερα και να εμπιστευτούν τις οικονομικές καταστάσεις. Το Πλαίσιο δεν αποτελεί Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο και δεν υπερισχύει των όσων ορίζουν τα ΔΛΠ σε περίπτωση σύγκρουσης¹⁶.

Το Πλαίσιο ασχολείται με¹⁷:

- Το σκοπό / χρησιμότητα των Οικονομικών Καταστάσεων
- Τα ποιοτικά χαρακτηριστικά στις Οικονομικές Καταστάσεις
- Τον προσδιορισμό, την απεικόνιση και την αποτίμηση των στοιχείων από τα οποία δημιουργούνται οι Οικονομικές Καταστάσεις

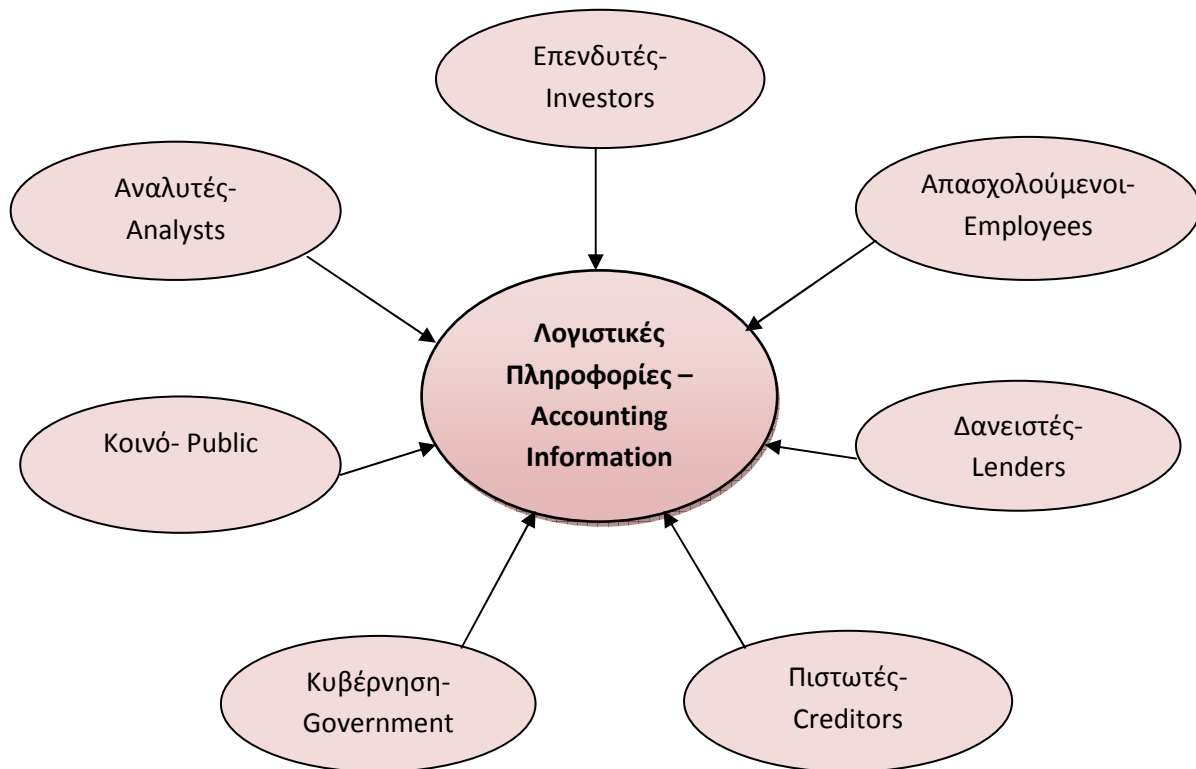
¹⁶ International Accounting Standard Board, Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (ΔΠΧΠ) 2005, Νομική Βιβλιοθήκη, Έκδοση 2007, σελ. 35

¹⁷ IASB, Framework for the Preparation and Presentation of Financial Statements, p.74

3.1 Χρησιμότητα των Οικονομικών Καταστάσεων

Χρήστες (Users) των οικονομικών καταστάσεων¹⁸ είναι οι μέτοχοι, οι επενδυτές (υφιστάμενοι ή μη), οι εργαζόμενοι (παρελθόντες, παρόντες και μελλοντικοί) οι πιστωτές, οι δανειστές, οι πελάτες και προμηθευτές, οι ανταγωνιστές, οι στατιστικοί, οι οικονομικοί αναλυτές, το κράτος και οι υπηρεσίες του, καθώς και το ευρύτερο κοινό¹⁹.

Εικόνα 1: Χρήστες των λογιστικών πληροφοριών

Στον πίνακα που ακολουθεί φαίνεται ποιοι από τους χρήστες των οικονομικών καταστάσεων ενδιαφέρονται για τις ατομικές και ποιοι για τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

¹⁸ D. Alexander, A. Britton, A. Jorissen, International Financial Reporting and Analysis, 2nd Edition, Thomson Learning, 2006, p. 4

ERNST & YOUNG – Deloitte, Applying International Accounting Standards, 2007, p. 646

¹⁹ Λιάπης Κ., Εισαγωγή στην Οικονομική των Επιχειρήσεων και τη Λογιστική, Έκδοση Β', Εκδόσεις Γ. Μπένου, Αθήνα 2009, σελ. 138

Πίνακας 1: Χρήστες των Ατομικών και Ενοποιημένων Καταστάσεων

	ΑΤΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ	ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ
ΕΠΕΝΔΥΤΕΣ	✓	✓
ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΙ	✓	✓
ΔΑΝΕΙΣΤΕΣ	✓	✓
ΠΙΣΤΩΤΕΣ	✓	✓
ΑΝΑΛΥΤΕΣ	✓	✓
ΚΟΙΝΟ	✓	✓
ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ	✓	-

Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις είναι ένα σημαντικότερο θέμα που ενδιαφέρει, όχι μόνο τη διοίκηση και τους μετόχους του ομίλου, αλλά και όλους τους πιστωτές της μητρικής εταιρείας. Οι ατομικές οικονομικές καταστάσεις είναι σημαντικότερες για τους μετόχους της μειοψηφίας και τους πιστωτές των θυγατρικών εταιρειών του ομίλου²⁰. Το κράτος ενδιαφέρεται αποκλειστικά μόνο για τις ατομικές οικονομικές καταστάσεις, γιατί με βάση αυτές εισπράττει τους φόρους.

Σκοπός των οικονομικών καταστάσεων²¹ είναι η παροχή πληροφοριών σε οποιονδήποτε ενδιαφερόμενο σχετικά με την οικονομική ευρωστία μιας επιχείρησης, την κερδοφορία της και τις μελλοντικές προοπτικές της.

Οι χρήστες, με τη μελέτη των Οικονομικών Καταστάσεων, οδηγούνται σε συμπεράσματα αναφορικά με τη βιωσιμότητα και την αποδοτικότητα ενός Οργανισμού. Λαμβάνουν αποφάσεις για τις επενδύσεις τους μέσω μετοχών ή συμμετοχών σε εταιρείες, για την ενίσχυση ή τη διακοπή χρηματοδοτήσεων που τους παρέχουν και κάνουν μελέτες και προϋπολογισμούς αναφορικά με τα μερίσματα που υπολογίζουν ότι πρόκειται να αποκομίσουν από τα διανεμηθέντα κέρδη των εταιρειών στις οποίες έχουν επενδύσει (**Decision Making Demand**)²².

Μέσω της διαρκούς και διαχρονικής μελέτης των καταστάσεων διαμορφώνουν άποψη και αξιολογούν τις εκάστοτε διοικήσεις των εταιρειών σχετικά με την ικανότητά τους να διαχειρίζονται τα περιουσιακά στοιχεία και να τις καθιστούν ικανές να ανταποκρίνονται στις υποχρεώσεις τους καθώς και, να δημιουργούν

²⁰ Whittington O. Ray, Delaney Patrick R., Financial Accounting and Reporting, 2007, p. 633

²¹ Meigs W., Meigs R., Λογιστική, Η βάση των επιχειρηματικών αποφάσεων, Τόμος Α', Έβδομη έκδοση, Εκδόσεις Παπαζήση, 1988, σελ. 8

²² Καμβύσης Μ., Η Επίδραση Των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων Στο Πληροφοριακό Περιεχόμενο Των Δημοσιευμένων Λογιστικών Καταστάσεων Των Βιομηχανικών, Εμπορικών, Κατασκευαστικών Και Λοιπών Εισηγμένων Επιχειρήσεων, Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Αθήνα 2006, σελ. 11

κέρδη, να καθίστανται αποδοτικές και να προσθέτουν αξία στην επένδυση των μετόχων τους (**Stewardship Demand**)²³.

3.2 Θεμελιώδεις παραδοχές

Οι οικονομικές καταστάσεις συντάσσονται υπό την προϋπόθεση πως ισχύουν δύο θεμελιώδεις παραδοχές:

i. Αρχή της Συνεχούς Επιχειρηματικής Δραστηριότητας (Going Concern)

Όταν η εταιρεία καταρτίζει τις καταστάσεις της αποδέχεται πως θα συνεχίσει ομαλά τις επιχειρηματικές της δραστηριότητες τουλάχιστον για χρονικό διάστημα πέραν των δώδεκα μηνών, εκτός αν η Διοίκηση προτίθεται να ρευστοποιήσει την επιχείρηση ή δεν έχει άλλη επιλογή από την παραπάνω. Σε αυτή την περίπτωση, γνωστοποιεί τους λόγους για τους οποίους δεν μπορεί να συνεχίσει τη δραστηριότητά της και τη λογική βάση σύμφωνα με την οποία συντάχθηκαν οι οικονομικές καταστάσεις της.

ii. Αρχή των Δεδουλευμένων Εσόδων- Εξόδων (Accrual Basis)

Η επιχείρηση θα πρέπει να καταρτίζει τις οικονομικές καταστάσεις τηρώντας την αυτοτέλεια των χρήσεων. Οι συναλλαγές και άλλα γεγονότα καταχωρούνται όταν πραγματοποιούνται και όχι κατά την είσπραξη ή την πληρωμή τους και απεικονίζονται στις καταστάσεις της οικονομικής χρήσης που αφορούν. Συνεπώς, τα έξοδα καταχωρούνται στη χρήση όπου αναγνωρίζονται και τα ανάλογα έσοδα. Η αρχή αυτή δεν εφαρμόζεται όταν καταρτίζεται η Κατάσταση Ταμειακών Ροών.

3.3 Ποιοτικά χαρακτηριστικά

Τα ποιοτικά χαρακτηριστικά των οικονομικών καταστάσεων²⁴ είναι αυτά που τις καθιστούν ωφέλιμες για τους χρήστες προκειμένου να λάβουν οικονομικές αποφάσεις. Τα κυριότερα ποιοτικά χαρακτηριστικά είναι:

²³ Καμβύσης Μ., Η Επίδραση Των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων Στο Πληροφοριακό Περιεχόμενο Των Δημοσιευμένων Λογιστικών Καταστάσεων Των Βιομηχανικών, Εμπορικών, Κατασκευαστικών Και Λοιπών Εισηγμένων Επιχειρήσεων, Αθήνα 2006, σελ. 11

²⁴ International Accounting Standard Board, Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (ΔΠΧΠ) 2005, Νομική Βιβλιοθήκη, Έκδοση 2007, σελ. 41

- i. **Σαφήνεια - Κατανοητότητα (understandability)** των πληροφοριών που παρέχονται μέσω των Οικονομικών Καταστάσεων. Θα πρέπει να γίνονται κατανοητές από τους αναγνώστες που έχουν βασικές γνώσεις και έχουν τη διάθεση να τις αναλύσουν. Αυτό, όμως, δε σημαίνει ότι θα πρέπει να αποκλείονται από την παρουσίαση των Οικονομικών Καταστάσεων θέματα, τα οποία παρουσιάζουν δυσκολία στην κατανόηση από ορισμένους χρήστες.
- ii. **Συνάφεια – Σχετικότητα (relevance).** Θα πρέπει μέσω της παρουσίασης των Οικονομικών Καταστάσεων, οι αναγνώστες να μπορούν να αξιολογούν τα παρελθόντα, παρόντα ή μελλοντικά γεγονότα προκειμένου να λάβουν αποφάσεις και να έχουν τη δυνατότητα να επιβεβαιώνουν ή να διορθώνουν τις εκτιμήσεις τους σχετικά με την Οικονομική Κατάσταση μιας Εταιρείας. Η συνάφεια των πληροφοριών επηρεάζεται από το είδος και τη **σημαντικότητά** τους (**materiality**). Οι πληροφορίες θεωρούνται σημαντικές όταν η παράλειψη ή κακή διατύπωσή τους οδηγεί τους χρήστες σε λανθασμένα συμπεράσματα και αποφάσεις²⁵. Η σημαντικότητα δεν θεωρείται ως πρωτεύον ποιοτικό χαρακτηριστικό αλλά μια προϋπόθεση ύπαρξης συνάφειας.
- iii. **Αξιοπιστία (reliability).** Είναι προφανές ότι οι πληροφορίες, οι οποίες παρέχονται από τις Οικονομικές Καταστάσεις, για να μπορούν να χρησιμοποιηθούν και να βοηθήσουν τους χρήστες θα πρέπει να είναι απαλλαγμένες από ουσιώδη λάθη και προκαταλήψεις. Κριτήρια αξιολόγησης του αν μια πληροφορία είναι αξιόπιστη ή όχι είναι:
 - Η πιστή παρουσίαση των συναλλαγών και άλλων γεγονότων (*faithful representation*)
 - Η επικράτηση της ουσίας πάνω από το νομικό τύπο (*substance over form*), δηλαδή κατά πόσο η πληροφορία παρουσιάζεται με βάση την ουσία της και όχι με βάση το νομικό της τύπο
 - Η ουδετερότητα (*neutrality*), δηλαδή αν η πληροφορία είναι απαλλαγμένη από προκαταλήψεις
 - Η σύνεση (*prudence*), με την έννοια της επιφυλακτικότητας κατά την άσκηση κάθε κρίσεως όταν υπάρχουν συνθήκες αβεβαιότητας, όπως για παράδειγμα η πιθανή ωφέλιμη ζωή των παγίων στοιχείων του Ενεργητικού
 - Η πληρότητα (*completeness*), κατά πόσο δηλαδή οι πληροφορίες είναι πλήρεις.
- iv. **Συγκρισιμότητα (comparability).** Σύμφωνα με την αρχή της

²⁵ Λιάπης Κ., Εισαγωγή στην Οικονομική των Επιχειρήσεων και τη Λογιστική, Έκδοση Β', Εκδόσεις Γ. Μπένου, Αθήνα 2009, σελ. 194

συγκρισιμότητας, οι χρήστες θα πρέπει να είναι σε θέση να συγκρίνουν τις Οικονομικές Καταστάσεις μιας εταιρείας διαχρονικά. Για το λόγο αυτό, κατά την κατάρτιση των Οικονομικών Καταστάσεων θα πρέπει να χρησιμοποιούνται ομοιόμορφες λογιστικές αρχές και μέθοδοι, άλλως οποιαδήποτε αλλαγή συντελείται θα πρέπει να γνωστοποιείται όπως επιβάλλει η συμμόρφωση με τα ΔΛΠ. Η ανάγκη για συγκρισιμότητα των στοιχείων από τους χρήστες δεν θα πρέπει να αποτελεί τροχοπέδη στη χρήση νέων πιο αξιόπιστων, ενδεχομένως, μεθόδων από την επιχείρηση και στην εφαρμογή βελτιωμένων λογιστικών προτύπων.

Εξίσου σημαντικό, κατά τη σύνταξη των καταστάσεων είναι και η εξισορρόπηση μεταξύ κόστους οφέλους²⁶. Το κόστος από πλευράς εταιρείας για την παροχή μιας πληροφορίας, δεν πρέπει να είναι μεγαλύτερο του οφέλους που θα αποκομίσει ο χρήστης. Αυτό έχει εφαρμογή στη συλλογή στοιχείων που αφορούν ενδο-ομιλικές πράξεις.

Οι καταστάσεις πρέπει να καταρτίζονται έγκαιρα, ακόμα και αν είναι λιγότερο αξιόπιστες.

²⁶ International Accounting Standard Board, Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (ΔΠΧΠ) 2005, Νομική Βιβλιοθήκη, Έκδοση 2007, σελ. 45

ΜΕΡΟΣ Β΄

*Παρουσίαση ΔΛΠ 1, ΔΛΠ 27, ΔΛΠ 28, ΔΠΧΑ 1, ΔΠΧΑ 3 και η
Αναβαλλόμενη Φορολογία στις ΕΟΚ*

4

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΔΛΠ 1: ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

4.1 Σκοπός

Το ΔΛΠ 1 περιγράφει τη βάση παρουσίασης των οικονομικών καταστάσεων γενικής χρήσης, ώστε να εξασφαλίζεται συγκρισιμότητα, τόσο με τις οικονομικές καταστάσεις των προηγούμενων περιόδων της οικονομικής οντότητας, όσο και με τις οικονομικές καταστάσεις άλλων οικονομικών οντοτήτων²⁷. Συγκεκριμένα, το παρόν Πρότυπο θέτει:

- ✓ γενικές απαιτήσεις για την παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων (βλ. 3.5 κατωτέρω)
- ✓ κατευθυντήριες γραμμές για τη δομή τους και (βλ. 3.6 κατωτέρω)
- ✓ ελάχιστες απαιτήσεις για το περιεχόμενό τους (βλ. 3.6 κατωτέρω)

4.2 Πεδίο εφαρμογής

Οι οικονομικές οντότητες πρέπει να εφαρμόζουν το παρόν Πρότυπο για την παρουσίαση όλων των γενικού σκοπού οικονομικών καταστάσεων που καταρτίζονται και παρουσιάζονται σύμφωνα με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα.

Το πρότυπο αυτό εφαρμόζεται ισοδύναμα στις ατομικές οικονομικές καταστάσεις μιας επιχείρησης και στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις ενός ομίλου επιχειρήσεων.

Εφαρμόζεται σε όλους τους τύπους των επιχειρήσεων, συμπεριλαμβανομένων των Τραπεζών και των Ασφαλιστικών Επιχειρήσεων²⁸. Ακόμη και οι εμπορικές επιχειρήσεις του Δημόσιου Τομέα μπορούν να εφαρμόσουν τις ρυθμίσεις αυτού του Προτύπου. Δεν εφαρμόζεται, όμως, στις συνοπτικού τύπου ενδιάμεσες

²⁷ Grant Thornton, Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης, IFRS, Εξειδικευμένα Θέματα, Αθήνα 2007, σελ. 28

²⁸ Σακέλλης Ε., Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, Ανάλυση και εφαρμογή σε συνδυασμό με το ελληνικό γενικό λογιστικό σχέδιο και την εμπορική και φορολογική νομοθεσία, Πρακτικές Εφαρμογές, Τόμος Α, Εκδόσεις Σακέλλη, Αθήνα 2002, σελ. 35

οικονομικές καταστάσεις, που καταρτίζονται σύμφωνα με το ΔΛΠ 34.

4.3 Ορισμοί

Γενικού σκοπού οικονομικές καταστάσεις είναι εκείνες που προορίζονται να ικανοποιήσουν τις ανάγκες των χρηστών, οι οποίοι δεν είναι σε θέση να ζητήσουν από τις οικονομικές οντότητες εκθέσεις με σκοπό να καλύψουν τις δικές τους συγκεκριμένες ανάγκες πληροφόρησης.

Η εφαρμογή μιας απαίτησης είναι **ανέφικτη** όταν η οικονομική οντότητα δεν μπορεί να την εφαρμόσει έχοντας καταβάλει κάθε εύλογη προσπάθεια προς αυτήν την κατεύθυνση.

Σημαντικές είναι οι παραλείψεις ή ανακρίβειες που θα μπορούσαν, μεμονωμένα ή συλλογικά, να επηρεάσουν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών, που λαμβάνονται βάσει των οικονομικών καταστάσεων.

Οι **Σημειώσεις** εμπεριέχουν πληροφορίες πέρα από αυτές που παρουσιάζονται στον Ισολογισμό, την Κατάσταση Λογαριασμού Αποτελεσμάτων, την Κατάσταση Μεταβολών των Ιδίων Κεφαλαίων και την Κατάσταση των Ταμιακών Ροών. Οι Σημειώσεις παρέχουν αφηγηματικές περιγραφές ή αναλύσεις των στοιχείων που παρουσιάζονται στις καταστάσεις αυτές και πληροφορίες για στοιχεία που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις για αναγνώριση σε εκείνες τις καταστάσεις.

Στα **λοιπά συνολικά έσοδα** συμπεριλαμβάνονται στοιχεία εσόδων που δεν αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα, όπως απαιτείται ή επιτρέπεται από άλλα Δ.Π.Χ.Α.

Ιδιοκτήτες είναι οι κάτοχοι των μέσων που κατατάσσονται ως Ίδια Κεφάλαια.

Αποτελέσματα είναι το σύνολο των εσόδων μείον τα έξοδα, μη συμπεριλαμβανομένων των λοιπών συνολικών εσόδων.

Προσαρμογές από ανακατάταξη είναι τα ποσά που ανακατατάσσονται ως κέρδη ή ζημίες κατά την τρέχουσα περίοδο που είχαν αναγνωριστεί ως λοιπά συνολικά έσοδα στην τρέχουσα ή σε προηγούμενες περιόδους.

Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα είναι η μεταβολή των Ιδίων Κεφαλαίων σε μία περίοδο, που οφείλεται σε συναλλαγές και άλλα γεγονότα, εκτός εκείνων που οφείλονται σε συναλλαγές με ιδιοκτήτες που ενεργούν με την ιδιότητά τους ως ιδιοκτήτες. Τα συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα περιλαμβάνουν όλα τα στοιχεία των «αποτελεσμάτων» και των «λοιπών συνολικών εσόδων».

4.4 Στοιχεία που συνθέτουν τις οικονομικές καταστάσεις

Οι οικονομικές καταστάσεις σκοπό έχουν την παροχή πληροφόρησης σχετικά με την οικονομική θέση, την επίδοση και τις ταμιακές ροές της επιχείρησης. Έτσι, παρέχουν πληροφορίες σχετικά με:

1. τα περιουσιακά στοιχεία (εταιρείας και ομίλου)
2. τις υποχρεώσεις
3. τα ίδια κεφάλαια
4. τα έσοδα και τα έξοδα, συμπεριλαμβανομένων των κερδών και ζημιών (τα έσοδα συμμετοχών εμφανίζονται σε ιδιαίτερο κονδύλι)
5. μεταβολές στα ίδια κεφάλαια
6. τις ταμιακές ροές

Μια πλήρης σειρά οικονομικών καταστάσεων περιλαμβάνει:

- i. Κατάσταση οικονομικής θέσης στο τέλος της περιόδου- Ισολογισμός, η οποία σύμφωνα με το αναθεωρημένο ΔΛΠ 1 μετονομάστηκε σε “Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης” (Statement of Financial Position)
- ii. Κατάσταση συνολικών εσόδων για την περίοδο- Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσης, η οποία σύμφωνα με το αναθεωρημένο ΔΛΠ 1 μετονομάστηκε σε Κατάσταση Διευρυμένου Εισοδήματος (Statement of Comprehensive Income)
- iii. Κατάσταση Μεταβολών των Ιδίων Κεφαλαίων για την περίοδο (Statement of Changes in Equity)
- iv. Κατάσταση των Ταμιακών Ροών για την περίοδο (Statement of Cash Flows)
- v. Σημειώσεις που περιλαμβάνουν περίληψη των σημαντικών λογιστικών πολιτικών και άλλες εξηγηματικές σημειώσεις (Notes)
- vi. Κατάσταση Οικονομικής Θέσης κατά την έναρξη της πρώτης συγκριτικής περιόδου όπου μια οικονομική οντότητα εφαρμόζει αναδρομικά μια λογιστική πολιτική ή που επαναδιατυπώνει αναδρομικά στοιχεία των οικονομικών καταστάσεων ή που ανακατατάσσει στοιχεία των οικονομικών καταστάσεων.

Σε σχέση με τα ανωτέρω, οι καταρχήν **διαφορές ατομικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων** είναι οι εξής:

- 1) Στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις (στο εξής «ΕΟΚ»), ο λογαριασμός «Συμμετοχές σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις», δεν περιλαμβάνει τις συμμετοχές της μητρικής εταιρείας σε θυγατρικές της. Γίνεται απάλειψη της συμμετοχής αυτής με ταυτόχρονη απάλειψη της καθαρής θέσης της κάθε ενοποιούμενης θυγατρικής.

- 2) Στις ΕΟΚ, τα ίδια Κεφάλαια διαχωρίζονται στα κεφάλαια που ανήκουν στη Μητρική Εταιρεία και σε κεφάλαια που ανήκουν σε τρίτους, δηλαδή στα Δικαιώματα Μειοψηφίας. Τα Δικαιώματα Μειοψηφίας υπολογίζονται στην καθαρή θέση της κάθε ενοποιούμενης θυγατρικής.
- 3) Στις ΕΟΚ, υπάρχουν λογαριασμοί οι οποίοι δεν εμφανίζονται σε έναν Ατομικό Ισολογισμό, όπως είναι η «Χρεωστική/ Πιστωτική Διαφορά Ενοποίησης».
- 4) Στις ΕΟΚ, έχει γίνει απάλειψη όλων των διαιτηρικών απαιτήσεων και υποχρεώσεων, δηλαδή ποσών που οφείλονται από ενοποιούμενη εταιρεία προς ενοποιούμενη εταιρεία κατά τη διάρκεια της χρήσης, έτσι ώστε να εμφανίζονται μόνο οι απαιτήσεις/ υποχρεώσεις προς τρίτους εκτός ομίλου.
- 5) Στις ΕΟΚ, έχει γίνει απάλειψη όλων των διαιτηρικών πωλήσεων και μη πραγματοποιηθέντων κερδών.
- 6) Κατά την κατάρτιση των ΕΟΚ, κάποιοι λογαριασμοί αλλάζουν ονομασία, π.χ. η διαφορά από αναπροσαρμογή αξίας συμμετοχών μετονομάζεται σε διαφορά από αναπροσαρμογή αξίας λοιπών περιουσιακών στοιχείων.
- 7) Στην Ενοποιημένη Κατάσταση Αποτελεσμάτων, τα Καθαρά Κέρδη διαχωρίζονται σε αυτά που ανήκουν στους μετόχους της μητρικής και σε αυτά που ανήκουν σε τρίτους, δηλαδή σε μετόχους της μειοψηφίας.
- 8) Τέλος, υπάρχουν διαφορές μεταξύ των Σημειώσεων των Ατομικών Καταστάσεων και των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων, όσον αφορά τις ελάχιστες απαιτήσεις στο περιεχόμενό τους και στις γνωστοποιήσεις.

4.5 Γενικές αρχές που διέπουν τη σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων²⁹

Ι. Ακριβοδίκαιη παρουσίαση και συμμόρφωση προς τα ΔΠΧΑ (Fair Presentation and Compliance with IFRSs)

Οι οικονομικές καταστάσεις μιας επιχείρησης πρέπει να παρουσιάζουν ακριβοδίκαια την οικονομική θέση, τη χρηματοοικονομική επίδοση και τις ταμιακές ροές της. Η ακριβοδίκαιη παρουσίαση περιλαμβάνει την επιλογή και εφαρμογή

²⁹ Σακέλλης Ε., Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, Ανάλυση και εφαρμογή σε συνδυασμό με το ελληνικό γενικό λογιστικό σχέδιο και την εμπορική και φορολογική νομοθεσία, Πρακτικές Εφαρμογές, Τόμος Α, Εκδόσεις Σακέλλη, Αθήνα 2002, σελ. 43 επ.

κατάλληλων λογιστικών πολιτικών, την παρουσίαση συναφής, αξιόπιστης, συγκρίσιμης και κατανοητής πληροφόρησης, αλλά και την παροχή επιπρόσθετης πληροφόρησης σε περίπτωση που οι απαιτήσεις των ΔΛΠ κρίνονται ανεπαρκείς για να δοθεί η πραγματική εικόνα στους χρήστες.

Η σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων με βάση τα ΔΛΠ θα πρέπει να γνωστοποιείται στις σημειώσεις της επιχείρησης. Για να χαρακτηριστούν οι οικονομικές καταστάσεις συμμορφούμενες με τα ΔΛΠ θα πρέπει να συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις όλων των εφαρμοστέων προτύπων και διερμηνειών της SIC. Σε περίπτωση που η εταιρεία παρεκκλίνει από τα Πρότυπα, θα πρέπει να γνωστοποιεί ότι έχει συμμορφωθεί με τα εφαρμοστέα πρότυπα και διερμηνείες, με εξαίρεση τη συγκεκριμένη παρέκκλιση, τον τίτλο του προτύπου, το είδος και τους λόγους της παρέκκλισης και τέλος, τις επιπτώσεις σε κάθε στοιχείο των οικονομικών καταστάσεων (κέρδος/ ζημία, περιουσιακά στοιχεία, υποχρεώσεις, ίδια κεφάλαια, ταμιακές ροές).

Ακατάλληλοι λογιστικοί χειρισμοί δεν αποκαθίστανται με γνωστοποιήσεις, σημειώσεις ή επεξηγηματικό υλικό.

II. Συνεχιζόμενη Δραστηριότητα (Going Concern) (όπως περιγράφηκε στην ενότητα 2.2i)

III. Λογιστικός χειρισμός με βάση την αρχή των δεδουλευμένων εσόδων – εξόδων (Accrual Basis of Accounting) (όπως περιγράφηκε στην ενότητα 2.2ii)

IV. Ομοιομορφία της παρουσίασης (Consistency of Presentation)

Τα στοιχεία των οικονομικών καταστάσεων θα πρέπει να εμφανίζονται και να ταξινομούνται όμοια από χρήση σε χρήση, εκτός εάν απαιτείται διαφορετικά από ένα ΔΛΠ ή μια Διερμηνεία, ή γίνεται για λόγους καταλληλότερης παρουσίασης των γεγονότων και συναλλαγών.

V. Ουσιαστικότητα και ολότητα (Materiality and Aggregation)

Τα ουσιώδη στοιχεία πρέπει να εμφανίζονται ξεχωριστά στις οικονομικές καταστάσεις, ενώ επουσιώδη στοιχεία πρέπει να συναθροίζονται με ποσά όμοιας φύσης ή λειτουργίας.

VI. Συμψηφισμός (Offsetting)

Δεν επιτρέπεται συμψηφισμός μεταξύ στοιχείων του ενεργητικού και στοιχεία του παθητικού, ή μεταξύ εσόδων και εξόδων, εκτός εάν απαιτείται ή επιτρέπεται από κάποιο Πρότυπο ή Διερμηνεία.

VII. Συγκριτική πληροφόρηση (Comparative Information)

Η επιχείρηση θα πρέπει να γνωστοποιεί συγκριτική πληροφόρηση σε σχέση με την προηγούμενη χρήση για όλες τις αριθμητικές πληροφορίες, εκτός εάν ένα ΔΛΠ επιτρέπει ή απαιτεί διαφορετικά.

4.6 Δομή και περιεχόμενο των Οικονομικών Καταστάσεων

Οι οικονομικές καταστάσεις πρέπει να διαχωρίζονται ξεκάθαρα από άλλες πληροφορίες που πιθανό να δημοσιεύονται στο ίδιο έντυπο³⁰. Επίσης, πρέπει να παρουσιάζουν πληροφορίες σχετικά με:

- Την επωνυμία της επιχείρησης
- Εάν οι οικονομικές καταστάσεις αφορούν μια εταιρεία ή έναν όμιλο
- Την ημερομηνία του ισολογισμού ή της περιόδου που καλύπτεται
- Το νόμισμα παρουσίασης
- Το βαθμό στρογγυλοποίησης

4.6.1 Ισολογισμός - Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης

Σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ, τα στοιχεία του Ενεργητικού κατατάσσονται σε κυκλοφορούντα και μη, ενώ οι Υποχρεώσεις σε τρέχουσες και μη.

Κυκλοφορούντα στοιχεία είναι εκείνα που:

- Κατέχονται για εμπορικούς σκοπούς και αναμένονται να ρευστοποιηθούν σε διάστημα 12 μηνών από την ημερομηνία σύνταξης του Ισολογισμού
- Αναμένονται να ρευστοποιηθούν ή κατέχονται προς πώληση
- Συνιστούν ταμιακά διαθέσιμα ή ισοδύναμα

Μη κυκλοφορούντα στοιχεία είναι ό, τι δεν κατατάσσεται στην παραπάνω κατηγορία.

Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις είναι εκείνες που:

- Αναμένεται να διακανονιστούν κατά το συνήθη λειτουργικό κύκλο
- Θα διακανονιστούν σε διάστημα 12 μηνών από την ημερομηνία του Ισολογισμού
- Κατέχονται κυρίως για εμπορικούς σκοπούς

³⁰ International Accounting Standard Board, Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (ΔΠΧΠ) 2005, Νομική Βιβλιοθήκη, Έκδοση 2007, σελ. 424

- Η επιχείρηση δεν έχει το δικαίωμα να αναβάλει τον διακανονισμό για τουλάχιστον 12 μήνες μετά την ημερομηνία του Ισολογισμού

Μη βραχυπρόθεσμες – μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις είναι ό, τι δεν κατατάσσεται στην παραπάνω κατηγορία.

Ο Ισολογισμός θα πρέπει να περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον τα παρακάτω κονδύλια³¹:

1. ενσώματα πάγια
2. επενδύσεις σε ακίνητα
3. άυλα περιουσιακά στοιχεία
4. χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία
5. επενδύσεις που λογιστικοποιούνται με τη χρήση της μεθόδου της καθαρής θέσης
6. βιολογικά περιουσιακά στοιχεία
7. αποθέματα
8. εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις
9. ταμιακά διαθέσιμα και ταμιακά ισοδύναμα
10. εμπορικοί και λοιποί πληρωτέοι λογαριασμοί
11. προβλέψεις
12. χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις
13. υποχρεώσεις και περιουσιακά στοιχεία για τρέχοντα φόρο, όπως απαιτείται από το Δ.Λ.Π. 12 Φόροι Εισοδήματος
14. αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις και αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις, όπως απαιτείται από το Δ.Λ.Π. 12
15. δικαιώματα μειοψηφίας, που παρουσιάζονται εντός της καθαρής θέσης
16. εκδοθέν κεφάλαιο και αποθεματικά που αναλογούν σε ιδιοκτήτες της μητρικής εταιρίας

4.6.2 Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσης - Κατάσταση Διευρυμένου Εισοδήματος

Σύμφωνα με το Πρότυπο, «κάθε στοιχείο των εσόδων και των δαπανών που αναγνωρίζεται σε μια περίοδο θα περιλαμβάνεται στο κέρδος ή τη ζημιά, εκτός αν κάποιο Πρότυπο ή Διερμηνεία απαιτεί διαφορετικά»³².

Η Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσης θα πρέπει να περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον τα

³¹ International Accounting Standard Board, Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (ΔΠΧΠ) 2005, Νομική Βιβλιοθήκη, Έκδοση 2007, σελ. 430

PriceWaterHouseCoopers, IFRS Pocket Guide, 2008, p. 12

³² PriceWaterHouseCoopers, IFRS Pocket Guide, 2008, p. 6

παρακάτω κονδύλια³³:

1. έσοδα
2. χρηματοοικονομικά κόστη
3. μερίδιο των κερδών ή ζημιών από συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες που λογιστικοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης
4. έξοδο φόρου
5. ένα μοναδικό ποσό που περιλαμβάνει το σύνολο: (i) του μετά από φόρους κέρδους ή ζημίας των διακοπτουσών δραστηριοτήτων και (ii) του μετά από φόρους κέρδους ή ζημίας που αναγνωρίστηκε κατά την επιμέτρηση της εύλογης αξίας απομειωμένης κατά τα κόστη της πώλησης ή κατά τη διάθεση των περιουσιακών στοιχείων ή της ομάδας (των ομάδων) διάθεσης που συνιστούν τη διακοπείσα δραστηριότητα
6. κέρδος ή ζημία
7. κέρδος ή ζημία που αναλογεί στα δικαιώματα μειοψηφίας
8. κέρδος ή ζημία που αναλογεί στους μετόχους της μητρικής εταιρείας

Τα ποσά της Κατάστασης Διευρυμένου Εισοδήματος μπορεί να παρουσιάζονται είτε

- Καθαρά από φόρους, είτε
- Μικτά, προσθέτοντας τον συνολικό φόρο

Σε κάθε περίπτωση, θα πρέπει να γνωστοποιείται ο φόρος που αναλογεί σε κάθε γραμμή που εμπεριέχεται στην κατάσταση.

4.6.3 Κατάσταση Ταμιακών Ροών

Για την κατάσταση αυτή υπάρχει ξεχωριστό Πρότυπο, το ΔΛΠ 7.

4.6.4 Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων

Η Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων θα πρέπει να περιλαμβάνει τα εξής³⁴:

1. κέρδος ή ζημία περιόδου
2. τα έσοδα και τα έξοδα που καταχωρήθηκαν στα ίδια κεφάλαια

³³ International Accounting Standard Board, Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (ΔΠΧΠ) 2005, Νομική Βιβλιοθήκη, Έκδοση 2007, σελ. 433

PriceWaterHouseCoopers, IFRS Pocket Guide, 2008, p. 12

³⁴ Σακέλλης Ε., Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, Ανάλυση και εφαρμογή σε συνδυασμό με το ελληνικό γενικό λογιστικό σχέδιο και την εμπορική και φορολογική νομοθεσία, Πρακτικές Εφαρμογές, Τόμος Α, Εκδόσεις Σακέλλη, Αθήνα 2002, σελ. 82

PriceWaterHouseCoopers, IFRS Pocket Guide, 2008, p. 14

3. το σύνολο των εσόδων της χρήσης διαχωρίζοντάς τα σε ποσά που αντιστοιχούν σε μετόχους της μητρικής και σε ποσά που αντιστοιχούν σε δικαιώματα μειοψηφίας
4. για κάθε στοιχείο των ιδίων κεφαλαίων, τις επιδράσεις των μεταβολών στις λογιστικές πολιτικές και τις διορθώσεις λαθών που αναγνωρίζονται σύμφωνα με το ΔΛΠ 8
5. μεταφορές κεφαλαίων από και προς τους ιδιοκτήτες
6. το υπόλοιπο του κέρδους εις νέον στην αρχή και στο τέλος της περιόδου, αλλά και τις μεταβολές κατά τη διάρκεια της περιόδου
7. συμφωνία μεταξύ λογιστικής αξίας έναρξης και τέλους χρήσεως για κάθε κατηγορία κεφαλαίου, για τη διαφορά υπέρ το άρτιο και κάθε αποθεματικό, γνωστοποιώντας κάθε μεταβολή.

Με βάση το αναθεωρημένο ΔΛΠ 1, στην Κατάσταση Μεταβολών των Ιδίων Κεφαλαίων περιλαμβάνονται πλέον μόνο οι συναλλαγές με τους μετόχους.

4.6.5 Σημειώσεις των Οικονομικών Καταστάσεων

Οι Σημειώσεις πρέπει:

- A. να παρουσιάζουν πληροφορίες σχετικά με τη βάση παρουσίασης και κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων και τις συγκεκριμένες λογιστικές πολιτικές που ακολουθήθηκαν
- B. να γνωστοποιούν τις όποιες πληροφορίες απαιτούν τα Πρότυπα και οι οποίες δεν περιλαμβάνονται στις άλλες τέσσερις οικονομικές καταστάσεις
- Γ. να παρέχουν επιπρόσθετες πληροφορίες οι οποίες, ενώ δεν περιλαμβάνονται στις άλλες οικονομικές καταστάσεις, είναι σχετικές με την κατανόησή τους.

Η σειρά γνωστοποιήσεων είναι η εξής³⁵:

- i. δήλωση συμμόρφωσης προς τα ΔΛΠ
- ii. λογιστικές αρχές και μέθοδοι αποτίμησης που εφαρμόστηκαν
- iii. συμπληρωματικές πληροφορίες για στοιχεία του ισολογισμού, των αποτελεσμάτων χρήσης, της κατάστασης ταμιακών ροών και της κατάστασης μεταβολών ιδίων κεφαλαίων με τη σειρά που αυτά παρουσιάζονται
- iv. άλλες γνωστοποιήσεις, όπως ενδεχόμενες υποχρεώσεις
- v. μη οικονομικές γνωστοποιήσεις.

³⁵ Σακέλλης Ε., Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, Ανάλυση και εφαρμογή σε συνδυασμό με το ελληνικό γενικό λογιστικό σχέδιο και την εμπορική και φορολογική νομοθεσία, Πρακτικές Εφαρμογές, Τόμος Α, Εκδόσεις Σακέλλη, Αθήνα 2002, σελ. 84

5

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΔΛΠ 27: ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΚΑΙ ΑΤΟΜΙΚΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

5.1 Σκοπός

Σκοπός του Προτύπου αυτού είναι η λογιστική αντιμετώπιση της κατάρτισης και παρουσίασης των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων ενός ομίλου εταιρειών, οι οποίες τελούν υπό τον έλεγχο της μητρικής εταιρείας. Επιπλέον, καθορίζει τους λογιστικούς χειρισμούς για την παρουσίαση των επενδύσεων σε θυγατρικές, συγγενείς και κοινοπραξίες στις ατομικές καταστάσεις της μητρικής εταιρείας.

5.2 Ορισμοί³⁶

Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις (Consolidated Financial Statements) είναι οι οικονομικές καταστάσεις ενός ομίλου επιχειρήσεων παρουσιαζόμενες ως να αφορούν μια επιχείρηση.

Έλεγχος (Control) είναι η δυνατότητα κατεύθυνσης της οικονομικής και επιχειρηματικής πολιτικής μιας επιχείρησης, ούτως ώστε να λαμβάνονται οφέλη από τις δραστηριότητες της.

Η Μέθοδος Κόστους (Cost Method) είναι μια λογιστική μέθοδος, σύμφωνα με την οποία η επένδυση αναγνωρίζεται στο κόστος. Ο επενδυτής αναγνωρίζει τα έσοδα από την επένδυση μόνο στην έκταση που εισπράττει μερίσματα από τα σωρευμένα κέρδη της εκδότριας, τα οποία προκύπτουν μεταγενέστερα της ημερομηνίας απόκτησης. Μερίσματα που λαμβάνονται επιπλέον τέτοιων κερδών, θεωρούνται ανάκτηση της επένδυσης και αφαιρούνται από το κόστος της επένδυσης.

Όμιλος (Group) είναι μια μητρική εταιρεία και όλες οι θυγατρικές της.

Δικαιώματα Μειοψηφίας (Minority Interests) ή Μη Ελεγχόμενα Δικαιώματα / Δικαιώματα Άνευ Ελέγχου (Non-Controlling Interests), σύμφωνα με το αναθεωρημένο Πρότυπο ΔΛΠ 27 του 2008 (στο εξής «ΔΛΠ 27R»), είναι το μέρος των

³⁶ International Accounting Standard Board, Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (ΔΠΧΠ) 2005, Νομική Βιβλιοθήκη, Έκδοση 2007, σελ. 916

αποτελεσμάτων και των καθαρών περιουσιακών στοιχείων μιας θυγατρικής, που αναλογεί στα συμμετοχικά δικαιώματα που δεν ανήκουν, άμεσα ή έμμεσα μέσω θυγατρικών, στη μητρική εταιρεία.

Μητρική (Parent) είναι μια οικονομική οντότητα που έχει μία ή περισσότερες θυγατρικές.

Ατομικές Οικονομικές Καταστάσεις (Separate Financial Statements) είναι εκείνες που παρουσιάζονται από μια μητρική εταιρεία, στις οποίες οι επενδύσεις σε θυγατρικές, συγγενείς και κοινοπραξίες απεικονίζονται στη βάση του άμεσου μεριδίου της στα ίδια κεφάλαια, και όχι στη βάση των αποτελεσμάτων και των ιδίων κεφαλαίων των επενδύσεων αυτών.

Θυγατρική (Subsidiary) είναι μια οικονομική οντότητα, που ελέγχεται από μία άλλη οικονομική οντότητα (γνωστή ως μητρική εταιρεία).

5.3 Παρουσίαση των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων

Μια μητρική επιχείρηση θα πρέπει να παρουσιάζει ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, στις οποίες θα ενοποιεί όλες τις θυγατρικές της εταιρείες σύμφωνα με το ΔΛΠ 27.

Η μητρική εταιρεία έχει το δικαίωμα να μην καταρτίσει ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις μόνο εάν συντρέχουν οι ακόλουθες προϋποθέσεις σωρευτικά³⁷:

- Η ίδια η μητρική είναι θυγατρική που κατέχεται εξ' ολοκλήρου ή μερικώς από μια άλλη επιχείρηση και οι λοιποί ιδιοκτήτες είναι ενήμεροι για την απόφαση της εταιρείας να μην καταρτίσει ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις και δεν έχουν αντίρρηση επ' αυτού
- Η μητρική εταιρεία δεν είναι εισηγμένη σε κάποια χρηματιστηριακή αγορά
- Η μητρική εταιρεία δε βρίσκεται σε στάδιο εισαγωγής σε κάποια χρηματιστηριακή αγορά
- Η μητρική εταιρεία είναι θυγατρική κάποιας άλλης εταιρείας, η οποία καταρτίζει ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ και τις διαθέτει στο ευρύ κοινό.

³⁷ Grant Thornton, Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης, IFRS, Εξειδικευμένα Θέματα, Αθήνα 2007, σελ. 164

PriceWaterHouseCoopers, IFRS Pocket Guide, 2008, p. 57

ERNST & YOUNG – Deloitte, Applying International Accounting Standards, 2007, p. 649

5.4 Περιεχόμενο των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων

Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις πρέπει να περιλαμβάνουν όλες τις θυγατρικές εταιρείες της μητρικής, εσωτερικού και εξωτερικού. Μια θυγατρική δεν μπορεί να εξαιρεθεί από την ενοποίηση³⁸ επειδή η επενδύτρια εταιρεία είναι εταιρεία διαχείρισης επενδυτικών κεφαλαίων, αμοιβαίων κεφαλαίων, καταπιστευματική επενδυτική μονάδα (unit trust) ή παρόμοια οικονομική οντότητα ή απλώς και μόνο επειδή οι επιχειρηματικές δραστηριότητές της διαφέρουν από εκείνες των άλλων οικονομικών οντοτήτων του ομίλου.

Ο **έλεγχος** υπάρχει, όταν η μητρική κατέχει, άμεσα ή έμμεσα μέσω θυγατρικών, περισσότερο από το ήμισυ των δικαιωμάτων ψήφου μιας οντότητας με εξαίρεση τις περιπτώσεις που μπορεί να αποδειχθεί καθαρά ότι τέτοια κυριότητα δε συνιστά έλεγχο. Έλεγχος υπάρχει³⁹, ακόμα και αν η μητρική εταιρεία κατέχει το ήμισυ ή λιγότερο των δικαιωμάτων ψήφου μιας οντότητας, στην περίπτωση που έχει:

- I. δυνατότητα ελέγχου, που υπερβαίνει το ήμισυ των δικαιωμάτων ψήφου, λόγω συμφωνίας με άλλους επενδυτές
- II. δυνατότητα να κατευθύνει την οικονομική και επιχειρηματική πολιτική της επιχείρησης, σύμφωνα με καταστατικό ή συμβατικό όρο
- III. δικαίωμα διορισμού ή παύσης της πλειονότητας των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου ή άλλου ισοδύναμου διοικητικού οργάνου που διοικεί την επιχείρηση
- IV. δικαίωμα επηρεασμού της πλειοψηφίας στις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου ή ισοδύναμου διοικητικού οργάνου που διοικεί την επιχείρηση.

Επιπλέον, προκειμένου να προσδιοριστεί η ύπαρξη ελέγχου σε μια επένδυση, πρέπει να ληφθεί υπόψη και η ενδεχόμενη ύπαρξη και επίδραση δυνητικών δικαιωμάτων ψήφου, τα οποία έχουν τη δυνατότητα να εξασκηθούν ή να μετατραπούν επί του παρόντος.

Δυνητικά δικαιώματα ψήφου είναι δικαιώματα αγοράς μετοχών, δικαιώματα προαίρεσης αγοράς μετοχών, χρηματοοικονομικά μέσα ή ομολογιακά δάνεια μετατρέψιμα σε κοινές μετοχές, που αν ασκηθούν ή μετατραπούν, έχουν τη δυνατότητα να δώσουν στην επιχείρηση δικαιώματα ψήφου ή να μειώσουν τα δικαιώματα ψήφου κάποιου άλλου μετόχου.

³⁸ Deloitte, Business combinations and changes in ownership interests, A guide to the revised IFRS 3 and IAS 27, 2008, p. 27

³⁹ Ξένος Χ., Προβλήματα Ομίλων Επιχειρήσεων. Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις, Αθήνα 2008, σελ. 45

Grant Thornton, Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης, IFRS, Εξειδικευμένα Θέματα, Αθήνα 2007, σελ. 212 επ.

Γεωργίου Α., Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, IAS, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα- Θεσσαλονίκη 2003, σελ. 227

Δυνητικά δικαιώματα ψήφου που δεν μπορούν να μετατραπούν επί του παρόντος, όπως είναι για παράδειγμα τα δικαιώματα που δεν μπορούν να ασκηθούν μέχρι μια μελλοντική ημερομηνία ή μέχρι την πραγματοποίηση ενός μελλοντικού γεγονότος, δεν λαμβάνονται υπόψη⁴⁰.

Σύμφωνα με το ΔΛΠ 27, μια μητρική εταιρεία πρέπει να περιλαμβάνει στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της όλες τις θυγατρικές, χωρίς όμως να παρέχει ρητές οδηγίες για την ενοποίηση των Οικονομικών Οντοτήτων Ειδικού Σκοπού. Το θέμα αυτό ρυθμίζει η Διερμηνεία 12 «Ενοποίηση - οικονομικές μονάδες ειδικού σκοπού».

Οικονομικές Οντότητες Ειδικού Σκοπού (ΟΟΕΣ) είναι οι επιχειρήσεις που συστήνονται προκειμένου να επιτελέσουν έναν περιορισμένο και σαφώς περιγεγραμμένο στόχο (π.χ. μια μίσθωση, δραστηριότητες έρευνας και ανάπτυξης ή τιτλοποίηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων).

Μια ΟΟΕΣ ενοποιείται, όταν η ουσία της σχέσης μεταξύ μιας οικονομικής οντότητας και της ΟΟΕΣ, δείχνει ότι η ΟΟΕΣ ελέγχεται από την εν λόγω οικονομική οντότητα.

Επιπρόσθετα προς τις καταστάσεις που περιγράφονται ανωτέρω, οι ακόλουθες περιστάσεις, μπορεί να αποτελούν ένδειξη ότι μια οντότητα ελέγχει μια ΟΟΕΣ και, συνεπώς, πρέπει να την ενοποιεί:

- i. οι δραστηριότητες της ΟΟΕΣ διεξάγονται για λογαριασμό της οικονομικής οντότητας σύμφωνα με τις ειδικές επιχειρηματικές ανάγκες της, ούτως ώστε η οικονομική οντότητα να καρπούται οφέλη από την εκμετάλλευση της ΟΟΕΣ
- ii. η επιχείρηση έχει αρμοδιότητες λήψης αποφάσεων που της επιτρέπουν να καρπούται την πλειονότητα των οφελών από τις δραστηριότητες της ΟΟΕΣ
- iii. η επιχείρηση έχει δικαιώματα που της επιτρέπουν να καρπούται την πλειονότητα των οφελών της ΟΟΕΣ και, συνεπώς, μπορεί να εκτίθεται σε κινδύνους που συνδέονται με τις δραστηριότητες της ΟΟΕΣ
- iv. η επιχείρηση διατηρεί την πλειονότητα των υπολειπόμενων κινδύνων ή των κινδύνων ιδιοκτησίας που συνδέονται με την ΟΟΕΣ ή τα περιουσιακά της στοιχεία προκειμένου να καρπούται οφέλη από τις δραστηριότητές της.

⁴⁰ ERNST & YOUNG – Deloitte, Applying International Accounting Standards, 2007, p. 642

5.5 Διαδικασίες Ενοποίησης

Κατά την κατάρτιση των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, συνενώνονται οι οικονομικές καταστάσεις της μητρικής εταιρείας και των θυγατρικών της. Πιο συγκεκριμένα, συναθροίζονται γραμμή προς γραμμή (line by line) τα όμοια περιουσιακά στοιχεία, οι υποχρεώσεις, τα ίδια κεφάλαια και τα αποτελέσματα χρήσης. Για μια σωστή διαδικασία ενοποίησης, πρέπει να ληφθούν υπόψη τα εξής⁴¹:

- ✓ Το κόστος κτήσης της κάθε θυγατρικής και η αναλογία της μητρικής στα ίδια κεφάλαια της θυγατρικής απαλείφονται
- ✓ Προσδιορίζονται τα μη ελεγχόμενα δικαιώματα στα αποτελέσματα των θυγατρικών εταιρειών
- ✓ Προσδιορίζονται τα μη ελεγχόμενα δικαιώματα στα ίδια κεφάλαια των θυγατρικών εταιρειών, τα οποία αποτελούνται από το ποσό κατά την ημερομηνία αγοράς αλλά και το ποσό επί των μεταβολών των Ιδίων Κεφαλαίων από την ημερομηνία ενοποίησης
- ✓ Τυχόν διεταιρικά υπόλοιπα, συναλλαγές και απραγματοποίητα κέρδη απαλείφονται πλήρως
- ✓ Γίνεται αποτίμηση της υπεραξίας στο κόστος και εξετάζεται, αν συντρέχουν λόγοι απομείωσης της, σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 3.

5.6 Ειδικά θέματα ενοποίησης

5.6.1 Αύξηση του ποσοστού συμμετοχής της μητρικής στη θυγατρική

Τα ποσοστά συμμετοχής της μητρικής επιχείρησης μπορεί να αυξηθούν ως εξής :

- Αγορά από τη μητρική πρόσθετου πακέτου των σε κυκλοφορία μετοχών της θυγατρικής από τους εκτός ομίλου μετόχους
- Αύξηση κεφαλαίου θυγατρικής με παραίτηση μέρους ή του συνόλου των μετόχων της μειοψηφίας από το σχετικό δικαίωμα

Όταν η μητρική επιχείρηση αυξάνει τη συμμετοχή της στα ίδια κεφάλαια της θυγατρικής κατά ένα ποσοστό, η αύξηση αυτή προέρχεται από «αγορά» αυτού του ποσοστού από τα ίδια κεφάλαια της θυγατρικής που έχουν οι εκτός ομίλου μέτοχοι. Η αγορά αυτή μπορεί να είναι πραγματική, αλλά μπορεί και να εξομοιώνεται με αγορά, στην περίπτωση που μεταβιβάζονται ποσοστά στη μητρική λόγω μη

⁴¹ International Accounting Standard Board, Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (ΔΠΧΠ) 2005, Νομική Βιβλιοθήκη, Έκδοση 2007, σελ. 919

συμμετοχής των εκτός ομίλου μετόχων στην αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της θυγατρικής.

5.6.2 Μείωση του ποσοστού συμμετοχής της μητρικής στη θυγατρική

Τα ποσοστά της μητρικής επιχείρησης στη θυγατρική μπορεί να μειωθούν σε τέτοιο ποσοστό ώστε να εξακολουθούν να είναι συνδεδεμένες και, επομένως, να είναι υποχρεωμένες να παρουσιάζουν ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

Οι λόγοι για τους οποίους μπορεί να μειωθούν τα ποσοστά της μητρικής επιχείρησης στη θυγατρική είναι οι εξής :

- Πώληση πακέτου των σε κυκλοφορία μετοχών της θυγατρικής επιχείρησης στους εκτός ομίλου μετόχους
- Αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της θυγατρικής επιχείρησης στην οποία δε λαμβάνει μέρος η μητρική επιχείρηση

Όταν η μητρική επιχείρηση μειώνει το ποσοστό της στα ίδια κεφάλαια της θυγατρικής, η μείωση αυτή προέρχεται από «πώληση» των δικαιωμάτων της επί των ιδίων κεφαλαίων της θυγατρικής στους εκτός ομίλου μετόχους. Η άνω πώληση μπορεί να είναι πραγματική, αλλά μπορεί και να εξομοιώνεται με πώληση στην περίπτωση που μεταβιβάζονται ποσοστά της μητρικής στους εκτός ομίλου μετόχους λόγω μη συμμετοχής της μητρικής επιχείρησης σε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της θυγατρικής.

Με τη μείωση της συμμετοχής της μητρικής στα ίδια κεφάλαια της θυγατρικής δημιουργείται ένα νέο ποσοστό συμμετοχής και προκύπτει μια νέα διαφορά ενοποίησης (χρεωστική ή πιστωτική) κατά τη νέα απάλειψη της συμμετοχής της μητρικής στα ίδια κεφάλαια της θυγατρικής.

5.6.3 Προσθήκη νέας θυγατρικής στον όμιλο

Στον όμιλο των επιχειρήσεων, που συντάσσει ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, είναι πιθανό να ενταχθούν νέες θυγατρικές.

Από την ημερομηνία που μεταβιβασθούν στη μητρική επιχείρηση οι μετοχές της νέας θυγατρικής, ώστε να έχει στην κυριότητά της ποσοστό μεγαλύτερο του 50% των μετοχών της θυγατρικής, ή ποσοστό μεγαλύτερο του 20% και συγχρόνως ασκεί σημαντική επιρροή στη διοίκηση της θυγατρικής, η νέα θυγατρική επιχείρηση θα συμπεριληφθεί στην ενοποίηση. Κατά την ημερομηνία αυτή θα γίνει και η

απάλειψη της συμμετοχής της μητρικής στα ίδια κεφάλαια της θυγατρικής και των θυγατρικών της τελευταίας.

5.6.4 Ενοποίηση κάθετου, οριζόντιου, μικτού και αμοιβαίων συμμετοχών ομίλου

A. Ενοποίηση κάθετου ομίλου επιχειρήσεων

Κάθετος όμιλος είναι η μητρική εταιρεία και όλες οι άμεσες ή έμμεσες θυγατρικές της, στις οποίες η μητρική, βάσει του ποσοστού συμμετοχής στο κεφάλαιό τους το οποίο κατέχει είτε άμεσα είτε έμμεσα μέσω τρίτων, μπορεί να εκλέγει διοίκηση σε αυτές⁴².

Όταν η μητρική επιχείρηση συμμετέχει άμεσα στο κεφάλαιο ή στα δικαιώματα ψήφου της θυγατρικής επιχείρησης τότε μεταξύ τους υπάρχει άμεση σχέση μητρικής – θυγατρικής.

Μπορεί, όμως, η μητρική επιχείρηση να συμμετέχει άμεσα σε μια θυγατρική και να συμμετέχει έμμεσα στις θυγατρικές της τελευταίας (οι οποίες ονομάζονται υποθυγατρικές της μητρικής). Στην περίπτωση αυτή μεταξύ της μητρικής και των υποθυγατρικών υπάρχει έμμεση σχέση μητρικής – θυγατρικής.

B. Ενοποίηση οριζόντιου ομίλου επιχειρήσεων

Οριζόντιος όμιλος είναι εκείνος στον οποίο οι επιχειρήσεις που, παρόλο που δεν συνδέονται μεταξύ τους με σχέση μητρικής – θυγατρικής, έχουν τεθεί κάτω από ενιαία διεύθυνση ή τα διοικητικά, διαχειριστικά ή εποπτικά όργανά τους αποτελούνται κατά πλειοψηφία από τα ίδια πρόσωπα.

Μητρική επιχείρηση στον οριζόντιο όμιλο θεωρείται η μεγαλύτερη επιχείρηση. Κριτήριο για τον καθορισμό της μεγαλύτερης επιχείρησης αποτελεί το σύνολο του ισολογισμού κάθε επιχείρησης από τις συγκρινόμενες, το οποίο υπολογίζεται από τα όρια: του ενεργητικού, του κύκλου εργασιών και του αριθμού των εργαζομένων (άρθρο 96, παρ. 3, δεύτερο εδάφιο, Ν.2190/1920).

Όλες οι μικρότερες επιχειρήσεις υποχρεούνται να παρέχουν τις αναγκαίες πληροφορίες στην επιχείρηση που, ως μεγαλύτερη, καταρτίζει τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

Τα ενοποιημένα ίδια κεφάλαια του οριζόντιου ομίλου αποτελούνται από:

⁴² Αληφαντής Γ., Χρηματοοικονομική Λογιστική, Έκδοση 2^η, Τόμος Β, Εκδόσεις Πάμισσος, Αθήνα 2007, σελ. 326

1. το κεφάλαιο
2. τη διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο
3. τη διαφορά αναπροσαρμογής
4. τα αποθεματικά και
5. τα αποτελέσματα εις νέον

Τα άνω κονδύλια αποτελούνται από τα επιμέρους κονδύλια της κάθε μία από τις επιχειρήσεις του οριζόντιου ομίλου που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση.

Γ. Ενοποίηση μικτού ομίλου επιχειρήσεων

Δύο επιχειρήσεις μπορεί να είναι μεταξύ τους συνδεδεμένες, όταν η μητρική επιχείρηση έχει την πλειοψηφία του κεφαλαίου μιας άλλης (θυγατρικής) επιχείρησης ή των δικαιωμάτων ψήφου μιας άλλης (θυγατρικής) και η πλειοψηφία αυτή σχηματίζεται ύστερα από συνυπολογισμό των αντίστοιχων ποσοστών που μπορεί να κατέχουν μια ή περισσότερες άμεσες και έμμεσες θυγατρικές της. Ο όμιλος αυτός ονομάζεται **μικτός όμιλος**.

Δ. Ενοποίηση ομίλου αμοιβαίων συμμετοχών

Ο Κ.Ν. 2190/1920 (άρθρο 17, παρ. 2) απαγορεύει στις θυγατρικές επιχειρήσεις να επενδύουν έστω και μέρος του μετοχικού κεφαλαίου σε μετοχές μητρικών επιχειρήσεων. Μπορεί, όμως, η θυγατρική επιχείρηση να επενδύσει τα αποθεματικά της σε μετοχές της μητρικής επιχείρησης. Στην περίπτωση αυτή, όπως και σε κάθε άλλη περίπτωση, όπου η θυγατρική επιχείρηση κατέχει μετοχές της μητρικής επιχείρησης, έχουμε αμοιβαίες συμμετοχές μεταξύ μητρικής και θυγατρικής επιχείρησης. Ο όμιλος αυτός ονομάζεται **όμιλος αμοιβαίων συμμετοχών**.

5.6.5 Ενοποίηση θυγατρικής εξωτερικού

Για την αποτίμηση των συμμετοχών και των χρεογράφων σε ξένο νόμισμα εφαρμόζονται τα ακόλουθα:

Όλες οι επιχειρήσεις (εκτός Τραπεζών) αποτιμούν τις κατεχόμενες συμμετοχές και τα χρεόγραφα στην **κατ' είδος** χαμηλότερη τιμή μεταξύ της τιμής κτήσης και της τρέχουσας τιμής.

Οι Τράπεζες αποτιμούν τις κατεχόμενες συμμετοχές και τα χρεόγραφα στη **συνολική** χαμηλότερη τιμή μεταξύ της τιμής κτήσης και της τρέχουσας τιμής.

5.7 Χρονική Περίοδος

Οι οικονομικές καταστάσεις που χρησιμοποιούνται στην ενοποίηση θα πρέπει να αφορούν την ίδια χρονική περίοδο, εκτός και αν αυτό είναι πρακτικά αδύνατο. Σε περίπτωση που, οι οικονομικές καταστάσεις της μητρικής και των θυγατρικών καταρτίζονται με διαφορετικές ημερομηνίες κλεισίματος, τότε είναι απαραίτητο να γίνουν προσαρμογές για τις επιδράσεις των σημαντικών συναλλαγών που συνέβησαν μεταξύ των ημερομηνιών κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων της μητρικής και της θυγατρικής⁴³. Πάντως, η διαφορά μεταξύ των ημερομηνιών κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων της μητρικής και της θυγατρικής δεν μπορεί να υπερβαίνει τους τρεις μήνες.

5.8 Λογιστικές Πολιτικές

Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις πρέπει να ετοιμάζονται με τη χρησιμοποίηση ομοιόμορφων λογιστικών πολιτικών για όμοιες συναλλαγές. Σε περίπτωση που κάποια εταιρεία, που ανήκει στον όμιλο, χρησιμοποιεί διαφορετικές πολιτικές σε σχέση με τις πολιτικές που χρησιμοποιούνται στην ενοποίηση, θα πρέπει να κάνει τις απαραίτητες προσαρμογές στις οικονομικές της καταστάσεις⁴⁴. Αν αυτό είναι πρακτικά αδύνατο, θα πρέπει να γνωστοποιείται στις οικονομικές καταστάσεις του ομίλου.

Τα αποτελέσματα της θυγατρικής θα πρέπει να συμπεριλαμβάνονται στις οικονομικές καταστάσεις του ομίλου από τη στιγμή απόκτησης της συμμετοχής αυτής και μέχρι τη στιγμή που η μητρική παύει να ασκεί τον έλεγχο.

Στην περίπτωση πώλησης της θυγατρικής εταιρείας⁴⁵, η διαφορά μεταξύ του τιμήματος πώλησης της θυγατρικής και της λογιστικής αξίας πριν από την πώληση, συμπεριλαμβανομένου και του σωρευτικού ποσού των συναλλαγματικών διαφορών που αναγνωρίζονται στα Ίδια Κεφάλαια σύμφωνα με το ΔΛΠ 21, αναγνωρίζεται στην ενοποιημένη οικονομική κατάσταση ως κέρδος ή ζημία από την πώληση της θυγατρικής.

Τα μη ελεγχόμενα δικαιώματα⁴⁶ παρουσιάζονται ξεχωριστά στον ενοποιημένο Ισολογισμό στα Ίδια Κεφάλαια, διακεκριμένα όμως από τα Ίδια Κεφάλαια που

⁴³ Grant Thornton, Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, IFRS, Αναλυτική παρουσίαση, Τόμος Β, Αθήνα 2004, σελ. 620

⁴⁴ Grant Thornton, Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, IFRS, Αναλυτική παρουσίαση, Τόμος Β, Αθήνα 2004, σελ. 620

⁴⁵ Grant Thornton, Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης, IFRS, Εξειδικευμένα Θέματα, Αθήνα 2007, σελ. 267

⁴⁶ Deloitte, Business combinations and changes in ownership interests, A guide to the revised IFRS 3 and IAS 27, 2008, p. 5

ανήκουν στους μετόχους της μητρικής. Αυτό ισχύει και στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσης.

5.9 Αναθεώρηση ΔΛΠ 27

Τον Ιανουάριο του 2008 το IASB αναθεώρησε το ΔΛΠ 27 «Ενοποιημένες και Ατομικές Οικονομικές Καταστάσεις». Το αναθεωρημένο πρότυπο εισάγει σημαντικές αλλαγές, μια από τις οποίες είναι η αντικατάσταση της έννοιας «δικαιώματα μειοψηφίας» (Minority Interests) με την έννοια **«μη ελεγχόμενα δικαιώματα / συμφέρον άνευ ελέγχου» (Non-controlling Interests)**.

Σύμφωνα με το αναθεωρημένο ΔΛΠ 27 του 2008, μια επιχείρηση απαιτείται να αποδώσει το συνολικό έσοδο στους ιδιοκτήτες της μητρικής και στα μη ελεγχόμενα δικαιώματα, ακόμη και αν πρόκειται για ζημιές⁴⁷, ενώ πριν την αναθεώρηση, απαιτούσε οι ζημιές να καταλογίζονται στους ιδιοκτήτες της μητρικής, εκτός εάν τα μη ελεγχόμενα δικαιώματα είχαν μια δεσμευτική υποχρέωση και ήταν σε θέση να προβούν σε επιπρόσθετη επένδυση για να καλύψουν τις ζημιές.

Το ΔΛΠ 27R απαιτεί, οι αλλαγές στο ποσοστό συμμετοχής της μητρικής σε μία θυγατρική που δεν οδηγούν σε απώλεια ελέγχου, να αντιμετωπίζονται λογιστικά ως συναλλαγές Ιδίων Κεφαλαίων⁴⁸. Έτσι, συναλλαγές με μη ελεγχόμενα δικαιώματα κατά τις οποίες δεν αποκτάται ούτε χάνεται ο έλεγχος (π.χ. μερική διάθεση μετοχών σε μία θυγατρική και αγορές μετοχών κρατούμενες από μη ελεγχόμενα δικαιώματα) λογιστικοποιούνται ως συναλλαγές Καθαρής Θέσης. Κανένα κέρδος ή ζημιά δεν αναγνωρίζεται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων και καμία προσαρμογή δεν γίνεται στην υπεραξία. Το ΔΛΠ 27 πριν την αναθεώρηση, δεν παρείχε καθοδήγηση σχετικά με το λογιστικό χειρισμό των αλλαγών στο ποσοστό συμμετοχής της μητρικής σε μία θυγατρική.

Το ΔΛΠ 27R απαιτεί μια οντότητα να παρουσιάσει τα μη ελεγχόμενα δικαιώματα (πρώην δικαιώματα μειοψηφίας) στα Ίδια Κεφάλαια στην ενοποιημένη κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης, ξεχωριστά από τα Ίδια Κεφάλαια των μετόχων της μητρικής. Αν και η προηγούμενη έκδοση του ΔΛΠ 27 απέκλειε την παρουσίαση των μη ελεγχόμενων δικαιωμάτων στα στοιχεία των υποχρεώσεων, δεν καθιστούσε υποχρεωτική την παρουσίαση αυτών στα Ίδια Κεφάλαια.

Σύμφωνα με το ΔΛΠ 27R οι συμμετοχές που υπάρχουν στη θυγατρική, της οποίας χάθηκε ο έλεγχος, επιμετρούνται στην εύλογη αξία την ημερομηνία που χάνεται ο

⁴⁷ Deloitte, Business combinations and changes in ownership interests, A guide to the revised IFRS 3 and IAS 27, 2008, p. 40

⁴⁸ Deloitte, Business combinations and changes in ownership interests, A guide to the revised IFRS 3 and IAS 27, 2008, p. 100

έλεγχος. Το ΔΛΠ 27 απαιτούσε η λογιστική αξία της συμμετοχής που απομένει σε μία πρώην θυγατρική, να παρουσιάζεται στο κόστος της αρχικής επιμέτρησης της ως χρηματοοικονομικό στοιχείο, σύμφωνα με το ΔΛΠ 39⁴⁹.

Οι τροποποιήσεις του ΔΛΠ 27R πρέπει να εφαρμοστούν για τις ετήσιες περιόδους που ξεκινούν μετά την 1^η Ιουλίου 2009.

5.10 Ατομικές Οικονομικές Καταστάσεις

Στις ατομικές οικονομικές καταστάσεις της μητρικής, οι επενδύσεις σε θυγατρικές, κοινοπραξίες και συγγενείς επιχειρήσεις λογιστικοποιούνται⁵⁰:

- στο κόστος, ή
- σύμφωνα με το ΔΛΠ 39

Η μητρική θα πρέπει να εφαρμόζει την ίδια λογιστική σε κάθε κατηγορία επενδύσεων.

5.11 Γνωστοποιήσεις

Στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις γνωστοποιούνται τα εξής⁵¹:

- η φύση της σχέσης μεταξύ μητρικής και θυγατρικής εταιρείας, όταν η μητρική δεν κατέχει, άμεσα ή έμμεσα μέσω άλλων θυγατρικών, περισσότερο από το ήμισυ των δικαιωμάτων ψήφου
- οι λόγοι για τους οποίους η κυριότητα περισσότερο του ήμισυ των δικαιωμάτων ψήφου της εκδότριας δεν συνιστά έλεγχο
- η ημερομηνία αναφοράς των οικονομικών καταστάσεων μιας θυγατρικής, όταν αυτές χρησιμοποιούνται στην κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων και έχουν ημερομηνία αναφοράς διαφορετική από εκείνη της μητρικής εταιρείας καθώς και, ο λόγος για τον οποίο χρησιμοποιείται διαφορετική ημερομηνία αναφοράς ή περιόδου
- η φύση και η έκταση των όποιων σημαντικών περιορισμών, που έχουν σχέση με την ικανότητα μεταφοράς κεφαλαίων από τις θυγατρικές προς τη μητρική

⁴⁹ Deloitte, Business combinations and changes in ownership interests, A guide to the revised IFRS 3 and IAS 27, 2008, p. 150

⁵⁰ PriceWaterHouseCoopers, IFRS Pocket Guide, 2008, p. 58

⁵¹ International Accounting Standard Board, Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (ΔΠΧΠ) 2005, Νομική Βιβλιοθήκη, Έκδοση 2007, σελ. 922

ERNST & YOUNG – Deloitte, Applying International Accounting Standards, 2007, p. 658

εταιρεία υπό τη μορφή μερισμάτων σε μετρητά ή για την εξόφληση δανείων ή προκαταβολών.

Όταν η μητρική εταιρεία καταρτίζει ατομικές οικονομικές καταστάσεις και επιλέγει να μην καταρτίσει ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, οι ατομικές αυτές οικονομικές καταστάσεις γνωστοποιούν⁵²:

- το γεγονός ότι οι οικονομικές καταστάσεις είναι ατομικές και ότι έχει γίνει χρήση της απαλλαγής από την ενοποίηση, το όνομα και τη χώρα ίδρυσης ή εγκατάστασης της οικονομικής μονάδας, της οποίας οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις είναι συμμορφούμενες με τα ΔΠΧΑ και έχουν δημοσιευθεί, αλλά και η διεύθυνση στην οποία αυτές διατίθενται
- ο κατάλογος των σημαντικότερων επενδύσεων σε θυγατρικές, κοινοπραξίες και συγγενείς επιχειρήσεις, περιλαμβάνοντας την επωνυμία, τη χώρα ίδρυσης ή εγκατάστασης, την αναλογία του δικαιώματος ιδιοκτησίας
- τη μέθοδο που χρησιμοποιήθηκε για τη λογιστικοποίηση των παραπάνω επενδύσεων

Όταν μια μητρική, που είναι μέλος κοινοπραξίας ή επενδύτρια σε συγγενή εταιρεία, καταρτίζει ατομικές οικονομικές καταστάσεις, οι ατομικές αυτές οικονομικές καταστάσεις θα γνωστοποιούν⁵³:

- το γεγονός ότι πρόκειται για ατομικές οικονομικές καταστάσεις καθώς και, τους λόγους σύνταξης των καταστάσεων αυτών, αν δεν απαιτείται από το νόμο
- τον κατάλογο με τις σημαντικότερες επενδύσεις σε θυγατρικές, κοινοπραξίες και συγγενείς επιχειρήσεις, περιλαμβάνοντας την επωνυμία, τη χώρα ίδρυσης ή εγκατάστασης, την αναλογία του δικαιώματος ιδιοκτησίας
- την περιγραφή της μεθόδου που χρησιμοποιήθηκε για τη λογιστικοποίηση των παραπάνω επενδύσεων

⁵² ERNST & YOUNG – Deloitte, Applying International Accounting Standards, 2007, p. 658

⁵³ ERNST & YOUNG – Deloitte, Applying International Accounting Standards, 2007, p. 658

6

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΔΛΠ 28:
ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΣΥΓΓΕΝΕΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

6.1 Σκοπός

Το Πρότυπο αυτό καθορίζει τη λογιστική αντιμετώπιση και παρουσίαση των επενδύσεων σε συγγενείς εταιρείες στις οικονομικές καταστάσεις μιας επιχείρησης. Εξαιρούνται οι επενδύσεις που κατέχονται από:

- Οργανισμούς διαχείρισης επενδυτικών κεφαλαίων
- Αμοιβαία κεφάλαια, εταιρείες επενδύσεων χαρτοφυλακίου και παρόμοιες οικονομικές μονάδες, συμπεριλαμβανομένων και των επενδύσεων που συνδέονται με κεφάλαιο ασφαλιστικών εταιρειών.

6.2 Ορισμοί

Συγγενής Επιχείρηση (Associate Company) είναι μια οικονομική μονάδα, στην οποία ο επενδυτής μπορεί να ασκήσει σημαντική επίδραση και η οποία δεν είναι ούτε θυγατρική ούτε συμμετοχή σε κοινοπραξία.

Σημαντική Επιρροή (Significant Influence) είναι το δικαίωμα συμμετοχής στις αποφάσεις της οικονομικής και επιχειρηματικής πολιτικής της εταιρείας, χωρίς όμως να υπάρχει η δυνατότητα απόλυτου ελέγχου.

Ένας επενδυτής τεκμαίρεται ότι έχει σημαντική επιρροή στις αποφάσεις της επενδύουσας επιχείρησης, όταν κατέχει άμεσα ή έμμεσα τουλάχιστον το 20% των μετοχών της με δικαίωμα ψήφου, εκτός και αν αποδειχτεί το αντίθετο.

Αναφορικά με τη σημαντική επιρροή της επενδύτριας εταιρείας, αυτή μπορεί να διαπιστώνεται με έναν από τους ακόλουθους τρόπους⁵⁴:

- Αντιπροσώπευση στο Διοικητικό Συμβούλιο της συγγενούς
- Συμμετοχή στις διαδικασίες καθορισμού της επιχειρηματικής πολιτικής

⁵⁴ Γεωργίου Α., Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, IAS, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα- Θεσσαλονίκη 2003, σελ 236

- Σημαντικές συναλλαγές μεταξύ της επενδύτριας εταιρείας και της συγγενούς
- Ανταλλαγή διευθυντικού προσωπικού
- Παροχή ουσιαστικής τεχνικής πληροφόρησης

Τα Δυνητικά Δικαιώματα Ψήφου είναι ένας παράγοντας, που θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη προκειμένου να διαπιστωθεί αν ασκείται σημαντική επιρροή.

Η **Μέθοδος της Καθαρής Θέσης (Equity Method)** αποτελεί μια λογιστική μέθοδο χειρισμού μιας επένδυσης, σύμφωνα με την οποία, η επένδυση αναγνωρίζεται αρχικά στο κόστος κτήσης και στη συνέχεια, προσαρμόζεται για να απεικονίσει τη μεταβολή του μεριδίου του επενδυτή μετά από την εξαγορά στα ίδια Κεφάλαια της συγγενούς εταιρείας. Τα αποτελέσματα της επενδύτριας εταιρείας περιλαμβάνουν το μερίδιό της στα κέρδη ή τις ζημιές της συγγενούς εταιρείας.

Κοινός Έλεγχος (Joint Control) είναι η με συμβατικό τρόπο συμφωνημένη κατανομή του ελέγχου σε μια οικονομική δραστηριότητα και υπάρχει μόνο, όταν οι στρατηγικές οικονομικές και επιχειρηματικές αποφάσεις που αφορούν τη δραστηριότητα λαμβάνονται με ομόφωνη συγκατάθεση των μερών που μοιράζονται τον έλεγχο (κοινοπρακτούντες).

6.3 Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, η επενδύτρια εταιρεία πρέπει να εφαρμόζει τη μέθοδο της καθαρής θέσης για τις επενδύσεις της σε συγγενείς εταιρείες, με εξαίρεση τις ακόλουθες περιπτώσεις⁵⁵:

1. Όταν η επένδυση στη συγγενή ταξινομείται ως κατεχόμενη προς πώληση σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 5
2. Όταν η μητρική εταιρεία κάνει χρήση της εξαίρεσης που παρέχει το ΔΛΠ 27 και δεν καταρτίζει ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις
3. Όταν ισχύουν σωρευτικά οι παρακάτω τέσσερις προϋποθέσεις:
 - ✓ Η επενδύτρια εταιρεία κατέχεται εξ' ολοκλήρου ή μερικώς από άλλη οικονομική οντότητα και οι ιδιοκτήτες της, συμπεριλαμβανόμενων και αυτών που δεν έχουν δικαίωμα ψήφου, έχουν ενημερωθεί ότι η επενδύτρια εταιρεία δεν θα εφαρμόσει τη μέθοδο της καθαρής θέσης και δεν έχουν αντιρρήσεις επ' αυτού

⁵⁵ International Accounting Standard Board, Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (ΔΠΧΠ) 2005, Νομική Βιβλιοθήκη, Έκδοση 2007, σελ. 942

- ✓ Οι χρεωστικοί ή συμμετοχικοί τίτλοι της επενδύτριας εταιρείας δεν διαπραγματεύονται σε δημόσια αγορά
- ✓ Η επενδύτρια εταιρεία δεν έχει υποβάλλει, ούτε βρίσκεται σε διαδικασία υποβολής των οικονομικών καταστάσεων της σε Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς ή άλλη διοικητική αρχή με στόχο την έκδοση τίτλων οποιασδήποτε κατηγορίας για διαπραγμάτευση σε δημόσια αγορά
- ✓ Η επενδύτρια εταιρεία είναι θυγατρική κάποιας άλλης επιχείρησης και η τελική ή οποιαδήποτε μητρική της συντάσσει ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ και είναι διαθέσιμες στο ευρύ κοινό.

Ο επενδυτής θα πρέπει να σταματήσει να εφαρμόζει τη μέθοδο της καθαρής θέσης, όταν πάψει να έχει σημαντική επιρροή στη συγγενή επιχείρηση και θα λογιστικοποιεί την επένδυση σύμφωνα με το ΔΛΠ 39 από την ημερομηνία αυτή, εκτός και αν η συγγενής έχει μετατραπεί σε θυγατρική ή σε κοινοπραξία.

6.4 Η Μέθοδος της Καθαρής Θέσης

Βασική αρχή. Σύμφωνα με τη μέθοδο της καθαρής θέσης, η επένδυση σε συγγενή εταιρεία αρχικά καταχωρείται στο κόστος κτήσης και στη συνέχεια αυξάνεται ή μειώνεται για να απεικονίσει το μερίδιο της επενδύτριας εταιρείας στα κέρδη ή τις ζημιές της συγγενούς. Τα κέρδη που διανέμει μια συγγενής επιχείρηση μειώνουν την αξία της επένδυσης. Το λογιστικό υπόλοιπο της επένδυσης είναι πιθανό να διαφοροποιηθεί και από αλλαγές στα ίδια κεφάλαια της συγγενούς, οι οποίες δεν επηρεάζουν τα αποτελέσματα χρήσεως, όπως για παράδειγμα οι επανεκτιμήσεις.

Πολλές από τις διαδικασίες που ακολουθούνται κατά την εφαρμογή της μεθόδου Καθαρής Θέσης είναι παρόμοιες με τις διαδικασίες ενοποίησης σύμφωνα με το ΔΛΠ 27. Εξάλλου, οι διαδικασίες για την απόκτηση μιας θυγατρικής αλλά και μιας συγγενούς εταιρείας διέπονται από τις ίδιες γενικές αρχές.

Το μερίδιο του ομίλου σε μια συγγενή επιχείρηση είναι το σύνολο των συμμετοχών της μητρικής και των θυγατρικών της σε αυτή τη συγγενή επιχείρηση.

Οποιαδήποτε διαφορά, θετική ή αρνητική, μεταξύ του κόστους κτήσης και του μεριδίου της επενδύτριας εταιρείας στην πραγματική αξία των περιουσιακών στοιχείων της συγγενούς, λογιστικοποιείται σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 3. Κατάλληλες προσαρμογές στο μερίδιο της επενδύτριας εταιρείας στα αποτελέσματα της συγγενούς μετά την απόκτησή της πραγματοποιούνται για λογιστικοποίηση επιπρόσθετων αποσβέσεων στα αποσβέσιμα περιουσιακά στοιχεία της συγγενούς, για ζημιές απομειώσεως υπεραξίας ή ενσώματων ακινητοποιήσεων που αναγνωρίστηκαν από τη συγγενή εταιρεία.

Η επενδύτρια εταιρεία χρησιμοποιεί τις πιο πρόσφατες διαθέσιμες οικονομικές καταστάσεις της συγγενούς για την εφαρμογή της μεθόδου Καθαρής Θέσης. Στην περίπτωση που, οι ημερομηνίες του ισολογισμού της επενδύτριας εταιρείας και της συγγενούς διαφέρουν, η συγγενής εταιρεία καταρτίζει καταστάσεις με την ημερομηνία των καταστάσεων της επενδύτριας εταιρείας, εκτός και αν αυτό είναι πρακτικά αδύνατον.

Όταν, όμως, χρησιμοποιούνται οικονομικές καταστάσεις με διαφορετική ημερομηνία αναφοράς, είναι απαραίτητο να γίνουν προσαρμογές λόγω των επιδράσεων των σημαντικών γεγονότων μεταξύ εκείνης της ημερομηνίας και της ημερομηνίας των οικονομικών καταστάσεων της επενδύτριας εταιρείας. Η διαφορά μεταξύ της ημερομηνίας που καταρτίζει οικονομικές καταστάσεις η επενδύτρια εταιρεία και αυτής της συγγενούς δεν μπορεί να υπερβαίνει τους τρεις μήνες.

Η επενδύτρια εταιρεία καταρτίζει οικονομικές καταστάσεις χρησιμοποιώντας ομοιόμορφες λογιστικές πολιτικές για όμοιες συναλλαγές και γεγονότα, σε όμοιες συνθήκες. Στην περίπτωση που, η συγγενής επιχείρηση χρησιμοποιεί διαφορετικές λογιστικές μεθόδους για όμοιες συναλλαγές και γεγονότα σε όμοιες συνθήκες, από αυτές που χρησιμοποιεί η επενδύτρια εταιρεία, είναι απαραίτητο να γίνουν κατάλληλες τροποποιήσεις στις οικονομικές καταστάσεις που θα χρησιμοποιηθούν στην ενοποίηση.

Αν η συγγενής εταιρεία οφείλει σωρευμένα μερίσματα από προνομιούχες μετοχές, οι οποίες κατέχονται από τρίτους και όχι από την επενδύτρια εταιρεία, η τελευταία υπολογίζει το μερίδιό της στα αποτελέσματα της συγγενούς, αφού αφαιρέσει τα μερίσματα από αυτές τις μετοχές.

Στις περιπτώσεις που, το μερίδιο της επενδύτριας εταιρείας στις ζημιές της συγγενούς ισούται ή υπερβαίνει τη λογιστική αξία της επένδυσης, η επενδύτρια παύει να συμπεριλαμβάνει το μερίδιό της από τις περαιτέρω ζημιές. Αυτό σημαίνει ότι το λογιστικό υπόλοιπο της επένδυσης στα βιβλία της επενδύτριας εταιρείας θα συνεχίσει να μειώνεται μέχρι να μηδενιστεί, οπότε και η επένδυση θα εμφανίζεται με μηδενική αξία. Οποιοσδήποτε επιπλέον ζημιές παρουσιάζονται και αναγνωρίζονται ως υποχρέωση, μόνο στην έκταση που η επενδύτρια εταιρεία έχει αναλάβει υποχρεώσεις ή έκανε πληρωμές για λογαριασμό της συγγενούς⁵⁶. Το μερίδιο της επενδύτριας σε τυχόν μεταγενέστερα κέρδη της συγγενούς αναγνωρίζεται μόνο αφού το μερίδιό της επί των κερδών εξισωθεί με το μερίδιό της επί των ζημιών που δεν έχουν αναγνωριστεί.

Στην περίπτωση που, υπάρχει ένδειξη ότι η επένδυση στη συγγενή εταιρεία είναι απομειωμένη, η επενδύτρια εταιρεία πρέπει να εφαρμόσει το ΔΛΠ 36, σύμφωνα με

⁵⁶ PriceWaterHouseCoopers, IFRS Pocket Guide, 2008, p. 63

το οποίο η επένδυση αποτιμάται στην κατ' είδος χαμηλότερη μεταξύ της λογιστικής αξίας και της τρέχουσας αξίας. Η αξία της επένδυσης υπολογίζεται με έναν από τους ακόλουθους τρόπους⁵⁷:

- Είτε με βάση το μερίδιο της επενδύτριας εταιρείας στην παρούσα αξία των αναμενόμενων μελλοντικών ταμιακών ροών που θα δημιουργηθούν από τις δραστηριότητες της συγγενούς εταιρείας και το αναμενόμενο ποσό από την πώληση της επένδυσης στη συγγενή
- Είτε με βάση το μερίδιο της επενδύτριας εταιρείας στην παρούσα αξία των αναμενόμενων μελλοντικών ταμιακών ροών που θα προκύψουν από εισπράξεις μερισμάτων, αλλά και του ποσού που θα προέλθει από την πώλησή της.

6.5 Ατομικές Οικονομικές Καταστάσεις

Όταν η επενδύτρια εταιρεία καταρτίζει ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις πρέπει να λογιστικοποιεί την επένδυσή της στη συγγενή εταιρεία είτε:

A. με τη μέθοδο του κόστους

B. ως διαθέσιμο προς πώληση χρηματοοικονομικό στοιχείο σύμφωνα με το ΔΛΠ 39

Ακόμα και, όταν η επενδύτρια εταιρεία δεν καταρτίζει ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, πρέπει να παρέχει τις ίδιες πληροφορίες για τις επενδύσεις της σε συγγενείς εταιρείες, όπως οι επιχειρήσεις που καταρτίζουν ενοποιημένες καταστάσεις⁵⁸.

6.6 Γνωστοποιήσεις

Σύμφωνα με το παρόν πρότυπο θα πρέπει να γίνονται οι ακόλουθες γνωστοποιήσεις⁵⁹:

⁵⁷ Γεωργίου Ά., Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, IAS, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα- Θεσσαλονίκη 2003, σελ. 239

International Accounting Standard Board, Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (ΔΠΧΠ) 2005, Νομική Βιβλιοθήκη, Έκδοση 2007, σελ. 946

⁵⁸ Σακέλλης Ε., Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, Ανάλυση και εφαρμογή σε συνδυασμό με το Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο και την εμπορική και φορολογική νομοθεσία, Πρακτικές Εφαρμογές, Τόμος Α, Εκδόσεις Σακέλλη, Αθήνα 2002, σελ. 587

⁵⁹ International Accounting Standard Board, Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (ΔΠΧΠ) 2005, Νομική Βιβλιοθήκη, Έκδοση 2007, σελ. 946

1. Η εύλογη αξία των επενδύσεων σε συγγενείς επιχειρήσεις για τις οποίες υπάρχουν δημοσιευμένες τιμές συναλλαγής
2. Χρηματοοικονομική πληροφόρηση αναφορικά με τις συγγενείς εταιρείες, που να περιλαμβάνει τα περιουσιακά τους στοιχεία, τις υποχρεώσεις, τα έσοδα, τα κέρδη ή τις ζημιές τους
3. Οι λόγοι για τους οποίους τεκμαίρεται ότι η επενδύτρια εταιρεία ασκεί ουσιώδη επιρροή ενώ κατέχει, άμεσα ή έμμεσα μέσω θυγατρικών, λιγότερο από το 20% των δικαιωμάτων ψήφου ή των δυνητικών δικαιωμάτων ψήφου της συγγενούς
4. Οι λόγοι για τους οποίους τεκμαίρεται ότι η επενδύτρια εταιρεία δεν ασκεί ουσιώδη επιρροή ενώ κατέχει, άμεσα ή έμμεσα μέσω θυγατρικών, 20% ή περισσότερο των δικαιωμάτων ψήφου ή των δυνητικών δικαιωμάτων ψήφου της συγγενούς
5. Η ημερομηνία αναφοράς των οικονομικών καταστάσεων της συγγενούς εταιρείας, όταν αυτές χρησιμοποιούνται στην εφαρμογή τη μεθόδου της Καθαρής Θέσης και έχουν ημερομηνία αναφοράς διαφορετική από εκείνη της επενδύτριας εταιρείας καθώς και, ο λόγος για τον οποίο χρησιμοποιείται διαφορετική ημερομηνία αναφοράς
6. Η φύση και η έκταση των σημαντικότερων περιορισμών σχετικά με την ικανότητα μεταφοράς κεφαλαίων από τις συγγενείς εταιρείες προς την επενδύτρια εταιρεία υπό τη μορφή μερισμάτων σε μετρητά ή για την εξόφληση δανείων ή προκαταβολών
7. Το μερίδιο των ζημιών που δεν αναγνωρίζει λογιστικά η επενδύτρια εταιρεία για τη λογιστική περίοδο και σωρευτικά, στην περίπτωση που η επενδύτρια έχει πάψει να αναγνωρίζει το μερίδιό της επί των ζημιών της συγγενούς
8. Το γεγονός ότι η συγγενής εταιρεία δεν λογιστικοποιείται με τη μέθοδο της Καθαρής Θέσης
9. Οικονομικές πληροφορίες σχετικά με συγγενείς, οι οποίες δεν λογιστικοποιούνται με τη μέθοδο της Καθαρής Θέσης που να περιλαμβάνουν τα περιουσιακά τους στοιχεία, τις υποχρεώσεις, τα έσοδα, τα κέρδη ή τις ζημιές τους
10. Οι επενδύσεις που έχουν αντιμετωπιστεί λογιστικά με τη μέθοδο της Καθαρής Θέσης πρέπει να εμφανίζονται ως μακροπρόθεσμα περιουσιακά στοιχεία στον Ισολογισμό
11. Το ποσοστό που αναλογεί από τα ετήσια αποτελέσματα της συγγενούς πρέπει να εμφανίζεται ξεχωριστά στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων.

7

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΔΠΧΑ 1: ΠΡΩΤΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΔΙΕΘΝΩΝ ΠΡΟΤΥΠΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ

7.1 Σκοπός

Ο σκοπός του παρόντος ΔΠΧΑ είναι να εξασφαλίσει ότι οι πρώτες οικονομικές καταστάσεις καταρτισμένες σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ και οι ενδιάμεσες οικονομικές καταστάσεις μιας οικονομικής οντότητας παρέχουν πληροφορίες υψηλής ποιότητας, οι οποίες:

- 1) Είναι διαφανείς στους χρήστες και συγκρίσιμες για όλες τις περιόδους που παρουσιάζονται
- 2) Αποτελούν ένα κατάλληλο σημείο εκκίνησης για τη λογιστική σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) και
- 3) Δημιουργούνται με κόστος, το οποίο δεν υπερβαίνει τα οφέλη που προκύπτουν για τους χρήστες.

7.2 Πεδίο εφαρμογής

Μια οικονομική οντότητα εφαρμόζει το ΔΠΧΑ 1:

- στις πρώτες οικονομικές καταστάσεις που καταρτίζονται σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ και
- στις ενδιάμεσες οικονομικές καταστάσεις (ΔΛΠ 34) που παρουσιάζουν πληροφορίες για τμήμα της περιόδου που καλύπτεται από τις πρώτες οικονομικές καταστάσεις τις καταρτισμένες σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ

Επομένως, οι επιχειρήσεις που ήδη καταρτίζουν τις οικονομικές τους καταστάσεις σύμφωνα με τα ΔΛΠ/ ΔΠΧΑ δεν εφαρμόζουν το ΔΠΧΑ 1⁶⁰.

⁶⁰ Deloitte, First- time adoption, A guide to IFRS 1, 2004, p. 7

7.3 Ορισμοί⁶¹

Πρώτες οικονομικές καταστάσεις μιας οικονομικής οντότητας συντασσόμενες σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ (First IFRS financial statements) είναι οι πρώτες ετήσιες οικονομικές καταστάσεις, στις οποίες η οικονομική οντότητα υιοθετεί τα ΔΠΧΑ με ρητή και χωρίς επιφυλάξεις δήλωσή της σε αυτές για τη συμμόρφωσή της με αυτά.

Οι οικονομικές καταστάσεις μιας επιχείρησης είναι οι πρώτες καταρτισμένες σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ οικονομικές καταστάσεις της⁶², αν, για παράδειγμα, η επιχείρηση:

- παρουσίασε τις αμέσως προηγούμενες οικονομικές καταστάσεις της σύμφωνα με εθνικές απαιτήσεις οι οποίες δεν συμφωνούν από κάθε άποψη με τα ΔΠΧΑ
- κατάρτισε οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ αποκλειστικά για εσωτερική χρήση, χωρίς να τεθούν στη διάθεση των εξωτερικών χρηστών
- δημοσίευσε οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ με δήλωση ότι δεν τα ακολουθεί πλήρως
- δεν παρουσίασε οικονομικές καταστάσεις για τις προηγούμενες περιόδους.

Ημερομηνία μετάβασης (Date of transition) είναι η έναρξη της πρώτης χρήσης για την οποία η επιχείρηση παρέχει συγκριτικές πληροφορίες με βάση τα ΔΠΧΑ στις πρώτες οικονομικές καταστάσεις της σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ.

Ημερομηνία κατάρτισης οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ (Reporting date) είναι το τέλος της τελευταίας χρήσης για την οποία παρουσιάζονται οικονομικές καταστάσεις.

Ισολογισμός έναρξης σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ (Opening IFRS balance sheet) είναι ο Ισολογισμός κατά την ημερομηνία μετάβασης στα ΔΠΧΑ και αποτελεί το σημείο εκκίνησης της λογιστικής της επιχείρησης σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ. Δεν απαιτείται η παρουσίαση του Ισολογισμού έναρξης σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ στις πρώτες οικονομικές καταστάσεις καταρτισμένες σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ.

⁶¹ International Accounting Standard Board, Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (ΔΠΧΑ) 2005, Νομική Βιβλιοθήκη, Έκδοση 2007, σελ. 85

⁶² Grant Thornton, Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, IFRS, Αναλυτική παρουσίαση, Τόμος Β, Αθήνα 2004, σελ 1024

Παράδειγμα⁶³

Έστω ότι η επιχείρηση συντάσσει οικονομικές καταστάσεις για τη χρήση 2005. Αυτό σημαίνει, ότι θα πρέπει να παραθέσει και συγκριτικές πληροφορίες για τη χρήση 2004. Επομένως, η ημερομηνία μετάβασης είναι η έναρξη της χρήσης 2004, δηλαδή η 1/1/2004. Η ημερομηνία κατάρτισης είναι η 31/12/2005, ενώ ο ισολογισμός έναρξης είναι ο ισολογισμός της χρήσης 2004.

Τεκμαιρόμενο κόστος (Deemed cost) είναι το ποσό που υποκαθιστά το κόστος κτήσης σε μια συγκεκριμένη ημερομηνία.

Εύλογη αξία (Fair value) είναι το ποσό με το οποίο ένα περιουσιακό στοιχείο θα μπορούσε να ανταλλαγεί ή μια υποχρέωση να διακανονιστεί μεταξύ δύο μερών που ενεργούν με τη θέλησή τους και με πλήρη γνώση των συνθηκών της αγοράς, στα πλαίσια μιας συναλλαγής που διεξάγεται σε καθαρά εμπορική βάση.

7.4 Διαδικασία μετάβασης στα ΔΠΧΑ

Οι επιχειρήσεις που επιθυμούν ή είναι υποχρεωμένες να καταρτίσουν οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ πρέπει να ακολουθήσουν τα παρακάτω βήματα⁶⁴:

α) Καθορισμός της ημερομηνίας μετάβασης

β) Επιλογή λογιστικών αρχών που θα ακολουθήσουν με βάση τα ΔΠΧΑ:

- Μια οικονομική οντότητα θα χρησιμοποιήσει τις ίδιες λογιστικές πολιτικές στον Ισολογισμό έναρξης σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ και σε όλες τις περιόδους που παρουσιάζονται στις πρώτες οικονομικές καταστάσεις της καταρτισμένες σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ
- Οι λογιστικές αρχές θα πρέπει να είναι σύμφωνες με κάθε ΔΠΧΑ που ισχύει κατά την ημερομηνία κατάρτισης για τις πρώτες οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ
- Δεν επιτρέπεται να εφαρμόσουν διαφορετικές εκδόσεις προτύπων που ίσχυαν σε προγενέστερες ημερομηνίες αλλά έχουν ήδη αναθεωρηθεί.

γ) Απαλλαγές και εξαιρέσεις από την πλήρη συμμόρφωση με κάθε Πρότυπο.

⁶³ Deloitte, First- time adoption, A guide to IFRS 1, 2004, p. 8

⁶⁴ Grant Thornton, Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, IFRS, Αναλυτική παρουσίαση, Τόμος Β, Αθήνα 2004, σελ 1025

δ) Κατάρτιση Ισολογισμού Έναρξης κάνοντας τις ακόλουθες ενέργειες⁶⁵:

- αναγνώριση όλων των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων, των οποίων η αναγνώριση απαιτείται από τα ΔΠΧΑ
- διαγραφή κονδυλίων του Ενεργητικού ή των Υποχρεώσεων, των οποίων η αναγνώριση δεν επιτρέπεται από τα ΔΠΧΑ
- αναταξινόμηση κονδυλίων που είχε αναγνωρίσει σύμφωνα με τις προηγούμενα αποδεκτές λογιστικές αρχές ως στοιχεία του Ενεργητικού, των Υποχρεώσεων ή των Ιδίων Κεφαλαίων, αλλά σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ απαιτείται διαφορετικός λογιστικός χειρισμός
- εφαρμογή των αρχών όλων των ΔΠΧΑ στην αποτίμηση του Ενεργητικού και των Υποχρεώσεων.

ε) Κατάρτιση πρώτων οικονομικών καταστάσεων με βάση τα ΔΠΧΑ με συγκριτική πληροφόρηση για ένα τουλάχιστον έτος.

7.5 Απαλλαγές και Εξαιρέσεις

Το παρόν ΔΠΧΑ καθιερώνει δύο κατηγορίες εξαιρέσεων⁶⁶ στην αρχή ότι ο Ισολογισμός έναρξης μιας οικονομικής οντότητας σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ θα συμμορφώνεται προς κάθε ΔΠΧΑ:

- A. Εξαιρέσεις από κάποιες απαιτήσεις άλλων ΔΠΧΑ
- B. Εξαιρέσεις στην αναδρομική εφαρμογή άλλων ΔΠΧΑ.

A. Εξαιρέσεις από κάποιες απαιτήσεις άλλων ΔΠΧΑ

Μια οικονομική οντότητα μπορεί να επιλέξει να χρησιμοποιήσει μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες απαλλαγές:

1. Συνενώσεις επιχειρήσεων
2. Εύλογη αξία ή αναπροσαρμογή ως τεκμαιρόμενο κόστος
3. Παροχές σε εργαζόμενους

⁶⁵ Grant Thornton, Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης, IFRS, Εξειδικευμένα Θέματα, Αθήνα 2007, σελ. 36

⁶⁶ Grant Thornton, Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, IFRS, Αναλυτική παρουσίαση, Τόμος Β, Αθήνα 2004, σελ. 1027, 1033

Deloitte, First- time adoption, A guide to IFRS 1, 2004, p. 11
PriceWaterHouseCoopers, IFRS Pocket Guide, 2008, p. 9

4. Σωρευμένες συναλλαγματικές διαφορές
5. Σύνθετα χρηματοοικονομικά μέσα
6. Περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις θυγατρικών, συγγενών επιχειρήσεων και κοινοπραξιών
7. Προσδιορισμός χρηματοοικονομικών μέσων που είχαν αναγνωρισθεί προηγουμένως
8. Συναλλαγές πληρωμής που βασίζονται στην αξία των μετοχών
9. Ασφαλιστήρια συμβόλαια
10. Υποχρεώσεις θέσης εκτός λειτουργίας που συμπεριλαμβάνονται στο κόστος των ενσώματων παγίων
11. Μισθώσεις
12. Η επιμέτρηση της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων ή χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων κατά την αρχική αναγνώριση.

B. Εξαιρέσεις στην αναδρομική εφαρμογή άλλων ΔΠΧΑ⁶⁷

Το παρόν ΔΠΧΑ απαγορεύει την αναδρομική εφαρμογή ορισμένων σημείων που αναφέρονται σε άλλα ΔΠΧΑ σχετικά με:

1. Διαγραφή των συμμετοχών και άλλων μακροπρόθεσμων χρηματοοικονομικών απαιτήσεων και υποχρεώσεων
2. Λογιστική αντιστάθμισης των κινδύνων
3. Εκτιμήσεις
4. Περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση και διακοπείσες δραστηριότητες

7.6 Γνωστοποιήσεις

Σύμφωνα με το πρότυπο, η οικονομική οντότητα οφείλει να αναφέρει στις επεξηγηματικές σημειώσεις τα ακόλουθα⁶⁸:

⁶⁷ PriceWaterHouseCoopers, Adopting IFRS, IFRS 1- First Time Adoption of International Financial Reporting Standards, 2004, p. 13

PriceWaterHouseCoopers, IFRS Pocket Guide, 2008, p. 10

⁶⁸ International Accounting Standard Board, Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (ΔΠΧΑ) 2005, Νομική Βιβλιοθήκη, Έκδοση 2007, σελ. 79 επ

- α) εάν έχει επιλέξει να παρουσιάσει συγκριτική πληροφόρηση, που δεν συμμορφώνεται με τα ΔΛΠ 32, ΔΛΠ 39 ή το ΔΠΧΑ 4 κατά το πρώτο της μεταβατικό έτος, μαζί με τη βάση που χρησιμοποιήθηκε για την κατάρτιση των πληροφοριών
- β) τη φύση των κύριων προσαρμογών που θα καθιστούσαν την πληροφόρηση σύμφωνη με τα ΔΛΠ 32, ΔΛΠ 39 και ΔΠΧΑ 4. Δεν απαιτείται η οντότητα να ποσοτικοποιεί τις προσαρμογές αυτές
- γ) στην περίπτωση που, στις οικονομικές καταστάσεις περιλαμβάνονται περιλήψεις ιστορικών δεδομένων ή συγκριτική πληροφόρηση σύμφωνα με τα Εθνικά Λογιστικά Πρότυπα (στο εξής «ΕΛΠ») πρέπει να γνωστοποιεί εάν η πληροφόρηση σύμφωνα με τα ΕΛΠ δεν έχει καταρτιστεί σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ
- δ) τη φύση των βασικών προσαρμογών που θα απαιτούντο για τη συμμόρφωση με τα ΔΠΧΑ. Δεν απαιτείται η οικονομική οντότητα να ποσοτικοποιεί τις προσαρμογές αυτές
- ε) τον τρόπο με τον οποίο η μετάβαση από τα ΕΛΠ στα ΔΠΧΑ επηρέασε τη δημοσιοποιημένη οικονομική θέση, τη χρηματοοικονομική επίδοση και τις ταμιακές ροές της
- στ) συμφωνίες των κονδυλίων των Ιδίων Κεφαλαίων που δημοσιοποιήθηκαν σύμφωνα με τα ΕΛΠ με αυτά που προσδιορίστηκαν σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ στις ακόλουθες ημερομηνίες: i) την ημερομηνία μετάβασης στα ΔΠΧΑ και ii) τη λήξη της τελευταίας περιόδου που δημοσιοποιήθηκαν οι πιο πρόσφατες ετήσιες οικονομικές καταστάσεις της οικονομικής οντότητας που καταρτίστηκαν σύμφωνα με τα ΕΛΠ
- ζ) συμφωνία του κέρδους ή της ζημίας σύμφωνα με τα ΕΛΠ που δημοσιοποιήθηκε για την τελευταία περίοδο των πιο πρόσφατων ετήσιων οικονομικών καταστάσεων της οικονομικής οντότητας με αυτά που προσδιορίστηκαν σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ για την ίδια περίοδο
- η) εάν η οικονομική οντότητα αναγνώρισε ή αντέστρεψε την αναγνώριση οποιασδήποτε ζημιάς απομείωσης για πρώτη φορά κατά την κατάρτιση του Ισολογισμού έναρξης σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ
- θ) Εάν δεν δημοσιοποίησε οικονομικές καταστάσεις για προηγούμενες περιόδους

8

**ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΔΠΧΑ 3:
ΣΥΝΕΝΩΣΕΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ****8.1 Σκοπός**

Ο σκοπός του ΔΠΧΑ 3 είναι ο προσδιορισμός του τρόπου και της μεθόδου παρουσίασης των οικονομικών στοιχείων μιας επιχείρησης η οποία συμμετέχει σε μια ενοποίηση επιχειρήσεων. Ειδικότερα, καθορίζει ότι όλοι οι επιχειρηματικοί συνδυασμοί πρέπει να λογιστικοποιούνται με τη μέθοδο της απόκτησης. Σύμφωνα με τη μέθοδο αυτή, ο αγοραστής εμφανίζει τα περιουσιακά στοιχεία, τις υποχρεώσεις και τις ενδεχόμενες υποχρεώσεις του αγοραζόμενου στις εύλογες αξίες τους κατά την ημερομηνία που τα απέκτησε. Επιπλέον, αναγνωρίζει την υπεραξία που τυχόν προέκυψε από την εξαγορά, η οποία δεν αποσβένεται αλλά εξετάζεται μελλοντικά και τακτικά για τυχόν απομείωση.

8.2 Πεδίο εφαρμογής

Το ΔΠΧΑ 3 εφαρμόζεται από τις οικονομικές οντότητες που πραγματοποιούν συνενώσεις επιχειρήσεων. Δεν εφαρμόζεται σε⁶⁹:

- 1) Συνενώσεις επιχειρήσεων που στόχο έχουν τη δημιουργία μιας κοινοπραξίας
- 2) Συνενώσεις επιχειρήσεων που λειτουργούν κάτω από κοινό έλεγχο
- 3) Συνενώσεις επιχειρήσεων που αφορούν δύο ή περισσότερες αμοιβαίες επιχειρηματικές οντότητες
- 4) Συνενώσεις επιχειρήσεων όπου ξεχωριστές οντότητες ενοποιούνται για να δημιουργήσουν μια επιχείρηση μόνο μέσω σύμβασης χωρίς να αποκτηθούν συμμετοχικά δικαιώματα

⁶⁹ Grant Thornton, Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, IFRS, Αναλυτική παρουσίαση, Τόμος Β, Αθήνα 2004, σελ. 1092

Λιάπης Κ., Λογιστική Εταιρειών, Θεωρητικά και Πρακτικά Παραδείγματα, Εκδόσεις Γ. Μπένου, Αθήνα 2008, σελ. 98

Deloitte, Business combinations and changes in ownership interests, A guide to the revised IFRS 3 and IAS 27, 2008, p. 12

Grosu V., Horga P., Considerations regarding IFRS 3 – Business Combinations, p. 3

Αντίθετα, σύμφωνα με το αναθεωρημένο πρότυπο ΔΠΧΑ 3 (στο εξής «ΔΠΧΑ 3R»), το πρότυπο *δεν εφαρμόζεται* μόνο στις περιπτώσεις 1 και 2. Οι περιπτώσεις 3 και 4 εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του⁷⁰.

8.3 Ορισμοί

Ενοποίηση επιχειρήσεων (Business Combination) είναι μια συναλλαγή ή άλλο γεγονός με το οποίο η μια επιχείρηση, η αποκτώσα, αποκτά τον έλεγχο μιας ή περισσότερων επιχειρήσεων⁷¹.

Αγορά - Απόκτηση (Acquisition)⁷² είναι μια ενοποίηση επιχειρήσεων στην οποία μία από τις επιχειρήσεις, η αποκτώσα, αποκτά έλεγχο πάνω στην καθαρή περιουσία και τις επιχειρηματικές δραστηριότητες της άλλης επιχείρησης, της αποκτώμενης, με αντάλλαγμα τη μεταβίβαση χρημάτων ή άλλων περιουσιακών στοιχείων, την ανάληψη μίας υποχρέωσης ή την έκδοση συμμετοχικών τίτλων.

Συνένωση συμφερόντων ή δικαιωμάτων είναι η ενοποίηση, κατά την οποία οι μέτοχοι των ενοποιούμενων επιχειρήσεων συνδυάζουν έλεγχο πάνω στο σύνολο -ή σχεδόν στο σύνολο- της καθαρής περιουσίας και των δραστηριοτήτων τους με στόχο να πετύχουν μια συνεχή και αμοιβαία κατανομή των κινδύνων και των ωφελειών, που σχετίζονται με αυτή την ενοποίηση, ώστε κανένα από τα δύο μέρη να μην μπορεί να θεωρηθεί αποκτώσα επιχείρηση-αγοράστρια.

Ημερομηνία απόκτησης είναι η ημερομηνία κατά την οποία η αποκτώσα επιχείρηση αναλαμβάνει ουσιαστικά τον έλεγχο της αποκτώμενης. Ημερομηνία απόκτησης του ελέγχου είναι γενικά η ημερομηνία στην οποία η αποκτώσα εταιρεία μεταβιβάζει το τίμημα και αποκτά τα περιουσιακά στοιχεία και αναλαμβάνει τις υποχρεώσεις της αποκτώμενης εταιρείας και δεν είναι υποχρεωτικό να είναι η ίδια με την ημερομηνία κλεισίματος⁷³.

Ημερομηνία συμφωνίας είναι η ημερομηνία κατά την οποία μια σημαντική συμφωνία μεταξύ των συνδεδεμένων μερών έχει επιτευχθεί. Στην περίπτωση που οι οικονομικές οντότητες που συμμετέχουν στην ενοποίηση είναι εισηγμένες σε

⁷⁰ Deloitte, Business combinations and changes in ownership interests, A guide to the revised IFRS 3 and IAS 27, 2008, p. 16

⁷¹ Deloitte, Business combinations and changes in ownership interests, A guide to the revised IFRS 3 and IAS 27, 2008, p. 12

⁷² Grant Thornton, Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, IFRS, Αναλυτική παρουσίαση, Τόμος Β, Αθήνα 2004, σελ. 1093

⁷³ Grant Thornton, I.F.R.S. Newsletter, Πληροφορίες για τα ΔΠΧΠ στην Ελλάδα, Φεβρουάριος 2008, σελ. 7

Deloitte, Business combinations and changes in ownership interests, A guide to the revised IFRS 3 and IAS 27, 2008, p. 32

χρηματιστήριο, ως ημερομηνία συμφωνίας θεωρείται η ημερομηνία που ανακοινώνεται στο κοινό. Σε περίπτωση επιθετικής εξαγοράς εταιρείας, ημερομηνία συμφωνίας είναι η ημερομηνία κατά την οποία επαρκής αριθμός των ιδιοκτητών της αποκτώμενης έχουν αποδεχθεί την προσφορά αγοράς της αποκτώσας με αποτέλεσμα να αποκτήσει τον έλεγχο.

Στις περιπτώσεις που, μια συνένωση επιχειρήσεων επιτυγχάνεται μέσω μιας μοναδικής συναλλαγής ανταλλαγής, η **ημερομηνία της ανταλλαγής** είναι η ημερομηνία της απόκτησης⁷⁴. Όταν, όμως, εμπεριέχει περισσότερες από μία συναλλαγές ανταλλαγής, για παράδειγμα με διαδοχικές αγορές μετοχών, ως ημερομηνία ανταλλαγής θεωρείται η ημερομηνία κατά την οποία κάθε επιμέρους επένδυση αναγνωρίζεται στις οικονομικές καταστάσεις της αποκτώσας.

Υπεραξία είναι τα μελλοντικά οικονομικά οφέλη που προκύπτουν από περιουσιακά στοιχεία, που δεν μπορούν να προσδιοριστούν μεμονωμένα και να αναγνωριστούν ξεχωριστά.

Μια συνένωση επιχειρήσεων μπορεί να συνεπάγεται τη δημιουργία σχέσης μητρικής - θυγατρικής εταιρείας, στην οποία η αποκτώσα είναι η **μητρική** εταιρεία και η αποκτώμενη είναι μια **θυγατρική** της αποκτώσας. Σε τέτοιες περιπτώσεις, η μητρική εφαρμόζει το παρόν ΔΠΧΑ στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της.

8.4 Λογιστική αναγνώριση

Όλες οι συνενώσεις επιχειρήσεων θα λογιστικοποιούνται με τη **μέθοδο της απόκτησης** (πριν την αναθεώρηση αναφερόταν ως «μέθοδος της αγοράς»).

Η μέθοδος της απόκτησης εξετάζει την ενοποίηση από την πλευρά της αποκτώσας επιχείρησης.

Η αποκτώσα επιχείρηση αποκτά τα στοιχεία του Ενεργητικού και αναλαμβάνει τις υποχρεώσεις και τις ενδεχόμενες υποχρεώσεις της αποκτώμενης επιχείρησης, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων που προηγούμενα δεν είχαν αναγνωριστεί από την αποκτώμενη επιχείρηση. Η αποτίμηση των περιουσιακών στοιχείων δεν επηρεάζεται από τη συναλλαγή.

⁷⁴ International Accounting Standard Board, Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (ΔΠΧΠ) 2005, Νομική Βιβλιοθήκη, Έκδοση 2007, σελ. 238

Τα βήματα που πρέπει να ακολουθηθούν για την εφαρμογή της μεθόδου της απόκτησης είναι τα εξής⁷⁵:

1. Η αναγνώριση της αποκτώσας επιχείρησης
2. Ο προσδιορισμός του ανταλλάγματος μεταβίβασης
3. Ο επιμερισμός του κόστους της συνένωσης στα περιουσιακά στοιχεία, στις υποχρεώσεις και τις ενδεχόμενες υποχρεώσεις.

8.4.1 Η αποκτώσα επιχείρηση

Κατά τη μέθοδο αυτή πρέπει να προσδιορίζεται ποια επιχείρηση θεωρείται ως αποκτώσα και ως τέτοια ορίζεται η επιχείρηση που αποκτά τον έλεγχο στην άλλη επιχείρηση (επιβάλλεται να είναι οικονομική οντότητα).

Η αποκτώσα επιχείρηση προσδιορίζεται, όταν ισχύει μια από τις ακόλουθες προϋποθέσεις⁷⁶:

- α. η αποκτώσα επιχείρηση αποκτά περισσότερο από το ήμισυ των δικαιωμάτων ψήφου μιας αποκτώμενης επιχείρησης
- β. η αποκτώσα επιχείρηση εξασφαλίζει σε συμφωνία με άλλους επενδυτές τον έλεγχο της πλειοψηφίας των ψήφων της αποκτώμενης επιχείρησης
- γ. η αποκτώσα επιχείρηση κατευθύνει την οικονομική και επιχειρηματική πολιτική της άλλης επιχείρησης με σύμβαση ή νόμο, ακόμα και αν κατέχει ποσοστό μικρότερο του 50% των ψήφων
- δ. η αποκτώσα επιχείρηση έχει τη δύναμη να ορίζει ή να παύει την πλειοψηφία των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου
- ε. η αποκτώσα επιχείρηση ελέγχει την πλειοψηφία των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της άλλης επιχείρησης, ακόμη και αν κατέχει μικρότερο του 50% των δικαιωμάτων ψήφου.

Επιπλέον ενδείξεις που μπορούν να καταδείξουν την αποκτώσα επιχείρηση είναι:

⁷⁵ International Accounting Standard Board, Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (ΔΠΧΠ) 2005, Νομική Βιβλιοθήκη, Έκδοση 2007, σελ. 217

Anda I., Socoliuc M., Hlaciuc A., The Accounting Treatment of Business Combination in Globalization Process, p. 4

⁷⁶ Deloitte, Business combinations and changes in ownership interests, A guide to the revised IFRS 3 and IAS 27, 2008, p. 23

- α) όταν η εύλογη αξία μιας εκ των ενοποιούμενων επιχειρήσεων είναι σημαντικά υψηλότερη από εκείνη της άλλης επιχείρησης, η επιχείρηση με την υψηλότερη εύλογη αξία είναι πιθανό να είναι η αποκτώσα
- β) όταν η ενοποίηση επιχειρήσεων πραγματοποιείται με την ανταλλαγή κοινών συμμετοχικών τίτλων με δικαίωμα ψήφου έναντι μετρητών ή άλλων περιουσιακών στοιχείων, η επιχείρηση που παραχωρεί μετρητά ή άλλα περιουσιακά στοιχεία είναι πιθανό να είναι η αποκτώσα και
- γ) όταν η ενοποίηση επιχειρήσεων καταλήγει στη δυνατότητα της διοίκησης της μιας ενοποιούμενης επιχείρησης να επιλέγει την ομάδα διοίκησης της προκύπτουσας ενοποιούμενης επιχείρησης, η επιχείρηση της οποίας η διοίκηση έχει τη δυνατότητα αυτή είναι πιθανό να είναι η αποκτώσα.

8.4.2 Το αντάλλαγμα της μεταβίβασης

Η αποκτώσα επιχείρηση πρέπει να προσδιορίσει το αντάλλαγμα μεταβίβασης (πριν την αναθεώρηση αναφερόταν ως «κόστος της απόκτησης») το οποίο είναι ισοδύναμο με το άθροισμα των ακολούθων⁷⁷:

- I. Των μετρητών ή ταμειακών ισοδυνάμων που καταβλήθηκαν και
- II. Της εύλογης αξίας κάθε άλλου στοιχείου που μεταβιβάστηκε από την αποκτώσα επιχείρηση για την απόκτηση του ελέγχου της αποκτώμενης (δηλαδή των περιουσιακών στοιχείων που παραχωρήθηκαν, των υποχρεώσεων που δημιουργήθηκαν και των συμμετοχικών τίτλων που εκδόθηκαν από την αποκτώσα επιχείρηση) κατά την *ημερομηνία της απόκτησης* (και όχι κατά την ημερομηνία της ανταλλαγής, όπως απαιτούσε η προηγούμενη έκδοση του ΔΠΧΑ 3, πριν την αναθεώρηση του 2008).

Κάθε άλλη δαπάνη που σχετίζεται με την εξαγορά της θυγατρικής, όπως για παράδειγμα, οι αμοιβές των ελεγκτών, λογιστών και νομικών που λαμβάνουν μέρος στη διαδικασία της ενοποίησης, θα πρέπει να αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα της χρήσεως⁷⁸, ενώ κόστη που σχετίζονται με την έκδοση μετοχών ή δανείων και σχετίζονται με την εξαγορά αναγνωρίζονται απευθείας στα Ίδια Κεφάλαια. Αυτό

⁷⁷ International Accounting Standard Board, Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (ΔΠΧΠ) 2005, Νομική Βιβλιοθήκη, Έκδοση 2007, σελ. 219

Deloitte, Business combinations and changes in ownership interests, A guide to the revised IFRS 3 and IAS 27, 2008, p. 66

⁷⁸ Grant Thornton, I.F.R.S. Newsletter, Πληροφορίες για τα ΔΠΧΠ στην Ελλάδα, Φεβρουάριος 2008, σελ. 5

Deloitte, Business combinations and changes in ownership interests, A guide to the revised IFRS 3 and IAS 27, 2008, p. 83

αποτελεί μια αλλαγή από την προηγούμενη έκδοση του ΔΠΧΑ 3, η οποία απαιτούσε τα κόστη που αναφέρονται άμεσα στην απόκτηση μια επένδυσης να προστίθενται στο κόστος κτήσης της. Συνέπεια αυτής της αλλαγής είναι να αναγνωρίζεται μικρότερο ποσό υπεραξίας.

Στην περίπτωση που μια συνένωση επιχειρήσεων περιλαμβάνει περισσότερες από μία πράξεις ανταλλαγής, για παράδειγμα, όταν πραγματοποιείται σταδιακά με διαδοχικές αγορές μετοχών:

- το κόστος της συνένωσης είναι το συνολικό κόστος των ξεχωριστών συναλλαγών
- η ημερομηνία της ανταλλαγής είναι η ημερομηνία της κάθε πράξης ανταλλαγής, ενώ η ημερομηνία της απόκτησης είναι η ημερομηνία που η αποκτώσα εξασφαλίζει τον έλεγχο της αποκτώμενης επιχείρησης.

Όταν το αντίτιμο της απόκτησης καταβάλλεται σε ημερομηνία μεταγενέστερη της ημερομηνίας απόκτησης στην αποκτώμενη επιχείρηση, τότε για τον προσδιορισμό του κόστους της αγοράς θα πρέπει τα ποσά που θα καταβληθούν σε μεταγενέστερο χρόνο να προεξοφληθούν στην ημερομηνία της απόκτησης.

Μελλοντικές ζημίες ή άλλα κόστη που αναμένεται να δημιουργηθούν λόγω της συνένωσης δεν είναι υποχρεώσεις που δημιουργήθηκαν ή αναλήφθηκαν από την αποκτώσα ως αντάλλαγμα για τον έλεγχο της αποκτώμενης και, συνεπώς, δεν περιλαμβάνονται στο κόστος της συνένωσης.

Κόστη που συνδέονται με τις αναλαμβανόμενες υποχρεώσεις δεν περιλαμβάνονται στο αντάλλαγμα της μεταβίβασης αλλά αυξάνουν την αξία των υποχρεώσεων. Ομοίως, το κόστος της έκδοσης συμμετοχικών τίτλων αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της πράξης έκδοσης συμμετοχικών τίτλων και, όχι κόστος που αποδίδεται άμεσα στη συνένωση. Συνεπώς, οι επιχειρήσεις δεν θα περιλαμβάνουν τέτοια κόστη στο κόστος μιας ενοποίησης επιχειρήσεων⁷⁹.

Στην περίπτωση που μια συμφωνία ενοποίησης επιχειρήσεων προβλέπει την αναπροσαρμογή του κόστους ενοποίησης από την πραγματοποίηση ή όχι μελλοντικών γεγονότων, η αποκτώσα επιχείρηση θα περιλαμβάνει το ποσό της αναπροσαρμογής αυτής στο κόστος της ενοποίησης κατά την ημερομηνία της απόκτησης, εφόσον η προσαρμογή είναι πιθανή και μπορεί να αποτιμηθεί αξιόπιστα. Αντιθέτως, αν μια πρόβλεψη, η οποία έχει συμπεριληφθεί στο κόστος της απόκτησης δεν επιβεβαιωθεί, θα πρέπει το κόστος της απόκτησης να αναπροσαρμοστεί ανάλογα.

⁷⁹ Grant Thornton, Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, IFRS, Αναλυτική παρουσίαση, Τόμος Β, Αθήνα 2004, σελ. 1098

8.4.3 Ο Επιμερισμός του κόστους συνένωσης στα περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις

Η αποκτώσα επιχείρηση πρέπει να επιμερίσει το κόστος της ενοποίησης αναγνωρίζοντας τα περιουσιακά στοιχεία, τις υποχρεώσεις και τις ενδεχόμενες υποχρεώσεις της αποκτώμενης επιχείρησης που πληρούν τα κριτήρια αναγνώρισης του προτύπου, στις εύλογες αξίες εκείνης της ημερομηνίας.

Σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 3R⁸⁰:

- ✓ Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις μετρώνται σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 12 και όχι στην εύλογη αξία
- ✓ Οι απαιτήσεις και υποχρεώσεις σχετιζόμενες με παροχές στο προσωπικό μετρώνται σύμφωνα με το ΔΛΠ 19

Τα κριτήρια⁸¹ που πρέπει να πληρούν τα στοιχεία του Ενεργητικού και οι Υποχρεώσεις της αποκτώμενης εταιρείας προκειμένου να αναγνωριστούν από την αποκτώσα είναι:

- ✓ όταν πρόκειται για **στοιχεία του Ενεργητικού** πρέπει να είναι πιθανή η εισροή μελλοντικών οικονομικών οφελών στην αποκτώσα, που συνδέονται με αυτά και η εύλογη αξία τους να μπορεί να αποτιμηθεί με αξιοπιστία
- ✓ όταν πρόκειται για **Υποχρεώσεις** πρέπει να είναι πιθανή η εκροή πόρων που ενσωματώνουν οικονομικά οφέλη προκειμένου να ρυθμιστούν αυτές οι υποχρεώσεις και η εύλογη αξία τους να μπορεί να αποτιμηθεί αξιόπιστα
- ✓ όταν πρόκειται για **άυλα περιουσιακά στοιχεία ή ενδεχόμενες υποχρεώσεις** πρέπει να μπορεί η εύλογη αξία τους να αποτιμηθεί αξιόπιστα

Στην περίπτωση που, μια ενδεχόμενη υποχρέωση δεν μπορεί να επιμετρηθεί αξιόπιστα, θα συμπεριληφθεί στην υπεραξία της απόκτησης και θα γνωστοποιηθεί.

Η αποκτώσα επιχείρηση θα πρέπει να περιλαμβάνει στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων της τα κέρδη και τις ζημιές της αποκτώσας μετά την ημερομηνία της απόκτησης.

⁸⁰ Grant Thornton, I.F.R.S. Newsletter, Πληροφορίες για τα ΔΠΧΠ στην Ελλάδα, Φεβρουάριος 2008, σελ. 7

⁸¹ International Accounting Standard Board, Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (ΔΠΧΠ) 2005, Νομική Βιβλιοθήκη, Έκδοση 2007, σελ. 222

8.5 Υπολογισμός Μη ελεγχόμενων Δικαιωμάτων

Για κάθε επιχειρηματική συνένωση το Συμφέρον Άνευ Ελέγχου- Μη ελεγχόμενα Δικαιώματα (πριν την αναθεώρηση αναφερόταν ως «Δικαίωμα Μειοψηφίας») μπορεί να επιμετρηθεί⁸² είτε:

- Στην εύλογη αξία, είτε
- Στην αξία του ποσοστού που αναλογεί στη μειοψηφία επί των καθαρών αναγνωρίσιμων περιουσιακών στοιχείων (Καθαρή Περιουσία)

Σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 3R, η πιο αντιπροσωπευτική προσέγγιση της εύλογης αξίας είναι η **αγοραία αξία (Market price)** των μετοχών που κατέχονται από τους μετόχους του Συμφέροντος Άνευ Ελέγχου ακριβώς πριν την εξαγορά από τη μητρική⁸³.

Μια επιχείρηση μπορεί να επιλέξει την εύλογη αξία για μια εξαγορά και την αναλογία του ποσοστού σε μια άλλη.

8.6 Υπεραξία

Την ημερομηνία της απόκτησης, η αποκτώσα επιχείρηση θα πρέπει:

- α) να αναγνωρίσει την υπεραξία που προέκυψε από την ενοποίηση επιχειρήσεων ως ένα περιουσιακό στοιχείο και
- β) να εμφανίσει αυτή την υπεραξία στο κόστος.

Το κόστος αυτό, σύμφωνα με προηγούμενες διατάξεις προέκυπτε από τη διαφορά μεταξύ του Κόστους ενοποίησης- απόκτησης και του Μεριδίου της αποκτώσας στα Καθαρά στοιχεία του Ενεργητικού της αποκτώμενης επιχείρησης που αποτιμώνται στην εύλογη αξία⁸⁴.

⁸² Deloitte, Business combinations and changes in ownership interests, A guide to the revised IFRS 3 and IAS 27, 2008, p. 38

⁸³ Deloitte, Business combinations and changes in ownership interests, A guide to the revised IFRS 3 and IAS 27, 2008, p. 39

⁸⁴ Deloitte, Business combinations and changes in ownership interests, A guide to the revised IFRS 3 and IAS 27, 2008, p. 84

Πίνακας 2: Υπολογισμός Υπεραξίας πριν την Αναθεώρηση του ΔΠΧΑ 3

Υπολογισμός υπεραξίας	
Κόστος συνένωσης	10.000€
<i>Καθαρή περιουσία που αποκτάται:</i>	
Μετοχικό κεφάλαιο	4.000€
Αποθεματικά προ απόκτησης	2.000€
Αναπροσαρμογή εύλογης αξίας	<u>1.500€</u>
Μερίδιο αγοράστριας	7.500€*80%
	(6.000€)
Υπεραξία	4.000€

Σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 3R, η υπεραξία αποτιμάται ως η διαφορά του αθροίσματος του κόστους συνένωσης και της αξίας του Συμφέροντος Άνευ Ελέγχου μείον την αξία της καθαρής περιουσίας της θυγατρικής εταιρείας⁸⁵.

Πίνακας 3: Υπολογισμός Υπεραξίας μετά την Αναθεώρηση του ΔΠΧΑ 3

Υπολογισμός υπεραξίας	
Κόστος συνένωσης	10.000€
Αξία του Συμφέροντος Άνευ Ελέγχου κατά την ημερομηνία της εξαγοράς	1.500€ (20%* 7.500€)
	11.500€
Αξία καθαρής περιουσίας θυγατρικής	(7.500€) (100%*7.500€)
Υπεραξία	4.000€

Η προηγούμενη μέθοδος του ΔΠΧΑ 3 προσέγγιζε τον υπολογισμό της υπεραξίας μόνο από την πλευρά της μητρικής εταιρείας. Αναγνώριζε μόνο την υπεραξία που αποκτούσε η μητρική με βάση το ποσοστό της και όχι τη συνολική υπεραξία που είχε υπό τον έλεγχό της (**Μέθοδος Υπεραξίας της Αγοράς - Purchase Goodwill**)⁸⁶. Η

⁸⁵ Deloitte, Business combinations and changes in ownership interests, A guide to the revised IFRS 3 and IAS 27, 2008, p. 84

⁸⁶ Grant Thornton, I.F.R.S. Newsletter, Πληροφορίες για τα ΔΠΧΠ στην Ελλάδα, Φεβρουάριος 2008, σελ. 16

υπεραξία που αναλογούσε στα μη ελεγχόμενα δικαιώματα δεν αναγνωριζόταν με αυτή τη μέθοδο.

Η οπτική του ΔΠΧΑ 3R αντιμετωπίζει το σύνολο του ομίλου ως οικονομική οντότητα. Αυτό σημαίνει ότι αντιμετωπίζει όλους τους συμμετέχοντες στα Ίδια Κεφάλαια (και αυτούς που κατέχουν Συμφέρον Άνευ Ελέγχου) ως μετόχους του ομίλου, ακόμη και αν δεν είναι μέτοχοι της μητρικής. Ως αποτέλεσμα, η υπεραξία που αναλογεί στο Συμφέρον Άνευ Ελέγχου θα πρέπει να αναγνωρίζεται στις οικονομικές καταστάσεις (**Μέθοδος Πλήρους Υπεραξίας – Full Goodwill**)⁸⁷.

Στην περίπτωση «**συνένωσης επιχειρήσεων που επιτυγχάνεται σταδιακά**»⁸⁸, η υπεραξία προσδιορίζεται κατά την ημερομηνία απόκτησης ως το αντάλλαγμα που μεταφέρεται, πλέον την εύλογη αξία κάθε προηγούμενα κατεχόμενου ποσοστού στην αποκτώμενη επιχείρηση, το ποσό τυχόν μη ελεγχόμενων δικαιωμάτων μείον τις εύλογες αξίες των αναγνωρίσιμων στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων της αποκτώμενης⁸⁹.

Πίνακας 4: Υπολογισμός Υπεραξίας με Σταδιακή Συνένωση των Επιχειρήσεων

Υπολογισμός υπεραξίας	
Κόστος συνένωσης	10.000€
Αξία του Συμφέροντος Άνευ Ελέγχου κατά την ημερομηνία της εξαγοράς	1.500€ (20%* 7.500€)
Εύλογη αξία κάθε προηγούμενα κατεχόμενου ποσοστού στην αποκτώμενη επιχείρηση	2.000€
	13.500€
Αξία καθαρής περιουσίας θυγατρικής	(7.500€) (100%*7.500€)
Υπεραξία	6.000€

Η υπεραξία που αποκτάται σε μια ενοποίηση επιχειρήσεων αντιπροσωπεύει μια καταβολή της αποκτώσας εν όψει μελλοντικών οικονομικών ωφελειών από

⁸⁷ Grant Thornton, I.F.R.S. Newsletter, Πληροφορίες για τα ΔΠΧΠ στην Ελλάδα, Φεβρουάριος 2008, σελ. 16

⁸⁸ Grant Thornton, I.F.R.S. Newsletter, Πληροφορίες για τα ΔΠΧΠ στην Ελλάδα, Φεβρουάριος 2008, σελ. 4

⁸⁹ Deloitte, Business combinations and changes in ownership interests, A guide to the revised IFRS 3 and IAS 27, 2008, p. 84

περιουσιακά στοιχεία που δεν δύνανται να προσδιοριστούν μεμονωμένα και να αναγνωριστούν ιδιαιτέρως.

Μετά την αρχική αναγνώριση, η αποκτώσα επιχείρηση θα επιμετρά την υπεραξία που αποκτήθηκε από την ενοποίηση στο κόστος μείον οποιωνδήποτε σωρευμένων ζημιών απομείωσης.

Η υπεραξία που αποκτάται σε μια ενοποίηση επιχειρήσεων δεν πρέπει να αποσβένεται, αλλά να εξετάζεται ετησίως ή σε τακτά χρονικά διαστήματα για τυχόν απομείωση της αξίας της.

Αν το μερίδιο της αποκτώσας επιχείρησης στην καθαρή εύλογη αξία των αναγνωρίσιμων περιουσιακών στοιχείων, τις υποχρεώσεις και τις ενδεχόμενες υποχρεώσεις που έχουν αναγνωριστεί, υπερβαίνει το κόστος της ενοποίησης επιχειρήσεων, η αποκτώσα επιχείρηση θα πρέπει:

- α) να εκτιμήσει ξανά το κόστος της ενοποίησης και να αποτιμήσει τα περιουσιακά στοιχεία, τις υποχρεώσεις και τις ενδεχόμενες υποχρεώσεις της αποκτώμενης και
- β) να αναγνωρίσει απευθείας στο κέρδος ή στη ζημία οποιαδήποτε διαφορά μετά την επανεκτίμηση αυτή.

Κέρδος που αναγνωρίζεται σύμφωνα με τα παραπάνω, θα μπορούσε να συνίσταται από ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα συστατικά στοιχεία⁹⁰:

1. λάθη στον υπολογισμό της εύλογης αξίας ή του κόστους της απόκτησης ή των αναγνωρίσιμων περιουσιακών στοιχείων, των υποχρεώσεων και των ενδεχόμενων υποχρεώσεων της αποκτώμενης
2. διαφορά στην αποτίμηση σε εύλογη αξία ενός περιουσιακού στοιχείου, μιας υποχρέωσης ή μιας ενδεχόμενης υποχρέωσης με βάση τα ΔΠΧΑ και με αυτή που χρησιμοποιείται στην ενοποίηση επιχειρήσεων
3. μια συμφέρουσα αγορά.

Οι τροποποιήσεις του ΔΧΠΑ 3R πρέπει να εφαρμοστούν για τις ετήσιες περιόδους που ξεκινούν μετά την 1^η Ιουλίου 2009.

⁹⁰ International Accounting Standard Board, Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (ΔΠΧΠ) 2005, Νομική Βιβλιοθήκη, Έκδοση 2007, σελ. 1108

8.7 Γνωστοποιήσεις

Η αποκτώσα επιχείρηση είναι υποχρεωμένη να γνωστοποιεί τις ακόλουθες πληροφορίες στις οικονομικές της καταστάσεις, προκειμένου να ενημερωθούν πλήρως οι χρήστες των καταστάσεων αυτών για τις επιδράσεις που μπορεί να έχει η συγκεκριμένη ενοποίηση⁹¹:

- Κατά τη διάρκεια της χρήσης
- Μετά την ημερομηνία του Ισολογισμού και πριν την έγκριση των οικονομικών καταστάσεων από το Διοικητικό Συμβούλιο.

Ειδικότερα, θα πρέπει να γνωστοποιήσει⁹²:

1. Τις επωνυμίες και τις δραστηριότητες των ενοποιούμενων επιχειρήσεων
2. Την ημερομηνία της απόκτησης
3. Το αντάλλαγμα μεταβίβασης και μια περιγραφή των συστατικών του στοιχείων
4. Λεπτομέρειες σχετικά με δραστηριότητες τις οποίες η επιχείρηση θα διακόψει ως αποτέλεσμα της συνένωσης
5. Το ποσοστό των δικαιωμάτων ψήφου που αποκτήθηκαν
6. Τα ποσά που αναγνωρίστηκαν κατά την ημερομηνία απόκτησης στα στοιχεία του ενεργητικού, των υποχρεώσεων και των ενδεχόμενων υποχρεώσεων της αποκτώμενης, αλλά και τις λογιστικές αξίες, στις οποίες τα στοιχεία αυτά εμφανίζονταν πριν την ενοποίηση. Στην περίπτωση που τέτοια γνωστοποίηση δεν είναι εφικτή, θα πρέπει να γνωστοποιείται ο λόγος για τον οποίο η γνωστοποίηση αυτή είναι ανέφικτη με τις απαραίτητες εξηγήσεις
7. Την ενδεχόμενη μείωση της αξίας της υπεραξίας και του λογαριασμού των αποτελεσμάτων στον οποίο έχει αναγνωρισθεί
8. Το ποσό του κέρδους ή της ζημίας της αποκτώσας από την ημερομηνία της απόκτησης που περιλαμβάνεται στον ενοποιημένο Ισολογισμό

⁹¹ Deloitte, Business combinations and changes in ownership interests, A guide to the revised IFRS 3 and IAS 27, 2008, p. 127

⁹² International Accounting Standard Board, Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (ΔΠΧΠ) 2005, Νομική Βιβλιοθήκη, Έκδοση 2007, σελ. 230

Grant Thornton, Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, IFRS, Αναλυτική παρουσίαση, Τόμος Β, Αθήνα 2004, σελ. 1123

Deloitte, Business combinations and changes in ownership interests, A guide to the revised IFRS 3 and IAS 27, 2008, p. 129

9

Η ΑΝΑΒΑΛΛΟΜΕΝΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΣΤΙΣ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

Σε πολλά φορολογικά καθεστώτα το λογιστικό κέρδος (λογιστική ζημιά) διαφέρει από το φορολογητέο κέρδος (φορολογική ζημιά).

Οι διαφορές προκύπτουν από τους διαφορετικούς νόμους και κανονισμούς, που ισχύουν για τον υπολογισμό του **λογιστικού κέρδους**, που γίνεται με βάση τα ΔΛΠ και τις γενικές λογιστικές αρχές, και τον υπολογισμό του **φορολογητέου κέρδους**, που γίνεται με βάση το φορολογικό καθεστώς και τους σχετικούς νόμους της χώρας.

Το ΔΠΧΑ που αναφέρεται στην αναβαλλόμενη φορολογία είναι το ΔΠΧΑ 12.

Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος (Deferred tax expense/ income) προκύπτει από τη χρονική διαφορά που παρατηρείται στη φορολόγηση ενός εσόδου ή στην έκπτωση ενός εξόδου ανάμεσα στο χρόνο της λογιστικής τους αναγνώρισης και του χρόνου της φορολογικής τους αναγνώρισης.

Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις είναι τα ποσά των φόρων εισοδήματος που θα καταβληθούν σε μελλοντικές περιόδους, που αφορούν σε φορολογητέες χρονικές διαφορές.

Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις είναι τα ποσά των φόρων εισοδήματος που είναι επιστρεπτέα σε μελλοντικές περιόδους που αφορούν σε:

- Εκπεστές προσωρινές διαφορές
- Μεταφερόμενες αχρησιμοποίητες φορολογικές ζημιές
- Μεταφερόμενους αχρησιμοποίητους πιστωτικούς τόκους

9.1 Αναβαλλόμενη φορολογία που προκύπτει από συνένωση επιχειρήσεων

Κατά την ημερομηνία αγοράς των μετοχών της θυγατρικής πρέπει τα περιουσιακά στοιχεία, οι υποχρεώσεις και οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις να αποτιμηθούν στις εύλογες αξίες τους. Εντούτοις, η φορολογική βάση των στοιχείων του ενεργητικού

και των υποχρεώσεων είναι πιθανό να παραμένει αμετάβλητη ή να επηρεάζεται με διαφορετικό τρόπο από ό, τι η λογιστική αξία⁹³, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται φορολογικές διαφορές.

Η μητρική εταιρεία, για τον προσδιορισμό της υπεραξίας, κατά την ημερομηνία της απόκτησης, θα πρέπει να συμπεριλάβει ως στοιχείο του ενεργητικού και την αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση ή ως στοιχείο των υποχρεώσεων και την αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση, με συνέπεια τον επηρεασμό του ποσού της υπεραξίας⁹⁴.

Ως αποτέλεσμα μίας συνένωσης, η επιχείρηση μπορεί να αναγνωρίσει ένα ίδιο αναβαλλόμενο φορολογικό στοιχείο ενεργητικού, το οποίο δεν ήταν αναγνωρισμένο αλλά, λόγω της συνένωσης, αναμένει ότι θα ανακτήσει, π.χ. η χρησιμοποίηση φορολογητέων κερδών της εξαγορασθείσας εταιρείας για τον συμψηφισμό ζημιών της αποκτώσας εταιρείας.

Σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Α. 3 «Συνενώσεις επιχειρήσεων», η οικονομική μονάδα αναγνωρίζει οποιεσδήποτε προκύπτουσες αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις ή απαιτήσεις ως αναγνωρίσιμα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις την ημερομηνία απόκτησης. Συνεπώς, εκείνες οι αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις και απαιτήσεις επηρεάζουν την υπεραξία ή το ποσό κάθε υπέρβασης της συμμετοχής της αποκτώσας στην καθαρή εύλογη αξία των αναγνωρίσιμων περιουσιακών στοιχείων, των υποχρεώσεων και των ενδεχόμενων υποχρεώσεων της αποκτώμενης πέρα του κόστους της συνένωσης. Όμως, η οικονομική οντότητα δεν μπορεί να αναγνωρίσει τις αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις που προκύπτουν από την αρχική αναγνώριση της υπεραξίας.

Στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, μια τρέχουσα φορολογική απαίτηση μιας εταιρείας του ομίλου συμψηφίζεται έναντι μιας τρέχουσας φορολογικής υποχρέωσης μιας άλλης θυγατρικής του ομίλου, όταν και μόνο όταν οι εταιρείες αυτές έχουν ισχυρό νομικό δικαίωμα να καταβάλουν ή να εισπράξουν το καθαρό ποσό, και προτίθενται να προβούν στην καταβολή ή στην είσπραξη αυτού του καθαρού ποσού ή να ανακτήσουν την απαίτηση και να εξοφλήσουν την υποχρέωση συγχρόνως.

⁹³ Σακέλλης Ε., Σύνταξη των Οικονομικών Καταστάσεων που προβλέπουν τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα με βάση το Ελληνικό Λογιστικό Σχέδιο, Εκδόσεις Σακέλλη, Αθήνα 2005, σελ. 223

⁹⁴ Σακέλλης Ε., Σύνταξη των Οικονομικών Καταστάσεων που προβλέπουν τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα με βάση το Ελληνικό Λογιστικό Σχέδιο, Εκδόσεις Σακέλλη, Αθήνα 2005, σελ. 224

9.2 Μεταγενέστερη αναγνώριση αναβαλλόμενου φορολογικού στοιχείου ενεργητικού της εξαγορασθείσας επιχειρηματικής οντότητας

Όταν η αποκτώσα εταιρεία αναγνωρίσει ένα αναβαλλόμενο φορολογικό στοιχείο ενεργητικού της αποκτώμενης εταιρείας, σε χρόνο μεταγενέστερο της ημερομηνίας απόκτησης, το οποίο δεν είχε αρχικά αναγνωρίσει, τότε το αναβαλλόμενο φορολογικό έσοδο καταχωρείται στην ενοποιημένη κατάσταση αποτελεσμάτων.

Επίσης η αποκτώσα, θα πρέπει να:

- μειώσει τη λογιστική αξία της υπεραξίας στο ποσό που θα είχε αναγνωρισθεί, αν το αναβαλλόμενο φορολογικό στοιχείο ενεργητικού είχε αναγνωρισθεί ως αναγνωρίσιμο στοιχείο από την ημερομηνία της εξαγοράς
- αναγνωρίσει τη μείωση της καθαρής λογιστικής αξίας της υπεραξίας ως έξοδο.

9.3 Επενδύσεις σε θυγατρικές ή συγγενείς επιχειρήσεις

Προσωρινές διαφορές προκύπτουν όταν η λογιστική αξία της επένδυσης σε μία θυγατρική ή συνδεδεμένη, που είναι το **συμφέρον** της οντότητας στα **καθαρά περιουσιακά στοιχεία** – συμπεριλαμβανομένης της υπεραξίας, διαφέρει από τη φορολογική της βάση, η οποία συχνά είναι το **κόστος της επένδυσης**⁹⁵.

Η πιο πάνω διαφορά μπορεί να προκύψει από:

1. δημιουργία μη διανεμηθέντων κερδών
2. μεταβολές στις τιμές ξένου συναλλάγματος όταν η μητρική και η θυγατρική έχουν τη βάση τους σε διαφορετικές χώρες
3. μείωση της λογιστικής αξίας μιας συμμετοχής σε μια συγγενή στο ανακτήσιμο ποσό της.

Όταν μία οντότητα αναγνωρίσει ένα στοιχείο ενεργητικού ή υποχρέωση, αναμένει να ανακτήσει/ διακανονίσει τη λογιστική του αξία στο μέλλον. Η ανάκτηση του στοιχείου ενεργητικού θα γίνει όταν η οντότητα πωλήσει ή χρησιμοποιήσει το στοιχείο ενεργητικού, ενώ ο διακανονισμός της υποχρέωσης θα γίνει όταν αυτή αποπληρωθεί.

⁹⁵ International Accounting Standard Board, Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (ΔΠΧΠ) 2005, Νομική Βιβλιοθήκη, Έκδοση 2007, σελ. 587

Η οικονομική οντότητα πρέπει να αναγνωρίζει μια αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση για όλες τις φορολογητέες προσωρινές διαφορές που σχετίζονται με επενδύσεις σε θυγατρικές ή συγγενείς, εκτός αν πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- η μητρική εταιρεία ή η επενδύτρια είναι σε θέση να ελέγξουν το χρονικό σημείο της αναστροφής της προσωρινής διαφοράς
- αναμένεται ότι η προσωρινή διαφορά δε θα αναστραφεί στο ορατό μέλλον.

Εφόσον μια μητρική ελέγχει τη μερισματική πολιτική της θυγατρικής της, είναι σε θέση να ελέγχει το χρόνο αναστροφής των προσωρινών διαφορών που συνδέονται με αυτήν τη συμμετοχή. Περαιτέρω, δε θα ήταν εφικτό να προσδιορισθεί το ποσό των φόρων εισοδήματος που θα ήταν πληρωτέο, όταν οι προσωρινές διαφορές αναστραφούν. Συνεπώς, όταν η μητρική εταιρεία έχει αποφασίσει να μη διανεμηθούν αυτά τα κέρδη στο ορατό μέλλον, η μητρική εταιρεία δεν αναγνωρίζει μια αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση.

Τα μη χρηματικά περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις της οικονομικής μονάδας αποτιμώνται στο νόμισμα της λειτουργίας της. Αν το φορολογητέο κέρδος ή η φορολογική ζημία της οικονομικής μονάδας (και συνεπώς, των μη χρηματικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων αυτής) προσδιορίζεται σε διαφορετικό νόμισμα, οι μεταβολές στις συναλλαγματικές ισοτιμίες δημιουργούν προσωρινές διαφορές που αναγνωρίζονται ως αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση ή απαίτηση. Ο προκύπτων αναβαλλόμενος φόρος χρεώνεται ή πιστώνεται στα αποτελέσματα.

Μια επενδύτρια εταιρεία σε μια συγγενή δεν ελέγχει την οικονομική μονάδα και δεν είναι σε θέση, συνήθως, να κατευθύνει τη μερισματική πολιτική της. Συνεπώς, αν δεν υπάρχει συμφωνία που να ορίζει ότι τα κέρδη της συγγενούς δε θα διανεμηθούν στο ορατό μέλλον, η επενδύτρια αναγνωρίζει αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση που προκύπτει από φορολογητέες προσωρινές διαφορές, που συνδέονται με την επένδυσή της στη συγγενή. Σε μερικές περιπτώσεις, η επενδύτρια μπορεί να μην είναι σε θέση να προσδιορίσει το ποσό του φόρου που θα ήταν πληρωτέο, αν ανακτούσε το κόστος της επένδυσής της στη συγγενή, αλλά μπορεί να προσδιορίσει, ότι αυτό θα ήταν ίσο ή θα υπερέβαινε ένα ελάχιστο ποσό. Σε τέτοιες περιπτώσεις, η αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση αποτιμάται στο ποσό αυτό.

Η επιχειρηματική οντότητα πρέπει να αναγνωρίσει τα αναβαλλόμενα φορολογικά στοιχεία του Ενεργητικού (αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις) για όλες τις

εκπεστές προσωρινές διαφορές που πηγάζουν από επενδύσεις σε θυγατρικές ή συνδεδεμένες, υπό την προϋπόθεση ότι⁹⁶:

- οι προσωρινές διαφορές θα αναστραφούν στο ορατό μέλλον και
- αναμένεται μελλοντικά επαρκές φορολογητέο κέρδος για να συμψηφίσουν.

Σε περίπτωση που αναμένονται μελλοντικές ζημιές, οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις διαγράφονται κατά το ποσό που δεν θα μπορέσουν να αντισταθμίσουν, γι' αυτό και θα πρέπει να επανεξετάζονται σε κάθε ημερομηνία Ισολογισμού.

9.4 Επιμέτρηση

Η αναβαλλόμενη φορολογία αποτιμάται στο ποσό που αναμένεται να πληρωθεί ή να επιστραφεί, με βάση τη νομοθεσία και τους συντελεστές που ισχύουν κατά την ημερομηνία Ισολογισμού⁹⁷. Ο φορολογικός συντελεστής που θα χρησιμοποιηθεί είναι αυτός που αναμένεται να ισχύει κατά την περίοδο, που ένα περιουσιακό στοιχείο πραγματοποιείται ή μια υποχρέωση διακανονίζεται.

⁹⁶ International Accounting Standard Board, Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (ΔΠΧΠ) 2005, Νομική Βιβλιοθήκη, Έκδοση 2007, σελ. 588

⁹⁷ International Accounting Standard Board, Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (ΔΠΧΠ) 2005, Νομική Βιβλιοθήκη, Έκδοση 2007, σελ. 589

10

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ- ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ**10.1 Κύρια σημεία συμφωνίας και διαφοροποίησης ΕΛΠ και ΔΛΠ**

Σχετικά με τις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις, η **Ελληνική Νομοθεσία έχει αρκετές διαφορές με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα / Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς**. Σε κάποια σημεία, όμως είναι απόλυτα σύμφωνη ή σχεδόν σύμφωνη με τα ΔΛΠ/ ΔΠΧΑ.

Τα κυριότερα σημεία συμφωνίας είναι:

- i. Προϋποθέσεις ύπαρξης σχέσης μητρικής – θυγατρικής και συγγενούς επιχείρησης
- ii. Προϋποθέσεις ύπαρξης κάθετου και οριζόντιου ομίλου επιχειρήσεων
- iii. Περιπτώσεις που οι θυγατρικές μπορεί να μην περιληφθούν
- iv. Τρόπος υπολογισμού και παρουσίασης των Μη Ελεγχόμενων Δικαιωμάτων
- v. Τρόπος απάλειψης διαιτητικών υπολοίπων

Τα σημεία στα οποία διαφοροποιείται η Ελληνική Νομοθεσία από τα ΔΛΠ/ ΔΠΧΑ, σχετικά με τις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις είναι αρκετά. Κάποια από αυτά έχουν να κάνουν με διαφορές, οι οποίες υπάρχουν και στις Ατομικές Οικονομικές Καταστάσεις και αποτελούν, επομένως, γενικότερες διαφορές των ΔΛΠ/ ΔΠΧΑ με τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα (Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο και σχετικές διατάξεις του Κ.Ν. 2190/1920). Τέτοιες διαφορές είναι, για παράδειγμα, ο υπολογισμός φόρων μελλοντικών χρήσεων- αναβαλλόμενη φορολογία απαίτηση/ υποχρέωση (deferred tax) και οι ελάχιστες γνωστοποιήσεις που απαιτούνται στις Σημειώσεις (Notes).

Τα κυριότερα σημεία διαφοροποίησης είναι:*i. Ενοποίηση όλων των θυγατρικών κατά τα ΔΛΠ/ ΔΠΧΑ*

Σύμφωνα με τον Κ.Ν. 2190/1920 δεν ενοποιούνται οι θυγατρικές εταιρείες με τελείως διαφορετικό αντικείμενο δραστηριοτήτων, ενώ κατά τα ΔΛΠ ενοποιούνται όλες οι θυγατρικές εταιρείες του ομίλου, ανεξάρτητα από το αντικείμενο δραστηριοτήτων τους.

ii. Μη κατάρτιση Πίνακα Διάθεσης Αποτελεσμάτων

Σύμφωνα με το άρθρο 90 του Κ.Ν. 2190/1920, οι Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις περιλαμβάνουν τον Ενοποιημένο Ισολογισμό, τα Ενοποιημένα Αποτελέσματα Χρήσης και το Προσάρτημα. Σύμφωνα με το άρθρο 42 του ίδιου Νόμου, το οποίο αναφέρεται στις Ατομικές Οικονομικές Καταστάσεις των Εταιρειών, αναφέρει ότι αυτές αποτελούνται από τον Ισολογισμό, τα Αποτελέσματα Χρήσης, τον Πίνακα Διάθεσης Αποτελεσμάτων και το Προσάρτημα. Προκύπτει, δηλαδή, από τον Κ.Ν. 2190/1920, ότι δεν υπάρχει υποχρέωση κατάρτισης Πίνακα Διάθεσης Αποτελεσμάτων σε ενοποιημένο επίπεδο.

Σύμφωνα με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, οι εταιρείες δεν υποχρεούνται να καταρτίζουν Πίνακα Διάθεσης Αποτελεσμάτων, ούτε σε ατομικό, ούτε σε ενοποιημένο επίπεδο. Προβλέπεται, όμως, η κατάρτιση Πίνακα Μεταβολών της Καθαρής Θέσης, όπου περιλαμβάνονται και οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται στον Πίνακα Διάθεσης Αποτελεσμάτων.

iii. Αντιμετώπιση Διαφορών Ενοποίησης

Το άρθρο 103 του Κ.Ν. 2190/1920 αναφέρει ότι, οι χρεωστικές διαφορές ενοποίησης (Goodwill) αποσβένονται είτε εφάπαξ είτε τμηματικά και ισόποσα σε περισσότερες από μία χρήσεις, οι οποίες όμως δεν είναι δυνατό να υπερβαίνουν τα πέντε έτη και επιπλέον, παρέχεται η ευχέρεια της άμεσης και εμφανούς αφαίρεσής τους απευθείας από τα αποθεματικά του Ενοποιημένου Ισολογισμού.

Σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ όμως, η υπεραξία δεν αποσβένεται, αλλά ελέγχεται για τυχόν απομείωση της αξίας της ανά τακτά χρονικά διαστήματα.

iv. Αποτελέσματα από Αγοραπωλησίες Συμμετοχών

Έστω, για παράδειγμα, μία μητρική επιχείρηση Μ, η οποία συμμετέχει στη θυγατρική επιχείρηση Θ, με κόστος κτήσης 1.000€, με εσωτερική λογιστική αξία της Θ ίση με 3.000€ και με χρηματιστηριακή αξία της αναλογίας αυτής 4.000€.

Κατά την κατάρτιση των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων, η Θ θα εμφανιστεί στις οικονομικές καταστάσεις της Μ με την αξία των 3.000€ αντί της αξίας κτήσεώς της που είναι 1.000€.

Έστω ότι την επόμενη χρήση η εταιρεία Μ αποφασίζει να πωλήσει τη συμμετοχή της στη Θ αντί 1.500€. Τότε, το κέρδος που θα καταγράψει στις Ατομικές Οικονομικές Καταστάσεις της θα είναι ίσο με $1.500€ - 1.000€ = 500€$. Σε ενοποιημένο, όμως, επίπεδο, η Μ θα πρέπει να καταγράψει ζημίες ίσες με $4.000€ - 1.500€ = 2.500€$.

Πολλές επιχειρήσεις πώλησαν μεγάλα τμήματα συμμετοχών τους και τα αγόρασαν την ίδια μέρα καταγράφοντας σημαντικά κέρδη στις Ατομικές Οικονομικές Καταστάσεις τους.

Κατά την κατάρτιση, όμως των Ενοποιημένων Αποτελεσμάτων Χρήσεως, τα κέρδη από την πώληση δεν πρέπει να περιλαμβάνονται στα ενοποιημένα αποτελέσματα, παρά μόνο στο τμήμα που είναι υπερβάλλον της αντίστοιχης λογιστικής αξίας του μεριδίου που πωλείται κατά την ημερομηνία της πώλησης. Έτσι, το ενοποιημένο κέρδος στο παραπάνω παράδειγμα θα ήταν $4.000€ - 3.000€ = 1.000€$.

Αν η κατάρτιση Πίνακα Διάθεσης Ενοποιημένων Αποτελεσμάτων ήταν υποχρεωτική κατά την ελληνική νομοθεσία, δε θα υπήρχε δυνατότητα να περιλαμβάνονται τέτοια κέρδη στην Ενοποιημένη Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσης, αφού δεν θα υπήρχε η δυνατότητα να συμφωνηθεί η διαφορά των Ιδίων Κεφαλαίων της προηγούμενης χρήσης με τα ενοποιημένα αποτελέσματα της κλειόμενης χρήσης.

ν. Θέματα Συγγενών Επιχειρήσεων

Σχετικά με τη συμμετοχή στις συγγενείς επιχειρήσεις, η διαφορά ενσωμάτωσης (δηλαδή, η διαφορά μεταξύ του κόστους κτήσης της συμμετοχής και της λογιστικής αξίας που αναλογεί στη μητρική) που προκύπτει κατά την πρώτη ενοποίηση της κάθε συγγενούς επιχείρησης, μπορεί να αναφέρεται στο Ενοποιημένο Προσάρτημα. Η αντιμετώπιση αυτή, όμως, αλλοιώνει όχι μόνο τα στοιχεία της κλειόμενης χρήσης αλλά και της επόμενης.

Σύμφωνα με το άρθρο 106 του Κ.Ν. 2190/1920, για να υπάρχει σχέση συγγενούς επιχείρησης ως προς τη μητρική, πρέπει να υπάρχει ήδη μητρική εταιρεία που να έχει και θυγατρική, άρα να υπάρχει η υποχρέωση κατάρτισης Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων.

Τα ΔΛΠ/ ΔΠΧΑ δεν θέτουν ως προϋπόθεση την ύπαρξη υποχρέωσης κατάρτισης Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων, προκειμένου μία συγγενής εταιρεία να εμφανιστεί με τη μέθοδο της Καθαρής Θέσης.

10.2 Σημαντικότερα θέματα που προκύπτουν κατά την κατάρτιση των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων

Τα σημαντικότερα θέματα που προκύπτουν κατά την ενοποίηση είναι:

I. Σχετικά με την υποχρέωση κατάρτισης ΕΟΚ

Τα βασικά σημεία που απασχολούν την Μητρική Εταιρεία είναι πρώτον, εάν τα σχετικά κονδύλια της Μητρικής, δηλαδή το σύνολο του Ισολογισμού, ο καθαρός κύκλος εργασιών και ο μέσος όρος του προσωπικού που απασχολήθηκε μέσα στη χρήση, συναθροιζόμενα με τα αντίστοιχα των θυγατρικών που υπόκεινται στην ενοποίηση, υπερβαίνουν τα όρια που καθορίζονται, ώστε να υπάρχει η υποχρέωση κατάρτισης Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων και δεύτερον, εάν συντρέχει περίπτωση απαλλαγής από την υποχρέωση κατάρτισης Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων.

II. Σχετικά με την αντιμετώπιση των συμμετοχών

Τα βασικά σημεία που απασχολούν τη μητρική επιχείρηση είναι α) ποιο είναι το ποσοστό συμμετοχής της σε κάθε συνδεδεμένη επιχείρηση, στην οποία συμμετέχει άμεσα ή έμμεσα μέσω των θυγατρικών της, β) εάν υπάρχει σχέση μητρικής – θυγατρικής με τις εταιρείες στις οποίες συμμετέχει άμεσα ή έμμεσα, γ) εάν κάποια θυγατρική μπορεί να εξαιρεθεί από την ενοποίηση.

III. Σχετικά με την τεχνική κατάρτιση των ΕΟΚ

Τα βασικά θέματα που προκύπτουν σχετικά με την τεχνική κατάρτιση των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων είναι τα εξής:

- 1) Απάλειψη του λογαριασμού συμμετοχής της Μητρικής Εταιρείας στη θυγατρική και την Καθαρή Θέση της Θυγατρικής, όπου προκύπτει Πιστωτική Διαφορά Ενοποίησης
- 2) Απάλειψη του λογαριασμού συμμετοχής της Μητρικής Εταιρείας στη θυγατρική και την Καθαρή Θέση της Θυγατρικής, όπου προκύπτει Χρεωστική Διαφορά Ενοποίησης
- 3) Υπολογισμός των Μη Ελεγχόμενων Δικαιωμάτων
- 4) Τροποποίηση της συναλλαγματικής ισοτιμίας μεταξύ χρήσεων κατά τη μετατροπή σε € των κονδυλίων θυγατρικής εταιρείας του εξωτερικού
- 5) Ενσωμάτωση συγγενούς εταιρείας με τη μέθοδο της Καθαρής Θέσης, κατά την οποία προκύπτει Πιστωτική Διαφορά Ενσωμάτωσης (Αναλογία τα Αδιανέμητα Κέρδη)

- 6) Ενσωμάτωση συγγενούς εταιρείας με τη μέθοδο της Καθαρής Θέσης, κατά την οποία προκύπτει Χρεωστική Διαφορά Ενσωμάτωσης (Υπεραξία)
- 7) Αναγωγή εσόδων από συμμετοχές στη σωστή χρήση
- 8) Απάλειψη διαιτητικών απαιτήσεων
- 9) Απάλειψη διαιτητικών υποχρεώσεων
- 10) Απάλειψη διαιτητικών πωλήσεων
- 11) Απάλειψη διαιτητικών πωλήσεων και μη πραγματοποιηθέντος κέρδους
- 12) Τακτοποίηση αποτελεσμάτων σαν συνέπεια προσαρμογών που είχαν γίνει σε προηγούμενη χρήση
- 13) Τακτοποίηση επιδράσεων από διαιτητική πώληση παγίου
- 14) Αλλαγή ποσοστών συμμετοχής της μητρικής σε θυγατρική εταιρεία και σε συγγενή εταιρεία
- 15) Περίπτωση ενδιάμεσης ιθύνουσας εταιρείας
- 16) Περίπτωση αμοιβαίων συμμετοχών
- 17) Πώληση θυγατρικής εταιρείας
- 18) Μη συμμετοχή σε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικής ή συγγενούς εταιρείας

ΜΕΡΟΣ Γ'

Πρακτικό Μέρος

11

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

11.1 Ορισμός του Αντικειμένου της έρευνας

Η παρούσα έρευνα έχει ως αντικείμενό της τη μελέτη της συνεισφοράς των άλλων εταιρειών πλην της Μητρικής στον Όμιλο και της κερδοφορίας των εταιρειών αυτών σε σχέση με τη Μητρική. Για τη συνεισφορά των εταιρειών, συγκρίνονται τα Ενοποιημένα Ίδια Κεφάλαια που ανήκουν στους μετόχους της Μητρικής Εταιρείας με τα Ίδια Κεφάλαια του Ατομικού Ισολογισμού της Μητρικής Εταιρείας, ενώ για τη μελέτη της κερδοφορίας συγκρίνονται τα Αποτελέσματα Χρήσης μετά από φόρους των μετόχων της Μητρικής στην Ενοποιημένη Κατάσταση Αποτελεσμάτων με τα Αποτελέσματα Χρήσης μετά από φόρους της Μητρικής στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων των Ατομικών Οικονομικών Καταστάσεων.

11.2 Ορισμός του πληθυσμού- στόχου

Στην παρούσα έρευνα, ο υπό μελέτη πληθυσμός είναι το σύνολο των Εισηγμένων Εταιρειών στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών (Χ.Α.Α.), που ανήκουν στην κατηγορία της Υψηλής Κεφαλαιοποίησης, σύμφωνα με το μητρώο των επιχειρήσεων που διαθέτει το Χρηματιστήριο και η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς. Ο αριθμός των καταγεγραμμένων εισηγμένων εταιρειών Υψηλής Κεφαλαιοποίησης το Δεκέμβριο του 2008 ανερχόταν στις εξήντα επτά (67) επιχειρήσεις.

11.3 Καθορισμός της μεθόδου συλλογής δεδομένων

Ως μέθοδος συλλογής των απαραίτητων στοιχείων για τη διεξαγωγή της έρευνας, επιλέχθηκαν οι οικονομικές καταστάσεις των Ανωνύμων Εταιρειών που ανήκουν στην κατηγορία της Υψηλής Κεφαλαιοποίησης, όπως δημοσιεύονται στην επίσημη ηλεκτρονική σελίδα του Χ.Α.Α. Η διαδικτυακή αυτή σελίδα, αποτελεί και την πηγή άντλησης πληροφοριών για την έρευνα λόγω της εύκολης και γρήγορης προσβασιμότητας στα στοιχεία των εταιρειών, που παρέχεται στο χρήστη του διαδικτύου.

11.4 Καθορισμός του μέσου συλλογής δεδομένων

Για την υλοποίηση της συγκεκριμένης έρευνας, ως πιο κατάλληλο μέσο συλλογής δεδομένων, κρίθηκαν οι Οικονομικές Καταστάσεις των Εισηγμένων Εταιρειών στο Χ.Α.Α.

11.5 Υλοποίηση της έρευνας

Για την υλοποίηση της συγκεκριμένης έρευνας, συγκεντρώθηκαν οι Οικονομικές Καταστάσεις του υπό εξέταση πληθυσμού - στόχου για τις χρήσεις 2006, 2007 και 2008. Ως πληθυσμός - στόχος, όπως ορίσθηκε ανωτέρω, είναι το σύνολο των Εισηγμένων Εταιρειών στο Χ.Α.Α. που ανήκουν στην κατηγορία Υψηλής Κεφαλαιοποίησης. Η συλλογή των οικονομικών καταστάσεων έγινε μέσα από την ηλεκτρονική σελίδα του Χρηματιστηρίου Αξιών Αθηνών, στην οποία κάθε Εισηγμένη Εταιρία υποχρεούται, πειθαρχώντας στο πλαίσιο που διαμορφώνει η Εταιρική Διακυβέρνηση, να δημοσιεύει τις Ετήσιες Οικονομικές της Καταστάσεις της.

12

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Σο κεφάλαιο αυτό παρουσιάζονται και αναλύονται οι επιμέρους υπερκλάδοι που ανήκουν στο δείκτη της Υψηλής Κεφαλαιοποίησης.

Πιο συγκεκριμένα, ο δείκτης της Υψηλής Κεφαλαιοποίησης του Χρηματιστηρίου Αξιών Αθηνών χωρίζεται σε δεκαέξι επιμέρους υπερκλάδους. Για τον κάθε υπερκλάδο, υπάρχει ο αντίστοιχος πίνακας, στον οποίο παρουσιάζονται οι διαφορές μεταξύ των μεγεθών των Ιδίων Κεφαλαίων που ανήκουν στους μετόχους της Μητρικής Εταιρείας του Ενοποιημένου Ισολογισμού και των Ιδίων Κεφαλαίων του Ατομικού Ισολογισμού, εκφρασμένες σε ποσοστό. Επιπλέον, γίνεται μια σύγκριση των Αποτελεσμάτων Χρήσης μετά από φόρους που ανήκουν στους μετόχους της Μητρικής Εταιρείας του Ενοποιημένου Ισολογισμού και των Αποτελεσμάτων Χρήσης μετά από φόρους του Ατομικού Ισολογισμού.

Δύο είναι οι δείκτες που χρησιμοποιήθηκαν:

1	Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής Ενοποιημένα / Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής Ατομικά
2	ΑΧ μετά από φόρους μετόχων Μητρικής Ενοποιημένα / ΑΧ μετά από φόρους Μητρικής Ατομικά

Ο πρώτος δείκτης απεικονίζει τη **συνεισφορά** των εταιρειών στον Όμιλο, ενώ ο δεύτερος απεικονίζει την **κερδοφορία** των εταιρειών του Ομίλου.

Πίνακας 5: Ακίνητη Περιουσία

ΑΚΙΝΗΤΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ	ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΜΕΓΕΘΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΦΟΡΟΥΣ ΤΗΣ ΜΗΤΡΙΚΗΣ ΣΤΟΝ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΚΑΙ ΣΤΟΝ ΑΤΟΜΙΚΟ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟ						
	α/α	ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής Ενοποιημένα/Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής			ΑΧ μετά από φόρους μετόχων Μητρικής Ενοποιημένα/ ΑΧ μετά από φόρους Μητρικής	
			2006	2007	2008	2006	2007
			2008			2008	
	1	Eurobank Properties	100%	100%	101%	100%	102%
	2	Lamda Development	129%	158%	187%	118%	-2268%
	3	Sciens	106%	101%	93%	100%	153%
	4	Μπάμπης Βωβός	156%	152%	165%	-257%	-141%
	ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ ΕΤΟΥΣ		123%	128%	136%		
	ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ ΥΠΕΡΚΛΑΔΟΥ		129%				

Για τον υπερκλάδο της **Ακίνητης Περιουσίας**, ο μέσος όρος του δείκτη των Ιδίων Κεφαλαίων για τις χρήσεις 2006, 2007 και 2008 είναι 129%. Αυτό σημαίνει, ότι τα Ίδια Κεφάλαια των Ομίλων είναι κατά 29% μεγαλύτερα από τα Ίδια Κεφάλαια των Μητρικών Εταιρειών. Συγκρίνοντας τις τρεις χρήσεις, παρατηρείται μία αύξηση αυτού του δείκτη. Από 123% το 2006 αυξήθηκε σε 128% το 2007 και, στη συνέχεια, σε 136%. Πολύ σημαντική είναι η συνεισφορά των εταιρειών του Ομίλου Μπάμπης Βωβός για τη χρήση 2008 (165%) και των εταιρειών του Ομίλου Lamda Development για το 2008 (187%).

Συγκρίνοντας τους δείκτες των ΑΧ για τις χρήσεις 2006, 2007 και 2008, παρατηρείται ότι για τον Όμιλο Lamda Development στη χρήση 2007, ο δείκτης των ΑΧ είναι -2268%. Αυτό σημαίνει ότι ο Όμιλος παρουσιάζει πολύ υψηλά κέρδη σε σχέση με τις ζημιές της Μητρικής Εταιρείας στην ίδια χρήση. Η κερδοφορία των εταιρειών του Ομίλου, επομένως, είναι πολύ μεγάλη σε σχέση με τη Μητρική Εταιρεία. Το αντίθετο ισχύει στην περίπτωση του Ομίλου Sciens στη χρήση 2008, όπου οι ζημιές των εταιρειών του Ομίλου είναι πολύ μεγαλύτερες από τις ζημιές της Μητρικής αλλά και στην περίπτωση του Ομίλου Μπάμπης Βωβός για τη χρήση 2007, όπου σύμφωνα με το δείκτη των ΑΧ που είναι **-141%**, ο Όμιλος παρουσιάζει ζημιές, ενώ η Μητρική είχε κέρδη.

Πίνακας 6: Βιομηχανικά Προϊόντα και Υπηρεσίες

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΜΕΓΕΘΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΦΟΡΟΥΣ ΤΗΣ ΜΗΤΡΙΚΗΣ ΣΤΟΝ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΚΑΙ ΣΤΟΝ ΑΤΟΜΙΚΟ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟ							
	α/α	ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής Ενοποιημένα/Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής			ΑΧ μετά από φόρους μετόχων Μητρικής Ενοποιημένα/ ΑΧ μετά από φόρους Μητρικής		
			2006	2007	2008	2006	2007	2008
	1	Frigoglass	166%	185%	185%	235%	259%	48%
	2	Βιοχάλκο	122%	130%	123%	302%	117%	-35%
	3	Μέτκα	99%	95%	98%	106%	89%	108%
	4	ΟΛΘ	100%	100%	100%	100%	100%	100%
	ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ ΕΤΟΥΣ		122%	128%	126%			
ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ ΥΠΕΡΚΛΑΔΟΥ		125%						

Στον υπερκλάδο των **Βιομηχανικών Προϊόντων και Υπηρεσιών**, ο μέσος όρος του δείκτη των Ιδίων Κεφαλαίων για τις χρήσεις 2006, 2007 και 2008 είναι 125%. Επομένως, τα Ίδια Κεφάλαια των ομίλων είναι κατά 25% μεγαλύτερα από τα Ίδια Κεφάλαια των αντίστοιχων Μητρικών. Πολύ υψηλή είναι η συνεισφορά των εταιρειών του ομίλου Frigoglass και στις τρεις χρήσεις (166%, 185%), ενώ για τον όμιλο Μέτκα, η Μητρική Εταιρεία είναι πιο αποδοτική, αφού τα Ίδια Κεφάλαιά της είναι υψηλότερα από τα Ίδια Κεφάλαια του Ομίλου κατά 1%, 5% και 2% αντίστοιχα για τις τρεις χρήσεις

Εξετάζοντας τους δείκτες των ΑΧ, παρατηρείται ότι η κερδοφορία των εταιρειών του ομίλου Βιοχάλκο για τη χρήση 2006 είναι πολύ μεγάλη, αφού τα ΑΧ του Ομίλου είναι κατά 202% μεγαλύτερα από αυτά της Μητρικής. Αντιθέτως, ο ίδιος Όμιλος για τη χρήση 2008 παρουσιάζει ζημιές, ενώ η μητρική έχει κέρδη. Ομοίως, υψηλή κερδοφορία παρουσιάζουν και οι εταιρείες του Ομίλου Frigoglass για τις χρήσεις 2006 και 2007 (235% και 259%) ενώ το 2008, τα κέρδη της Μητρικής Εταιρείας είναι μεγαλύτερα από τα Ενοποιημένα Κέρδη κατά 52%.

Πίνακας 7: Εμπόριο

ΕΜΠΟΡΙΟ	ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΜΕΓΕΘΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΦΟΡΟΥΣ ΤΗΣ ΜΗΤΡΙΚΗΣ ΣΤΟΝ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΚΑΙ ΣΤΟΝ ΑΤΟΜΙΚΟ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟ							
	α/α	ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής Ενοποιημένα/Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής			ΑΧ μετά από φόρους μετόχων Μητρικής Ενοποιημένα/ ΑΧ μετά από φόρους Μητρικής		
			2006	2007	2008	2006	2007	2008
	1	Spider Stores	89%	98%	96%	92%	116%	90%
	2	ΑΒ Βασιλόπουλος	97%	101%	97%	109%	109%	85%
	3	Ηλεκτρονική Αθηνών	97%	95%	92%	91%	90%	87%
	4	Σφακιανάκης	96%	102%	107%	90%	104%	106%
	ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ ΕΤΟΥΣ		95%	99%	98%			
ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ ΥΠΕΡΚΛΑΔΟΥ		97%						

Στον υπερκλάδο του **Εμπορίου**, ο μέσος όρος του δείκτη των Ιδίων Κεφαλαίων για τις τρεις χρήσεις είναι 97%, γεγονός που σημαίνει ότι οι Μητρικές Εταιρείες του υπερκλάδου συνεισφέρουν περισσότερο στους Ομίλους σε σχέση με τις άλλες εταιρείες, αφού τα Ατομικά Ίδια Κεφάλαιά τους είναι μεγαλύτερα από τα Ενοποιημένα Ίδια Κεφάλαια. Τη μεγαλύτερη διαφορά μεταξύ των δύο μεγεθών των Ιδίων Κεφαλαίων της Μητρικής και του Ομίλου, παρουσιάζει ο Όμιλος Spider Stores με το δείκτη των ΙΚ να ισούται με 89% το 2006, γεγονός που σημαίνει ότι τα ΙΚ του Ομίλου είναι κατά 11% μικρότερα από της Μητρικής, ενώ αντίθετα, στον Όμιλο Σφακιανάκη ο δείκτης ΙΚ το 2008 είναι 107%, δηλαδή τα ΙΚ του Ομίλου είναι κατά 7% μεγαλύτερα από τα ΙΚ της Μητρικής.

Όσον αφορά στο δείκτη ΑΧ, τη μεγαλύτερη κερδοφορία παρουσιάζουν οι εταιρείες του Ομίλου Spider Stores με τα ΑΧ του Ομίλου να είναι μεγαλύτερα από τα ΑΧ της μητρικής κατά 16% για τη χρήση 2007, ενώ τη μικρότερη κερδοφορία παρουσιάζουν οι εταιρείες του Ομίλου ΑΒ Βασιλόπουλος στη χρήση 2008, όπου τα ΑΧ της Μητρικής Εταιρείας είναι κατά 15% μεγαλύτερα από τα ΑΧ του Ομίλου.

Πίνακας 8: Κατασκευές και Υλικά Κατασκευών

ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ ΚΑΙ ΥΛΙΚΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ	ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΜΕΓΕΘΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΦΟΡΟΥΣ ΤΗΣ ΜΗΤΡΙΚΗΣ ΣΤΟΝ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΚΑΙ ΣΤΟΝ ΑΤΟΜΙΚΟ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟ							
	α/α	ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής Ενοποιημένα/Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής			ΑΧ μετά από φόρους μετόχων Μητρικής Ενοποιημένα/ ΑΧ μετά από φόρους Μητρικής		
			2006	2007	2008	2006	2007	2008
	1	J&P ΑΒΑΞ	102%	110%	50%	255%	284%	295%
	2	ΓΕΚ	104%	140%	166%	82%	367%	477%
	3	ΕΛΛΑΚΤΩΡ	100%	111%	113%	153%	361%	394%
	4	Κλουκίνας	100%	101%	104%	104%	111%	147%
	5	Μηχανική	105%	109%	120%	296%	190%	973%
	6	TITAN	138%	146%	180%	247%	202%	197%
		ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ ΕΤΟΥΣ	108%	119%	122%			
	ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ ΥΠΕΡΚΛΑΔΟΥ	117%						

Για τον υπερκλάδο των **Κατασκευών και Υλικά Κατασκευών**, ο μέσος όρος του δείκτη των ΙΚ για τις χρήσεις 2006, 2007 και 2008 είναι 117%. Μελετώντας το δείκτη για τις τρεις χρήσεις, παρατηρείται με ανοδική τάση, με υψηλότερη τιμή στη χρήση 2008, όπου τα ΙΚ των Ομίλων είναι κατά 22% μεγαλύτερα από τα ΙΚ των Μητρικών Εταιρειών. Η μεγαλύτερη συνεισφορά των άλλων εταιρειών (εκτός της μητρικής) είναι του Ομίλου TITAN, αφού το 2008 τα ΙΚ του Ομίλου είναι κατά 80% μεγαλύτερα από τα ΙΚ της Μητρικής. Αντιθέτως, ο δείκτης των ΙΚ για την ίδια χρήση του Ομίλου J&P ΑΒΑΧ είναι 50%, οι εταιρείες δηλαδή του Ομίλου δε συνεισφέρουν στον Όμιλο, αφού τα Ενοποιημένα ΙΚ είναι κατά 50% μικρότερα από τα ΙΚ της Μητρικής Εταιρείας.

Αξιοσημείωτη κερδοφορία παρουσιάζουν οι εταιρείες του Ομίλου Μηχανική για τη χρήση 2008, όπου τα ΑΧ του Ομίλου είναι κατά 873% υψηλότερα από τα κέρδη της Μητρικής Εταιρείας. Υψηλή κερδοφορία παρουσιάζουν και οι εταιρείες των Ομίλων ΓΕΚ και Ελλακτώρ, επίσης για τη χρήση 2008, με το δείκτη των ΑΧ να είναι 477% και 394% αντίστοιχα. Μικρότερη είναι η κερδοφορία των εταιρειών του Ομίλου Κλουκίνας για τη χρήση 2006, όπου τα ΑΧ των εταιρειών αυτών δεν ξεπερνάνε τα ΑΧ της Μητρικής παρά μόνο 4%, ενώ από την άλλη, οι εταιρείες του Ομίλου ΓΕΚ για τη χρήση 2006, έχουν αρνητική επίπτωση στα ΑΧ του Ομίλου, αφού ο δείκτης είναι 82%, δηλαδή τα ΑΧ τους είναι μικρότερα από τα ΑΧ της Μητρικής κατά 18%.

Πίνακας 9: Μέσα Ενημέρωσης

ΜΕΣΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ	ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΜΕΓΕΘΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΦΟΡΟΥΣ ΤΗΣ ΜΗΤΡΙΚΗΣ ΣΤΟΝ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΚΑΙ ΣΤΟΝ ΑΤΟΜΙΚΟ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟ							
	α/α	ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής Ενοποιημένα/Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής			ΑΧ μετά από φόρους μετόχων Μητρικής Ενοποιημένα/ ΑΧ μετά από φόρους Μητρικής		
			2006	2007	2008	2006	2007	2008
	1	ΔΟΛ	80%	74%	65%	-200%	-125%	145%
	2	ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ	149%	146%	133%	125%	114%	-336%
	ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ ΕΤΟΥΣ		115%	110%	99%			
	ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ ΥΠΕΡΚΛΑΔΟΥ		108%					

Στον υπερκλάδο των **Μέσων Ενημέρωσης**, ο μέσος όρος του δείκτη των Ιδίων Κεφαλαίων για τις τρεις χρήσεις είναι 108%. Συγκρίνοντας το δείκτη για τις τρεις χρήσεις, παρατηρείται μια τάση πτωτική, ξεκινώντας από 115% το 2006 και καταλήγοντας σε 99% το 2008. Ο Όμιλος ΔΟΛ επηρεάζει αρνητικά το μέσο όρο του υπερκλάδου, γιατί οι εταιρείες του Ομίλου και για τις τρεις χρήσεις παρουσιάζουν μικρότερα ΙΚ σε σχέση με τα ΙΚ της Μητρικής. Το 2008 συγκεκριμένα, ο δείκτης είναι 65%. Στον δεύτερο Όμιλο του υπερκλάδου, αν και με πτωτικές τάσεις του δείκτη των ΙΚ, οι εταιρείες συνεισφέρουν στον Όμιλο σημαντικά, με τα ΙΚ του Ομίλου να είναι μεγαλύτερα από τα ΙΚ της Μητρικής κατά 49%, 46% και 33% τις χρήσεις 2006, 2007 και 2008 αντίστοιχα.

Μελετώντας την κερδοφορία που παρουσιάζουν οι εταιρείες του Ομίλου σε σχέση με τη Μητρική Εταιρεία, χρησιμοποιώντας το δείκτη των ΑΧ, παρατηρούνται τα εξής: για τη χρήση 2006, ο Όμιλος ΔΟΛ παρουσιάζει ζημιές, ενώ η Μητρική είχε Κέρδη (για το λόγο αυτό χρησιμοποιείται το αρνητικό πρόσημο). Το ίδιο ισχύει και για τη χρήση 2007, ενώ το 2008 και οι δύο παρουσίασαν ζημιές με τις ζημιές του Ομίλου να είναι μεγαλύτερες από τη ζημία της Μητρικής κατά 45%. Όσο για τον Όμιλο Καθημερινή, ενώ τις δύο πρώτες χρήσεις οι εταιρείες είναι κερδοφόρες, με τα ΑΧ του Ομίλου να είναι κατά 25% και 14% μεγαλύτερα από τα ΑΧ της Μητρικής, στη χρήση 2008, είναι ζημιογόνες για τον Όμιλο. Έτσι, ενώ η Μητρική έχει κέρδη, ο Όμιλος παρουσιάζει ζημιές, οι οποίες σαν απόλυτο μέγεθος είναι μεγαλύτερες από τα κέρδη της Μητρικής κατά 236%.

Πίνακας 10: Πετρέλαιο και Αέριο

ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ ΚΑΙ ΑΕΡΙΟ	ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΜΕΓΕΘΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΦΟΡΟΥΣ ΤΗΣ ΜΗΤΡΙΚΗΣ ΣΤΟΝ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΚΑΙ ΣΤΟΝ ΑΤΟΜΙΚΟ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟ							
	α/α	ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής Ενοποιημένα/Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής			ΑΧ μετά από φόρους μετόχων Μητρικής Ενοποιημένα/ ΑΧ μετά από φόρους Μητρικής		
			2006	2007	2008	2006	2007	2008
	1	Ελληνικά Πετρέλαια	113%	115%	124%	123%	124%	-22%
	2	ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ	99%	98%	98%	100%	97%	103%
ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ ΕΤΟΥΣ			106%	107%	111%			
ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ ΥΠΕΡΚΛΑΔΟΥ			108%					

Στον υπερκλάδο **Πετρέλαιο και Αέριο**, ο μέσος όρος του δείκτη των Ιδίων Κεφαλαίων για τις τρεις χρήσεις είναι 108%, με μια τάση ανοδική μέσα στις τρεις χρήσεις 2006, 2007 και 2008. Ο Όμιλος Ελληνικά Πετρέλαια είναι αυτός που επηρεάζει θετικά το μέσο όρο του υπερκλάδου, αφού και για τις τρεις χρήσεις παρατηρείται ότι οι εταιρείες συνεισφέρουν στον Όμιλο, με το δείκτη των ΙΚ να είναι 113%, 115% και 124% αντίστοιχα για τις χρήσεις 2006, 2007 και 2008. Αντιθέτως, ο Όμιλος ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ επηρεάζει αρνητικά το μέσο όρο του υπερκλάδου, αφού και στις τρεις χρήσεις τα Ενοποιημένα ΙΚ είναι μικρότερα από τα ΙΚ της Μητρικής Εταιρείας.

Αρκετά υψηλή κερδοφορία παρουσιάζουν οι εταιρείες του Ομίλου Ελληνικά Πετρέλαια για τις χρήσεις 2006 και 2007, με το δείκτη των ΑΧ να είναι στο 123% και στο 124% αντίστοιχα, ενώ το 2008 η κερδοφορία των εταιρειών είναι αυξημένη, αφού, ενώ η Μητρική Εταιρεία έχει ζημιές, τα Ενοποιημένα Αποτελέσματα είναι θετικά. Το 22% σημαίνει ότι συγκρίνοντας τα απόλυτα μεγέθη των δύο αποτελεσμάτων, το μέγεθος της ζημιάς είναι κατά 78% μεγαλύτερο από το μέγεθος του κέρδους.

Πίνακας 11: Προσωπικά και Οικιακά Αγαθά

ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΚΑΙ ΟΙΚΙΑΚΑ ΑΓΑΘΑ	ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΜΕΓΕΘΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΦΟΡΟΥΣ ΤΗΣ ΜΗΤΡΙΚΗΣ ΣΤΟΝ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΚΑΙ ΣΤΟΝ ΑΤΟΜΙΚΟ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟ							
	α/α	ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής Ενοποιημένα/Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής			ΑΧ μετά από φόρους μετόχων Μητρικής Ενοποιημένα/ ΑΧ μετά από φόρους Μητρικής		
			2006	2007	2008	2006	2007	2008
	1	Γρ. Σαράντης	152%	159%	193%	235%	179%	353%
	2	F.G. EUROPE	99%	96%	94%	83%	93%	92%
	3	FOLLI FOLLIE	145%	184%	226%	69%	1249%	1166%
	4	FOURLIS	113%	134%	160%	161%	225%	192%
	5	JUMBO	110%	113%	115%	119%	118%	116%
	ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ ΕΤΟΥΣ	124%	137%	157%				
	ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ ΥΠΕΡΚΛΑΔΟΥ	139%						

Ο μέσος όρος του δείκτη των Ιδίων Κεφαλαίων του υπερκλάδου των **Προσωπικών και Οικιακών Αγαθών** για τις χρήσεις 2006, 2007 και 2008 είναι 139%. Οι εταιρείες συνεισφέρουν σημαντικά στον Όμιλο, με τα Ενοποιημένα ΙΚ να είναι κατά 39% μεγαλύτερα από τα ΙΚ του Ατομικού Ισολογισμού. Υψηλότερη είναι η συνεισφορά τους τη χρήση 2008, όπου ο δείκτης ΙΚ είναι 157%. Σημαντική είναι η επιρροή που ασκεί ο Όμιλος FOLLI FOLLIE στο μέσο όρο, αφού η συνεισφορά των εταιρειών στον Όμιλο είναι πολύ σημαντική. Συγκεκριμένα, το 2008 τα ΙΚ του Ομίλου είναι κατά 126% μεγαλύτερα από τα ΙΚ της Μητρικής Εταιρείας. Η συνεισφορά της Μητρικής του Ομίλου FG EUROPE είναι σημαντικότερη από αυτή των άλλων εταιρειών, αφού τα Ατομικά ΙΚ είναι μεγαλύτερα από τα Ενοποιημένα ΙΚ και για τις τρεις χρήσεις.

Εξαιρετικά υψηλή κερδοφορία παρουσιάζουν οι εταιρείες του Ομίλου FOLLI FOLLIE τις χρήσεις 2007 και 2008, με το δείκτη των ΑΧ να είναι 1239% και 1166%, αντίστοιχα. Τα Ενοποιημένα Αποτελέσματα είναι κατά 1139% και 1066% μεγαλύτερα από τα Ατομικά Αποτελέσματα για αυτές τις χρήσεις. Υψηλή είναι και η κερδοφορία των εταιρειών του Ομίλου Γρ. Σαράντης, με τα Ενοποιημένα Αποτελέσματα τη χρήση 2008 να είναι κατά 253% μεγαλύτερα από τα Ατομικά Αποτελέσματα. Αντιθέτως, στον Όμιλο FG EUROPE, η Μητρική είναι πιο κερδοφόρα από τις άλλες εταιρείες του Ομίλου, αφού και στις τρεις χρήσεις τα Αποτελέσματά της είναι υψηλότερα από αυτά των άλλων εταιρειών.

Πίνακας 12: Πρώτες Ύλες

ΠΡΩΤΕΣ ΥΛΕΣ	ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΜΕΓΕΘΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΦΟΡΟΥΣ ΤΗΣ ΜΗΤΡΙΚΗΣ ΣΤΟΝ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΚΑΙ ΣΤΟΝ ΑΤΟΜΙΚΟ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟ							
	α/α	ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής Ενοποιημένα/Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής			ΑΧ μετά από φόρους μετόχων Μητρικής Ενοποιημένα/ ΑΧ μετά από φόρους Μητρικής		
			2006	2007	2008	2006	2007	2008
	1	S & B	115%	119%	121%	209%	194%	99%
	2	ΕΛΒΑΛ	110%	108%	100%	131%	115%	726%
	3	Μυτιληναίος	117%	127%	163%	290%	120%	86%
	4	ΣΙΔΕΝΟΡ	170%	196%	177%	390%	326%	48%
	5	Σωληνουργία Κορίνθου	95%	99%	100%	97%	114%	156%
	6	ΧΑΛΚΟΡ	119%	123%	105%	281%	205%	318%
		ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ ΕΤΟΥΣ	121%	129%	128%			
		ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ ΥΠΕΡΚΛΑΔΟΥ		126%				

Στον υπερκλάδο των **Πρώτων Υλών**, ο μέσος όρος του δείκτη των Ιδίων Κεφαλαίων για τις χρήσεις 2006, 2007 και 2008 είναι 126%. Σε όλους τους Ομίλους του υπερκλάδου, με εξαίρεση τον Όμιλο Σωληνουργία Κορίνθου για τις χρήσεις 2006 και 2007, όπου ο δείκτης των ΙΚ είναι 95% και 99% αντίστοιχα, οι εταιρείες συνεισφέρουν στους Ομίλους σημαντικά με μεγαλύτερη τη συμβολή των εταιρειών του Ομίλου ΣΙΔΕΝΟΡ στο 2007, όπου τα ΙΚ του Ομίλου είναι κατά 96% μεγαλύτερα από τα ΙΚ της Μητρικής Εταιρείας.

Μελετώντας τους δείκτες των ΑΧ για τους Ομίλους του υπερκλάδου, παρατηρείται ότι ο Όμιλος ΕΛΒΑΛ και ο Όμιλος ΧΑΛΚΟΡ για το 2008, παρουσιάζουν ζημιές οι οποίες είναι μεγαλύτερες από τις ζημιές των Μητρικών κατά 626% και 218% αντίστοιχα. Σε όλες τις περιπτώσεις οι εταιρείες των Ομίλων είναι κερδοφόρες σε σχέση με τις Μητρικές και προσφέρουν στους Ομίλους, αφού οι δείκτες των ΑΧ είναι μεγαλύτεροι του 100%, εκτός από τις περιπτώσεις των Ομίλων: α) S&B για το 2008, όπου ο δείκτης είναι 99%, β) του Ομίλου Μυτιληναίος, όπου το 2008 τα ΑΧ της Μητρικής είναι κατά 14% μεγαλύτερα από τα Ενοποιημένα ΑΧ, γ) του Ομίλου ΣΙΔΕΝΟΡ, όπου τα ΑΧ των εταιρειών στο 2008 είναι μικρότερα από τα ΑΧ της Μητρικής κατά 52% και δ) του Ομίλου Σωληνουργία Κορίνθου για το 2006, όπου η Μητρική είναι πιο κερδοφόρα από τις άλλες εταιρείες, αφού τα ΙΚ της είναι μεγαλύτερα κατά 3% από τα ΙΚ των άλλων εταιρειών του Ομίλου.

Πίνακας 13: Ταξίδια και Αναψυχή

ΤΑΞΙΔΙΑ ΚΑΙ ΑΝΑΨΥΧΗ	ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΜΕΓΕΘΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΦΟΡΟΥΣ ΤΗΣ ΜΗΤΡΙΚΗΣ ΣΤΟΝ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΚΑΙ ΣΤΟΝ ΑΤΟΜΙΚΟ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟ							
	α/α	ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής Ενοποιημένα/Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής			ΑΧ μετά από φόρους μετόχων Μητρικής Ενοποιημένα/ ΑΧ μετά από φόρους Μητρικής		
			2006	2007	2008	2006	2007	2008
	1	INTRALOT	127%	150%	177%	166%	179%	270%
	2	Μινωικές Γραμμές	102%	104%	104%	118%	155%	167%
	3	ΟΠΑΠ	106%	109%	108%	102%	103%	101%
	4	AUTOHELLAS	103%	103%	107%	99%	107%	123%
	5	Αεροπορία Αιγαίου	100%	100%	100%	101%	100%	100%
	6	Ναυτιλιακή εταιρεία Κρήτης	102%	100%	99%	99%	90%	166%
		ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ ΕΤΟΥΣ	107%	111%	116%			
		ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ ΥΠΕΡΚΛΑΔΟΥ	111%					

Για τον υπερκλάδο **Ταξίδια και Αναψυχή** ο μέσος όρος του δείκτη των Ιδίων Κεφαλαίων για τις χρήσεις 2006, 2007 και 2008 είναι 111%. Παρατηρείται μια ανοδική τάση των δεικτών από το 2006 στο 2008, αφού το 2006 ο μέσος όρος του υπερκλάδου είναι 107%, το 2007 είναι 111%, ενώ το 2008 είναι 116%. Τη μεγαλύτερη συνεισφορά στον Όμιλο παρουσιάζουν οι εταιρείες του Ομίλου INTRALOT, ειδικά το 2008, όπου τα Ενοποιημένα ΙΚ είναι κατά 77% μεγαλύτερα από τα ΙΚ του Ατομικού Ισολογισμού. Η μοναδική περίπτωση που ο δείκτης των ΙΚ είναι μικρότερος από το 100%, γεγονός που σημαίνει ότι οι εταιρείες συνεισφέρουν στον Όμιλο λιγότερο από τη Μητρική Εταιρεία, αφού τα Ενοποιημένα ΙΚ είναι μικρότερα από τα Ατομικά ΙΚ, είναι η περίπτωση του Ομίλου της Ναυτιλιακής Εταιρείας Κρήτης για τη χρήση 2008, που ο δείκτης είναι 99%.

Τη μεγαλύτερη κερδοφορία παρουσιάζουν γενικά οι εταιρείες του Ομίλου INTRALOT, ειδικά το 2008, αφού τα κέρδη του Ομίλου, που ανήκουν στους μετόχους της Μητρικής Εταιρείας είναι κατά 170% μεγαλύτερα από τα κέρδη της Μητρικής στην Ατομική Κατάσταση Αποτελεσμάτων. Αλλά και, οι εταιρείες του Ομίλου Μινωικές Γραμμές παρουσιάζουν υψηλή κερδοφορία, με το δείκτη των ΑΧ να είναι το 2007 155% και το 2008 167%. Η κερδοφορία των εταιρειών του Ομίλου ΟΠΑΠ και του Ομίλου Αεροπορία Αιγαίου είναι μικρή, ενώ για τη χρήση 2006, οι εταιρείες του Ομίλου AUTOHELLAS είναι λιγότερο κερδοφόρες από τη Μητρική Εταιρεία. Το 2008, ο Όμιλος ANEK LINES- Ανώνυμη Ναυτιλιακή Εταιρεία Κρήτης παρουσιάζει ζημιές μεγαλύτερες από τις ζημιές της Μητρικής κατά 66%.

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ	ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΜΕΓΕΘΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΦΟΡΟΥΣ ΤΗΣ ΜΗΤΡΙΚΗΣ ΣΤΟΝ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΚΑΙ ΣΤΟΝ ΑΤΟΜΙΚΟ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟ							
	α/α	ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής Ενοποιημένα/Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής			ΑΧ μετά από φόρους μετόχων Μητρικής Ενοποιημένα/ ΑΧ μετά από φόρους Μητρικής		
			2006	2007	2008	2006	2007	2008
	1	FORTHNET	100%	100%	100%	101%	99%	101%
	2	Info- Quest	97%	94%	96%	98%	206%	87%
	3	Singular Logic	99%	96%	102%	107%	51%	157%
	4	Intracom	109%	106%	90%	-66799%	596%	220%
	5	Plaisio	97%	97%	97%	91%	96%	102%
	ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ ΕΤΟΥΣ		100%	99%	97%			
	ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ ΥΠΕΡΚΛΑΔΟΥ		99%					

Ο μέσος όρος του υπερκλάδου της **Τεχνολογίας** για τις τρεις χρήσεις, 2006, 2007 και 2008, είναι 99%. Ο δείκτης των ΙΚ για τους Ομίλους Info-Quest και Plaisio είναι και για τις τρεις χρήσεις κάτω από το 100%. Αυτό σημαίνει ότι τα ΙΚ των Μητρικών είναι μεγαλύτερα από τα Ενοποιημένα ΙΚ, επομένως οι εταιρείες δε συνεισφέρουν στους Ομίλους σε σχέση με τη Μητρική Εταιρεία. Στον Όμιλο Intracom για τις χρήσεις 2006 και 2007, οι δείκτες των ΙΚ είναι 109% και 106%, γεγονός που σημαίνει ότι οι εταιρείες συνεισφέρουν στον Όμιλο, αφού τα Ενοποιημένα ΙΚ είναι μεγαλύτερα από τα Ατομικά κατά 9% και 6% αντίστοιχα από τα ΙΚ της Μητρικής.

Την υψηλότερη κερδοφορία παρουσιάζουν οι εταιρείες του Ομίλου Singular Logic τη χρήση 2008, με τα Ενοποιημένα ΑΧ που ανήκουν στους μετόχους της Μητρικής Εταιρείας να είναι μεγαλύτερα από τα ΑΧ της Μητρικής κατά 57%. Πολύ σημαντική είναι η αρνητική επίδραση που ασκούν οι εταιρείες του Ομίλου Intracom τη χρήση 2006 στα Ενοποιημένα ΑΧ, αφού η Μητρική παρουσιάζει κέρδη, ενώ ο Όμιλος ζημίες, οι οποίες σαν απόλυτο μέγεθος είναι κατά 66.699% μεγαλύτερες από τα ΑΧ της Μητρικής.

Πίνακας 15: Τηλεπικοινωνίες

ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΜΕΓΕΘΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΦΟΡΟΥΣ ΤΗΣ ΜΗΤΡΙΚΗΣ ΣΤΟΝ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΚΑΙ ΣΤΟΝ ΑΤΟΜΙΚΟ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟ							
	α/α	ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής Ενοποιημένα/Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής			ΑΧ μετά από φόρους μετόχων Μητρικής Ενοποιημένα/ ΑΧ μετά από φόρους Μητρικής		
			2006	2007	2008	2006	2007	2008
	1	ΟΤΕ	113%	57%	37%	108%	115%	163%
	ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ ΕΤΟΥΣ		113%	57%	37%			
	ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ ΥΠΕΡΚΛΑΔΟΥ		69%					

Ο υπερκλάδος των **Τηλεπικοινωνιών** αποτελείται μόνο από τον Όμιλο του ΟΤΕ και ο μέσος όρος του δείκτη των ΙΚ για τις χρήσεις 2006, 2007 και 2008 είναι 69%. Η τάση του δείκτη είναι πτωτική, αφού ενώ το 2006 τα ΙΚ του Ομίλου ήταν κατά 13% μεγαλύτερα από τα ΙΚ της Μητρικής, ενώ το 2007 ήταν κατά 43% μικρότερα και το 2008 κατά 63% μικρότερα. Η Μητρική Εταιρεία είναι αυτή που συνεισφέρει στον Όμιλο και όχι οι άλλες εταιρείες.

Η κερδοφορία των εταιρειών του Ομίλου είναι σημαντική για τη χρήση 2008, με τα ΑΧ του Ομίλου να είναι μεγαλύτερα από τα ΑΧ της Μητρικής κατά 63%, ενώ και τις χρήσεις 2007 και 2006 τα Ενοποιημένα Αποτελέσματα είναι μεγαλύτερα από τα Ατομικά κατά 15% και 8% αντίστοιχα.

ΤΡΑΠΕΖΕΣ	ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΜΕΓΕΘΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΦΟΡΟΥΣ ΤΗΣ ΜΗΤΡΙΚΗΣ ΣΤΟΝ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΚΑΙ ΣΤΟΝ ΑΤΟΜΙΚΟ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟ							
	α/α	ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Ίδια Κεφάλαια μετόχων			ΑΧ μετά από φόρους μετόχων		
			Μητρικής Ενοποιημένα/Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής			Μητρικής Ενοποιημένα/ ΑΧ μετά από φόρους Μητρικής		
			2006	2007	2008	2006	2007	2008
	1	ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	112%	123%	127%	110%	186%	153%
	2	MARFIN POPULAR BANK PUBLIC	92%	101%	101%	110%	134%	103%
	3	PROTON ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	96%	96%	98%	104%	102%	109%
	4	ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.	100%	101%	98%	117%	114%	110%
	5	ΑΣΠΙΣ	92%	93%	89%	108%	230%	92%
	6	Γενική	101%	99%	97%	99%	108%	112%
	7	Εθνική	108%	99%	93%	170%	178%	322%
	8	Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο	100%	100%	100%	100%	100%	99%
	9	EFG EUROBANK ERGASIAS	145%	129%	135%	127%	116%	276%
	10	Τράπεζα Κύπρου	100%	99%	96%	106%	111%	91%
	11	Τράπεζα Πειραιώς	99%	105%	110%	128%	147%	278%
		ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ ΕΤΟΥΣ	104%	104%	104%			
		ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ ΥΠΕΡΚΛΑΔΟΥ	104%					

Για τον υπερκλάδο των **Τραπεζών**, ο μέσος όρος του δείκτη των Ιδίων Κεφαλαίων για τις χρήσεις 2006, 2007 και 2008 είναι 104%. Συγκεκριμένα και στις τρεις χρήσεις ο μέσος όρος του δείκτη είναι 104%. Μεγαλύτερη είναι η συνεισφορά των εταιρειών των Ομίλων ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε (112%, 123% και 127%) και EFG EUROBANK ERGASIAS (145%, 129% και 135%). Αντιθέτως, μεγαλύτερη είναι η συνεισφορά των Μητρικών των Ομίλων PROTON ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ και ΑΣΠΙΣ, σε σχέση με τις άλλες εταιρείες των Ομίλων, αφού και στις τρεις χρήσεις ο δείκτης των ΙΚ βρίσκεται κάτω από το 100%.

Τη μεγαλύτερη κερδοφορία παρουσιάζουν οι εταιρείες του Ομίλου Εθνική για τη χρήση 2008, με τα ΑΧ του Ομίλου να είναι κατά 222% μεγαλύτερα από τα ΑΧ της Μητρικής. Πολύ υψηλή κερδοφορία παρουσιάζουν, επίσης, οι εταιρείες των Ομίλων Τράπεζα Πειραιώς το 2008, όπου ο δείκτης των ΑΧ είναι 278%, του Ομίλου EFG EUROBANK ERGASIAS για το 2008, με τα Ενοποιημένα ΑΧ να είναι κατά 176% μεγαλύτερα από τα Ατομικά ΑΧ και του Ομίλου ΑΣΠΙΣ για τη χρήση 2007, με το δείκτη των ΑΧ να είναι στο 230%. Αντιθέτως, οι ζημίες του Ομίλου Γενική είναι μεγαλύτερες από τις ζημίες της Μητρικής για το 2007 κατά 8%, ενώ το 2008 κατά 12%.

Πίνακας 17: Τρόφιμα και Ποτά

ΤΡΟΦΙΜΑ ΚΑΙ ΠΟΤΑ	ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΜΕΓΕΘΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΦΟΡΟΥΣ ΤΗΣ ΜΗΤΡΙΚΗΣ ΣΤΟΝ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΚΑΙ ΣΤΟΝ ΑΤΟΜΙΚΟ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟ							
	α/α	ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής Ενοποιημένα/Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής			ΑΧ μετά από φόρους μετόχων Μητρικής Ενοποιημένα/ ΑΧ μετά από φόρους Μητρικής		
			2006	2007	2008	2006	2007	2008
			122%	136%	127%	366%	369%	184%
	2	Νηρεύς Ιχθυοκαλλιέργειες	95%	97%	98%	93%	105%	10%
		ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ ΕΤΟΥΣ	109%	116%	112%			
		ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ ΥΠΕΡΚΛΑΔΟΥ	112%					

Για τον υπερκλάδο των **Τροφίμων και Ποτών**, ο μέσος όρος του δείκτη των Ιδίων Κεφαλαίων για τις χρήσεις 2006, 2007 και 2008 είναι 112%. Οι εταιρείες του Ομίλου COCA COLA επηρεάζουν θετικά το μέσο όρο αφού και στις τρεις χρήσεις η συνεισφορά τους στον Όμιλο είναι σημαντική με το δείκτη των ΙΚ το 2006 να είναι στο 122%, το 2007 στο 136% και το 2008 στο 127%. Από την άλλη, η συνεισφορά της Μητρικής Εταιρείας του Ομίλου Νηρεύς Ιχθυοκαλλιέργειες είναι πιο σημαντική από τη συνεισφορά των άλλων εταιρειών, αφού τα ΙΚ της είναι μεγαλύτερα κατά 5%, 3% και 2% για τις χρήσεις 2006, 2007 και 2008 αντίστοιχα.

Η κερδοφορία των εταιρειών του Ομίλου COCA COLA είναι εξαιρετικά υψηλή για τις χρήσεις 2007 και 2006, με το δείκτη των ΑΧ να είναι 369% και 366% αντίστοιχα, αλλά και στη χρήση 2008, τα ΑΧ που ανήκουν στους μετόχους της Μητρικής Εταιρείας της Ενοποιημένης Κατάστασης Αποτελεσμάτων είναι κατά 84% μεγαλύτερα από τα Αποτελέσματα της Μητρικής στις Ατομικές Καταστάσεις. Οι εταιρείες του Ομίλου Νηρεύς Ιχθυοκαλλιέργειες παρουσιάζουν τη μεγαλύτερη κερδοφορία τους τη χρήση 2007, με το δείκτη των ΑΧ στο 105%, ενώ τη μικρότερη τη χρήση 2008 με το δείκτη των ΑΧ στο 10%. Αυτό σημαίνει ότι τα Κέρδη της Ενοποιημένης Κατάστασης Αποτελεσμάτων που ανήκουν στους μετόχους της Μητρικής Εταιρείας είναι κατά 90% μικρότερα από τα Κέρδη της Μητρικής στην Ατομική της Κατάσταση.

Πίνακας 18: Υγεία

ΥΓΕΙΑ	ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΜΕΓΕΘΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΦΟΡΟΥΣ ΤΗΣ ΜΗΤΡΙΚΗΣ ΣΤΟΝ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΚΑΙ ΣΤΟΝ ΑΤΟΜΙΚΟ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟ							
	α/α	ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής Ενοποιημένα/Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής			ΑΧ μετά από φόρους μετόχων Μητρικής Ενοποιημένα/ ΑΧ μετά από φόρους Μητρικής		
			2006	2007	2008	2006	2007	2008
	1	ALAPIS	97%	100%	101%	95%	103%	127%
	2	LAVIPHARM	7%	24%	18%	37%	147%	28%
	3	Κέντρο Υγεία	102%	101%	105%	-100%	115%	178%
	4	Ιατρικό Αθηνών	96%	96%	97%	118%	95%	126%
	ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ ΕΤΟΥΣ		76%	80%	80%			
	ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ ΥΠΕΡΚΛΑΔΟΥ		79%					

Στον υπερκλάδο της **Υγείας**, ο μέσος όρος του δείκτη των Ιδίων Κεφαλαίων για τις χρήσεις 2006, 2007 και 2008, είναι 79%. Ενώ, για όλους τους Ομίλους ο δείκτης των ΙΚ κυμαίνεται γύρω στο 100%, γεγονός που σημαίνει ότι η συνεισφορά των εταιρειών των Ομίλων δεν είναι ιδιαίτερα σημαντική, για τον Όμιλο LAVIPHARM ο δείκτης είναι εξαιρετικά χαμηλός. Το 2006 είναι στο 7%, το 2007 στο 24% και το 2008 στο 18%. Τα ΙΚ της Μητρικής Εταιρείας είναι σημαντικά μεγαλύτερα από τα ΙΚ των άλλων εταιρειών του Ομίλου.

Μελετώντας το δείκτη των Αποτελεσμάτων Χρήσης, παρατηρείται ότι, τη μεγαλύτερη κερδοφορία παρουσιάζουν οι εταιρείες του Ομίλου Κέντρο Υγείας το 2008, όπου τα ΑΧ του Ομίλου είναι κατά 78% μεγαλύτερα από τα ΑΧ της Μητρικής. Σημαντική είναι και η κερδοφορία των εταιρειών του Ομίλου Ιατρικό Αθηνών για το 2008 (126%) και του Ομίλου ALAPIS (127%). Επιπλέον, στη χρήση 2008 οι ζημίες του Ομίλου LAVIPHARM είναι μικρότερες από τις ζημίες της Μητρικής για την ίδια χρήση. Για τον ίδιο Όμιλο, όμως, στο 2006 ο δείκτης των ΑΧ είναι 37%. Επομένως, τα ΑΧ της Μητρικής είναι κατά 63% μεγαλύτερα από τα ΑΧ του Ομίλου.

Πίνακας 19: Υπηρεσίες Κοινής Ωφέλειας

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ	ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΜΕΓΕΘΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΦΟΡΟΥΣ ΤΗΣ ΜΗΤΡΙΚΗΣ ΣΤΟΝ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΚΑΙ ΣΤΟΝ ΑΤΟΜΙΚΟ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟ							
	α/α	ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής Ενοποιημένα/Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής			ΑΧ μετά από φόρους μετόχων Μητρικής Ενοποιημένα/ ΑΧ μετά από φόρους Μητρικής		
			2006	2007	2008	2006	2007	2008
	1	ΔΕΗ	98%	101%	100%	45%	334%	131%
	2	Εταιρεία Ύδρευσης Θεσσαλονίκης	100%	100%	100%	100%	100%	100%
	3	ΕΥΔΑΠ	100%	100%	100%	100%	100%	100%
	ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ ΕΤΟΥΣ		99%	100%	100%			
	ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ ΥΠΕΡΚΛΑΔΟΥ		100%					

Ο μέσος όρος του δείκτη των Ιδίων Κεφαλαίων για τις χρήσεις 2006, 2007 και 2008 του υπερκλάδου των **Υπηρεσιών Κοινής Ωφέλειας**, είναι 100%. Τα ΙΚ των Ομίλων ισούνται με τα ΙΚ των Μητρικών Εταιρειών. Επομένως, δεν υπάρχει σημαντική συνεισφορά των εταιρειών του Ομίλου. Μόνο για τη χρήση 2007, οι εταιρείες του ομίλου της ΔΕΗ συνεισφέρουν κατά 1% στον Όμιλο, με το δείκτη των ΙΚ να είναι στο 101%, ενώ η Μητρική Εταιρεία του ίδιου Ομίλου έχει μεγαλύτερα ΙΚ από τα Ενοποιημένα ΙΚ στη χρήση 2006 κατά 2%.

Οι εταιρείες των Ομίλων ΕΥΔΑΠ και Εταιρείας Ύδρευσης Θεσσαλονίκης, δεν παρουσιάζουν κερδοφορία σε σχέση με τη Μητρική Εταιρεία, αφού ο δείκτης των ΑΧ και για τις τρεις χρήσεις είναι 100%. Μεγάλη κερδοφορία παρουσιάζουν οι εταιρείες του Ομίλου της ΔΕΗ για το 2007, με τα κέρδη του Ομίλου που ανήκουν στους μετόχους της Μητρικής Εταιρείας να είναι μεγαλύτερα από τα κέρδη της Μητρικής κατά 234%. Για τον ίδιο Όμιλο για τη χρήση 2006, η Μητρική Εταιρεία είναι περισσότερο κερδοφόρα σε σχέση με τις άλλες εταιρείες του Ομίλου κατά 55%. Το ίδιο ισχύει και για τη χρήση 2008, όπου οι ζημίες της Μητρικής Εταιρείας είναι μικρότερες από τις ζημίες του Ομίλου.

Πίνακας 20: Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες

ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΜΕΓΕΘΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΦΟΡΟΥΣ ΤΗΣ ΜΗΤΡΙΚΗΣ ΣΤΟΝ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΚΑΙ ΣΤΟΝ ΑΤΟΜΙΚΟ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟ							
	α/α	ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής Ενοποιημένα/Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής			ΑΧ μετά από φόρους μετόχων Μητρικής Ενοποιημένα/ ΑΧ μετά από φόρους Μητρικής		
			2006	2007	2008	2006	2007	2008
	1	Marfin Group	84%	100%	102%	100%	119%	147%
	2	Ελληνικά Χρηματιστήρια	60%	68%	58%	124%	115%	70%
	ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ ΕΤΟΥΣ		72%	84%	80%			
	ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ ΥΠΕΡΚΛΑΔΟΥ		79%					

Στον υπερκλάδο των *Χρηματοοικονομικών Υπηρεσιών*, ο μέσος όρος του δείκτη των Ιδίων Κεφαλαίων για τις χρήσεις 2006, 2007 και 2008 είναι 79%. Στον Όμιλο συνεισφέρουν μόνο οι εταιρείες του Ομίλου Marfin Group για τη χρήση 2008, αφού μόνο τότε ο δείκτης είναι μεγαλύτερος από το 100% και πιο συγκεκριμένα, τα ΙΚ του Ενοποιημένου Ισολογισμού είναι μεγαλύτερα από τα ΙΚ του Ατομικού Ισολογισμού κατά 2%. Για τον Όμιλο Ελληνικά Χρηματιστήρια και στις τρεις χρήσεις η συνεισφορά της Μητρικής στον Όμιλο είναι μεγαλύτερη από αυτή των άλλων εταιρειών, αφού τα Ατομικά ΙΚ είναι κατά 40%, 32% και 42% μεγαλύτερα από τα Ενοποιημένα ΙΚ για τις χρήσεις 2006, 2007 και 2008 αντίστοιχα.

Την υψηλότερη κερδοφορία παρουσιάζουν οι εταιρείες του Ομίλου Marfin Group για τη χρήση 2008. Τα κέρδη του Ομίλου είναι μεγαλύτερα από τα κέρδη που παρουσιάζει η Μητρική Εταιρεία στην Ατομική Κατάσταση Αποτελεσμάτων της κατά 47%. Οι εταιρείες του Ομίλου Ελληνικά Χρηματιστήρια παρουσιάζουν μικρότερη κερδοφορία σε σχέση με τη Μητρική Εταιρεία τη χρήση 2008. Τα αποτελέσματα του Ομίλου είναι μικρότερα σε σχέση με τα αποτελέσματα της Μητρικής κατά 30%.

ΣΧΟΛΙΑ- ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Ο δείκτης της Υψηλής Κεφαλαιοποίησης αποτελείται από 16 υπερκλάδους. Στους 11 υπερκλάδους τα Ενοποιημένα Ίδια Κεφάλαια, που ανήκουν τους μετόχους της Μητρικής Εταιρείας (δεν συμπεριλαμβάνονται, δηλαδή τα ΙΚ που ανήκουν στα Μη Ελεγχόμενα Δικαιώματα) είναι μεγαλύτερα από τα Ίδια Κεφάλαια της Μητρικής Εταιρείας στον Ατομικό της Ισολογισμό. Οι υπερκλάδοι στους οποίους οι εταιρείες συνεισφέρουν στους Ομίλους, είναι οι: 1) Ακίνητη Περιουσία, 2) Βιομηχανικά Προϊόντα και Υπηρεσίες, 3) Κατασκευές και Υλικά Κατασκευών, 4) Μέσα Ενημέρωσης, 5) Πετρέλαιο και Αέριο, 6) Προσωπικά και Οικιακά Αγαθά, 7) Πρώτες Ύλες, 8) Ταξίδια και Αναψυχή, 9) Τράπεζες, 10) Τρόφιμα και Ποτά 11) Υπηρεσίες Κοινής Ωφέλειας. Στους άλλους 5 υπερκλάδους, οι εταιρείες των Ομίλων δε συνεισφέρουν τόσο όσο οι Μητρικές Εταιρείες, αφού τα Ίδια Κεφάλαια των Ομίλων είναι μικρότερα από τα Ίδια Κεφάλαια των Μητρικών Εταιρειών. Οι υπερκλάδοι, στους οποίους ο δείκτης των Ιδίων Κεφαλαίων είναι κάτω από το 100%, είναι οι: 1) Εμπόριο, 2) Τεχνολογία, 3) Τηλεπικοινωνίες, 4) Υγεία, 5) Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες.

Οι εταιρείες του υπερκλάδου των Προσωπικών και Οικιακών Αγαθών είναι οι αυτές που παρουσιάζουν τη μεγαλύτερη συνεισφορά στους Ομίλους τους, με το μέσο όρο των Ιδίων Κεφαλαίων για τις χρήσεις 2006, 2007 και 2008 να είναι στο 139%. Αυτό σημαίνει ότι, τα Ενοποιημένα Ίδια κεφάλαια είναι μεγαλύτερα από τα Ατομικά Ίδια Κεφάλαια των Ομίλων κατά 39%. Τη μικρότερη συνεισφορά στον Όμιλό τους παρουσιάζουν οι εταιρείες του Ομίλου του ΟΤΕ που ανήκει στον υπερκλάδο των Τηλεπικοινωνιών. Ο μέσος όρος του δείκτη των Ιδίων Κεφαλαίων είναι 69%. Η συνεισφορά της Μητρικής στον Όμιλο είναι πολύ σημαντικότερη από αυτή των άλλων εταιρειών, αφού τα Ίδια Κεφάλαιά της είναι κατά 31% μεγαλύτερα από τα Ίδια Κεφάλαια του Ομίλου στον Ενοποιημένο Ισολογισμό.

Μελετώντας τους δείκτες των Αποτελεσμάτων Χρήσης όλων των υπερκλάδων για τις χρήσεις 2006, 2007 και 2008, παρατηρείται ότι την υψηλότερη κερδοφορία παρουσιάζουν οι εταιρείες του Ομίλου Lamda Development, του υπερκλάδου της Ακίνητης Περιουσίας για τη χρήση 2007, όπου η Μητρική Εταιρεία παρουσιάζει ζημίες, ενώ ο Όμιλος πολύ υψηλά κέρδη⁹⁸. Αντιθέτως, την πιο αρνητική επίδραση στα Αποτελέσματα του Ομίλου ασκούν οι εταιρείες του Ομίλου Intracom, του υπερκλάδου της Τεχνολογίας στη χρήση 2006, με το δείκτη των ΑΧ για το 2006 στο -66.799%. Ενώ η Μητρική είχε κέρδη, ο Όμιλος παρουσιάζει μεγάλες ζημίες⁹⁹.

⁹⁸ Βλ. Παράρτημα, σελ. 128

⁹⁹ Βλ. Παράρτημα, σελ. 136

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνική Βιβλιογραφία

- Grant Thornton, Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, IFRS, Αναλυτική παρουσίαση, Τόμος Β, Αθήνα 2004
- Grant Thornton, Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης, IFRS, Εξειδικευμένα Θέματα, Αθήνα 2007
- Grant Thornton, Επιπτώσεις των IFRS στις εισηγμένες εταιρείες στο Χ.Α., Χρήση 2007, Έρευνα IFRS 2008
- Grant Thornton, IFRS Newsletter, Πληροφορίες για τα ΔΠΧΠ στην Ελλάδα, Φεβρουάριος 2008
- International Accounting Standard Board, Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (ΔΠΧΠ) 2005, Νομική Βιβλιοθήκη, Έκδοση 2007
- Meigs Walter B. – Meigs Robert F., Λογιστική, Η βάση των επιχειρηματικών αποφάσεων, Τόμος Α', Έβδομη Έκδοση, Εκδόσεις Παπαζήση

- Αληφαντής Γ., Χρηματοοικονομική Λογιστική, Έκδοση 2^η, Τόμος Β, Εκδόσεις Πάμισσος, Αθήνα 2007
- Γεωργίου Α., Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, IAS, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη 2003
- Λιάπης Κ., Εισαγωγή στην Οικονομική των Επιχειρήσεων και τη Λογιστική, Έκδοση Β', Εκδόσεις Γ. Μπένου, Αθήνα 2009
- Λιάπης Κ., Λογιστική Εταιρειών, Θεωρητικά και Πρακτικά Παραδείγματα, Εκδόσεις Γ. Μπένου, Αθήνα 2008
- Ξένος Χ., Προβλήματα Ομίλων Επιχειρήσεων. Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις, Αθήνα 2008 (Διδακτορική Διατριβή σε εξέλιξη)
- Σακέλλης Ε., Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, Ανάλυση και εφαρμογή σε συνδυασμό με το Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο και την εμπορική και φορολογική νομοθεσία, Πρακτικές Εφαρμογές, Τόμος Α, Εκδόσεις Σακέλλη, Αθήνα 2002
- Σακέλλης Ε., Σύνταξη των Οικονομικών Καταστάσεων που προβλέπουν τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα με βάση το Ελληνικό Λογιστικό Σχέδιο, Εκδόσεις Σακέλλη, Αθήνα 2005
- Τσόλης Κ. – Φίλιος Β., Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, Σύγχρονη Εκδοτική, Αθήνα 2004
- Φίλιος Β., Όμιλοι εταιρειών και ενοποίηση χρηματοοικονομικών καταστάσεων, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα 1993

Ξενόγλωσση Βιβλιογραφία

- Alexander D., Britton A., Jorissen A., International Financial Reporting and Analysis, 2nd Edition, Thomson Learning, 2006
- Deloitte, Business combinations and changes in ownership interests, A guide to the revised IFRS 3 and IAS 27, 2008
- Deloitte, First- time adoption, A guide to IFRS 1, 2004
- ERNST & YOUNG – Deloitte, Applying International Accounting Standards, 2007
- IASB, Business Combinations Phase 2, 2008
- PriceWaterHouseCoopers, Acquisitions Accounting and Tranparency under IFRS 3, 2004
- PriceWaterHouseCoopers, Adopting IFRS, IFRS 1- First Time Adoption of International Financial Reporting Standards, 2004
- PriceWaterHouseCoopers, IFRS Pocket Guide, 2008
- PriceWaterHouseCoopers, Illustrative IFRS corporate consolidated financial statements, 2008
- PriceWaterHouseCoopers, IFRS 3R Impact on Earnings, 2008
- Whittington O. Ray, Delaney Patrick R., Financial Accounting and Reporting, 2007

Διπλωματικές εργασίες

- Γαλανοπούλου Μ., Η Διοίκηση Ομίλων Επιχειρήσεων, Πάντειο Πανεπιστήμιο, Αθήνα, 2008
- Δούκα Α. Η Συγκριτική Παρουσίαση των σημαντικότερων Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (ΔΛΠ 1, 7, 22, 27, 33) σε Σχέση με το Ελληνικό Λογιστικό Σχέδιο, Πανεπιστήμιο Πειραιώς, Αθήνα 2005
- Θεοφανοπούλου Ζ., Η Εφαρμογή Των ΔΠΧΠ Στις Εισηγμένες Στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών Επιχειρήσεις, Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Αθήνα 2006
- Γιαννοπούλου Σ., Η Εφαρμογή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων στην Ελλάδα: 21, 22, 23, 24, 26, 27, 28, 29, 31, 33, 34. Πλαίσιο Εφαρμογής, Σύγκριση με το Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο και Υποχρεώσεις Εταιρειών, Πανεπιστήμιο Πειραιώς, Αθήνα 2005
- Καμβύσης Μ., Η Επίδραση Των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων Στο Πληροφοριακό Περιεχόμενο Των Δημοσιευμένων Λογιστικών Καταστάσεων Των Βιομηχανικών, Εμπορικών, Κατασκευαστικών Και Λοιπών Εισηγμένων Επιχειρήσεων, Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Αθήνα 2006
- Κασσής Α. Πρώτη Εφαρμογή των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης στις Οικονομικές Καταστάσεις των Ελληνικών Επιχειρήσεων, Πανεπιστήμιο Πειραιώς, 2007

- Παπαϊωάννου Κ., Τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα (ΔΛΠ), Τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (ΔΠΧΠ) και η Εφαρμογή τους στην Ελλάδα, Πανεπιστήμιο Πειραιώς, Αθήνα 2008
- Παπαναστασοπούλου Ό., Η μελέτη του περιεχομένου και των μεταβολών του λογαριασμού της αναβαλλόμενης φορολογίας, όπως αυτός εμφανίζεται στις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις που δημοσιεύονται στην ηλεκτρονική σελίδα του Χρηματιστηρίου Αξιών Αθηνών από τις εισηγμένες εταιρίες του κλάδου τροφίμων και ποτών, κατά την πρώτη εφαρμογή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων, Πάντειο Πανεπιστήμιο, Αθήνα 2007

Ξενόγλωσση Νομολογία / Πρότυπα

- IASC International Accounting Standards
- IASB Framework for the Preparation and Presentation of Financial Statements

Ελληνική Νομολογία

- Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1606/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 19^{ης} Ιουλίου 2002 για την εφαρμογή των διεθνών λογιστικών προτύπων, Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων
- Νόμος 2190/1920 «Περί Ανωνύμων Εταιρειών» (μετά τη τροποποίησή του με το Ν. 3604/2007), ΦΕΚ 189 τ. Α΄/8.8.2007
- Νόμος 3229/10.02.2004 «Εποπτεία της ιδιωτικής ασφάλισης, εποπτεία και έλεγχος των τυχερών παιχνιδιών, εφαρμογή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων και άλλες διατάξεις», ΦΕΚ 38 τ. Α΄/10.02.2004
- Νόμος 3301/22.12.2004 «Συμφωνίες παροχής χρηματοοικονομικής ασφάλειας, εφαρμογή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων και άλλες διατάξεις», ΦΕΚ 263 τ. Α΄/23.12.2004

Άρθρα

- Anda I., Socoliuc M., Hlaciuc A., The Accounting Treatment of Business Combination in Globalization Process
- Athianos S., Vazakidis A., Financial Statement Effects of Adopting International Accounting Standards: The case of Greece
- Aubert F., Grudnitski G., The impact and Importance of Mandatory Adoption of International Financial Reporting Standards in Europe, September 2008
- Barth M., Landsman W., Lang M., International Accounting Standards and Accounting Quality, March 2006

- Diaconu P., Impact of Globalization on International Accounting Harmonization,
- Grosu V., Horga P., Considerations regarding IFRS 3 – Business Combinations
- Soderstrom N., Jialin K., IFRS Adoption and Accounting Quality: A review
- Tsalavoutas I., Andre P., Evans L., Transition to IFRS and value relevance in a small but developed market: A look at Greek Evidence, October 2008
- Tsalavoutas I., Evans L., Transition to IFRS in Greece: Financial statement effects and author size, December 2008

Ετήσια Δελτία

Εισηγμένων Εταιρειών που ανήκουν στην κατηγορία Υψηλής Κεφαλαιοποίησης του Χρηματιστηρίου Αξιών Αθηνών κατά τον μήνα Δεκέμβριο του 2008

Διαδίκτυο

- www.ase.gr (Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών)
- www.deloitte.com
- www.epixeirisi.gr
- www.europa.eu.int (Ευρωπαϊκή Ένωση)
- www.fasb.org (Επιτροπή Αμερικάνικων Λογιστικών Προτύπων)
- www.globaltraining.gr
- www.grant-thornton.gr
- www.hcmc.gr (Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς)
- www.iasb.org (International Accounting Standards Board)
- www.iasplus.com (Επιτροπή Διεθνών Λογιστικών Προτύπων)
- www.kpmg.gr
- www.pwc.com
- www.ssrn.com (Social Science Research Network)
- www.taxheaven.gr (Οικονομική, Λογιστική, Φορολογική Πύλη)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

1. ΔΙΕΘΝΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ

- ΔΛΠ 1 Παρουσίαση Οικονομικών Καταστάσεων¹⁰⁰
- ΔΛΠ 2 Αποθέματα
- ΔΛΠ 7 Καταστάσεις Ταμειακών Ροών
- ΔΛΠ 8 Λογιστικές Πολιτικές, Αλλαγές στις Λογιστικές Εκτιμήσεις και Λάθη
- ΔΛΠ 10 Γεγονότα μετά την ημερομηνία του Ισολογισμού
- ΔΛΠ 11 Κατασκευαστικές Συμβάσεις
- ΔΛΠ 12 Φόροι Εισοδήματος
- ΔΛΠ 16 Ενσώματα Πάγια
- ΔΛΠ 17 Μισθώσεις
- ΔΛΠ 18 Έσοδα
- ΔΛΠ 19 Παροχές σε Εργαζόμενους
- ΔΛΠ 20 Λογιστική των Επιχορηγήσεων και Γνωστοποίηση της Κρατικής Υποστήριξης
- ΔΛΠ 21 Οι Επιδράσεις των Μεταβολών στις Τιμές Συναλλάγματος
- ΔΛΠ 23 Κόστος Δανεισμού
- ΔΛΠ 24 Γνωστοποιήσεις Συνδεδεμένων Μερών
- ΔΛΠ 26 Λογιστική και Πληροφόρηση Προγραμμάτων Παροχών Αποχώρησης από την Υπηρεσία
- ΔΛΠ 27 Ενοποιημένες και Ατομικές Οικονομικές Καταστάσεις¹⁰¹
- ΔΛΠ 28 Επενδύσεις σε Συγγενείς Επιχειρήσεις¹⁰²
- ΔΛΠ 29 Παρουσίαση Οικονομικών Στοιχείων σε Υπερπληθωριστικές Οικονομίες
- ΔΛΠ 31 Επενδύσεις σε Κοινοπραξίες
- ΔΛΠ 32 Χρηματοοικονομικά Μέσα Αναγνώριση και Αποτίμηση
- ΔΛΠ 33 Κέρδη ανά Μετοχή
- ΔΛΠ 34 Ενδιάμεσες Οικονομικές Καταστάσεις
- ΔΛΠ 36 Μείωση της Αξίας Στοιχείων του Ενεργητικού
- ΔΛΠ 37 Προβλέψεις, Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις και Ενδιάμεσες Απαιτήσεις
- ΔΛΠ 38 Άυλα Στοιχεία του Ενεργητικού
- ΔΛΠ 39 Χρηματοοικονομικά Μέσα: Αναγνώριση και επιμέτρηση
- ΔΛΠ 40 Επενδύσεις σε Ακίνητα
- ΔΛΠ 41 Γεωργία

¹⁰⁰ Βλ. κεφάλαιο 4, σελ. 36

¹⁰¹ Βλ. κεφάλαιο 5, σελ. 45

¹⁰² Βλ. κεφάλαιο 6, σελ. 57

2. ΔΙΕΘΝΗ ΠΡΟΤΥΠΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ

- ΔΠΧΑ 1 Πρώτη Εφαρμογή των ΔΠΧΑ¹⁰³
- ΔΠΧΑ 2 Πληρωμές Βασιζόμενες σε Συμμετοχικούς Τίτλους
- ΔΠΧΑ 3 Ενοποιήσεις Επιχειρήσεων¹⁰⁴
- ΔΠΧΑ 4 Ασφαλιστικές Συμβάσεις
- ΔΠΧΑ 5 Πάγια Στοιχεία του Ενεργητικού Κατεχόμενα προς Πώληση και Διακοπείσες Δραστηριότητες
- ΔΠΧΑ 6 Έρευνα και Αξιολόγηση Ορυκτών Πόρων
- ΔΠΧΑ 7 Χρηματοοικονομικά Μέσα Γνωστοποιήσεις
- ΔΠΧΑ 8 Λειτουργικοί τομείς

3. ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΕΣ

- ΕΔΔΠΧΑ 1 Μεταβολές σε υφιστάμενες υποχρεώσεις θέσης εκτός λειτουργίας αποκατάστασης και συναφείς υποχρεώσεις
- ΕΔΔΠΧΑ 2 Οι μετοχές μελών σε συνεταιριστικές οικονομικές οντότητες και όμοια μέσα
- ΕΔΔΠΧΑ 3 Δικαιώματα εκπομπής ρύπων
- ΕΔΔΠΧΑ 4 Ο προσδιορισμός εάν μια συμφωνία εμπεριέχει μίσθωση
- ΕΔΔΠΧΑ 5 Δικαιώματα σε συμμετοχές σε ταμεία θέσης εκτός λειτουργίας, αποκατάστασης και περιβαλλοντικής αποκατάστασης
- ΕΔΔΠΧΑ 6 Υποχρεώσεις που απορρέουν από τη συμμετοχή σε συγκεκριμένη αγορά
- ΕΔΔΠΧΑ 7 Εφαρμογή της προσέγγισης της αναπροσαρμογής βάσει του ΔΛΠ 29 Οικονομικές καταστάσεις σε υπερπληθωριστικές οικονομίες
- ΕΔΔΠΧΑ 8 Πεδίο εφαρμογής του ΔΠΧΑ 2
- ΕΔΔΠΧΑ 9 Επανεκτίμηση ενσωματωμένων παραγώγων
- ΕΔΔΠΧΑ 10 Ενδιάμεση Χρηματοοικονομική Πληροφόρηση και Απομείωση
- ΕΔΔΠΧΑ 11 ΔΠΧΑ 2-Συναλλαγές συμμετοχικών τίτλων της ίδιας επιχείρησης ή επιχειρήσεων του ίδιου ομίλου
- ΕΔΔΠΧΑ 12 Διακανονισμοί για την παροχή δημόσιας υπηρεσίας
- ΕΔΔΠΧΑ 13 Προγράμματα πιστότητας πελατών

¹⁰³ Βλ. κεφάλαιο 7, σελ. 63

¹⁰⁴ Βλ. κεφάλαιο 8, σελ. 69

- ΕΔΔΠΧΑ 14 ΔΛΠ 19 — Το όριο σε ένα περιουσιακό στοιχείο καθορισμένων παροχών, οι ελάχιστες κεφαλαιακές υποχρεώσεις και οι αλληλεπιδράσεις τους
- ΕΔΔΠΧΑ 16 Αντισταθμίσεις μιας Καθαρής Επένδυσης σε Εκμετάλλευση Εξωτερικού

- ΜΕΔ- 7 Εισαγωγή του Ευρώ
- ΜΕΔ- 10 Κρατική υποστήριξη – καμία ειδική σχέση με επιχειρηματικές δραστηριότητες
- ΜΕΔ- 12 Ενοποίηση- Οικονομικές Οντότητες Ειδικού Σκοπού¹⁰⁵
- ΜΕΔ- 13 Από κοινού ελεγχόμενες οικονομικές οντότητες- μη χρηματικές συνεισφορές από κοινοπρακτούντες
- ΜΕΔ- 15 Λειτουργικές μισθώσεις- κίνητρα
- ΜΕΔ- 21 Φόροι εισοδήματος- ανάκτηση αναπροσαρμοσμένων μη αποσβέσιμων περιουσιακών στοιχείων
- ΜΕΔ- 25 Φόροι εισοδήματος- μεταβολές στο φορολογικό καθεστώς μιας οικονομικής οντότητας ή των μετόχων της
- ΜΕΔ- 27 Εκτίμηση της ουσίας των συναλλαγών που συνεπάγονται το νομικό τύπο μιας μίσθωσης
- ΜΕΔ- 29 Γνωστοποίηση- συμφωνίες για την παραχώρηση του δικαιώματος παροχή υπηρεσιών
- ΜΕΔ- 31 Έσοδα- συναλλαγές ανταλλαγής που εμπεριέχουν υπηρεσίες διαφήμισης
- ΜΕΔ- 32 Άυλα περιουσιακά στοιχεία- κόστη δικτυακού τύπου

¹⁰⁵ Βλ. κεφάλαιο 5, σελ. 48

4. ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΑ ΔΛΠ / ΔΠΧΑ - ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΩΝ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΑΣ ΔΛΠ / ΔΠΧΑ ΚΑΙ ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΩΝ					
ΔΙΕΘΝΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ	ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΕΣ	ΔΙΕΘΝΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ	ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΕΣ	ΔΙΕΘΝΗ ΠΡΟΤΥΠΑ ΧΡΗΜ/ΚΗΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ	ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΕΣ
ΔΛΠ 1	ΜΕΔ 27, ΜΕΔ 29	ΔΛΠ 28		ΔΠΧΑ 1	Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Α 1
ΔΛΠ 2		ΔΛΠ 29		ΔΠΧΑ 2	Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Α 2
ΔΛΠ 7		ΔΛΠ 31	ΜΕΔ 13	ΔΠΧΑ 3	
ΔΛΠ 8		ΔΛΠ 32		ΔΠΧΑ 4	Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Α 4
ΔΛΠ 10		ΔΛΠ 33		ΔΠΧΑ 5	Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Α 5
ΔΛΠ 12	ΜΕΔ 21, ΜΕΔ 25	ΔΛΠ 34		ΔΠΧΑ 6	Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Α 6
ΔΛΠ 11		ΔΛΠ 36		ΔΠΧΑ 7	Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Α 7
		ΔΛΠ 38	ΜΕΔ 32	ΔΠΧΑ 8	Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Α 8
ΔΛΠ 16		ΔΛΠ 37			Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Α 9
ΔΛΠ 17	ΜΕΔ 15, ΜΕΔ 27	ΔΛΠ 39			Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Α 10
ΔΛΠ 18	ΜΕΔ 27, ΜΕΔ 31	ΔΛΠ 40			Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Α 11
ΔΛΠ 19		ΔΛΠ 41	ΜΕΔ 27, ΜΕΔ 31		Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Α 12
ΔΛΠ 20	ΜΕΔ 10				Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Α 13
ΔΛΠ 21	ΜΕΔ 07				Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Α 14
ΔΛΠ 23					Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Α 16
ΔΛΠ 24					
ΔΛΠ 26					
ΔΛΠ 27	ΜΕΔ 12				

**5. ΥΠΑΡΞΗ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΤΩΝ ΟΡΚΩΤΩΝ ΕΛΕΓΚΤΩΝ ΣΤΑ
ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΠΟΥ ΑΝΗΚΟΥΝ ΣΤΟ
ΔΕΙΚΤΗ ΜΕΓΑΛΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ Χ.Α.Α. ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ
2008**

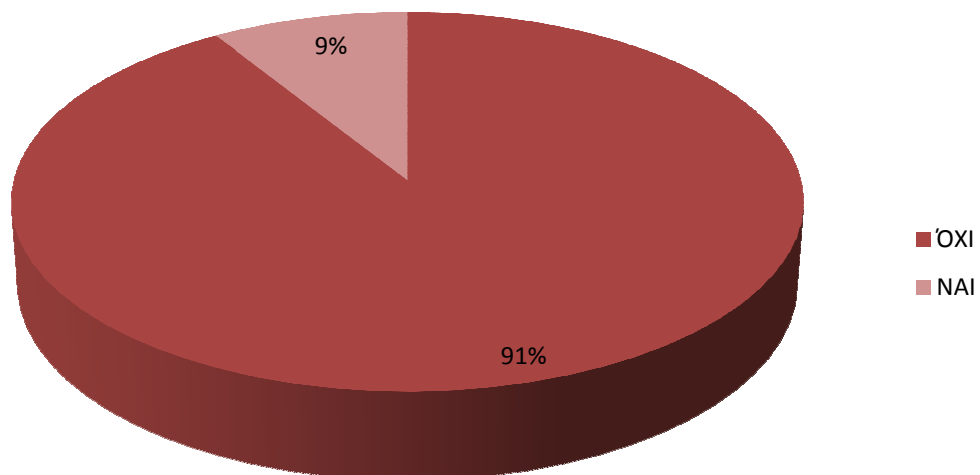
Πιστοποιητικά Ελέγχου εταιρειών Υψηλής Κεφαλαιοποίησης 2008			
Υπερκλάδος	α/α	Εταιρεία	Παρατηρήσεις
ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΜΠΟΡΙΑ	1	EUROBANK PROPERTIES ΑΕΕΑΠ	Όχι
	2	LAMDA DEVELOPMENT Α.Ε.	Όχι
	3	SCIENS ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ	Όχι
	4	ΜΠΑΜΠΗΣ ΒΩΒΟΣ ΔΙΕΘΝΗΣ ΤΕΧΝΙΚΗ Α.Ε.	Ναι
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΓΡΟΝΙΔΙΑΚΑ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	5	FRIGOGLASS Α.Β.Ε.Ε.	Όχι
	6	ΒΙΟΧΑΛΚΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΧΑΛΚΟΥ ΚΑΙ ΑΛΟΥΜΙΝΙΟΥ Α.Ε.	Όχι
	7	ΜΕΤΚΑ Α.Ε.	Όχι
	8	ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΛΙΜΕΝΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ Α.Ε.	Όχι
ΕΜΠΟΡΙΟ	9	SPRIDER STORES ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ - ΚΤΗΜΑΤΙΚΗ	Όχι
	10	ΑΛΦΑ-ΒΗΤΑ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.	Όχι
	11	ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΑΘΗΝΩΝ Α.Ε.Ε.	Όχι
	12	ΣΦΑΚΙΑΝΑΚΗΣ Α.Ε.Β.Ε.	Όχι
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ ΚΑΙ ΥΛΙΚΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ	13	J. & P. - ΑΒΑΞ Α.Ε. ΕΡΓ.-ΤΟΥΡ.-ΕΜΠ.-ΒΙΟΜ.-ΟΙΚ.ΥΛ. & ΜΗΧ	Όχι
	14	ΓΕΚ Α.Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ, ΑΚΙΝΗΤΩΝ, ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ	Όχι
	15	ΕΛΛΑΚΤΩΡ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Ναι
	16	Ι. ΚΛΟΥΚΙΝΑΣ - Ι. ΛΑΠΠΑΣ ΤΕΧΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ Α.Ε.	Όχι
	17	ΜΗΧΑΝΙΚΗ Α.Ε.	Όχι
	18	ΤΙΤΑΝ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ	Όχι
ΠΕΣΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ	19	ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΛΑΜΠΡΑΚΗ Α.Ε.	Όχι
	20	Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ Α.Ε.	Όχι
ΠΕΤΡΕΛΑΙΑΚΑ ΛΕΥΟ	21	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.	Όχι
	22	ΜΟΤΟΡ ΟΪΛ (ΕΛΛΑΣ) ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ ΚΟΡΙΝΘΟΥ ΑΕ	Όχι

Πιστοποιητικά Ελέγχου εταιρειών Υψηλής Κεφαλαιοποίησης 2008			
Υπερκλάδος	α/α	Εταιρεία	Παρατηρήσεις
ΠΡΟΣΤΙΤΑΚΑ ΟΙΚΟΚΑΛΑΓΑ	23	ΓΡ. ΣΑΡΑΝΤΗΣ Α.Β.Ε.Ε.	Όχι
	24	F.G. EUROPE A.E.	Όχι
	25	FOLLI - FOLLIE A.B.E.E.	Όχι
	26	FOURLIS A.E ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ	Όχι
	27	JUMBO ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	Όχι
ΠΡΟΣΕΥΓΕΣ	28	S & B ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΟΡΥΚΤΑ, ΜΕΤΑΛ., ΛΑΤΟΜ., ΒΙΟΜΗΧ, ΕΜΠΟΡ., ΤΟΥΡ., ΝΑΥΤ., ΤΕΧΝΙΚΗ Α.Ε.	Όχι
	29	ΕΛΒΑΛ Α.Ε ΒΙΟΜ/ΝΙΑ ΕΠΕΞΕΡΓ. ΑΛΟΥΜ.	Όχι
	30	ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ Α.Ε. ΟΜΙΛΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	Όχι
	31	ΣΙΔΕΝΟΡ Α.Ε. (ΠΡΩΗΝ ΕΡΛΙΚΟΝ)	Όχι
	32	ΣΩΛΗΝΟΥΡΓΕΙΑ ΚΟΡΙΝΘΟΥ Α.Ε.	Όχι
	33	ΧΑΛΚΟΡ Α.Ε (ΠΡΩΗΝ ΒΕΚΤΩΡ)	Όχι
ΤΑΞΙΔΙΑΚΗ ΑΝΑΨΥΧΗ	34	ΙΝΤΡΑΛΟΤ Α.Ε. - ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ & ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΤΥΧΕΡΩΝ ΠΑΙΧΝΙΔΙΩΝ	Όχι
	35	ΜΙΝΩΙΚΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ Α.Ν.Ε.	Όχι
	36	ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΡΟΓΝΩΣΤΙΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟΥ Α.Ε.	Όχι
	37	ΑΥΤΟΗΕΛΛΑΣ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ & ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Όχι
	38	ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ ΑΝΩΝΥΜΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Όχι
	39	ΑΝΩΝΥΜΗ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΚΡΗΤΗΣ Α.Ε.	Όχι
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ	40	FORTHNET Α.Ε.	Όχι
	41	Info-Quest Α.Ε.Β.Ε.	Όχι
	42	SINGULAR LOGIC ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ & ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ	Όχι
	43	ΙΝΤΡΑΚΟΜ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ	Όχι
	44	ΠΛΑΙΣΙΟ COMPUTERS Α.Ε.Β.Ε.	Όχι

Πιστοποιητικά Ελέγχου εταιρειών Υψηλής Κεφαλαιοποίησης 2008			
Υπερκλάδος	α/α	Εταιρεία	Παρατηρήσεις
ΤΡΑΠΕΖΕΣ	45	ΟΤΕ Α.Ε.	Όχι
	46	ΑΛΦΑ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	Όχι
	47	ΑΛΦΑ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	Όχι
	48	MARFIN POPULAR BANK PUBLIC	Όχι
	49	PROTON ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Όχι
	50	ΑΣΠΙΣ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	Όχι
	51	ΓΕΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.	Όχι
	52	ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.	Όχι
	53	ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΟ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΟΣ	Όχι
	54	ΤΡ. EFG EUROBANK ERGASIAS Α.Ε.	Όχι
	55	ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΙΑ	Όχι
	56	ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε.	Όχι
	57	COCA-COLA Ε.Ε.Ε. Α.Ε.	Όχι
ΤΡΟΦΙΜΑΚΑ ΓΙΟΤΑ	58	ΝΗΡΕΥΣ ΙΧΘΥΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ Α.Ε.	Ναι
	59	ALAPIS Α.Β.Ε.Ε.	Όχι
ΥΓΙΑ	60	LAVIPHARM Α.Ε.	Ναι
	61	ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΟ & ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΑΘΗΝΩΝ ΥΓΕΙΑ Α.Ε.	Όχι
	62	ΙΑΤΡΙΚΟ ΑΘΗΝΩΝ Ε.Α.Ε.	Όχι
	63	ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ ΑΕ	Ναι
ΥΠΗΡΕΣΙΚΟΝ-Ε ΩΡΕΛΙΑΣ	64	ΕΤ. ΥΔΡΕΥΣΗΣ & ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ ΘΕΣΣ/ΚΗΣ Α.Ε.	Όχι
	65	ΕΥΔΑΠ Α.Ε.	Ναι
	66	MARFIN INVESTMENT GROUP Α.Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ	Όχι
ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝ ΟΜΙΣ ΥΠΗΡΕΣ	67	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ Α.Ε ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗΣ ΔΙΑΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ & ΚΑΤΑΧΩΡΗΣΗΣ	Όχι

	Αριθμός εταιρειών	%
ΌΧΙ	61	91%
ΝΑΙ	6	9%
ΣΥΝΟΛΟ	67	100%

**ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΟΡΚΩΤΩΝ ΕΛΕΓΚΤΩΝ ΣΤΑ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΑ
ΕΛΕΓΧΟΥ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΥΨΗΛΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗΣ 2008**

**6. ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΩΝ ΕΞΙ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΜΕ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ
ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΟΡΚΩΤΟΥΣ ΕΛΕΓΚΤΕΣ**

ΜΠΑΜΠΗΣ ΒΩΒΟΣ ΔΙΕΘΝΗΣ ΤΕΧΝΙΚΗ Α.Ε.

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα από κάθε ουσιώδη άποψη την οικονομική κατάσταση της Εταιρείας και του Ομίλου κατά την 31 Δεκεμβρίου 2008, τη χρηματοοικονομική τους επίδοση και τις ταμειακές τους ροές για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Θέμα έμφασης

Χωρίς να διατυπώνουμε επιφύλαξη στη γνώμη μας, εφιστούμε την προσοχή σας στη σημείωση 6 επί των οικονομικών καταστάσεων, στην οποία περιγράφονται ορισμένες αβεβαιότητες αναφορικά με το κατασκευαστικό έργο στο Βοτανικό, καθώς και οι πιθανές επιπτώσεις τους στην οικονομική θέση της Εταιρείας και του Ομίλου οι οποίες δεν μπορεί να προσδιοριστούν στο παρόν στάδιο.

ΕΛΛΑΚΤΩΡ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα από κάθε ουσιώδη άποψη την οικονομική κατάσταση της Εταιρείας και του Ομίλου κατά την 31 Δεκεμβρίου 2008, την χρηματοοικονομική τους επίδοση και τις Ταμειακές τους Ροές για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Θέμα Έμφασης

Χωρίς να διατυπώνουμε επιφύλαξη στη γνώμη μας, εφιστούμε την προσοχή σας στις σημειώσεις 9 και 35 (β) των Οικονομικών Καταστάσεων, στις οποίες γίνεται αναφορά στην αβεβαιότητα που υφίσταται αναφορικά με τις ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις των εταιρειών του Ομίλου και στο ενδεχόμενο επιβολής πρόσθετων φόρων και προσαυξήσεων κατά τον χρόνο που οι φορολογικές δηλώσεις που αφορούν τις χρήσεις αυτές θα ελεγχθούν και θα οριστικοποιηθούν από τις φορολογικές αρχές.

ΝΗΡΕΥΣ ΙΧΘΥΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ Α.Ε.

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα από κάθε ουσιώδη άποψη την οικονομική κατάσταση της Εταιρείας και του Ομίλου κατά την 31 Δεκεμβρίου 2008, τη χρηματοοικονομική τους επίδοση και τις Ταμειακές τους Ροές για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Χωρίς να διατυπώνουμε επιφύλαξη ως προς τα συμπεράσματα του ελέγχου μας, εφιστούμε την προσοχή σας στο εξής γεγονός: Επειδή για μια ενοποιούμενη με ολική ενοποίηση θυγατρική εταιρεία εσωτερικού, συνολικού ποσοστού (προ των διεταιρικών απαλειψεων) 9,47% του ενοποιημένου συνολικού ενεργητικού, το σύνολο των ιδίων κεφαλαίων της είναι αρνητικό, συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής των διατάξεων των άρθρων 47 και 48 του ΚΝ 2190/1920 και επιβάλλεται η εν λόγω εταιρεία να λάβει τα προσήκοντα μέτρα, ώστε να αρθούν οι προϋποθέσεις εφαρμογής των άρθρων αυτών.

LAVIPHARM A.E.

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα από κάθε ουσιώδη άποψη την οικονομική κατάσταση της Εταιρείας και του Ομίλου κατά την 31 Δεκεμβρίου 2008, τη χρηματοοικονομική τους επίδοση και τις ταμειακές τους ροές για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Χωρίς να διατυπώνουμε επιφύλαξη ως προς το συμπέρασμα του ελέγχου μας, εφιστούμε την προσοχή σας στο εξής:

Στη σημείωση 1 επί των Οικονομικών καταστάσεων όπου αναφέρονται: α) οι ενοποιούμενες εταιρείες των οποίων η Καθαρή Θέση κατά την 31/12/2008 είναι μικρότερη από το 1/2 του μετοχικού τους κεφαλαίου, ή και αρνητική. Β) τα πραγματοποιηθέντα μέχρι τη σύνταξη των Οικονομικών Καταστάσεων γεγονότα όσον αφορά την ενοποιούμενη εταιρεία Lavipharm Corp. (ΗΠΑ). Η συνέχιση της δραστηριότητας της εν λόγω εταιρείας βασίζεται στην κυκλοφορία του πρώτου προϊόντος της στην αγορά της Αμερικής.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ ΑΕ

Κατά τη γνώμη μας, εκτός από την επίδραση τυχόν προσαρμογών, οι οποίες ενδεχομένως να απαιτούνταν επί των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, εάν ήμασταν σε θέση να ικανοποιηθούμε αναφορικά με την εφαρμογή της μεθόδου της καθαρής θέσης σε μία από τις συγγενείς επιχειρήσεις του Ομίλου, οι συνημμένες ενοποιημένες και εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα από κάθε ουσιώδη άποψη την οικονομική κατάσταση του Ομίλου και της Εταιρείας κατά την 31 Δεκεμβρίου 2008, και την χρηματοοικονομική επίδοση και ταμειακές ροές του Ομίλου και της Εταιρείας για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΕΥΔΑΠ Α.Ε.

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα από κάθε ουσιώδη άποψη την οικονομική κατάσταση της Εταιρείας και του Ομίλου κατά την 31 Δεκεμβρίου 2008, τη χρηματοοικονομική τους επίδοση και τις ταμειακές τους ροές για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Χωρίς να διατυπώνουμε επιφύλαξη ως προς τα συμπεράσματα του ελέγχου μας, εφιστούμε την προσοχή σας:

Η Εταιρεία σύμφωνα με τον ιδρυτικό της Νόμο 2744/99, υπέγραψε Σύμβαση με το Ελληνικό Δημόσιο στην οποία το Δημόσιο ανέλαβε δέσμευση για την επιχορήγηση της Ε.ΥΔ.Α.Π. είτε από Κοινοτικούς Πόρους είτε από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων για την κάλυψη του 60% της κεφαλαιακής δαπάνης που θα καταβάλει η Ε.ΥΔ.Α.Π. για την συντήρηση, ανακαίνιση, βελτίωση, ή και την επέκταση του συστήματος ύδρευσης και αποχέτευσης για την οκταετία από το 2000 έως το 2008. Έναντι του παραπάνω Επενδυτικού Προγράμματος ύψους Ευρώ 1,22 δις περίπου, στο οποίο

περιλαμβάνονται όπως προαναφέραμε και οι συντηρήσεις, η Εταιρεία έχει δαπανήσει για κεφαλαιουχικές δαπάνες μέχρι 31.12.2008 ποσό Ευρώ 432 εκατ. περίπου για τις οποίες δικαιούται επιχορήγηση ύψους Ευρώ 259 εκατ. περίπου (432X60%) ενώ για τις δαπάνες συντήρησης διεκδικεί την αντίστοιχη επιχορήγηση σύμφωνα με τα προαναφερόμενα. Η Εταιρεία έναντι της επιχορήγησης που δικαιούται, έχει λάβει μέχρι 31.12.2008 ποσό Ευρώ 9 εκατ. περίπου. Η ανωτέρω απαίτηση της Εταιρείας από το Ελληνικό Δημόσιο η οποία ανέρχεται σε Ευρώ 250 εκατ. περίπου (259 εκατ.-9 εκατ.), με βάση την αρχή της συντηρητικότητας, δεν έχει καταχωρηθεί στους λογαριασμούς των απαιτήσεων με ισόποση πίστωση των λογαριασμών των μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων το υπόλοιπο των οποίων θα μεταφερόταν σταδιακά στα αποτελέσματα ανάλογα με το βαθμό απόσβεσης του επιχορηγούμενου συστήματος ύδρευσης και αποχέτευσης. Αν διενεργούνταν οι προαναφερόμενες εγγραφές θα εμφανίζονταν βελτιωμένα τα αποτελέσματα της τρέχουσας χρήσεως κατά Ευρώ 5,2 εκατ. περίπου και της αντίστοιχης προηγούμενης χρήσεως κατά Ευρώ 4,6 εκατ. περίπου και βελτιωμένη η καθαρή θέση κατά την 31.12.2008 κατά Ευρώ 34,6 εκατ. περίπου. Διευκρινίζεται ότι με την από 10-08-2004 απόφαση της Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων επήλθε τροποποίηση του επενδυτικού προγράμματος της Εταιρείας από την οποία δεν επηρεάζεται η ανωτέρω διεκδίκηση της απαίτησης της Εταιρείας από το Ελληνικό Δημόσιο. Όπως αναφέρεται στην προηγούμενη υπ' αριθμό 1 έμφασή μας δεν συμπεριλαμβάνονται στο ποσό των Ευρώ 250 εκατ. περίπου οι απαιτήσεις για επιχορηγήσεις των δαπανών συντήρησης, δεδομένου ότι από το σύνολο δαπανών ύψους Ευρώ 704 εκατ. περίπου που αφορούσαν λειτουργία και συντήρηση, δεν ήταν εφικτό να απομονωθεί από την Εταιρεία το ποσό που αντιστοιχούσε στις συντηρήσεις. Μέχρι την ημερομηνία ολοκλήρωσης του ελέγχου μας, αν και στην υπογραφείσα σύμβαση μεταξύ της Εταιρείας και του Ελληνικού Δημοσίου (Παράρτημα 4 – Οικονομικές Δεσμεύσεις Δημοσίου υπό τον τίτλο << Εγγυημένες από το κράτος επιδοτήσεις για κεφαλαιουχικές δαπάνες>>) αναφέρεται ότι το Δημόσιο εγγυάται την επιχορήγηση της Ε.ΥΔ.Α.Π. που θα ανέρχεται συνολικά στο 60% της κεφαλαιουχικής δαπάνης που κατέβαλε η Εταιρεία για τη συντήρηση, ανακαίνιση, βελτίωση ή επέκταση του Συστήματος για οποιοδήποτε έτος από το 2000 έως και το 2008, δεν έχει μέχρι σήμερα οριστικοποιηθεί μεταξύ της Εταιρείας και του Ελληνικού Δημοσίου η δυνατότητα είσπραξης της επιχορήγησης που αντιστοιχεί στις δαπάνες συντήρησης. Μέχρι την ημερομηνία έκδοσης της παρούσας έκθεσης ελέγχου δεν είχαν μεταγραφεί τα εκχωρηθέντα ακίνητα στο Ν.Π.Δ.Δ. << Εταιρεία Παγίων Ε.ΥΔ.Α.Π.>> συνολικής αναπόσβεστης αξίας Ευρώ 657 εκατ. περίπου.
--

**7. ΑΤΟΜΙΚΑ ΚΑΙ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΩΝ
ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΠΟΥ ΑΝΗΚΟΥΝ ΣΤΟ ΔΕΙΚΤΗ ΜΕΓΑΛΗΣ
ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ Χ.Α.Α. ΓΙΑ ΤΙΣ ΧΡΗΣΕΙΣ 2006, 2007 ΚΑΙ
2008**

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ		ΥΠΕΡΚΛΑΔΟΣ			
		ΑΚΙΝΗΤΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ			
		Eurobank Properties	Lamda Development	Sciens	Μπάμπης Βωβός
ΙΝΤΗΡΙΚΗ	2006	1 Υπεραξία (Goodwill)	0	0	0
		2 Συμμετοχές (σε θυγατρικές)	0	131.171	47.477
		3 Συμμετοχές σε συγγενείς	0	269	0
		4 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Απαίτηση	0	998	0
		5 Σύνολο Ενεργητικού	418.823	297.452	1.000.644
		6 Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής	357.141	282.990	343.685
		7 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΙΚ	0	0	0
		8 Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	357.141	282.990	343.685
		9 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Υποχρέωση	0	2.325	95.358
		10 Αποτελέσματα Χρήσης προ Φόρων	32.444	87.940	-30.908
		11 Αποτελέσματα Χρήσης μετά από Φόρους	31.303	79.830	-33.556
		12 Αποτελέσματα Χρήσης μετόχων Μητρικής	31.303	79.830	-33.556
		13 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΑΧ	0	0	0
	2007	1 Υπεραξία (Goodwill)	0	0	0
		2 Συμμετοχές (σε θυγατρικές)	34.545	173.727	47.871
		3 Συμμετοχές σε συγγενείς	0	388	0
		4 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Απαίτηση	0	2.077	0
		5 Σύνολο Ενεργητικού	759.323	368.806	1.073.404
		6 Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής	700.069	250.676	348.988
		7 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΙΚ	0	0	0
		8 Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	700.069	250.676	348.988
		9 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Υποχρέωση	0	2.332	91.680
		10 Αποτελέσματα Χρήσης προ Φόρων	39.029	-2.704	3.680
		11 Αποτελέσματα Χρήσης μετά από Φόρους	36.531	-2.629	5.303
		12 Αποτελέσματα Χρήσης μετόχων Μητρικής	36.531	-2.629	5.303
		13 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΑΧ	0	0	0
	2008	1 Υπεραξία (Goodwill)	0	0	0
		2 Συμμετοχές (σε θυγατρικές)	61.908	157.144	47.563
		3 Συμμετοχές σε συγγενείς	0	1.634	0
		4 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Απαίτηση	0	2.036	0
		5 Σύνολο Ενεργητικού	746.112	464.023	1.043.706
		6 Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής	711.564	227.791	247.944
		7 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΙΚ	0	0	0
		8 Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	711.564	227.791	247.944
		9 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Υποχρέωση	0	7.114	47.761
		10 Αποτελέσματα Χρήσης προ Φόρων	34.290	13.057	-14.415
		11 Αποτελέσματα Χρήσης μετά από Φόρους	30.404	8.428	-14.456
		12 Αποτελέσματα Χρήσης μετόχων Μητρικής	30.404	8.428	-14.456
		13 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΑΧ	0	0	0
ΟΝΙΣΣΕ	2006	1 Υπεραξία (Goodwill)	0	0	187
		2 Συμμετοχές (σε θυγατρικές)	0	41.010	18
		3 Συμμετοχές σε συγγενείς	0	958	0
		4 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Απαίτηση	0	21	998
		5 Σύνολο Ενεργητικού	418.823	782.300	345.023
		6 Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής	357.141	365.627	110.673
		7 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΙΚ	0	42.606	10.409
		8 Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	357.141	408.233	121.082
		9 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Υποχρέωση	0	44.671	0
		10 Αποτελέσματα Χρήσης προ Φόρων	32.444	122.381	7.134
		11 Αποτελέσματα Χρήσης μετά από Φόρους	31.303	95.302	7.755
		12 Αποτελέσματα Χρήσης μετόχων Μητρικής	31.303	94.534	7.846
		13 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΑΧ	0	768	-91
	2007	1 Υπεραξία (Goodwill)	0	0	187
		2 Συμμετοχές (σε θυγατρικές)	0	0	57.363
		3 Συμμετοχές σε συγγενείς	0	1.561	0
		4 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Απαίτηση	178	551	2.077
		5 Σύνολο Ενεργητικού	774.581	944.353	495.785
		6 Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής	700.958	397.172	235.375
		7 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΙΚ	0	54.842	11.599
		8 Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	700.958	452.014	246.974
		9 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Υποχρέωση	0	64.756	0
		10 Αποτελέσματα Χρήσης προ Φόρων	39.660	93.914	5.393
		11 Αποτελέσματα Χρήσης μετά από Φόρους	37.325	70.062	5.265
		12 Αποτελέσματα Χρήσης μετόχων Μητρικής	37.325	59.620	4.329
		13 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΑΧ	0	10.442	936
	2008	1 Υπεραξία (Goodwill)	0	0	187
		2 Συμμετοχές (σε θυγατρικές)	0	0	23.279
		3 Συμμετοχές σε συγγενείς	0	4.343	0
		4 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Απαίτηση	709	487	2.036
		5 Σύνολο Ενεργητικού	809.142	1.183.153	281.154
		6 Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής	720.407	425.568	196.454
		7 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΙΚ	0	42.292	2.964
		8 Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	720.407	467.860	199.418
		9 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Υποχρέωση	0	66.032	0
		10 Αποτελέσματα Χρήσης προ Φόρων	41.576	71.053	-45.248
		11 Αποτελέσματα Χρήσης μετά από Φόρους	38.424	65.617	-45.289
		12 Αποτελέσματα Χρήσης μετόχων Μητρικής	38.424	60.098	-37.550
		13 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΑΧ	0	5.519	-7.739

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ			ΥΠΕΡΚΛΑΔΟΣ				
			ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ				
			Frigoglass	Βιοχάλκο	Μέτκα	ΟΛΘ	
ΕΝΤΕΡΙΚΗ	2006	1 Υπεραξία (Goodwill)	0	0	0	0	
		2 Συμμετοχές (σε θυγατρικές)	44.894	688.450	35.150	0	
		3 Συμμετοχές σε συγγενείς	0	0	0	0	
		4 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Απαίτηση	1.132	0	561	1.042	
		5 Σύνολο Ενεργητικού	134.031	919.342	215.339	120.107	
		6 Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής	85.657	892.678	112.559	102.811	
		7 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΙΚ	0	0	0	0	
		8 Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	85.657	892.678	112.559	102.811	
		9 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Υποχρέωση	0	19.183	12.199	0	
		10 Αποτελέσματα Χρήσης προ Φόρων	27.195	39.042	50.339	5.098	
		11 Αποτελέσματα Χρήσης μετά από Φόρους	16.358	37.525	38.469	3.639	
		12 Αποτελέσματα Χρήσης μετόχων Μητρικής	16.358	37.525	38.469	3.639	
		13 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΑΧ	0	0	0	0	
	2007	1 Υπεραξία (Goodwill)	0	0	0	0	
		2 Συμμετοχές (σε θυγατρικές)	59.781	655.069	43.150	0	
		3 Συμμετοχές σε συγγενείς	0	0	0	0	
		4 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Απαίτηση	406	0	562	849	
		5 Σύνολο Ενεργητικού	137.887	971.971	328.649	136.515	
		6 Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής	95.511	948.329	133.202	114.663	
		7 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΙΚ	0	0	0	0	
		8 Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	95.511	948.329	133.202	114.663	
		9 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Υποχρέωση	827	18.991	8.904	0	
		10 Αποτελέσματα Χρήσης προ Φόρων	26.325	73.123	53.623	18.694	
		11 Αποτελέσματα Χρήσης μετά από Φόρους	17.551	71.487	41.423	13.898	
		12 Αποτελέσματα Χρήσης μετόχων Μητρικής	17.551	71.487	41.423	13.898	
		13 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΑΧ	0	0	0	0	
	2008	1 Υπεραξία (Goodwill)	0	0	0	0	
		2 Συμμετοχές (σε θυγατρικές)	73.531	701.105	43.151	0	
		3 Συμμετοχές σε συγγενείς	0	0	0	0	
		4 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Απαίτηση	1.017	0	459	583	
		5 Σύνολο Ενεργητικού	183.054	977.707	297.510	133.182	
		6 Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής	58.444	952.707	145.509	114.266	
		7 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΙΚ	0	0	0	0	
		8 Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	58.444	952.707	145.509	114.266	
		9 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Υποχρέωση	0	17.050	9.925	0	
		10 Αποτελέσματα Χρήσης προ Φόρων	57.188	33.202	50.066	7.925	
		11 Αποτελέσματα Χρήσης μετά από Φόρους	40.947	32.076	38.282	5.303	
		12 Αποτελέσματα Χρήσης μετόχων Μητρικής	40.947	32.076	38.282	5.303	
		13 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΑΧ	0	0	0	0	
	ΣΥΝΟΛΑ	2006	1 Υπεραξία (Goodwill)	0	0	1.831	0
			2 Συμμετοχές (σε θυγατρικές)	0	0	0	0
			3 Συμμετοχές σε συγγενείς	0	15.245	0	0
			4 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Απαίτηση	3.404	10.220	1.256	1.042
			5 Σύνολο Ενεργητικού	322.107	3.716.604	225.775	120.107
			6 Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής	142.402	1.089.111	111.043	102.811
			7 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΙΚ	19.843	687.830	11.680	0
			8 Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	162.245	1.776.941	122.723	102.811
			9 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Υποχρέωση	8.281	187.289	15.465	0
10 Αποτελέσματα Χρήσης προ Φόρων			56.444	226.911	54.856	5.098	
11 Αποτελέσματα Χρήσης μετά από Φόρους			40.031	196.728	40.764	3.639	
12 Αποτελέσματα Χρήσης μετόχων Μητρικής			38.487	113.153	40.635	3.639	
13 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΑΧ			1.544	83.575	129	0	
2007		1 Υπεραξία (Goodwill)	0	0	7.865	0	
		2 Συμμετοχές (σε θυγατρικές)	0	0	0	0	
		3 Συμμετοχές σε συγγενείς	0	25.851	0	0	
		4 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Απαίτηση	2.614	7.569	1.160	849	
		5 Σύνολο Ενεργητικού	384.552	4.014.417	353.503	136.515	
		6 Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής	177.037	1.228.470	127.067	114.663	
		7 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΙΚ	22.478	747.066	12.164	0	
		8 Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	199.515	1.975.536	139.231	114.663	
		9 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Υποχρέωση	9.017	186.277	11.946	0	
		10 Αποτελέσματα Χρήσης προ Φόρων	65.904	209.949	50.454	18.694	
		11 Αποτελέσματα Χρήσης μετά από Φόρους	47.927	161.942	37.288	13.898	
		12 Αποτελέσματα Χρήσης μετόχων Μητρικής	45.455	83.958	36.804	13.898	
		13 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΑΧ	2.472	77.984	484	0	
2008		1 Υπεραξία (Goodwill)	0	0	7.865	0	
		2 Συμμετοχές (σε θυγατρικές)	0	0	0	0	
		3 Συμμετοχές σε συγγενείς	0	26.108	0	0	
		4 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Απαίτηση	6.297	15.859	1.659	583	
		5 Σύνολο Ενεργητικού	498.264	3.873.106	334.955	133.182	
		6 Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής	107.949	1.168.349	142.521	114.266	
		7 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΙΚ	23.283	600.306	15.521	0	
		8 Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	131.232	1.768.655	158.042	114.266	
		9 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Υποχρέωση	10.583	147.557	12.467	0	
		10 Αποτελέσματα Χρήσης προ Φόρων	34.083	-34.582	57.980	7.925	
		11 Αποτελέσματα Χρήσης μετά από Φόρους	23.392	-27.622	44.785	5.303	
		12 Αποτελέσματα Χρήσης μετόχων Μητρικής	19.455	-11.306	41.428	5.303	
		13 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΑΧ	3.937	-16.316	3.357	0	

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ			ΥΠΕΡΚΛΑΔΟΣ			
			ΕΜΠΟΡΙΟ			
			Spider Stores	ΑΒ Βασιλόπουλος	Ηλεκτρονική Αθηνών	Σφακιανάκης
ΗΜΕΡΙΔΑ	2006	1 Υπεραξία (Goodwill)	0	69.712	0	0
		2 Συμμετοχές (σε θυγατρικές)	8.152	7.375	1	39.965
		3 Συμμετοχές σε συγγενείς	15	0	0	16.262
		4 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Απαίτηση	456	906	1.276	1.205
		5 Σύνολο Ενεργητικού	107.176	412.529	79.466	320.631
		6 Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής	44.208	83.450	23.897	105.807
		7 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΙΚ	0	0	0	0
		8 Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	44.208	83.450	23.897	105.807
		9 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Υποχρέωση	0	0	0	11.576
		10 Αποτελέσματα Χρήσης προ Φόρων	13.490	27.617	8.186	39.307
		11 Αποτελέσματα Χρήσης μετά από Φόρους	9.034	18.399	6.714	28.394
		12 Αποτελέσματα Χρήσης μετόχων Μητρικής	9.034	18.399	6.714	28.394
		13 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΑΧ	0	0	0	0
	2007	1 Υπεραξία (Goodwill)	0	69.712	0	0
		2 Συμμετοχές (σε θυγατρικές)	11.247	7.375	1	38.275
		3 Συμμετοχές σε συγγενείς	13	0	0	18.328
		4 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Απαίτηση	0	725	1.276	1.009
		5 Σύνολο Ενεργητικού	106.055	421.969	97.126	400.848
		6 Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής	61.972	112.610	28.639	117.469
		7 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΙΚ	0	0	0	0
		8 Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	61.972	112.610	28.639	117.469
		9 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Υποχρέωση	969	0	0	15.226
		10 Αποτελέσματα Χρήσης προ Φόρων	30.474	45.910	12.375	36.732
		11 Αποτελέσματα Χρήσης μετά από Φόρους	21.003	33.987	8.191	27.395
		12 Αποτελέσματα Χρήσης μετόχων Μητρικής	21.003	33.987	8.191	27.395
		13 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΑΧ	0	0	0	0
	2008	1 Υπεραξία (Goodwill)	0	74.349	0	6.134
		2 Συμμετοχές (σε θυγατρικές)	13.207	72.840	3.736	49.865
		3 Συμμετοχές σε συγγενείς	220	0	0	18.328
		4 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Απαίτηση	0	138	81	4.152
		5 Σύνολο Ενεργητικού	162.349	568.462	103.422	455.421
		6 Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής	71.331	140.748	32.742	105.044
		7 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΙΚ	0	0	0	0
		8 Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	71.331	140.748	32.742	105.044
		9 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Υποχρέωση	1.439	0	0	15.155
		10 Αποτελέσματα Χρήσης προ Φόρων	18.436	47.951	10.202	3.689
		11 Αποτελέσματα Χρήσης μετά από Φόρους	14.976	38.373	7.726	5.781
		12 Αποτελέσματα Χρήσης μετόχων Μητρικής	14.976	38.373	7.726	5.781
		13 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΑΧ	0	0	0	0
ΟΜΙΛΟΣ	2006	1 Υπεραξία (Goodwill)	0	69.712	0	2.105
		2 Συμμετοχές (σε θυγατρικές)	0	0	0	0
		3 Συμμετοχές σε συγγενείς	13	0	0	16.551
		4 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Απαίτηση	454	0	688	3.431
		5 Σύνολο Ενεργητικού	119.867	418.537	79.108	493.419
		6 Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής	39.401	81.027	23.159	101.790
		7 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΙΚ	0	1	0	218
		8 Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	39.401	81.028	23.159	102.008
		9 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Υποχρέωση	0	267	0	14.901
		10 Αποτελέσματα Χρήσης προ Φόρων	12.959	30.424	7.589	35.726
		11 Αποτελέσματα Χρήσης μετά από Φόρους	8.352	20.019	6.106	23.745
		12 Αποτελέσματα Χρήσης μετόχων Μητρικής	8.352	20.018	6.106	25.501
		13 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΑΧ	0	1	0	-1.756
	2007	1 Υπεραξία (Goodwill)	0	69.712	0	2.105
		2 Συμμετοχές (σε θυγατρικές)	0	0	0	0
		3 Συμμετοχές σε συγγενείς	0	0	0	18.829
		4 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Απαίτηση	86	0	763	3.727
		5 Σύνολο Ενεργητικού	108.851	432.018	98.811	581.788
		6 Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής	60.534	113.261	27.090	119.285
		7 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΙΚ	0	2	0	7
		8 Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	60.534	113.263	27.090	119.292
		9 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Υποχρέωση	971	530	0	15.752
		10 Αποτελέσματα Χρήσης προ Φόρων	34.147	50.004	11.493	38.032
		11 Αποτελέσματα Χρήσης μετά από Φόρους	24.457	36.981	7.384	27.661
		12 Αποτελέσματα Χρήσης μετόχων Μητρικής	24.457	36.980	7.384	28.496
		13 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΑΧ	0	1	0	-835
	2008	1 Υπεραξία (Goodwill)	0	88.467	1.888	8.239
		2 Συμμετοχές (σε θυγατρικές)	0	0	0	0
		3 Συμμετοχές σε συγγενείς	0	0	0	17.964
		4 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Απαίτηση	479	4.460	56	6.381
		5 Σύνολο Ενεργητικού	164.567	618.195	121.251	761.224
		6 Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής	68.802	135.838	30.179	112.060
		7 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΙΚ	0	5	1.832	7
		8 Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	68.802	135.843	32.011	112.067
		9 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Υποχρέωση	1.674	0	0	16.429
		10 Αποτελέσματα Χρήσης προ Φόρων	17.763	40.983	9.488	5.239
		11 Αποτελέσματα Χρήσης μετά από Φόρους	13.442	32.699	6.787	6.128
		12 Αποτελέσματα Χρήσης μετόχων Μητρικής	13.442	32.696	6.730	6.127
		13 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΑΧ	0	3	57	1

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ			ΥΠΕΡΚΛΑΔΟΣ					
			ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ ΚΑΙ ΥΛΙΚΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ					
			J&P ΑΒΑΞ	ΓΕΚ	ΕΛΛΑΚΤΩΡ	Κλουκίνας	Μηχανική	ΤΙΤΑΝ
ΜΗΤΡΙΚΗ	2006	1 Υπεραξία (Goodwill)	0	0	0	2.710	0	0
		2 Συμμετοχές (σε θυγατρικές)	119.213	130.235	389.346	4.714	131.171	512.883
		3 Συμμετοχές σε συγγενείς	0	14.919	112.819	39	0	0
		4 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Απαίτηση	2.946	0	0	0	0	0
		5 Σύνολο Ενεργητικού	360.340	280.503	718.526	88.728	309.816	980.068
		6 Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής	184.352	277.615	709.820	54.281	206.748	781.875
		7 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΙΚ	0	0	0	0	0	0
		8 Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	184.352	277.615	709.820	54.281	206.748	781.875
		9 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Υποχρέωση	1.352	254	165	802	6.114	29.876
		10 Αποτελέσματα Χρήσης προ Φόρων	9.783	27.039	35.298	15.503	11.793	167.313
		11 Αποτελέσματα Χρήσης μετά από Φόρους	7.664	25.004	31.093	12.829	8.549	105.118
		12 Αποτελέσματα Χρήσης μετόχων Μητρικής	7.664	25.004	31.093	12.829	8.549	105.118
		13 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΑΧ	0	0	0	0	0	0
	2007	1 Υπεραξία (Goodwill)	0	0	145.515	2.710	0	0
		2 Συμμετοχές (σε θυγατρικές)	207.158	155.055	570.527	11.064	162.053	515.777
		3 Συμμετοχές σε συγγενείς	0	17.419	38.790	79	0	0
		4 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Απαίτηση	5.504	0	0	0	0	0
		5 Σύνολο Ενεργητικού	592.258	288.391	891.393	105.600	391.915	1.004.032
		6 Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής	219.789	276.062	863.819	64.681	228.755	805.559
		7 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΙΚ	0	0	0	0	0	0
		8 Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	219.789	276.062	863.819	64.681	228.755	805.559
		9 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Υποχρέωση	2.324	2.685	260	3.111	9.494	29.079
		10 Αποτελέσματα Χρήσης προ Φόρων	8.957	12.404	40.254	18.803	31.029	159.788
		11 Αποτελέσματα Χρήσης μετά από Φόρους	8.953	10.219	35.987	14.151	24.767	118.771
		12 Αποτελέσματα Χρήσης μετόχων Μητρικής	8.953	10.219	35.987	14.151	24.767	118.771
		13 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΑΧ	0	0	0	0	0	0
	2008	1 Υπεραξία (Goodwill)	0	0	0	2.710	0	0
		2 Συμμετοχές (σε θυγατρικές)	160.901	181.417	813.322	18.430	184.325	1.262.303
		3 Συμμετοχές σε συγγενείς	0	39.239	35.451	0	0	0
		4 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Απαίτηση	6.073	0	0	0	0	0
		5 Σύνολο Ενεργητικού	1.090.441	360.152	1.012.680	105.079	439.409	1.771.288
		6 Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής	482.105	295.505	833.954	63.270	200.664	795.524
		7 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΙΚ	0	0	0	0	0	0
		8 Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	482.105	295.505	833.954	63.270	200.664	795.524
		9 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Υποχρέωση	67.473	1.863	0	2.903	10.602	21.625
		10 Αποτελέσματα Χρήσης προ Φόρων	6.144	5.672	25.963	6.775	8.874	113.292
		11 Αποτελέσματα Χρήσης μετά από Φόρους	7.135	4.951	24.069	4.776	2.257	105.964
		12 Αποτελέσματα Χρήσης μετόχων Μητρικής	7.135	4.951	24.069	4.776	2.257	105.964
		13 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΑΧ	0	0	0	0	0	0
ΟΜΙΛΟΣ	2006	1 Υπεραξία (Goodwill)	632	0	1.172	3.010	0	122.365
		2 Συμμετοχές (σε θυγατρικές)	93.765	0	0	0	0	0
		3 Συμμετοχές σε συγγενείς	0	9.261	163.937	30	0	3.880
		4 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Απαίτηση	3.724	9.707	4.327	127	548	779
		5 Σύνολο Ενεργητικού	534.040	860.085	1.450.030	94.305	420.068	1.976.612
		6 Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής	188.811	289.678	712.374	54.132	217.569	1.080.189
		7 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΙΚ	799	109.298	61.692	568	19.609	20.170
		8 Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	189.610	398.976	774.066	54.700	237.178	1.100.359
		9 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Υποχρέωση	3.410	10.317	21.231	819	12.473	133.583
		10 Αποτελέσματα Χρήσης προ Φόρων	28.169	38.476	80.218	16.769	33.843	380.823
		11 Αποτελέσματα Χρήσης μετά από Φόρους	19.412	31.786	50.580	13.584	25.947	262.310
		12 Αποτελέσματα Χρήσης μετόχων Μητρικής	19.531	20.540	47.488	13.348	25.287	259.185
		13 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΑΧ	-119	11.246	3.092	236	660	3.125
	2007	1 Υπεραξία (Goodwill)	35.880	0	168.788	8.597	0	228.142
		2 Συμμετοχές (σε θυγατρικές)	110.949	0	0	0	0	0
		3 Συμμετοχές σε συγγενείς	0	50.535	140.368	60	0	4.136
		4 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Απαίτηση	11.804	13.197	14.373	143	43	203
		5 Σύνολο Ενεργητικού	954.039	1.419.825	3.275.428	115.969	530.595	2.325.864
		6 Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής	240.746	386.670	958.368	65.313	248.451	1.172.827
		7 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΙΚ	9.023	333.781	194.850	1.070	33.977	22.112
		8 Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	249.769	720.451	1.153.218	66.383	282.428	1.194.939
		9 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Υποχρέωση	19.480	16.554	16.400	3.479	24.577	124.063
		10 Αποτελέσματα Χρήσης προ Φόρων	33.828	67.564	165.934	21.861	71.616	300.346
		11 Αποτελέσματα Χρήσης μετά από Φόρους	25.169	54.083	138.896	16.228	53.512	244.219
		12 Αποτελέσματα Χρήσης μετόχων Μητρικής	25.433	37.529	129.991	15.691	47.119	239.739
		13 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΑΧ	-264	16.554	8.905	537	6.393	4.480
	2008	1 Υπεραξία (Goodwill)	45.891	0	48.288	8.603	0	405.231
		2 Συμμετοχές (σε θυγατρικές)	151.148	0	0	0	0	0
		3 Συμμετοχές σε συγγενείς	0	53.073	154.146	10	0	10.178
		4 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Απαίτηση	15.922	30.896	23.063	413	159	2.622
		5 Σύνολο Ενεργητικού	1.288.991	1.901.100	3.880.186	128.610	638.358	3.194.090
		6 Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής	242.950	491.410	938.878	65.770	240.923	1.434.134
		7 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΙΚ	12.041	198.376	243.565	601	32.889	38.078
		8 Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	254.991	689.786	1.182.443	66.371	273.812	1.472.212
		9 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Υποχρέωση	20.282	22.084	55.646	3.905	34.589	204.433
		10 Αποτελέσματα Χρήσης προ Φόρων	33.221	54.638	174.719	9.897	45.288	210.016
		11 Αποτελέσματα Χρήσης μετά από Φόρους	24.747	34.963	138.774	7.004	27.874	210.023
		12 Αποτελέσματα Χρήσης μετόχων Μητρικής	21.047	23.636	94.772	7.002	21.956	208.224
		13 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΑΧ	3.700	11.327	44.002	2	5.918	1.799

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ			ΥΠΕΡΚΛΑΔΟΣ			
			ΜΕΣΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ		ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ ΚΑΙ ΑΕΡΙΟ	
			ΔΟΛ	ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ	Ελληνικά Πετρέλαια	ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ
ΗΜΕΡΙΔΑ	2006	1 Υπεραξία (Goodwill)	0	0	0	0
		2 Συμμετοχές (σε θυγατρικές)	45.945	42.431	692.054	38.528
		3 Συμμετοχές σε συγγενείς	43.924	0	0	0
		4 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Απαίτηση	3.457	0	0	0
		5 Σύνολο Ενεργητικού	212.984	139.476	3.337.782	1.174.157
		6 Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής	149.856	98.238	2.029.907	344.250
		7 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΙΚ	0	0	0	0
		8 Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	149.856	98.238	2.029.907	344.250
		9 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Υποχρέωση	0	3.474	405	19.751
		10 Αποτελέσματα Χρήσης προ Φόρων	5.504	4.839	281.532	189.599
		11 Αποτελέσματα Χρήσης μετά από Φόρους	4.584	4.452	211.390	127.474
		12 Αποτελέσματα Χρήσης μετόχων Μητρικής	4.584	4.452	211.390	127.474
		13 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΑΧ	0	0	0	0
	2007	1 Υπεραξία (Goodwill)	0	0	0	0
		2 Συμμετοχές (σε θυγατρικές)	50.786	42.431	694.660	38.648
		3 Συμμετοχές σε συγγενείς	44.157	0	0	0
		4 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Απαίτηση	3.327	0	22.785	0
		5 Σύνολο Ενεργητικού	213.510	150.242	3.851.615	1.396.542
		6 Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής	149.446	99.858	2.131.595	371.533
		7 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΙΚ	0	0	0	0
		8 Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	149.446	99.858	2.131.595	371.533
		9 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Υποχρέωση	0	4.018	0	28.287
		10 Αποτελέσματα Χρήσης προ Φόρων	5.060	7.572	388.730	208.412
		11 Αποτελέσματα Χρήσης μετά από Φόρους	3.740	6.720	281.992	154.683
		12 Αποτελέσματα Χρήσης μετόχων Μητρικής	3.740	6.720	281.992	154.683
		13 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΑΧ	0	0	0	0
	2008	1 Υπεραξία (Goodwill)	0	0	0	0
		2 Συμμετοχές (σε θυγατρικές)	50.786	42.711	707.838	42.722
		3 Συμμετοχές σε συγγενείς	61.582	0	0	0
		4 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Απαίτηση	4.530	0	61.465	0
		5 Σύνολο Ενεργητικού	222.218	156.317	3.817.296	1.206.433
		6 Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής	138.041	96.679	1.881.389	314.360
		7 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΙΚ	0	0	0	0
		8 Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	138.041	96.679	1.881.389	314.360
		9 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Υποχρέωση	0	3.461	0	31.234
		10 Αποτελέσματα Χρήσης προ Φόρων	-5.905	1.365	-142.082	99.356
		11 Αποτελέσματα Χρήσης μετά από Φόρους	-5.978	1.921	-108.290	75.767
		12 Αποτελέσματα Χρήσης μετόχων Μητρικής	-5.978	1.921	-108.290	75.767
		13 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΑΧ	0	0	0	0
ΟΜΙΛΟΣ	2006	1 Υπεραξία (Goodwill)	0	0	65.437	16.200
		2 Συμμετοχές (σε θυγατρικές)	0	0	366.165	3.646
		3 Συμμετοχές σε συγγενείς	29.069	0	0	0
		4 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Απαίτηση	5.716	384	10.293	0
		5 Σύνολο Ενεργητικού	312.280	195.465	4.363.485	1.288.838
		6 Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής	120.000	146.570	2.284.910	341.281
		7 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΙΚ	548	18	112.700	0
		8 Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	120.548	146.588	2.397.610	341.281
		9 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Υποχρέωση	3.532	3.729	21.492	20.248
		10 Αποτελέσματα Χρήσης προ Φόρων	-7.181	6.064	358.476	191.167
		11 Αποτελέσματα Χρήσης μετά από Φόρους	-8.943	5.496	270.917	127.591
		12 Αποτελέσματα Χρήσης μετόχων Μητρικής	-9.184	5.545	260.192	127.591
		13 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΑΧ	241	-49	10.725	0
	2007	1 Υπεραξία (Goodwill)	0	0	66.045	16.200
		2 Συμμετοχές (σε θυγατρικές)	0	0	386.847	3.586
		3 Συμμετοχές σε συγγενείς	31.212	0	0	0
		4 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Απαίτηση	5.079	326	30.275	0
		5 Σύνολο Ενεργητικού	297.599	204.230	5.058.864	1.526.871
		6 Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής	110.770	145.691	2.453.895	363.738
		7 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΙΚ	354	154	126.578	0
		8 Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	111.124	145.845	2.580.473	363.738
		9 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Υποχρέωση	3.783	4.281	23.648	28.830
		10 Αποτελέσματα Χρήσης προ Φόρων	-1.088	8.946	488.627	205.986
		11 Αποτελέσματα Χρήσης μετά από Φόρους	-4.568	7.806	364.615	149.857
		12 Αποτελέσματα Χρήσης μετόχων Μητρικής	-4.665	7.670	351.004	149.857
		13 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΑΧ	97	136	13.611	0
	2008	1 Υπεραξία (Goodwill)	0	0	66.837	20.082
		2 Συμμετοχές (σε θυγατρικές)	0	0	508.219	4.971
		3 Συμμετοχές σε συγγενείς	33.755	0	0	0
		4 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Απαίτηση	5.969	293	69.619	0
		5 Σύνολο Ενεργητικού	289.266	202.278	5.145.990	1.350.276
		6 Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής	90.033	128.685	2.324.884	309.586
		7 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΙΚ	376	57	148.782	0
		8 Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	90.409	128.742	2.473.666	309.586
		9 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Υποχρέωση	3.139	3.656	22.104	32.006
		10 Αποτελέσματα Χρήσης προ Φόρων	-8.045	-6.880	16.857	102.380
		11 Αποτελέσματα Χρήσης μετά από Φόρους	-8.612	-6.449	29.033	78.406
		12 Αποτελέσματα Χρήσης μετόχων Μητρικής	-8.643	-6.464	23.643	78.406
		13 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΑΧ	31	15	5.390	0

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ			ΥΠΕΡΚΛΑΔΟΣ				
			ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΚΑΙ ΟΙΚΙΑΚΑ ΑΓΑΘΑ				
			Γρ. Σαράντης	F.G. EUROPE	FOLLI FOLLIE	FOURLIS	JUMBO
ΜΗΤΡΙΚΗ	2006	1 Υπεραξία (Goodwill)	0	0	0	0	0
		2 Συμμετοχές (σε θυγατρικές)	50.547	4.860	387.438	90.633	11.330
		3 Συμμετοχές σε συγγενείς	0	34	0	0	0
		4 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Απαίτηση	3.074	393	353	0	0
		5 Σύνολο Ενεργητικού	187.719	95.643	476.758	112.468	315.662
		6 Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής	53.069	24.077	114.605	101.198	153.261
		7 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΙΚ	0	0	0	0	0
		8 Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	53.069	24.077	114.605	101.198	153.261
		9 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Υποχρέωση	132	0	1.251	2.653	3.707
		10 Αποτελέσματα Χρήσης προ Φόρων	12.348	4.553	15.658	20.316	60.689
		11 Αποτελέσματα Χρήσης μετά από Φόρους	9.652	3.203	142.001	17.034	41.544
		12 Αποτελέσματα Χρήσης μετόχων Μητρικής	9.652	3.203	142.001	17.034	41.544
		13 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΑΧ	0	0	0	0	0
	2007	1 Υπεραξία (Goodwill)	0	0	0	0	0
		2 Συμμετοχές (σε θυγατρικές)	53.521	6.713	387.438	88.254	19.980
		3 Συμμετοχές σε συγγενείς	0	34	0	0	0
		4 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Απαίτηση	2.809	322	316	0	0
		5 Σύνολο Ενεργητικού	200.884	122.495	472.704	117.896	401.064
		6 Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής	63.811	36.638	119.052	112.564	196.681
		7 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΙΚ	0	0	0	0	0
		8 Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	63.811	36.638	119.052	112.564	196.681
		9 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Υποχρέωση	144	0	1.168	146	3.254
		10 Αποτελέσματα Χρήσης προ Φόρων	22.160	20.051	10.704	22.867	80.093
		11 Αποτελέσματα Χρήσης μετά από Φόρους	17.849	14.549	8.525	20.537	57.353
		12 Αποτελέσματα Χρήσης μετόχων Μητρικής	17.849	14.549	8.525	20.537	57.353
		13 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΑΧ	0	0	0	0	0
	2008	1 Υπεραξία (Goodwill)	0	0	0	0	0
		2 Συμμετοχές (σε θυγατρικές)	53.305	17.321	419.566	88.267	37.980
		3 Συμμετοχές σε συγγενείς	0	0	0	0	0
		4 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Απαίτηση	1.806	328	230	46	0
		5 Σύνολο Ενεργητικού	183.023	190.094	493.655	133.071	478.850
		6 Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής	54.268	34.887	115.464	125.976	248.260
		7 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΙΚ	0	0	0	0	0
		8 Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	54.268	34.887	115.464	125.976	248.260
		9 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Υποχρέωση	0	0	1.484	0	4.146
		10 Αποτελέσματα Χρήσης προ Φόρων	9.759	22.587	7.290	34.412	97.857
		11 Αποτελέσματα Χρήσης μετά από Φόρους	7.200	16.502	6.599	28.681	70.976
		12 Αποτελέσματα Χρήσης μετόχων Μητρικής	7.200	16.502	6.599	28.681	70.976
		13 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΑΧ	0	0	0	0	0
ΟΝΙΛΙΟΣ	2006	1 Υπεραξία (Goodwill)	0	0	217.355	2.621	0
		2 Συμμετοχές (σε θυγατρικές)	21.453	0	0	1.079	0
		3 Συμμετοχές σε συγγενείς	0	34	0	0	0
		4 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Απαίτηση	3.121	477	2.109	987	0
		5 Σύνολο Ενεργητικού	232.589	103.251	826.645	386.470	342.705
		6 Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής	80.404	23.872	165.631	114.065	168.242
		7 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΙΚ	2.985	6.120	104.006	134	0
		8 Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	83.389	29.992	269.637	114.199	168.242
		9 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Υποχρέωση	132	0	15.247	5.171	3.710
		10 Αποτελέσματα Χρήσης προ Φόρων	29.651	4.226	106.027	47.899	69.489
		11 Αποτελέσματα Χρήσης μετά από Φόρους	22.287	2.754	81.725	27.275	49.441
		12 Αποτελέσματα Χρήσης μετόχων Μητρικής	22.671	2.673	98.289	27.433	49.441
		13 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΑΧ	-384	81	-16.564	-158	0
	2007	1 Υπεραξία (Goodwill)	4.706	0	347.928	2.621	0
		2 Συμμετοχές (σε θυγατρικές)	20.224	0	0	95	0
		3 Συμμετοχές σε συγγενείς	0	34	0	0	0
		4 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Απαίτηση	2.841	145	3.703	1.128	0
		5 Σύνολο Ενεργητικού	245.008	145.184	1.224.647	536.472	437.407
		6 Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής	101.428	35.243	219.262	150.557	221.771
		7 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΙΚ	-140	8.582	134.487	481	0
		8 Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	101.288	43.825	353.749	151.038	221.771
		9 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Υποχρέωση	144	0	18.092	2.224	3.251
		10 Αποτελέσματα Χρήσης προ Φόρων	40.064	18.574	125.527	65.215	91.812
		11 Αποτελέσματα Χρήσης μετά από Φόρους	30.874	13.227	89.581	46.598	67.912
		12 Αποτελέσματα Χρήσης μετόχων Μητρικής	31.921	13.468	106.450	46.183	67.912
		13 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΑΧ	-1.047	-241	-16.869	415	0
	2008	1 Υπεραξία (Goodwill)	6.083	0	253.048	2.621	0
		2 Συμμετοχές (σε θυγατρικές)	19.490	0	0	95	0
		3 Συμμετοχές σε συγγενείς	0	0	0	0	0
		4 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Απαίτηση	2.224	583	6.456	1.244	0
		5 Σύνολο Ενεργητικού	229.038	244.077	1.345.035	639.633	524.816
		6 Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής	104.777	32.652	260.800	201.753	284.630
		7 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΙΚ	2	21.952	115.422	945	0
		8 Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	104.779	54.604	376.222	202.698	284.630
		9 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Υποχρέωση	48	0	19.159	4.940	4.143
		10 Αποτελέσματα Χρήσης προ Φόρων	32.739	20.422	129.619	76.233	110.734
		11 Αποτελέσματα Χρήσης μετά από Φόρους	25.383	14.674	99.250	55.642	82.513
		12 Αποτελέσματα Χρήσης μετόχων Μητρικής	25.386	15.251	76.954	55.057	82.513
		13 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΑΧ	-3	-577	22.296	585	0

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ			ΥΠΕΡΚΛΑΔΟΣ					
			ΠΡΩΤΕΣ ΥΛΕΣ					
			S & B	ΕΛΒΑΛ	Μυτιληναίος	ΣΙΔΕΝΟΡ	Σωληνοουργεία Κορίνθου	ΧΑΛΚΟΡ
ΜΗΤΡΙΚΗ	2006	1 Υπεραξία (Goodwill)	25.129	0	0	0	0	0
		2 Συμμετοχές (σε θυγατρικές)	99.121	81.362	731.634	206.940	24.706	95.179
		3 Συμμετοχές σε συγγενείς	3.773	4.361	15.921	5.836	0	0
		4 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Απαίτηση	2.615	0	5.399	0	3.542	0
		5 Σύνολο Ενεργητικού	307.182	730.204	885.149	640.255	32.344	520.989
		6 Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής	162.308	474.068	622.825	288.644	96.901	200.248
		7 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΙΚ	0	0	0	0	0	0
		8 Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	162.308	474.068	622.825	288.644	96.901	200.248
		9 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Υποχρέωση	0	43.952	14.133	23.895	0	22.647
		10 Αποτελέσματα Χρήσης προ Φόρων	12.664	18.334	68.039	44.655	21.704	20.091
		11 Αποτελέσματα Χρήσης μετά από Φόρους	10.556	15.827	52.632	27.772	37.406	12.818
		12 Αποτελέσματα Χρήσης μετόχων Μητρικής	10.556	15.827	52.632	27.772	37.406	12.818
		13 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΑΧ	0	0	0	0	0	0
	2007	1 Υπεραξία (Goodwill)	25.129	0	0	0	0	0
		2 Συμμετοχές (σε θυγατρικές)	123.341	81.874	670.048	195.269	11.319	95.259
		3 Συμμετοχές σε συγγενείς	3.773	4.451	178.452	9.071	687	0
		4 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Απαίτηση	2.478	0	588	0	0	0
		5 Σύνολο Ενεργητικού	336.925	733.159	937.007	660.169	307.319	505.028
		6 Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής	168.664	481.761	586.146	293.114	124.975	193.747
		7 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΙΚ	0	0	0	0	0	0
		8 Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	168.664	481.761	586.146	293.114	124.975	193.747
		9 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Υποχρέωση	0	44.249	48.356	23.262	57.113	20.771
		10 Αποτελέσματα Χρήσης προ Φόρων	18.160	23.951	190.577	37.045	34.940	13.097
		11 Αποτελέσματα Χρήσης μετά από Φόρους	13.206	18.882	161.073	28.124	29.854	9.786
		12 Αποτελέσματα Χρήσης μετόχων Μητρικής	13.206	18.882	161.073	28.124	29.854	9.786
		13 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΑΧ	0	0	0	0	0	0
	2008	1 Υπεραξία (Goodwill)	25.129	0	0	0	0	0
		2 Συμμετοχές (σε θυγατρικές)	126.070	138.480	664.258	203.319	11.319	111.975
		3 Συμμετοχές σε συγγενείς	4.399	4.451	215.144	9.083	687	0
		4 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Απαίτηση	2.310	0	622	0	0	0
		5 Σύνολο Ενεργητικού	346.817	692.619	921.987	683.047	375.527	489.125
		6 Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής	159.642	465.885	521.600	329.603	124.466	179.582
		7 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΙΚ	0	0	0	0	0	0
		8 Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	159.642	465.885	521.600	329.603	124.466	179.582
		9 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Υποχρέωση	0	25.401	46.401	19.609	2.728	14.322
		10 Αποτελέσματα Χρήσης προ Φόρων	20.762	-12.421	19.656	76.638	10.528	-23.373
		11 Αποτελέσματα Χρήσης μετά από Φόρους	15.468	-1.220	21.592	60.824	5.691	-15.184
		12 Αποτελέσματα Χρήσης μετόχων Μητρικής	15.468	-1.220	21.592	60.824	5.691	-15.184
		13 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΑΧ	0	0	0	0	0	0
ΟΜΙΛΟΣ	2006	1 Υπεραξία (Goodwill)	73.648	0	128.257	0	0	0
		2 Συμμετοχές (σε θυγατρικές)	0	0	0	0	0	6.950
		3 Συμμετοχές σε συγγενείς	11.306	7.635	30.247	19.194	0	0
		4 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Απαίτηση	6.274	848	26.069	4.160	4.146	3.207
		5 Σύνολο Ενεργητικού	505.764	1.018.524	1.366.185	1.396.500	325.490	906.552
		6 Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής	187.344	520.593	726.868	489.427	92.111	238.682
		7 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΙΚ	9.082	46.531	52.269	128.205	1.494	24.624
		8 Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	196.426	567.124	779.137	617.632	93.605	263.306
		9 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Υποχρέωση	13.617	58.500	48.495	65.537	0	27.223
		10 Αποτελέσματα Χρήσης προ Φόρων	34.204	29.668	203.314	144.163	19.449	51.887
		11 Αποτελέσματα Χρήσης μετά από Φόρους	23.538	23.286	157.334	136.181	36.405	40.369
		12 Αποτελέσματα Χρήσης μετόχων Μητρικής	22.096	20.735	152.382	108.180	36.424	35.955
		13 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΑΧ	1.442	2.551	4.952	28.001	-19	4.414
	2007	1 Υπεραξία (Goodwill)	83.962	0	141.359	0	0	0
		2 Συμμετοχές (σε θυγατρικές)	0	0	0	0	0	7.471
		3 Συμμετοχές σε συγγενείς	8.696	8.105	190.159	29.625	7.987	0
		4 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Απαίτηση	4.188	2.898	23.676	1.277	1.277	3.085
		5 Σύνολο Ενεργητικού	566.512	1.043.103	1.649.718	1.544.294	338.664	941.078
		6 Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής	201.535	521.410	742.992	574.546	123.588	237.871
		7 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΙΚ	8.695	45.927	56.859	146.840	0	27.779
		8 Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	210.230	567.337	799.851	721.386	123.588	265.650
		9 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Υποχρέωση	14.102	59.979	78.921	65.050	0	25.935
		10 Αποτελέσματα Χρήσης προ Φόρων	37.451	30.892	274.388	138.507	401.001	33.310
		11 Αποτελέσματα Χρήσης μετά από Φόρους	26.676	22.663	210.672	111.846	33.961	24.590
		12 Αποτελέσματα Χρήσης μετόχων Μητρικής	25.668	21.675	193.601	91.638	33.971	20.021
		13 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΑΧ	1.008	988	17.071	20.208	-10	4.569
	2008	1 Υπεραξία (Goodwill)	82.508	0	171.730	0	0	0
		2 Συμμετοχές (σε θυγατρικές)	0	0	0	0	0	6.882
		3 Συμμετοχές σε συγγενείς	9.616	7.494	206.040	30.585	9.038	0
		4 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Απαίτηση	3.861	11.553	19.689	133	133	3.770
		5 Σύνολο Ενεργητικού	510.368	1.017.058	1.770.151	1.615.242	396.307	817.553
		6 Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής	192.445	468.166	848.700	584.240	124.703	187.856
		7 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΙΚ	1.334	39.479	52.609	112.521	0	25.657
		8 Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	193.779	507.645	901.309	696.761	124.703	213.513
		9 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Υποχρέωση	15.751	40.849	72.688	58.487	1.602	17.802
		10 Αποτελέσματα Χρήσης προ Φόρων	24.711	-29.293	48.094	47.414	40.101	-56.375
		11 Αποτελέσματα Χρήσης μετά από Φόρους	15.637	-14.170	31.347	32.054	8.859	-47.647
		12 Αποτελέσματα Χρήσης μετόχων Μητρικής	15.367	-8.852	18.492	29.259	8.859	-48.225
		13 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΑΧ	270	-5.318	12.855	2.795	0	578

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ			ΥΠΕΡΚΛΑΔΟΣ					
			ΤΑΞΙΔΙΑ ΚΑΙ ΑΝΑΨΥΧΗ					
			INTRALOT	Μινωικές Γραμμές	ΟΠΑΠ	ΑΥΤΟΗΕΛΛΑΣ	Αεροπορία Αιγαίου	Ναυτιλιακή εταιρεία Κρήτης
ΜΗΤΡΙΚΗ	2006	1 Υπεραξία (Goodwill)	0	0	0	0	0	0
		2 Συμμετοχές (σε θυγατρικές)	117.265	3.478	41.577	5.073	0	4.120
		3 Συμμετοχές σε συγγενείς	0	66.080	1.200	4.891	0	46
		4 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Απαίτηση	2.242	0	10.952	0	9.472	0
		5 Σύνολο Ενεργητικού	547.665	717.637	934.781	324.235	166.744	437.941
		6 Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής	160.413	270.632	489.933	112.344	16.410	103.135
		7 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΙΚ	0	0	0	0	0	0
		8 Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	160.413	270.632	489.933	112.344	16.410	103.135
		9 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Υποχρέωση	0	0	0	11.640	0	549
		10 Αποτελέσματα Χρήσης προ Φόρων	97.671	16.866	713.533	23.595	35.211	20.601
		11 Αποτελέσματα Χρήσης μετά από Φόρους	63.167	18.273	501.093	18.106	25.409	20.348
		12 Αποτελέσματα Χρήσης μετόχων Μητρικής	63.167	18.273	501.093	18.106	25.409	20.348
		13 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΑΧ	0	0	0	0	0	0
	2007	1 Υπεραξία (Goodwill)	0	0	0	0	0	0
		2 Συμμετοχές (σε θυγατρικές)	140.611	3.478	35.627	6.073	0	4.625
		3 Συμμετοχές σε συγγενείς	0	66.185	1.200	4.891	0	46
		4 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Απαίτηση	4.106	0	25.420	0	12.885	0
		5 Σύνολο Ενεργητικού	499.881	672.426	1.119.566	350.095	353.181	505.042
		6 Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής	183.376	268.181	524.265	141.682	167.491	209.832
		7 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΙΚ	0	0	0	0	0	0
		8 Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	183.376	268.181	524.265	141.682	167.491	209.832
		9 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Υποχρέωση	0	0	0	14.078	0	539
		10 Αποτελέσματα Χρήσης προ Φόρων	78.896	10.626	754.020	20.186	44.622	13.778
		11 Αποτελέσματα Χρήσης μετά από Φόρους	62.683	10.571	554.302	14.461	35.782	13.611
		12 Αποτελέσματα Χρήσης μετόχων Μητρικής	62.683	10.571	554.302	14.461	35.782	13.611
		13 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΑΧ	0	0	0	0	0	0
	2008	1 Υπεραξία (Goodwill)	0	0	0	0	0	0
		2 Συμμετοχές (σε θυγατρικές)	144.227	3.778	36.527	6.375	0	5.255
		3 Συμμετοχές σε συγγενείς	0	66.185	1.200	6.921	0	46
		4 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Απαίτηση	4.620	0	35.900	0	3.039	0
		5 Σύνολο Ενεργητικού	496.526	681.030	1.340.549	385.394	439.050	511.362
		6 Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής	155.776	266.618	627.138	97.763	212.775	198.171
		7 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΙΚ	0	0	0	0	0	0
		8 Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	155.776	266.618	627.138	97.763	212.775	198.171
		9 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Υποχρέωση	0	0	0	19.578	0	309
		10 Αποτελέσματα Χρήσης προ Φόρων	28.649	1.984	985.573	12.610	39.937	-3.500
		11 Αποτελέσματα Χρήσης μετά από Φόρους	18.559	1.984	721.733	10.920	29.465	-3.543
		12 Αποτελέσματα Χρήσης μετόχων Μητρικής	18.559	1.984	721.733	10.920	29.465	-3.543
		13 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΑΧ	0	0	0	0	0	0
ΟΜΙΛΟΣ	2006	1 Υπεραξία (Goodwill)	47.678	0	12.452	0	0	0
		2 Συμμετοχές (σε θυγατρικές)	5.411	0	0	0	0	0
		3 Συμμετοχές σε συγγενείς	0	69.505	1.194	6.731	0	2.873
		4 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Απαίτηση	10.861	0	1.919	0	9.472	0
		5 Σύνολο Ενεργητικού	793.117	723.242	959.928	334.127	166.782	453.042
		6 Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής	203.876	276.132	517.585	115.906	16.452	105.287
		7 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΙΚ	86.176	69	134	760	0	6.046
		8 Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	290.052	276.201	517.719	116.666	16.452	111.333
		9 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Υποχρέωση	3.313	0	0	11.640	0	1.375
		10 Αποτελέσματα Χρήσης προ Φόρων	223.638	20.237	725.517	23.631	34.433	22.842
		11 Αποτελέσματα Χρήσης μετά από Φόρους	160.131	21.624	509.801	18.028	26.673	21.505
		12 Αποτελέσματα Χρήσης μετόχων Μητρικής	104.573	21.603	509.795	17.974	25.704	20.187
		13 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΑΧ	55.558	21	6	54	969	1.318
	2007	1 Υπεραξία (Goodwill)	56.096	0	7.672	0	0	0
		2 Συμμετοχές (σε θυγατρικές)	10.985	0	0	0	0	0
		3 Συμμετοχές σε συγγενείς	0	76.079	1.608	7.422	0	3.098
		4 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Απαίτηση	12.243	0	11.915	0	12.885	0
		5 Σύνολο Ενεργητικού	857.394	684.466	1.166.923	368.680	353.181	522.790
		6 Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής	275.796	280.104	568.960	146.099	167.491	210.759
		7 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΙΚ	93.235	65	121	845	0	5.704
		8 Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	369.031	280.169	569.081	146.944	167.491	216.463
		9 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Υποχρέωση	2.206	0	0	14.078	0	1.380
		10 Αποτελέσματα Χρήσης προ Φόρων	208.505	16.431	776.622	21.364	44.606	12.284
		11 Αποτελέσματα Χρήσης μετά από Φόρους	164.684	16.356	571.424	15.525	35.765	11.811
		12 Αποτελέσματα Χρήσης μετόχων Μητρικής	112.300	16.360	571.437	15.440	35.765	12.314
		13 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΑΧ	52.384	-4	-13	85	0	-503
	2008	1 Υπεραξία (Goodwill)	58.431	0	8.435	0	0	0
		2 Συμμετοχές (σε θυγατρικές)	11.482	0	0	0	0	0
		3 Συμμετοχές σε συγγενείς	0	76.086	1.470	11.625	0	1.634
		4 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Απαίτηση	11.473	0	22.079	0	3.039	0
		5 Σύνολο Ενεργητικού	1.022.764	692.859	1.401.541	426.876	439.050	528.120
		6 Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής	275.796	278.367	678.573	104.456	212.775	196.811
		7 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΙΚ	75.263	56	0	947	0	5.535
		8 Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	351.059	278.423	678.573	105.403	212.775	202.346
		9 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Υποχρέωση	3.078	0	0	20.015	0	972
		10 Αποτελέσματα Χρήσης προ Φόρων	145.502	3.317	993.963	15.869	39.937	-6.413
		11 Αποτελέσματα Χρήσης μετά από Φόρους	104.426	3.300	728.504	13.481	29.465	-6.630
		12 Αποτελέσματα Χρήσης μετόχων Μητρικής	50.147	3.309	728.488	13.379	29.465	-5.886
		13 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΑΧ	54.279	-9	16	102	0	-744

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ			ΥΠΕΡΚΛΑΔΟΣ						
			ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ					ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	
			FORTHNET	Info- Quest	Singular Logic	Intracom	Plaisio	OTE	
ΜΗΤΡΙΚΗ	2006	1	Υπεραξία (Goodwill)	513	0	4.420	0	0	0
		2	Συμμετοχές (σε θυγατρικές)	3.454	30.939	10.593	177.682	1.057	1.826.400
		3	Συμμετοχές σε συγγενείς	45	23.612	250	116.175	1.380	0
		4	Αναβαλλόμενοι Φόροι - Απαίτηση	8.788	233	3.619	3.938	0	204.200
		5	Σύνολο Ενεργητικού	236.271	306.587	141.041	568.171	108.067	6.801.400
		6	Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής	151.370	249.671	52.084	536.864	49.438	3.249.700
		7	Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΙΚ	0	0	0	0	0	0
		8	Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	151.370	249.671	52.084	536.864	49.438	3.249.700
		9	Αναβαλλόμενοι Φόροι - Υποχρέωση	0	0	4.879	0	68	0
		10	Αποτελέσματα Χρήσης προ Φόρων	-19.172	-4.676	-4.727	9.311	10.688	655.800
		11	Αποτελέσματα Χρήσης μετά από Φόρους	-16.457	227.845	-4.954	103	6.998	531.200
		12	Αποτελέσματα Χρήσης μετόχων Μητρικής	-16.457	227.845	-4.954	103	6.998	531.200
		13	Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΑΧ	0	0	0	0	0	0
	2007	1	Υπεραξία (Goodwill)	513	0	4.420	0	0	0
		2	Συμμετοχές (σε θυγατρικές)	4.053	133.114	11.358	223.982	1.057	4.104.900
		3	Συμμετοχές σε συγγενείς	45	0	250	116.175	1.330	0
		4	Αναβαλλόμενοι Φόροι - Απαίτηση	16.754	980	1.603	0	887	158.700
		5	Σύνολο Ενεργητικού	262.821	321.677	121.253	548.917	149.399	8.383.500
		6	Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής	123.166	243.813	55.184	511.480	53.721	3.566.400
		7	Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΙΚ	0	0	0	0	0	0
		8	Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	123.166	243.813	55.184	511.480	53.721	3.566.400
		9	Αναβαλλόμενοι Φόροι - Υποχρέωση	0	0	3.560	355	0	0
		10	Αποτελέσματα Χρήσης προ Φόρων	-40.698	4.932	3.457	-1.055	14.081	788.300
		11	Αποτελέσματα Χρήσης μετά από Φόρους	-32.733	-3.569	2.761	-5.882	10.244	576.500
		12	Αποτελέσματα Χρήσης μετόχων Μητρικής	-32.733	-3.569	2.761	-5.882	10.244	576.500
		13	Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΑΧ	0	0	0	0	0	0
	2008	1	Υπεραξία (Goodwill)	513	0	4.420	0	0	0
		2	Συμμετοχές (σε θυγατρικές)	289.113	98.885	14.108	247.019	1.057	4.890.000
		3	Συμμετοχές σε συγγενείς	45	0	250	116.175	1.298	0
		4	Αναβαλλόμενοι Φόροι - Απαίτηση	24.163	6.221	2.677	0	1.615	188.000
		5	Σύνολο Ενεργητικού	553.004	294.306	133.767	515.470	158.421	8.873.000
		6	Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής	384.457	197.673	60.152	480.251	51.074	3.524.000
		7	Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΙΚ	0	0	0	0	0	0
		8	Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	384.457	197.673	60.152	480.251	51.074	3.524.000
		9	Αναβαλλόμενοι Φόροι - Υποχρέωση	0	0	4.996	504	0	0
		10	Αποτελέσματα Χρήσης προ Φόρων	-40.443	-34.851	6.836	-34.530	5.920	446.500
		11	Αποτελέσματα Χρήσης μετά από Φόρους	-40.185	-30.440	5.507	-35.066	4.190	363.300
		12	Αποτελέσματα Χρήσης μετόχων Μητρικής	-40.185	-30.440	5.507	-35.066	4.190	363.300
		13	Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΑΧ	0	0	0	0	0	0
ΟΜΙΛΟΣ	2006	1	Υπεραξία (Goodwill)	728	2.364	8.304	11.361	0	540.800
		2	Συμμετοχές (σε θυγατρικές)	0	0	0	0	0	158.700
		3	Συμμετοχές σε συγγενείς	62	23.549	1.147	120.590	1.500	0
		4	Αναβαλλόμενοι Φόροι - Απαίτηση	9.101	410	4.141	5.020	0	127.400
		5	Σύνολο Ενεργητικού	239.053	321.603	159.652	917.236	106.837	12.548.600
		6	Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής	151.477	242.729	51.496	583.549	48.064	3.664.800
		7	Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΙΚ	37	1.058	594	20.197	0	1.223.900
		8	Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	151.514	243.787	52.090	603.746	48.064	4.888.700
		9	Αναβαλλόμενοι Φόροι - Υποχρέωση	0	0	5.371	487	2	0
		10	Αποτελέσματα Χρήσης προ Φόρων	-19.380	-11.407	-4.512	-60.796	10.051	1.083.800
		11	Αποτελέσματα Χρήσης μετά από Φόρους	-16.699	224.920	-5.100	-68.944	6.334	730.800
		12	Αποτελέσματα Χρήσης μετόχων Μητρικής	-16.698	224.426	-5.322	-68.803	6.334	574.600
		13	Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΑΧ	-1	494	222	-141	0	156.200
	2007	1	Υπεραξία (Goodwill)	728	14.730	9.035	60.047	0	541.500
		2	Συμμετοχές (σε θυγατρικές)	0	0	0	0	0	158.400
		3	Συμμετοχές σε συγγενείς	66	202	1.088	117.475	1.554	0
		4	Αναβαλλόμενοι Φόροι - Απαίτηση	17.017	2.952	2.074	1.616	960	94.600
		5	Σύνολο Ενεργητικού	266.435	391.659	129.964	1.061.596	147.946	11.533.000
		6	Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής	123.474	229.993	53.183	539.993	51.958	2.031.500
		7	Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΙΚ	43	892	1.016	29.005	0	1.023.100
		8	Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	123.517	230.885	54.199	568.998	51.958	3.054.600
		9	Αναβαλλόμενοι Φόροι - Υποχρέωση	0	8.491	4.286	5.198	0	166.200
		10	Αποτελέσματα Χρήσης προ Φόρων	-40.443	4.396	3.454	-21.220	13.684	1.154.800
		11	Αποτελέσματα Χρήσης μετά από Φόρους	-32.530	-6.400	2.014	-36.910	9.855	773.000
		12	Αποτελέσματα Χρήσης μετόχων Μητρικής	-32.533	-7.336	1.419	-35.082	9.855	662.600
		13	Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΑΧ	3	936	595	-1.828	0	110.400
	2008	1	Υπεραξία (Goodwill)	728	3.827	9.189	58.259	0	530.700
		2	Συμμετοχές (σε θυγατρικές)	0	0	0	0	0	156.600
		3	Συμμετοχές σε συγγενείς	69	195	1.489	116.397	1.648	0
		4	Αναβαλλόμενοι Φόροι - Απαίτηση	34.092	14.358	4.026	1.536	1.689	286.800
		5	Σύνολο Ενεργητικού	1.028.558	377.742	161.283	1.144.698	157.090	11.425.200
		6	Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής	384.465	189.460	61.286	432.665	49.378	1.311.900
		7	Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΙΚ	4.389	3.830	1.545	35.822	0	861.300
		8	Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	388.854	193.290	62.831	468.487	49.378	2.173.200
		9	Αναβαλλόμενοι Φόροι - Υποχρέωση	54.501	8.521	6.550	4.861	0	116.700
		10	Αποτελέσματα Χρήσης προ Φόρων	-54.573	-32.547	11.454	-80.699	5.987	844.000
		11	Αποτελέσματα Χρήσης μετά από Φόρους	-40.871	-26.955	9.462	-83.394	4.257	597.800
		12	Αποτελέσματα Χρήσης μετόχων Μητρικής	-40.484	-26.352	8.660	-77.191	4.257	593.800
		13	Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΑΧ	-387	-603	802	-6.203	0	4.000

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ			ΥΠΕΡΚΛΑΔΟΣ					
			ΤΡΑΠΕΖΕΣ					
			ΑΛΦΗΑ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	MARFIN POPULAR BANK PUBLIC	ΠΡΟΤΟΝ ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.	ΑΣΠΙΣ	
ΜΗΤΡΙΚΗ	2006	1	Υπεραξία (Goodwill)	0	0	83.965	0	0
		2	Συμμετοχές (σε θυγατρικές)	1.593.550	2.885.063	47.689	437.921	30.494
		3	Συμμετοχές σε συγγενείς	0	11.747	0	0	0
		4	Αναβαλλόμενοι Φόροι - Απαίτηση	261.363	0	3.782	362.193	1.608
		5	Σύνολο Ενεργητικού	46.768.612	13.616.578	1.582.491	20.588.412	2.312.369
		6	Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής	2.435.836	3.136.899	399.834	1.334.497	199.639
		7	Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΙΚ	0	0	0	0	0
		8	Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	2.435.836	3.136.899	399.834	1.334.497	199.639
		9	Αναβαλλόμενοι Φόροι - Υποχρέωση	137.901	7.891	5.548	0	0
		10	Αποτελέσματα Χρήσης προ Φόρων	716.034	150.552	36.486	241.938	17.109
		11	Αποτελέσματα Χρήσης μετά από Φόρους	502.293	133.999	31.607	161.433	11.370
		12	Αποτελέσματα Χρήσης μετόχων Μητρικής	502.293	133.999	31.607	161.433	11.370
		13	Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΑΧ	0	0	0	0	0
	2007	1	Υπεραξία (Goodwill)	0	0	85.588	0	0
		2	Συμμετοχές (σε θυγατρικές)	1.626.100	2.441.385	48.261	478.742	30.492
		3	Συμμετοχές σε συγγενείς	0	97.272	0	0	0
		4	Αναβαλλόμενοι Φόροι - Απαίτηση	158.160	0	7.073	304.538	0
		5	Σύνολο Ενεργητικού	54.039.136	19.492.901	2.355.135	23.399.219	2.770.666
		6	Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής	2.740.217	3.362.285	383.069	1.449.042	197.780
		7	Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΙΚ	0	0	0	0	0
		8	Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	2.740.217	3.362.285	383.069	1.449.042	197.780
		9	Αναβαλλόμενοι Φόροι - Υποχρέωση	82.960	11.196	6.917	0	1.138
		10	Αποτελέσματα Χρήσης προ Φόρων	613.641	418.656	29.940	268.466	10.638
		11	Αποτελέσματα Χρήσης μετά από Φόρους	457.006	421.631	20.283	211.091	3.012
		12	Αποτελέσματα Χρήσης μετόχων Μητρικής	457.006	421.631	20.283	211.091	3.012
		13	Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΑΧ	0	0	0	0	0
	2008	1	Υπεραξία (Goodwill)	0	0	73.892	0	0
		2	Συμμετοχές (σε θυγατρικές)	1.750.902	2.550.443	23.644	500.394	30.549
		3	Συμμετοχές σε συγγενείς	0	12.799	0	0	0
		4	Αναβαλλόμενοι Φόροι - Απαίτηση	316.069	0	16.794	400.072	10.560
		5	Σύνολο Ενεργητικού	66.738.174	16.946.457	1.964.516	27.661.325	2.460.095
		6	Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής	2.369.349	3.391.260	274.798	888.855	136.468
		7	Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΙΚ	0	0	0	0	0
		8	Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	2.369.349	3.391.260	274.798	888.855	136.468
		9	Αναβαλλόμενοι Φόροι - Υποχρέωση	158.212	11.123	3.710	0	0
		10	Αποτελέσματα Χρήσης προ Φόρων	395.403	414.764	-56.497	13.849	-63.422
		11	Αποτελέσματα Χρήσης μετά από Φόρους	334.238	381.382	-56.311	25.268	-52.225
		12	Αποτελέσματα Χρήσης μετόχων Μητρικής	334.238	381.382	-56.311	25.268	-52.225
		13	Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΑΧ	0	0	0	0	0
ΟΝΙΣΑ	2006	1	Υπεραξία (Goodwill)	58.344	1.119.545	99.599	28.904	0
		2	Συμμετοχές (σε θυγατρικές)	0	0	0	0	0
		3	Συμμετοχές σε συγγενείς	4.091	15.133	4.604	149.759	0
		4	Αναβαλλόμενοι Φόροι - Απαίτηση	276.973	15.116	1.244	393.037	1.860
		5	Σύνολο Ενεργητικού	49.799.660	22.296.505	1.586.503	21.414.239	2.512.280
		6	Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής	2.739.733	2.875.881	384.057	1.332.465	183.270
		7	Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΙΚ	44.280	161.882	687	63.340	1.319
		8	Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	2.784.013	3.037.763	384.744	1.395.805	184.589
		9	Αναβαλλόμενοι Φόροι - Υποχρέωση	140.208	107.448	2.971	0	0
		10	Αποτελέσματα Χρήσης προ Φόρων	800.757	180.613	38.329	289.450	18.330
		11	Αποτελέσματα Χρήσης μετά από Φόρους	554.115	150.254	32.973	193.798	12.391
		12	Αποτελέσματα Χρήσης μετόχων Μητρικής	551.987	147.081	32.903	188.419	12.272
		13	Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΑΧ	2.128	3.173	70	5.379	119
	2007	1	Υπεραξία (Goodwill)	58.008	1.234.028	87.205	24.397	0
		2	Συμμετοχές (σε θυγατρικές)	0	0	0	0	0
		3	Συμμετοχές σε συγγενείς	5.320	14.800	3.886	185.631	0
		4	Αναβαλλόμενοι Φόροι - Απαίτηση	170.257	36.267	7.098	325.557	0
		5	Σύνολο Ενεργητικού	54.684.289	30.253.809	2.365.431	24.273.343	2.944.443
		6	Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής	3.370.511	3.390.010	366.896	1.460.495	183.600
		7	Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΙΚ	32.859	92.541	669	60.563	1.533
		8	Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	3.403.370	3.482.551	367.565	1.521.058	185.133
		9	Αναβαλλόμενοι Φόροι - Υποχρέωση	94.807	124.442	6.928	0	1.199
		10	Αποτελέσματα Χρήσης προ Φόρων	985.263	595.820	30.333	316.662	15.686
		11	Αποτελέσματα Χρήσης μετά από Φόρους	851.086	593.205	20.753	245.413	7.146
		12	Αποτελέσματα Χρήσης μετόχων Μητρικής	850.035	563.407	20.611	240.895	6.931
		13	Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΑΧ	1.051	29.798	142	4.518	215
	2008	1	Υπεραξία (Goodwill)	52.036	1.271.685	75.506	21.802	0
		2	Συμμετοχές (σε θυγατρικές)	0	0	0	0	0
		3	Συμμετοχές σε συγγενείς	59.260	99.473	2.221	204.700	0
		4	Αναβαλλόμενοι Φόροι - Απαίτηση	333.499	85.375	16.822	440.589	10.785
		5	Σύνολο Ενεργητικού	65.269.954	38.353.238	1.979.807	28.473.846	2.623.829
		6	Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής	3.020.824	3.429.821	267.988	866.712	121.753
		7	Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΙΚ	32.567	131.631	320	63.944	1.325
		8	Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	3.053.391	3.561.452	268.308	930.656	123.078
		9	Αναβαλλόμενοι Φόροι - Υποχρέωση	197.779	120.931	3.728	0	0
		10	Αποτελέσματα Χρήσης προ Φόρων	625.633	367.175	-48.095	15.350	-59.239
		11	Αποτελέσματα Χρήσης μετά από Φόρους	513.447	403.345	-61.784	29.769	-48.276
		12	Αποτελέσματα Χρήσης μετόχων Μητρικής	512.067	394.563	-61.467	27.849	-48.068
		13	Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΑΧ	1.380	8.782	-317	1.920	-208

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ			ΥΠΕΡΚΛΑΔΟΣ					
			ΤΡΑΠΕΖΕΣ					
			Γενική	Εθνική	Ταχυδρομικό Ταμειευτήριο	EFG EUROBANK ERGASIAS	Τράπεζα Κύπρου	Τράπεζα Πειραιώς
ΜΗΤΡΙΚΗ	2006	1 Υπεραξία (Goodwill)	0	0	0	0	0	0
		2 Συμμετοχές (σε θυγατρικές)	12.369	4.016.713	1.139	1.091.000	336.830	1.027.930
		3 Συμμετοχές σε συγγενείς	990	237.836	0	37.000	0	13.976
		4 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Απαίτηση	56.405	129.159	32.001	0	0	80.013
		5 Σύνολο Ενεργητικού	3.836.246	61.145.069	12.309.109	50.057.000	24.183.892	27.941.609
		6 Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής	130.763	6.118.548	869.465	2.376.000	1.546.036	1.628.095
		7 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΙΚ	0	0	0	0	0	0
		8 Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	130.763	6.118.548	869.465	2.376.000	1.546.036	1.628.095
		9 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Υποχρέωση	0	79.108	38.392	0	0	42.347
		10 Αποτελέσματα Χρήσης προ Φόρων	-73.602	840.068	185.521	644.000	358.483	404.386
		11 Αποτελέσματα Χρήσης μετά από Φόρους	-79.366	583.658	137.257	475.000	295.854	340.084
		12 Αποτελέσματα Χρήσης μετόχων Μητρικής	-79.366	583.658	137.257	475.000	295.854	340.084
		13 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΑΧ	0	0	0	0	0	0
	2007	1 Υπεραξία (Goodwill)	0	0	0	0	0	0
		2 Συμμετοχές (σε θυγατρικές)	12.369	6.434.777	1.190	1.810.000	418.814	1.694.920
		3 Συμμετοχές σε συγγενείς	990	21.492	0	27.000	22.405	105.011
		4 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Απαίτηση	56.406	156.486	49.139	0	0	113.033
		5 Σύνολο Ενεργητικού	4.335.058	71.058.950	13.182.416	68.272.000	30.957.299	42.343.311
		6 Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής	302.224	6.535.921	747.145	3.910.000	1.983.798	2.944.285
		7 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΙΚ	0	0	0	0	0	0
		8 Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	302.224	6.535.921	747.145	3.910.000	1.983.798	2.944.285
		9 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Υποχρέωση	0	133.731	11.739	0	0	61.297
		10 Αποτελέσματα Χρήσης προ Φόρων	-38.258	1.031.855	50.253	841.000	512.184	498.099
		11 Αποτελέσματα Χρήσης μετά από Φόρους	-40.359	914.592	43.448	705.000	435.712	423.191
		12 Αποτελέσματα Χρήσης μετόχων Μητρικής	-40.359	914.592	43.448	705.000	435.712	423.191
		13 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΑΧ	0	0	0	0	0	0
	2008	1 Υπεραξία (Goodwill)	0	0	0	0	0	0
		2 Συμμετοχές (σε θυγατρικές)	12.444	7.149.862	20.136	2.416.000	1.167.441	1.815.390
		3 Συμμετοχές σε συγγενείς	990	6.921	0	32.000	10.942	181.497
		4 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Απαίτηση	44.099	640.171	49.139	0	0	216.939
		5 Σύνολο Ενεργητικού	4.972.987	84.286.079	14.904.537	93.065.000	34.434.984	50.212.997
		6 Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής	232.172	6.433.786	532.979	3.190.000	2.134.750	2.623.827
		7 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΙΚ	0	0	0	0	0	0
		8 Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	232.172	6.433.786	532.979	3.190.000	2.134.750	2.623.827
		9 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Υποχρέωση	0	466.224	11.739	0	0	50.187
		10 Αποτελέσματα Χρήσης προ Φόρων	-18.492	633.174	2.659	263.000	552.674	137.089
		11 Αποτελέσματα Χρήσης μετά από Φόρους	-33.576	480.306	2.927	236.000	498.430	113.148
		12 Αποτελέσματα Χρήσης μετόχων Μητρικής	-33.576	480.306	2.927	236.000	498.430	113.148
		13 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΑΧ	0	0	0,000	0	0	0
ΟΜΙΛΟΣ	2006	1 Υπεραξία (Goodwill)	0	2.123.085	0	285.000	1.205	139.163
		2 Συμμετοχές (σε θυγατρικές)	0	0	0	0	0	0
		3 Συμμετοχές σε συγγενείς	743	272.780	0	48.000	0	29.737
		4 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Απαίτηση	58.556	262.209	32.001	0	0	100.253
		5 Σύνολο Ενεργητικού	3.833.414	76.408.559	12.309.125	53.820.000	24.896.761	30.931.216
		6 Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής	131.888	6.597.225	868.884	3.443.000	1.545.637	1.616.201
		7 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΙΚ	0	610.554	537	181.000	0	216.219
		8 Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	131.888	7.207.779	869.421	3.624.000	1.545.637	1.832.420
		9 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Υποχρέωση	0	100.918	38.397	0	0	72.059
		10 Αποτελέσματα Χρήσης προ Φόρων	-72.583	1.268.303	185.440	8.320	383.620	556.549
		11 Αποτελέσματα Χρήσης μετά από Φόρους	-78.840	1.064.669	137.173	607.000	312.855	456.450
		12 Αποτελέσματα Χρήσης μετόχων Μητρικής	-78.840	990.052	137.189	601.000	312.855	434.649
		13 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΑΧ	0	74.617	-16	6.000	0	21.801
	2007	1 Υπεραξία (Goodwill)	0	2.449.525	0	605.000	1.205	179.586
		2 Συμμετοχές (σε θυγατρικές)	0	0	0	0	0	0
		3 Συμμετοχές σε συγγενείς	743	73.586	94.585	46.000	17.318	116.946
		4 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Απαίτηση	58.223	288.330	101.463	0	0	144.397
		5 Σύνολο Ενεργητικού	4.334.438	90.385.574	13.182.362	68.389.000	31.763.190	49.427.340
		6 Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής	300.078	6.470.420	746.439	5.029.000	1.966.068	3.082.015
		7 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΙΚ	0	507.889	586	330.000	39.122	227.565
		8 Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	300.078	6.978.309	747.025	5.359.000	2.005.190	3.309.580
		9 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Υποχρέωση	0	247.473	9.466	0	0	134.354
		10 Αποτελέσματα Χρήσης προ Φόρων	-38.028	1.902.929	50.249	1.050.000	582.362	785.313
		11 Αποτελέσματα Χρήσης μετά από Φόρους	-43.630	1.644.121	43.448	831.000	490.519	651.459
		12 Αποτελέσματα Χρήσης μετόχων Μητρικής	-43.630	1.625.315	43.448	815.000	485.168	622.141
		13 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΑΧ	0	18.806	0,378	16.000	5.351	29.318
	2008	1 Υπεραξία (Goodwill)	0	2.037.865	7.704	573.000	345.199	200.921
		2 Συμμετοχές (σε θυγατρικές)	0	0	0	0	0	0
		3 Συμμετοχές σε συγγενείς	743	55.683	94.585	36.000	5.663	219.399
		4 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Απαίτηση	46.284	774.205	101.541	0	0	254.422
		5 Σύνολο Ενεργητικού	4.967.149	101.838.628	14.897.760	82.202.000	36.107.216	54.889.856
		6 Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής	226.140	5.971.607	532.163	4.292.000	2.041.077	2.876.149
		7 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΙΚ	0	842.408	11.788	331.000	15.290	149.051
		8 Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	226.140	6.814.015	543.951	4.623.000	2.056.367	3.025.200
		9 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Υποχρέωση	0	619.829	9.504	0	0	127.770
		10 Αποτελέσματα Χρήσης προ Φόρων	-22.291	1.937.014	2.614	818.000	551.614	385.788
		11 Αποτελέσματα Χρήσης μετά από Φόρους	-37.462	1.584.943	2.847	677.000	478.683	331.267
		12 Αποτελέσματα Χρήσης μετόχων Μητρικής	-37.462	1.546.012	2.885	652.000	454.978	315.087
		13 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΑΧ	0	38.931	-38	25.000	23.705	16.180

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ			ΥΠΕΡΚΛΑΔΟΣ					
			ΤΡΟΦΙΜΑ ΚΑΙ ΠΟΤΑ		ΥΓΕΙΑ			
			COCA COLA	Νηρείς	ALAPIS	LAVIPHARM	Κέντρο Υγεία	Ιατρικό
ΜΗΤΡΙΚΗ	2006	1 Υπεραξία (Goodwill)	7.500.000	9.720	279	0	0	0
		2 Συμμετοχές (σε θυγατρικές)	2.342.100	9.656	6.913	94.321	31.318	34.867
		3 Συμμετοχές σε συγγενείς	0	463	0	0	27.721	0
		4 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Απαίτηση	8.900	0	2.142	0	3.716	5.788
		5 Σύνολο Ενεργητικού	2.723.500	292.612	84.325	212.979	192.873	448.339
		6 Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής	2.154.300	122.582	31.212	120.435	98.574	158.864
		7 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΙΚ	0	0	0	0	0	0
		8 Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	2.154.300	122.582	31.212	120.435	98.574	158.864
		9 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Υποχρέωση	0	4.333	3.850	3.801	8.016	19.354
		10 Αποτελέσματα Χρήσης προ Φόρων	138.700	12.433	-1.967	9.787	741	20.436
		11 Αποτελέσματα Χρήσης μετά από Φόρους	91.100	9.770	-2.838	7.376	-1.030	14.122
		12 Αποτελέσματα Χρήσης μετόχων Μητρικής	91.100	9.770	-2.838	7.376	-1.030	14.122
		13 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΑΧ	0	0	0	0	0	0
	2007	1 Υπεραξία (Goodwill)	7.500.000	18.163	520.835	0	0	0
		2 Συμμετοχές (σε θυγατρικές)	2.343.900	33.302	306.475	93.602	283.058	34.867
		3 Συμμετοχές σε συγγενείς	0	35.582	18.500	0	59	0
		4 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Απαίτηση	10.600	0	9.697	0	3.469	5.067
		5 Σύνολο Ενεργητικού	2.704.800	410.680	1.770.112	199.685	435.292	489.508
		6 Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής	2.179.800	158.199	1.609.250	148.038	329.792	174.891
		7 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΙΚ	0	0	0	0	0	0
		8 Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	2.179.800	158.199	1.609.250	148.038	329.792	174.891
		9 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Υποχρέωση	0	6.343	5.167	1.602	9.244	20.961
		10 Αποτελέσματα Χρήσης προ Φόρων	174.400	13.711	84.005	-4.856	14.190	21.609
		11 Αποτελέσματα Χρήσης μετά από Φόρους	128.100	9.819	80.700	-6.290	10.732	15.869
		12 Αποτελέσματα Χρήσης μετόχων Μητρικής	128.100	9.819	80.700	-6.290	10.732	15.869
		13 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΑΧ	0	0	0	0	0	0
	2008	1 Υπεραξία (Goodwill)	7.500	19.050	424.247	0	0	0
		2 Συμμετοχές (σε θυγατρικές)	2.339.400	27.626	491.475	47.013	236.117	34.867
		3 Συμμετοχές σε συγγενείς	0	35.569	0	0	59	30
		4 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Απαίτηση	11.600	0	7.470	1.099	2.613	4.446
		5 Σύνολο Ενεργητικού	2.713.600	473.256	2.454.889	145.896	711.496	490.613
		6 Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής	2.237.200	165.774	1.528.323	97.644	324.316	178.481
		7 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΙΚ	0	0	0	0	0	0
		8 Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	2.237.200	165.774	1.528.323	97.644	324.316	178.481
		9 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Υποχρέωση	0	11.945	30.316	0	8.002	16.450
		10 Αποτελέσματα Χρήσης προ Φόρων	173.600	10.494	75.279	-52.447	10.774	7.135
		11 Αποτελέσματα Χρήσης μετά από Φόρους	123.400	3.204	40.986	-50.394	11.570	8.794
		12 Αποτελέσματα Χρήσης μετόχων Μητρικής	123.400	3.204	40.986	-50.394	11.570	8.794
		13 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΑΧ	0	0	0	0	0	0
ΟΜΙΛΟΣ	2006	1 Υπεραξία (Goodwill)	1.734.700	15.138	2.280	143	7.212	1.979
		2 Συμμετοχές (σε θυγατρικές)	0	402	60	0	0	0
		3 Συμμετοχές σε συγγενείς	12.500	1.334	0	205	60.357	223
		4 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Απαίτηση	24.600	425	2.317	0	3.739	5.863
		5 Σύνολο Ενεργητικού	6.083.300	339.243	90.061	196.595	203.183	445.121
		6 Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής	2.630.300	116.570	30.295	8.872	100.785	152.173
		7 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΙΚ	93.800	5.622	0	1.166	50	811
		8 Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	2.724.100	122.192	30.295	10.038	100.835	152.984
		9 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Υποχρέωση	79.800	4.981	3.957	116	15.243	21.857
		10 Αποτελέσματα Χρήσης προ Φόρων	431.100	14.539	-1.264	4.414	2.985	25.004
		11 Αποτελέσματα Χρήσης μετά από Φόρους	341.200	8.924	-2.700	3.165	1.037	16.340
		12 Αποτελέσματα Χρήσης μετόχων Μητρικής	333.700	9.045	-2.700	2.719	1.028	16.732
		13 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΑΧ	7.500	-121	0	446	9	-392
	2007	1 Υπεραξία (Goodwill)	1.769.000	26.543	631.516	143	267.813	1.979
		2 Συμμετοχές (σε θυγατρικές)	0	402	0	0	0	0
		3 Συμμετοχές σε συγγενείς	20.400	37.601	18.500	184	205	328
		4 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Απαίτηση	26.600	76	11.068	3.021	4.526	5.121
		5 Σύνολο Ενεργητικού	6.634.300	529.579	1.825.734	202.612	520.300	491.503
		6 Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής	2.956.800	153.176	1.610.953	35.769	331.853	167.289
		7 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΙΚ	95.500	22.947	0	509	5.304	398
		8 Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	3.052.300	176.123	1.610.953	36.278	337.157	167.687
		9 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Υποχρέωση	97.300	8.190	9.216	0	23.557	23.482
		10 Αποτελέσματα Χρήσης προ Φόρων	615.200	20.352	95.416	-10.236	16.765	22.549
		11 Αποτελέσματα Χρήσης μετά από Φόρους	486.800	14.930	83.165	-11.390	12.177	15.136
		12 Αποτελέσματα Χρήσης μετόχων Μητρικής	472.300	10.356	83.165	-9.263	12.298	15.077
		13 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΑΧ	14.500	4.574	0	-2.127	-121	59
	2008	1 Υπεραξία (Goodwill)	1.842.400	29.585	541.164	143	234.521	1.979
		2 Συμμετοχές (σε θυγατρικές)	0	363	0	0	0	0
		3 Συμμετοχές σε συγγενείς	38.800	34.133	0	176	294	384
		4 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Απαίτηση	29.300	26	15.390	5.249	5.356	4.471
		5 Σύνολο Ενεργητικού	7.521.800	524.429	2.832.174	189.487	913.595	490.334
		6 Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής	2.840.700	162.491	1.539.669	17.803	340.141	172.924
		7 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΙΚ	90.100	6	3.333	629	38.954	304
		8 Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	2.930.800	162.497	1.543.002	18.432	379.095	173.228
		9 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Υποχρέωση	134.400	13.870	91.458	0	48.391	18.473
		10 Αποτελέσματα Χρήσης προ Φόρων	346.300	9.782	86.016	-17.691	15.609	10.848
		11 Αποτελέσματα Χρήσης μετά από Φόρους	239.900	1.130	52.958	-17.344	20.847	11.107
		12 Αποτελέσματα Χρήσης μετόχων Μητρικής	227.600	316	52.125	-14.221	20.642	11.067
		13 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΑΧ	12.300	814	833	-3.123	205	40

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ			ΥΠΕΡΚΛΑΔΟΣ				
			ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ			ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ	
			ΔΕΗ	Εταιρεία Υδρευσης Θεσσαλονίκης	ΕΥΔΑΠ	Marfin Group	Ελληνικά Χρηματιστήρια
ΜΗΤΡΙΚΗ	2006	1 Υπεραξία (Goodwill)	0	0	3.357	0	0
		2 Συμμετοχές (σε θυγατρικές)	65.574	0	0	566.831	237.988
		3 Συμμετοχές σε συγγενείς	37.032	0	203	4.712	0
		4 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Απαίτηση	0	703	46.917	3.291	372
		5 Σύνολο Ενεργητικού	12.936.074	120.403	1.413.139	1.262.461	319.061
		6 Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής	5.158.338	73.318	781.325	1.081.127	255.842
		7 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΙΚ	0	0	0	0	0
		8 Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	5.158.338	73.318	781.325	1.081.127	255.842
		9 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Υποχρέωση	288.839	0	0	62.237	0
		10 Αποτελέσματα Χρήσης προ Φόρων	75.979	13.656	51.158	350.230	58.821
		11 Αποτελέσματα Χρήσης μετά από Φόρους	49.427	9.649	33.323	243.142	46.898
		12 Αποτελέσματα Χρήσης μετόχων Μητρικής	49.427	9.649	33.323	243.142	46.898
		13 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΑΧ	0	0	0	0	0
ΜΗΤΡΙΚΗ	2007	1 Υπεραξία (Goodwill)	0	0	3.357	0	0
		2 Συμμετοχές (σε θυγατρικές)	137.934	0	0	2.493.526	238.263
		3 Συμμετοχές σε συγγενείς	30.800	0	347	30.645	0
		4 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Απαίτηση	0	0	49.664	48.701	763
		5 Σύνολο Ενεργητικού	13.368.290	132.707	1.444.238	7.274.655	337.976
		6 Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής	5.208.288	82.442	813.698	4.940.585	277.957
		7 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΙΚ	0	0	0	0	0
		8 Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	5.208.288	82.442	813.698	4.940.585	277.957
		9 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Υποχρέωση	329.716	9	0	43.087	3.488
		10 Αποτελέσματα Χρήσης προ Φόρων	96.910	17.487	58.482	374.434	96.510
		11 Αποτελέσματα Χρήσης μετά από Φόρους	66.527	12.741	43.282	278.346	78.899
		12 Αποτελέσματα Χρήσης μετόχων Μητρικής	66.527	12.741	43.282	278.346	78.899
		13 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΑΧ	0	0	0	0	0
ΜΗΤΡΙΚΗ	2008	1 Υπεραξία (Goodwill)	0	0	3.357	0	0
		2 Συμμετοχές (σε θυγατρικές)	75.761	60	0	2.863.029	239.671
		3 Συμμετοχές σε συγγενείς	0	0	444	48.875	0
		4 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Απαίτηση	0	0	46.405	171.438	1.092
		5 Σύνολο Ενεργητικού	13.958.241	148.063	1.510.281	4.656.048	293.535
		6 Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής	4.981.947	91.301	829.489	4.074.349	277.155
		7 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΙΚ	0	0	0	0	0
		8 Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	4.981.947	91.301	829.489	4.074.349	277.155
		9 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Υποχρέωση	155.648	125	0	12.551	3.192
		10 Αποτελέσματα Χρήσης προ Φόρων	-326.708	21.999	49.217	115.703	105.677
		11 Αποτελέσματα Χρήσης μετά από Φόρους	-232.961	15.115	31.231	76.634	92.254
		12 Αποτελέσματα Χρήσης μετόχων Μητρικής	-232.961	15.115	31.231	76.634	92.254
		13 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΑΧ	0	0	0	0	0
ΟΜΙΛΟΣ	2006	1 Υπεραξία (Goodwill)	0	0	3.357	73.364	0
		2 Συμμετοχές (σε θυγατρικές)	0	0	0	0	0
		3 Συμμετοχές σε συγγενείς	12.886	0	203	9.488	0
		4 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Απαίτηση	0	703	46.917	22.741	828
		5 Σύνολο Ενεργητικού	12.849.270	120.403	1.413.139	2.865.787	208.838
		6 Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής	5.078.431	73.318	781.325	907.636	154.534
		7 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΙΚ	0	0	0	30.571	5
		8 Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	5.078.431	73.318	781.325	938.207	154.539
		9 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Υποχρέωση	281.891	0	0	15.191	0
		10 Αποτελέσματα Χρήσης προ Φόρων	41.991	13.656	51.158	14.315	86.060
		11 Αποτελέσματα Χρήσης μετά από Φόρους	22.084	9.649	33.323	257.682	58.084
		12 Αποτελέσματα Χρήσης μετόχων Μητρικής	22.084	9.649	33.323	242.984	58.068
		13 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΑΧ	0	0	0	14.698	16
ΟΜΙΛΟΣ	2007	1 Υπεραξία (Goodwill)	0	0	3.357	1.536.940	0
		2 Συμμετοχές (σε θυγατρικές)	0	0	0	0	3.081
		3 Συμμετοχές σε συγγενείς	34.027	0	347	40.804	0
		4 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Απαίτηση	0	0	49.664	55.984	1.316
		5 Σύνολο Ενεργητικού	13.440.405	132.707	1.444.238	9.352.829	241.267
		6 Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής	5.279.901	82.442	813.698	4.945.615	189.165
		7 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΙΚ	0	0	0	443.159	5
		8 Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	5.279.901	82.442	813.698	5.388.774	189.170
		9 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Υποχρέωση	323.270	9	0	122.024	3.488
		10 Αποτελέσματα Χρήσης προ Φόρων	276.356	17.487	58.482	90.672	123.288
		11 Αποτελέσματα Χρήσης μετά από Φόρους	222.309	12.741	43.282	337.956	91.026
		12 Αποτελέσματα Χρήσης μετόχων Μητρικής	222.309	12.741	43.282	330.415	91.026
		13 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΑΧ	0	0	0	7.541	0
ΟΜΙΛΟΣ	2008	1 Υπεραξία (Goodwill)	0	0	3.357	1.383.137	0
		2 Συμμετοχές (σε θυγατρικές)	0	60	0	0	4.475
		3 Συμμετοχές σε συγγενείς	12.118	0	444	160.402	0
		4 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Απαίτηση	0	0	46.405	188.815	1.959
		5 Σύνολο Ενεργητικού	13.954.223	148.063	1.510.281	7.620.521	184.864
		6 Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής	4.981.366	91.301	829.489	4.154.960	160.384
		7 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΙΚ	0	0	0	369.063	5
		8 Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	4.981.366	91.301	829.489	4.524.023	160.389
		9 Αναβαλλόμενοι Φόροι - Υποχρέωση	151.571	125	0	284.563	3.192
		10 Αποτελέσματα Χρήσης προ Φόρων	-395.892	21.999	49.217	213.203	88.932
		11 Αποτελέσματα Χρήσης μετά από Φόρους	-305.879	15.115	31.231	183.844	65.014
		12 Αποτελέσματα Χρήσης μετόχων Μητρικής	-305.879	15.115	31.231	112.583	65.014
		13 Δικαιώματα Μειοψηφίας στα ΑΧ	0	0	0	71.261	0

**8. ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΤΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ ΤΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΦΟΡΟΥΣ ΤΗΣ ΜΗΤΡΙΚΗΣ
ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΤΟΥ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΑΤΟΜΙΚΟΥ
ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΙΣ ΧΡΗΣΕΙΣ 2006, 2007 ΚΑΙ 2008 –
ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ**

	ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΜΕΓΕΘΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΦΟΡΟΥΣ ΤΗΣ ΜΗΤΡΙΚΗΣ ΣΤΟΝ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΚΑΙ ΣΤΟΝ ΑΤΟΜΙΚΟ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟ							
	α/α	ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής Ενοποιημένα/Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής			ΑΧ μετά από φόρους μετόχων Μητρικής Ενοποιημένα/ ΑΧ μετά από φόρους Μητρικής		
			Ατομικά			Ατομικά		
			2006	2007	2008	2006	2007	2008
ΑΚΙΝΗΤΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ	1	Eurobank Properties	100%	100%	101%	100%	102%	126%
	2	Lamda Development	129%	158%	187%	118%	-2268%	713%
	3	Sciens	106%	101%	93%	100%	153%	260%
	4	Μπάμπης Βωβός	156%	152%	165%	-257%	-141%	120%
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	5	Frigoglass	166%	185%	185%	235%	259%	48%
	6	Βιοχάλκο	122%	130%	123%	302%	117%	-35%
	7	Μέτκα	99%	95%	98%	106%	89%	108%
	8	ΟΛΘ	100%	100%	100%	100%	100%	100%
ΕΜΠΟΡΙΟ	9	Spider Stores	89%	98%	96%	92%	116%	90%
	10	ΑΒ Βασιλόπουλος	97%	101%	97%	109%	109%	85%
	11	Ηλεκτρονική Αθηνών	97%	95%	92%	91%	90%	87%
	12	Σφακιανάκης	96%	102%	107%	90%	104%	106%
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ ΚΑΙ ΥΛΙΚΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ	13	J&P ΑΒΑΞ	102%	110%	50%	255%	284%	295%
	14	ΓΕΚ	104%	140%	166%	82%	367%	477%
	15	ΕΛΛΑΚΤΩΡ	100%	111%	113%	153%	361%	394%
	16	Κλουκίνας	100%	101%	104%	104%	111%	147%
	17	Μηχανική	105%	109%	120%	296%	190%	973%
	18	TITAN	138%	146%	180%	247%	202%	197%
ΜΕΣΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ	19	ΔΟΛ	80%	74%	65%	-200%	-125%	145%
	20	ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ	149%	146%	133%	125%	114%	-336%
ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ ΚΑΙ ΑΕΡΙΟ	21	Ελληνικά Πετρέλαια	113%	115%	124%	123%	124%	-22%
	22	ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ	99%	98%	98%	100%	97%	103%
ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΚΑΙ ΟΙΚΙΑΚΑ ΑΓΑΘΑ	23	Γρ. Σαράντης	152%	159%	193%	235%	179%	353%
	24	F.G. EUROPE	99%	96%	94%	83%	93%	92%
	25	FOLLI FOLLIE	145%	184%	226%	69%	1249%	1166%
	26	FOURLIS	113%	134%	160%	161%	225%	192%
	27	JUMBO	110%	113%	115%	119%	118%	116%
ΠΡΩΤΕΣ ΥΛΕΣ	28	S & B	115%	119%	121%	209%	194%	99%
	29	ΕΛΒΑΛ	110%	108%	100%	131%	115%	726%
	30	Μυτιληναιός	117%	127%	163%	290%	120%	86%
	31	ΣΙΔΕΝΟΡ	170%	196%	177%	390%	326%	48%
	32	Σωληνουργεία Κορίνθου	95%	99%	100%	97%	114%	156%
	33	ΧΑΛΚΟΡ	119%	123%	105%	281%	205%	318%

	ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΜΕΓΕΘΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΦΟΡΟΥΣ ΤΗΣ ΜΗΤΡΙΚΗΣ ΣΤΟΝ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΚΑΙ ΣΤΟΝ ΑΤΟΜΙΚΟ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟ							
	α/α	ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής Ενοποιημένα/Ίδια Κεφάλαια μετόχων Μητρικής Ατομικά			ΑΧ μετά από φόρους μετόχων Μητρικής Ενοποιημένα/ ΑΧ μετά από φόρους Μητρικής Ατομικά		
			2006	2007	2008	2006	2007	2008
ΤΑΞΙΔΙΑ ΚΑΙ ΑΝΑΨΥΧΗ	34	INTRALOT	127%	150%	177%	166%	179%	270%
	35	Μινωικές Γραμμές	102%	104%	104%	118%	155%	167%
	36	ΟΠΑΠ	106%	109%	108%	102%	103%	101%
	37	AUTOHELLAS	103%	103%	107%	99%	107%	123%
	38	Αεροπορία Αιγαίου	100%	100%	100%	101%	100%	100%
	39	Ναυτιλιακή εταιρεία Κρήτης	102%	100%	99%	99%	90%	166%
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ	40	FORTHNET	100%	100%	100%	101%	99%	101%
	41	Info- Quest	97%	94%	96%	98%	206%	87%
	42	Singular Logic	99%	96%	102%	107%	51%	157%
	43	Intracom	109%	106%	90%	-66799%	596%	220%
	44	Plaisio	97%	97%	97%	91%	96%	102%
ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	45	ΟΤΕ	113%	57%	37%	108%	115%	163%
ΤΡΑΠΕΖΕΣ	46	ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.	112%	123%	127%	110%	186%	153%
	47	MARFIN POPULAR BANK PUBLIC	92%	101%	101%	110%	134%	103%
	48	PROTON ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	96%	96%	98%	104%	102%	109%
	49	ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.	100%	101%	98%	117%	114%	110%
	50	ΑΣΠΙΣ	92%	93%	89%	108%	230%	92%
	51	Γενική	101%	99%	97%	99%	108%	112%
	52	Εθνική	108%	99%	93%	170%	178%	322%
	53	Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο	100%	100%	100%	100%	100%	99%
	54	EFG EUROBANK ERGASIAS	145%	129%	135%	127%	116%	276%
	55	Τράπεζα Κύπρου	100%	99%	96%	106%	111%	91%
	56	Τράπεζα Πειραιώς	99%	105%	110%	128%	147%	278%
ΤΡΟΦΙΜΑ ΚΑΙ ΠΟΤΑ	57	COCA COLA	122%	136%	127%	366%	369%	184%
	58	Νηρεύς Ιχθυοκαλλιέργειες	95%	97%	98%	93%	105%	10%
ΥΓΕΙΑ	59	ALAPIS	97%	100%	101%	95%	103%	127%
	60	LAVIPHARM	7%	24%	18%	37%	147%	28%
	61	Κέντρο Υγεία	102%	101%	105%	-100%	115%	178%
	62	Ιατρικό Αθηνών	96%	96%	97%	118%	95%	126%
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ	63	ΔΕΗ	98%	101%	100%	45%	334%	131%
	64	Εταιρεία Ύδρευσης Θεσσαλονίκης	100%	100%	100%	100%	100%	100%
	65	ΕΥΔΑΠ	100%	100%	100%	100%	100%	100%
ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	66	Marfin Group	84%	100%	102%	100%	119%	147%
	67	Ελληνικά Χρηματιστήρια	60%	68%	58%	124%	115%	70%

